העולם הזה
מיספר 2504
יא אלול תשמ"ה, 28.8.1985

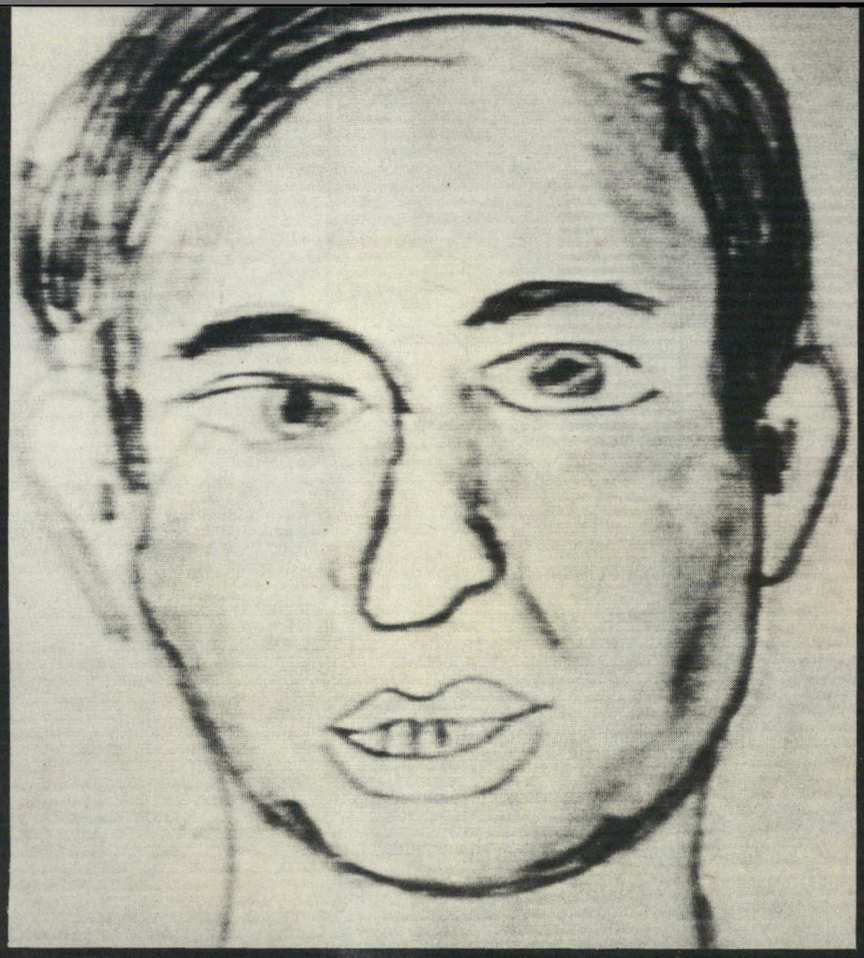

צוות „העולם הזה" גילה מימצאים בזירת הפשע

אונס בגידנר

8-קל

רק 8
קלוריות
לכוס משקה
תפוזים!

משקה טעים וקל לשמור על המשקל

מכיל Nutra Sweet™ ממתיק מהפכני המורכב מחומרים טבעיים.

3 שקיות להכנת 3 ליטר משקה.
5 כוסות בכל שקית

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

מכתבים

איש השנה תשמ"ה

עוד מועמדים לאיש־השנה. שייבחר בגליון ראש־השנה של העולם הזה.

... שימעון פרס, כמובן. לא בגלל מי־יודע־מה, אלא שבמצב של אין־אנשים הוא האיש. מישהו יכול לתאר לעצמו מה היה קורה בתשמ"ה לוא היה לנו, ממיכבר האפשרויות הנתונות, ראש־ממשלה אחר? כיצד היינו נראים עם יצחק רבין, חובש כובע־הבייסבול או עם יצחק נבון, המהלך, דרך קבע, בין הטיפות, או, חס וחלילה, עם יצחק שמיר עב־הגבות, מאחוריהן לא מסתתר מאומה, או עם אריק השרון, בעל האף המטקטק?

עמי גבירץ, חולון

לדעתי, יש לבחור ביצחק מודעי לאיש־השנה תשמ"ה. הוא ההוכחה הנחרצת לכך שישראל היא ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות, אם אחד כמוהו יכול לשרוד כשר־האוצר במשך שנה ויותר. איש שכל כוחו באילתורים בלתי־פוסקים ופליטות־פה בלתי־מבוקרות, שהעם הזה ניצב מולו, מהופנט, ונותן לו לעשות בו כרצונו.

חיים גל, תל־אביב

לדאבוני, איש־השנה שלי לא יברח. אם לא השנה, הוא יהיה טוב (או יותר נכון, רע) גם לשנה הבאה: זהו הנהג הישראלי המצוי. האיש שהרג בתשמ"ה יותר אנשים מאשר הרגו שלוש שנות מילחמת־הלבנון.

הה ארם קטלני מפני שאינו מאותת. כאשר צריך (או מאותת ימינה ופונה שמאלה), שאינו יודע לעקוף, כאשר הוא עושה זאת; שאינו מתייחס לתמרורי־אזהרה בדרכים ואשר חושב שלהיות שמאלני זה לנסוע בנתיב השמאלי ב־40 קמ"ש.

אם זה נשמע מצחיק, זה רק נדמה. זה עצוב מאוד.

מאיה מאיר, (קורבן תאונת פגע־וברח). טבריה

● ● ●

טובים השניים מן האחד?

על הופעתם החוזרת של אנשי־השנה (העולם הזה 21.8).

אחרי מה שקראתי במדור מיכתבים האחרון, בדקתי וגיליתי, כי מלבד אריק שרון הכוחני הקיצוני, שהיה שלוש פעמים איש־השנה של העולם הזה, היו רק עוד שלושה אישים, במשך 35 שנות קיום המוסד הזה, של איש־השנה, שנבחרו פעמיים כל אחד. ומה שמעניין שהיו אלה אנשים קיצוניים וכוחניים:

משה דיין (תשי"ז ותשכ"ז); דויד בן־גוריון (תשכ"ג ותשכ"ה) ומנחם בגין (תשל"ז ותשמ"ו).

עליזה סירוטינסקי, רמת־גן

● ● ●

ציון במישפט תיפדהו

נוכח אירועי השבוע האחרון מבקש הקורא פלד להביא ציטוט לעניין.

„יש אנשים שאינם אוהבים לשמוע דיברי־אמת, אך שמוע תשמעו את אשר אומר לכם: מזהיר אני אתכם מפני נביאי־שקר... מפני סילוף העובדות ההיסטוריות.

„אם סבורים אתם שתוכלו להביא את הגאולה בדרכים שאינן יהוריות... הרי שעובדים אתם עבודה זרה ומסכנים כל מה שבנינו... ציון במישפט תיפדה, ולא בשום דרך אחרת."

כה אמר חיים וייצמן, לימים הנשיא הראשון של מדינת ישראל, בסיום הקונגרס הציוני ה־22, בדצמבר 1946 בבאזל.

נוכח אירוע הבית בקסבה של חברון ומישפטון־הבזק של תת־אלוף יצחק מרדכי, הדברים אקטואליים יותר מאי־פעם.

צבי סלר, גבעתיים

● ● ●

לרדת מיעקב לוינסון

על כתבתו של יאיר קוטלר, ש־העלתה מחדש את קשר־ההשתקה בפרשת לוינסון (העולם הזה 13.8).

עניינו של יעקב לוינסון אינו יורד מסדר־יומכם והוא חוזר ונשנה אצלכם, לעייפה ממש, בכל קונטכסט או אסוסיאציה אפשרית. והנה שוב נדרשתם לעניין, בכתבתו של יאיר קוטלר.

היזקקותכם התכופה לפרשה שנויה במחלוקת זו מעוררת את הפירוש הצורמני, כי היעדרו של בעל הדברים עצמו וממילא היעדר מי שישיב, יגיב ויזים, הפך לגורם מחושב.

צא וראה: תחת שתגרום סיטואציה זו לרתיעה ולמידה ניכרת של ריסון, מפאת שלילתה של

(המשך בעמוד 4)

מ„דן" ועד שיכון דן

פרק נוסף בסידרת הגילויים על ה־מתרחש בקואוסרטיב לתחבורה: כיצד איכזבו מניות „אלסינט", למה נמשך הביזבוז מנקר העיניים, מדוע נזקקו המנהלים לטימולה של יועצת פסי־כולוגית וכמה מכוניות פרטיות ניצבות ליד בי־תו של היו"ר, בשיכון־דן.

6

יש אתה והשקל עוד אפסים

צפוי פיחות של 12 אחוז לפחות ● המיכתבים האנונימיים על **קופל ואל־על** ● פתי מי שהאמין לאברהם סוחמי ● ארנון: „לא רק בשקל הישן יש אפסים מיותרים – גם במשלחד

29

אבי האסירים

גונדר רפי סוויסה, נציב שרות בתי־הסוהר, מכר את כל רכושו כדי להגן על אסיר אחד – בנו, ה־כלוא בצרפת באשמת הברחת הרואין. „אני חושב עליו בכל רגע," מגלה סוויסה בראיון נרגש להעולם הזה, שבו הוא מספר על אהבתו הרבה לכל האסירים.

14

המנצח על המסיבה

לנרד („לני") ברנשטיין, המלחין־פסנתרן־מנצח, יודע כיצד לחגוג במסיבה, בייחוד כשהיא נערכת לכבודו. במלון תל־אביבי הקפיד השבוע המאסטרו לנשק את כולם – אורחים, אורחות, ידידים וגם זרים.

40

העולם הבא

צריך (שימעון) פרס בחיים: התכ־סיס שמכניס מיליונים לדתיים ל־כיס ★ המנהל, שרוקן את נכסיו של הבנק, מכריז: „הייתי רעבו"

42

כתבת השער הקידמי:

הזוועה במידבר

צוות „העולם הזה" גילה במקום המעשה פריטי־לבוש, העשויים לע־זור בתפיסתו של האיש שביצע את הפשע הנורא ביותר של השנה (בתמונה: קלסתרונו). שיח־זור התקיפה, הנסיון לרצח ושעות־האימה שאחריהן.

36

כתבת השער האחורי:

בין עיתונאי ודייל

מה שאנשים מוכנים לחשוף, כאשר סיכ־סוכי־נישואין מגיעים לבית־המישפט: יוסי בר (בתמונה), כתב בכיר ב„ידיעות אחרונות", טוען שבגידת אשתו עם דייל בי־סכסואלי ב„אל על" – גרמה להרס הקריירה המיקצועית שלו. הוא דורש ממנה פיצוי של 25 אלף דולר, ומפרט כיצד בדיוק, מתי ואיך בגדה בו.

35

מרפי טורס

הוא נראה כדיפלומט מושלם: **ריצ'ארד מרפי** הוא גבר יפה, מנומס ונוסע הרבה. הרבה מאוד. אבל אלפי הקילומטרים שעשה לא קידמו עדיין את השלום – אפילו במילימטר אחד.

11

מתנה יקרה מפז

חקירה מיוחדת על הדרך שבה מתנ־הלת מכירת חברת־החלק הממשלתית „סז": האיש שיחליט על העיסקה מבלה על חשבון אחד הקונים־בכוח — פרק־ליט מפורסם דרש מקונה־בכוח אחר עמלות מיסתוריות — שר־האוצר לשעבר הרוויח כמה דירות — פרק־ליט אחר, שייצג בעבר את אחד מ־בעלי המניות, הוא היום שר־האנרגיה (משה שחל, בתמונה) — הזוכה המאושר יקנה כמעט בחינם נכס יקר ביותר, מתנת משלם המיסים.

8

רחל המרחלת מדווחת:

הז'יטונים של בצלאל מיזרחי ● הפעי־לות המינית של צביקה פיק ● הבלוף של ריצ'ארד גיר ● החיים הקשים של אירית (לשעבר שטראוס) וליאון קופ־לר ● הרומאן של השופטת מיכאלה שידלובסקי והשופט תיאודור אור ●

26

סוכן הסמים

עלילותיו של בן 63, שהתנדב לשמש סוכן־המישטרה, יצא לתאילנד לעזור בחשיפת רשת של מבריחי הרואין, ולא נרתע אפילו כשניסו לחטוף אותו.

30

רחצה לילית

אירנה שייביץ (בתמונה) בלטה בין עיוגות־הקרם, שנמרחו על פני־הם של אוסנאים ודוגמניות, במסיבה עלי־זה ומטורפת שנסתיימה ברחצת־עירום לילית.

22

צעקת המשי

גופיית ויסקוזה. מעליה חולצה מאריג דמוי משי ומיכנסי פסים (בתמו־נה) – זוהי אחת הצעקות שיישמעו בשבוע האופנה.

24

המדורים הקבועים:

מיכתבים – מיבחר הליפסטיקים באמריקה 3
איגרת העורך – המחמאה שבתיסמונת השינאה 4
תשקיף – למי יותר כבוד 5
במדינה – לא צריך להנציח כל זיון 10
הנדון – קודם כל שיתחילו לדבר 11
אנשים – הכיפות של קדישאי והטלאי הצהוב של צבר 12
ראיון – עם רפי סוויסה, נציב שירות בתי־הסוהר 14
יומן אישי – לא לצחוק מהיפוכונדרים 17
מה הם אומרים – „מי שמתחזה כחולה, איננו בריא!" 18
גם זה וגם זה – איפה אוכלים ואיפה שותים 21
לילות ישראל – המעודדות והמעריצות 22
חלון־ראווה – שבוע התיקווה 24
רחל המרחלת – לחיות מאהבת המולדת 26
השקל ואתה – ביצים לסין ומיכרזים מאמריקה 29
הורוסקום – בתולה: שנתיים וחצי של שינויים 33
מיכתבים לרותי – אחת עם 10 במתמטיקה 34
הווי – ישועה ביריחו ושחיטה בקריית־שמונה 34
תשבץ – אנטילופה (3 אותיות) 38
תמרורים – 238 הפיכות ב־161 שנות עצמאות 39
שידור – פינחס ספיר על קצה הכיסא ואבא אבן ליד כיפת־הסלע 39
העולם הבא – תילים מטילים והצתה אלקטרונית לצורכי ביטוח 42

בלי מורא · בלי משוא פנים ·

קרא יקר,

אחד האנשים המפורסמים ביותר במדינה פגש אותי השבוע במיקרה וקרא לעברי: „שמע, ביליתי את חצי הלילה בקריאת הגליון האחרון של העולם הזה. איך אתם עושים את זה אחרי כל־כך הרבה שנים? יש כל מיני עיתונים חדשים, כל מיני אופנות חדשות, והעולם הזה נשאר כמו שהיה תמיד!"

אני מניח שהוא התכוון, במיוחד, לשתי כתבות־השער של הגליון האחרון: החקירה על המתרחש בתוככי קואופרטיב דן. והכתבה על החוטף המדומה, מישל בוחבוט, שנהרג במירדף מישטרתי.

בפרשת דן שברנו קשר־שתיקה ממושך של כל כלי־התיקשורת. הקשור אולי בעובדה שדן הוא מפרסם גדול.

קשר זה נמשך גם השבוע, אחרי שהעולם הזה כבר פוצץ את הפרשה. קשה להאמין, אך זוהי עובדה: הטלוויזיה סירבה לדווח על

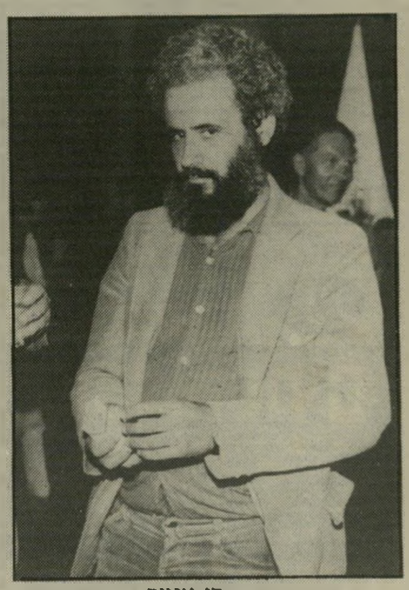

דן עומר
מתוך אהבה

הגילויים, ואף עיתון אחר בארץ — מלבד מעריב — לא הזכיר אף במילה אחת את הגילויים. שהרעישו את הקואופרטיב ואת עיריית רמת־גן, והיכו גלים במעגלים מתרחבים.

כמה מאנשי האופוזיציה בדן ערכו מסיבת־עיתונאים בעיקבות הגילויים שלנו. נציגים של ארבעה עיתונים נכחו, אך מלבד מעריב, איש מהם לא הזכיר אף במילה אחת את עצם קיום המסיבה ואת אשר דובר בה. חוץ מחדשות — שפשוט העלים לחלוטין שהסקופ פורסם בהעולם הזה.

מסתבר שגם ב־1985, כמו ב־1955, אפשר לקיים בארץ קשר־השתקה מלא או כמעט־מלא. העולם הזה קיים כדי למנוע זאת.

בפרשת בוחבוט מתחנו ביקורת קשה ועניינית על התנהגות המישטרה, וקבענו שלא היה כל צורך להרוג את האיש.

באותו הגליון הבאנו את דבריה של לאה אמיצי, אשתו של איש־העסקים שהוחשד על־ידי כולבוטק בשידול לזנות. נתנו את זכות־הדיבור למאיר פעיל, שהביע את דעתו על פרשת תת־אלוף יצחק מרדכי, שלא תאמה את דעתנו.

פירסמנו צרור של מיכתבים שהוברחו אלינו מתוככי בתי־הסוהר. ועוד ועוד.

בקיצור: גליון רגיל של העולם הזה. נדמה לי שהוא הצדיק את הסיסמה „בלי מורא, בלי משוא־פנים."

ניצחון? לא לפירסום!

יתכן כי הנכונות לשבור כל קשר־השתקה, הטבועה במהות העולם הזה. היא הגורמת לכך שאין שבועון זה אהוב על כל עמיתיו בעיתונות הישראלית.

דוגמה קטנה לכך ראינו בשבוע שעבר.

העולם הזה ניצח במאבק מישפטי ממושך, שהתנהל בבית־המישפט בירושלים. עקיבא נוף, מי שהיה ח"כ המרכז־החופשי־דש־ליכוד, הגיש נגדי קובלנה פלילית על לשון־הרע. הוא הפסיד בתביעה זו, כאשר השופטת וכסלר נתנה פסק־דין עקרוני שקבע כי אין להרשיע עורך־עיתון, אלא אם כן הוכח שפעל בכוונה רעה. ואילו העולם הזה לא פעל בכוונה רעה.

היה זה פסק־דין עקרוני חשוב ביותר, שיש לו השלכות מרחיקות־לכת לגבי חופש־העיתונות בארץ, ויכולתו של עיתון למתוח ביקורת על איש־ציבור. אולם רק שלושה עיתונים (ג'רוסלם פוסט, חדשות ועל המשמר) פירסמו את הדבר. כל שאר כלי־התיקשורת התעלמו כליל מן האירוע המישפטי הזה.

על כך אמר אחד מעמיתיי: „מה אתה רוצה? אילו הפסדתם במישפט, היו כל עיתוני ישראל מפרסמים את זה בעמודים הראשונים, והתמונה שלך היתה מתנוססת על מירקע הטלוויזיה!"

אפשר לכתוב מחקר מדעי מעניין על תיסמונת השינאה הזאת של מרבית כלי־התיקשורת, הממלכתיים והפרטיים, הישנים והחדשים, האמיתיים והחינמונים, להעולם הזה. אין ספק שטמונה בה מחמאה גדולה.

נמר של נייר

השבוע מלאה שנה למותו של דן עומר, ועדיין חסרונו מורגש מאוד במערכת ובעיתון.

לדן ולמדורו, נמר של נייר, היו שונאים רבים. כמה וכמה מבין הסופרים ואנשי־התרבות האחרים טענו שאינו צודק, שהוא תוקף בצורה שלוחת־רסן, שהביקורת שלו חריפה ו/או חד־צדדית מדי.

אולם איש לא פיקפק ביושרו של דן עומר. הוא ביטא את דיעותיו הכנות. הוא היה שלם עם עצמו ועם השקפתו. ובעיקר: גם התקפותיו החריפות ביותר נבעו מאהבתו העמוקה לתרבות, לסיפרות ולשירה.

נמר של נייר הביא הרבה קוראים, שקודם לכן לא היה להם כל עניין בענייני תרבות וסיפרות, להתעניין בהם. הם קראו את מדורו, נהנו מסיגנונו התוקפני, ותוך כדי כך נמשכו אל היצירות שעליהן כתב. יתכן שרבים מהקוראים, האוהבים לגבש לעצמם דיעות משלהם, החליטו על סמך הביקורות — גם השליליות — לקרוא את היצירות בעצמם.

מאז מותו מורגש חסרונו לא רק בנוף הירושלמי אלא גם מעל עמודי העיתון. אני מרבה לחשוב עליו לאחרונה, וגם על החלל הריק שהוא השאיר אחריו. מתגבשות אצלנו תוכניות שונות, ואני מקווה שבעוד זמן־מה יהיו בהעולם הזה כמה הפתעות בשטח זה.

[illegible]

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

הזכות האלמנטרית לתגובה, הניטלת ממי שאינו בין החיים, רואים אתם, משום מה, לעשות בה מנוף.

כקורא נאמן, הריני מציע: רדו מן העניין הזה.

שמואל בכר, תל־אביב

● ● ●

כל אחד והרשימה שלו

על תשדיר־השרות, הממליץ להכין רשימות־קניות (העולם הזה 21.8).

אני ישראלית החייה בלוס־אנג'לס והמבלה עתה חופשת־מולדת בארץ. אני רואה מדי ערב את אורי לוי בטלוויזיה ואני חייבת לומר שבאמריקה זה לא היה עובר. שם המיבחר כל־כך עצום, ששום רשימה אינה יכולה לעצור קניות.

באחת המודעות לשפתונים, למשל, שהופיעה לאחרונה, בירחון־נשים אמריקאי הוצעו „41 גוונים של ורוד, 29 גוונים של אלמוג, 18 גוונים של אדום ו־17 גוונים של ארגמן."

אז, לך תעשה לך רשימה עם מיבחר שכזה.

נעמה בהן, ירושלים

● ● ●

בלי תותחים ובלי קוואסים

עוד על קיצוצי תקציב־הביטחון בימיו של הנציב העליון הבריטי (העולם הזה 21.8).

זה כל מה שהקורא בן־נר יודע לספר על פלומר, שהשאיר רק פלוגה אחת של מכוניות משוריינות בארץ? פלומר זה, שנראה כמו איזה בעל־אחוזות אנגלי מזדקן, או כפי שתיאר אותו קצין מישטרה בריטי בזיכרונותיו, „בינוני־קומה, בעל סנטר נסוג לאחור, פניו אדומות, שפמו עבות ומונוקול בעינו, לבוש חליפה כחולה, חובש מיגבעת נוקשה עגלגלה ונושא בידו מיטריה הדוקה", פלומר זה ידע באמת חיסכון מה הוא.

כאשר הגיע ארצה, השבוע לפני 60 שנה (ב־25 באוגוסט 1925), באה לקבל אותו, בתחנת־הרכבת בירושלים, פמליית־כבוד, שבראשה שני קוואסים (שרתים המחזיקים בידיהם מטות עם גולות־כסף בראשיהם והצועדים לפני המכובד כשהם מקישים במטותיהם על הקרקע).

מה, נזדעק הפילדמרשל, בארץ זו, שבה חי ישוע הנוצרי בעוני ובדלות, אתם רוצים לבזבז עליי שני מקבלי־משכורות מיותרים? הביתה!

חיים אלסנדרי, ירושלים

● ● ●

בית לאומי וטרופי

על מותו של נשיא גויאנה (העולם הזה 21.8).

מהעולם הזה וממדור תמרורים אני מצפה דיוק. אם כן, שמו של נשיא גויאנה המנוח איננו סתם פורבס ברנהאם, אלא לינדן פורבס סמפסון ברנהאם.

שנית, נכון שהיה חולה־סוכרת ושיכור מועד, אבל לא מכך הוא מת, אלא תוך כדי ניתוח בגרונו.

ושלישית, כאשר מזכירים את גויאנה, מן הראוי להזכיר את העובדה, שערב מילחמת־העולם השניה, כשהשואה עמדה בשער והבריטים ביקשו להסיט את לחצם של יהודי גרמניה, אוסטריה וצ'כוסלובקיה (שאז כבר היו תחת המגף הנאצי), הם הציעו התיישבות יהודית נרחבת במושבתם, שאז נקראה עוד גויאנה הבריטית.

מישלחת של הקונגרס היהודי העולמי יצאה למקום לבדוק את נתוניו ודחתה את ההצעה, גם בגלל מיקומו הטרופי (חמש מעלות צפונה לקו־המשווה) וגם בגלל האפשרויות המישקיות המוגבלות שלו (חקלאות חד־מטעית, בעיקרה קני־סוכר).

רינה באום, חיפה

● ● ●

בירה בלי חוכמות

על עמאן, בירת ירדן (העולם הזה 21.8).

איפה ההגיון שלכם, איפה? האם אתם קוראים לבירת מצריים אל־קאהירה? האם אתם קוראים לבירת סוריה דימשק (עם שי"ן כמו במילה שמש, ולא כמו במילה שעורה)? אז למה אתם קוראים לבירת ירדן, דרך קבע, עמאן (גם בגליון האחרון, בדיווח על ביקורו של המתווך האמריקאי ריצ'ארד מרפי שם)?

שם הבירה הזאת הוא בעברית רבת־עמון. ולקרוא לה, בעברית, עמאן, היא התחכמות חסרת־טעם. הרי לפי אותו הגיון צריך לקרוא לווינה, בירת אוסטריה, וין (כך קוראים האוסטרים לבירתם, בגרמנית) ולפאריס, בירת צרפת, פארי (כך קוראים הצרפתים לבירתם, בצרפתית).

יחזקאל פת, רחובות

● ● ●

עובדות רמת־גניות

על 5000 הדולרים ששילם קואופרטיב דן (העולם הזה 21.8).

„פרשה" שלא היתה, תוך יצירת רוב מהומה על לא מאומה, משייך העולם הזה והעיתונאי יאיר

בירת צרפת (קבר נפוליאון)
פארי? פאריס!

קוטלר לעיריית רמת־גן, לראשה ולי בקשר עם קואופרטיב דן. העובדה כי ה„פרשה"־שלא־היתה נסמכת על כרעי־תרנגולת של אי־הבנה פשוטה (בדן) אינה מפריעה להעולם הזה לנפח עובדות ולתת להן פרשנות מעוותת, המוציאה דברים מהקשרם, באופן שהם יוצרים מצג־שווא ולעיתים שיקרי. לכן ראוי להביא לפני הקורא את העובדות הבאות:

● תצלום השער מציג את ראש עיריית רמת־גן וכותרת „מארקים שחורים בגרמניה" ומתחתיה „תרומה מסתורית לראש עיריית רמת־גן". באלה יש לפחות משום הטעיה רבתי: ראש העיריה (כמו גם העיריה וקרן רמת־גן) לא קיבל כל תרומה מדן, ולכן כותרת זו היא שיקרית. יתרה מזו: טענה זו גם לא כלולה במאמר שאותו מתיימרת הכותרת לשקף. אין זאת אלא שיצר הסנסציה השכיח מכם את העובדה כי אתם מתיימרים לדווח אמת. קיומם או אי־קיומם של מארקים — בכל צבע שהוא — בגרמניה — אתם קושרים לדן בלבד.

● אכן ביקשתי תרומה מדן לקרן רמת־גן כאשר זו תקום, ואין כל פסול בכך. מטרות הקרן חיוביות ביותר ובהן קידום החינוך, התרבות, הספורט והנוער ברמת־גן. התרומה, אני מקווה, תינתן כאשר תושלם הקמת הקרן.

● במקביל, וללא כל קשר, ביקשתי כי דן תפרסם מודעות בעיתון המקומי רמת־גן שלנו, אותו מוציאה לאור פורז, שאין לה קשר לעיריה. גם בכך אין פסול, שכן עיתון מקומי — כל עיתון מקומי — תורם לקידום תחושת השייכות המקומית לתושבים ובכך חפצה כל רשות מקומית.

● בדן נרשם תשלום זה, כנראה בטעות או אי־הבנה, כ„תרומה". על אי־הבנה או טעות זו בנה קוטלר תאוריה רבת־קומות, אך משוללת יסוד.

הדרך שבה הציג קוטלר את הדברים גרמה לעיריית רמת־גן ולראשה עוול.

אבי אבנית, עוזר לראש־העיריה, רמת־גן

● יאיר קוטלר משיב: אבי אבנית מאשר כי ביקש תרומות מדן למקומון כדי שיפאר, ירומם וישבח את הבוס שלו, ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית, על חשבון משלמי־המיסים, המסבסדים את הקואופרטיב.

אין במיכתבו אפילו הכחשה אחת על גילויי **העולם הזה**, הנחקרים עתה, בחשאיות, על־ידי קצינים מהיחידה הארצית לחקירות הונאה.

ראשי **דן** חזרו והדגישו כי מתרימם אבנית, דרש את התרומה לקרן רמת־גן, שלא היתה קיימת בינואר 85', ועדיין אינה קיימת היום.

דר תשקיר

מריבות־כבוד בין פרס ושמיר

יריבות סמויה בין ראש־הממשלה וממלא־מקומו, סביב קבלת תארי אזרחות־כבוד בעיירות בצפון הארץ, הפכה לשיחת־היום בחוגים פוליטיים בירושלים.

יצחק שמיר צבר באחרונה אזרחויות־כבוד של חצור הגלילית, של מנחמיה ובקרוב של ראש־פינה.

שימעון פרס מבקש להיות אזרח־כבוד של קריית־שמונה, ויועציו אף פנו לראש־העיריה, פרוספר עזרן, בבקשה להעניק לראש־הממשלה את התואר במיסגרת ביקור ממלכתי ארוך בעיר הצפונית.

עזרן, איש תנועת־החרות, אינו מעוניין לגרום להצלחת הביקור, ולכן מסרבת לישכת ראש־הממשלה לקחת חלק ביישוב סיכסוך־העבודה שפרץ שם בין ראש־העיריה ומאות מעובדי העיריה, השובתים מזה שלושה שבועות.

צעירי־חרות לטולכרם

צעירי־חרות מתכוונים לערוך בימים שישי־שבת מסע רגלי מנתניה לטולכרם, ואולי אף לקיים עצרת בעיר, סמוך למקום הירצחו של אנדרי אלוש, תושב נתניה, שנורה בגבו בשוק של טולכרם בשבת האחרונה.

צעירי־חרות מפעילים שדולה בין ח"כי "המחנה הלאומי" בכנסת, כדי להביא לגירוש מאסיווי של 600 פלסטינים ששוחררו מהכלא, במיסגרת הסכם חילופי־השבויים, ושנשארו בישראל ובשטחים הכבושים.

צור מסבך את דולצין

דרישתו של שר־הקליטה, יעקב צור, לצאת לכינוס־חירום של נשיאות ועידת־ירושלים למען יהודי ברית־המועצות, שתתקיים בשבוע הבא בוושינגטון, מעוררת סערה גדולה בהסתדרות הציונית ובמישרד־החוץ.

הכינוס הוא של ועד ציבורי בינלאומי של יהודים מרחבי העולם, המנסה להימנע מעירוב ממשלות במאבק. הכינוס בא עקב צימצום דראסטי במיספר רישיונות־ההגירה ליהודים בברית־המועצות. מהארץ יצאו לכינוס אריה דולצין וראשי הוועד בארץ. ובראשם אברהם הרמן. מישרד־החוץ פנה לשימעון פרס וביקש ממנו להפעיל את השפעתו על צור. כדי שלא יתעקש לצאת לארצות־הברית ויפגע במעמד המיוחד שיש לוועידת ירושלים.

חרות: מירוץ תפקידים

שמונה אנשי־חרות מוצהרים פנו לראש מחלקת־העליה־והקליטה בסוכנות, חיים אהרון, והציעו את מועמדותם לתפקיד המנכ"ל הבא

עד מהונדורס נעלם

פלסטיני, המתגורר בהונדורס, ושעדותו עשויה היתה לפענח כמה פרשיות גזל־קרקעות מפלסטינים בגדה, נעלם, ובניגוד לציפיות לא הגיע ארצה. לא מן הנמנע שגורמים ישראליים, המגלים עניין בפרשת שוד־הקרקעות, יצאו למדינה המרכז־אמריקאית כדי לפגוש בכמה פלסטינים, שייפויי־כוח מזוייפים הנושאים את שמם נחשפו באחרונה.

של המחלקה, במקום יהודה דומיניץ, איש המפד"ל, הפורש בקרוב מתפקידו.

בין הפונים: שרה פרנקל, עובדת בכירה במחלקת־החדשות של קול ישראל, ומשה עמירב, ראש המינהל־לבטיחות שליד מישרד־התחבורה.

אריה דולצין כבר הודיע שהמינוי הזה יהיה מיקצועי ולא מיפלגתי, כפי שהיה בעבר.

עדים מעטים לבנקאים

כעשרה עדים בלבד אמורים להעיד לפני ועדת־החקירה לעניין מפולת המניות הבנקאיות, שתחדש את דיוניה במחצית הראשונה של חודש ספטמבר.

העדים הוזמנו על פי בקשת המוזהרים, הבנקאים ואנשי־הציבור. נראה שמיעוט העדים יזרז את עבודת הוועדה, וצופים שהדוח יוגש לממשלה עוד לפני סוף השנה האזרחית.

„יונייטד מרצ'נט" — סיבוב נוסף

חברת־ההשקעות האמריקאית „יונייטד מרצ'נט", שבראשה עומד הישראלי עוזי רסקין, תשוב לכותרות, גם אחרי שהוזכרה ונשכחה כחלק מפרשת חקירותיו של מיכאל אלבין.

באחרונה התעורר ויכוח סביב השאלה כמה אחוזים החזיקה חברת פיריון של אלבין ואייזנברג בחברה האמריקאית. נראה שסביב עניין זה, ועניינים נוספים הקשורים אישית ברסקין, צפויות ידיעות על עוד ישראלים נכבדים, מידידיו של רסקין ופטרוניו, המעורבים בעניין.

פרידמן למרחב איילון

קצין־המישטרה משה פרדימן, הממתין לפסק־דינו בבית־הדין המישמעתי של המישטרה, בעניין עבירות שונות שביצע תוך ניצול מעמדו, עשוי להתמנות לתפקיד בכיר — מפקד מרחב השפלה — אם יזוכה בדין.

תוך כמה ימים יוחלט לגבי המשך שיבוצו במישטרה.

היהלומנים מזיעים

יהלומנים רבים העובדים בבניין בורסת־היהלומים בזמן החופשה השנתית נאלצים לעבוד בחדרים שבהם המיזוג פועל רק חלקית. מתברר, שערב החופשה הורה נשיא־הבורסה, משה שניצר, לכבות את המזגנים, ואיש אינו מעז להפעילם עתה ללא רשותו.

ייעוץ מישפטי לדקל

סגן־שר־החקלאות לשעבר, מיכאל דקל, מקבל עתה ייעוץ מישפטי שוטף בנוגע למעורבותו האפשרית בפרשיות גזל־הקרקעות בגדה המערבית, במיסגרת תפקידו הקודם.

תאום דוברים: צה"ל־מישטרה־מד"א

כל דוברי המישטרה, בראשות דובר המטה הארצי, ערכו באחרונה סיור־לימודים מקיף אצל דובר צה"ל ויחידתו ואצל דובר מגן־דויד אדום, משה דיין.

מטרת הסיורים — תיאום בין דוברי גופים אלה. דיין סירב להיכנע לדרישות המישטרה ביחס למידע שהוא מוסר לעיתונאים על אירועי מד"א, המקדים לא פעם בהרבה את הודעות המישטרה.

צפון אמריקה — 60 מיליון דולר

בדיקה מקיפה של סכומי המעילות, שבוצעו ב„בנק צפון אמריקה" על־ידי המנהל שנמלט, דויד שטרן, מעוררות חשש שהסכום המצטבר עלול להגיע ל־60 מיליון דולר.

מכות במעלית

דו־קרב אגרופים בין יהלומן בכיר, נפתלי אלון, ומנהל משק־הבית של בורסת־היהלומים, יוסף גלפרין, נערך במעלית ה־בניין ומחוצה לו, אחרי חילופי דברים חריפים שהושמעו בתוך המעלית, תוך כדי נסיעתה.

אחרי הדו־קרב הוזמנה מישטרה, על פי פניית אלון. גלפרין החלים ויצא עם אשתו, ציטה, אף היא עובדת בורסה, לחופשה בחו"ל.

כך נגרם הביזיון

בקרב השכירים באגד גוברת ההתמרמרות על הוועד המיקצועי שלהם, על הניהול הכושל והבלתי־דמוקרטי של מאבקם. המבקרים טוענים, כי אילו העמידו חברי הוועד לדיון ולהצבעה כללית, של כל השכירים, את השאלה כיצד להמשיך במאבק, היו כולם מקבלים את ההכרעה, והיה נמנע הביזיון של התפוררות השביתה, בלחץ איומי־המעסיקים.

מחפשים את עמיקם

הידיעות על־כך שעמיקם שפירא עשוי לקבל נתח בחברת־הפירסום ההסתדרותית שיוזם נחום פסה הביאה כמה מיריביו הוותיקים לידי החלטה להשחיר את פניו בהקשר לתפקידיו בתקופה שבה שירת את שימחה ארליך כדוברו ויועצו.

יריבי שפירא יטענו לפני מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שהתפקיד המוצע לאיש הוא מעבר למה שמגיע לו גם אם הוא פרש מהמיפלגה הליברלית והצטרף כדת וכדין לעבודה.

לין על הכוונת

עובדי חברת חשמל מתכוונים להכין מארב קטן לח"כ הליברלים אוריאל לין, המנהל באחרונה מסע־צלב בעניין החשמל־בחינם, המוענק לעובדי החברה.

לין עשוי להיות מופתע מפירסומים עליו — רישמיים ובמאצעות אנשי יחסי־ציבור — על שיטות־הניהול שלו בתקופת היותו הממונה על הכנסות־המדינה, עבודתו במישרד־האנרגיה ובחברת־החשמל.

הגורו בא ומייד יצא

חסידיו של הגורו מהרישי בארץ יכלו לראות אותו השבוע בהרצאה לאוהדים במלון בהרצליה. הוא בא להרצאה במטוס פרטי מאירופה, ומייד אחריה עזב את הארץ.

השר עזר לאשתו

צפויה שערוריה־זוטא, כאשר יתברר שאשתו של שר הפעילה את בעלה לקידום עסקים מישפחתיים.

שומרים על סודות הרופא

שר־הבריאות אסר על הד"ר יצחק פרומקין מחיפה (רשיון רופא מס' דר/4355) לעסוק במיקצועו במשך שלושה חודשים, כעונש על עבירות־אתיקה. מישרד־הבריאות מסרב למסור פרטים על העבירה.

העמלות הסיניות בסכנה

עיקר דאגתו של שאול־נחמיה אייזנברג בימים אלה לא נתונה לספיחי פרשת־אלבין, אלא לאינטרסים שלו בסין העממית. הקשרים הישירים בין המדינה הקומוניסטית וישראל, המתרקמים בימים אלה, יפקיעו מידיו את מעמדו במתווך, והוא עומד להפסיד עמלות של מיליוני דולארים בשנה.

יאיר קוטלר ממשיך בסידרת הגילויים: למרות הקופה הריקה, הקואופרטיב הגדול אינו מתייעל, המנגנון מתנפח, הביזבוז מנקר־עיניים, הרכישות מעוררות שאלות ומחדלי־הניהול והמשבר החברתי־כלכלי תפחו למימדים כאלה עד אשר —

מנהלי נזקקו לטיפול

כדי להציל את מזכירות דן מהתמוטטות, יזם חבר המזכירות משה גל, מאירגון־זיתיכנון. טיפול פסי־כולוגי־סוציולוגי־חברתי בחברי המז־כירות. היו"ר, יוסי הורביץ, העניק את חסותו ובירכתו. הוזמנה „היועצת", כפי שמכנה אותה חבר המזכירות אלכס אברמוביץ. שייקה דרורי, מנהל אגף־המשק, מתאר אותה כ„סוציולוגית", או „יועצת חברתית למינהל". הפסיכו־לוגית־סוציולוגית ניהלה שיחות אי־שיות עם חברי־המזכירות לחוד, וגם נועדה פעמיים עם כל הקבוצה. היא שמה לעצמה מטרה לשכנע את החברים המסוכסכים לדבר איש עם רעהו, כדי שיוכלו לתפקד בצוותא, אך נתקלה בחוסר שיתוף־פעולה. האווירה שביקשה להשיג לא הושגה, והרגיעה המיוחלת לא באה.

משה ספקטור, מנהל אגף־הכספים, התנגד לטיפול הפסיכולוגי. „אני לא צריך טיפול כזה," השיב נרגז על שאלותיי. כשביקשתי את תשובתו הברורה, מיהר לפלוט: „אתה לוחץ עליי בשאלות."

דרורי, מנהל־המשק: „היועצת ה־חברתית נפגשה עם כל אחד מחברי־המזכירות לחוד, וגם עם כל השיבעה. היא ביקשה להשיג שיתוף־פעולה בינינו. לא יפה לכנות את פגישותיה איתנו טיפול פסיכולוגי. היא למדה מינהל־עסקים וסוציולוגיה. האופ־זיציה מאבדת את הראש. רוצה שיל־טון. היא משמיעה דיברי־בלע!"

טיפול פסיכולוגי־סוציולוגי־חברתי למנהלי דן המסוכסכים. האחראים ל־פרנסתם של 4500 מישפחות, החרדות לגורלן!

2000 דולר לנסיעה לחו"ל

משבר חברתי־כלכלי קשה מזעזע את קואופרטיב דן. הגי־לויים שפירסם העולם הזה בשבוע שעבר העמיקו את התסיסה בין החב־רים נגד הנהלת החברה, שאינה מדווחת את האמת המרה לחבריה המודאגים.

משכורתם המצטמקת של החברים והפנסיונרים הרבים נתונה בסכנה ממ־שית. הבוסים, ובראשם יו"ר המזכירות (מ־1969!) יוסי הורביץ, מאבדים את ביטחונם העצמי. הם שומרים בסוד את מצב הקופה לאשורה: ירידה של 11% במיספר הנוסעים.

הסבריו של אלכס אברמוביץ, מנהל אגף־התנועה, אינם משכנעים: „העם (קרי: הנוסעים) חזר אל עצמו אחרי הלם העלאת מחירי־הנסיעה באוטו־בוסים. הירידה בנוסעים נבלמה."

סל־התשומות — ההוצאות המוכ־רות לקביעת תעריף הנסיעה (הסוב־סידיה) על־ידי הממשלה — חייב להשתנות. מכאן חששם הכבד של המנהלים מהמשך תיפקודו הסדיר של הקואופרטיב. הבוסים, כמו אברמוביץ, מתנחמים בעובדה כי ירידת מיספר הנוסעים מתרחשת רק בקווים הבין־עירוניים של אגד. אך „אצלנו, בקווים העירוניים, אין ירידה." בקו מיספר 400, המשותף לאגד ולדן, הוזלו התע־ריפים כדי להחזיר נוסעים לאוטובו־סים. העושים דרכם מגיבעתיים דרך בני־ברק לירושלים.

שכרם של החבר, השכיר והפנסיונר, עלול להיפגע מן המיתון במשק. על־פי ההסכם הקיים עם מישרד־התחבורה יש לפתוח את הסל כל אימת שנרשמת ירידה של שישה או שיבעה אחוזים ב־מיספר הנוסעים. המכה הקשה, שתכאב מאוד, תנחת על ראשי דן כאשר יעמוד מישרד־התחבורה על רוויזיה בבסיס ה־סל, שנקבע ב־1979. פחות נוסעים — פחות הכנסות. צינור החמצן הקבוע, הכסף הזול המוזרם לדן — הסובסיד־יות — עלול להיסתם או להתקצר.

המשכורת האחרונה שולמה לחב־רים אחרי שהבוסים משכו הלוואות ענקיות מן הבנקים, בסכום־עתק של כ־4.8 מיליארד שקל. הם מוצאים אשם למחדלם: הממשלה אינה עומדת בלוח־הזמנים של ההתחשבנות עם הקואו־פרטיב. הפיגור בהזרמת הסובסידיות מותיר את דן עם קופה ריקה. מכאן: נצרכו להלוואות לתשלום המשכורות, שהריבית עבורן עלתה 600 מיליון או 800 מיליון שקל (על פי שתי גירסות).

הורביץ הבטיח לחברי הנהלתו לתבוע החזר הריבית מן הממשלה. חישובים שעשו לעצמם חברים גילו, שאילו היו המנהלים מזרימים את כספי הריבית לחברים ולא לבנקים, היה כל חבר נהנה מתוספת של כ־230 אלף שקל לשכרו.

ההנהלה אינה עושה די, אם בכלל, לצמצם את הוצאותיה ולהתייעל. הגוף מתנפח מעל ומעבר לכל יחס לקואו־פרטיב בגודלו של דן. 600 חברים מפוזרים במישרדי־המינהל לסוגיו. עוד 350 מועסקים במשק. כל ה־„צימצומים" מסתכמים בכמה פעולות־ראווה, כמו צימצום הסידורים בקווים בחמישה אחוזים, ופיטורי זמניים ש־הגיע זמנם ללכת. זהו.

המנגנון והמשק, המונים כ־950 עובדים־חברים(!), מחוסן מחרב הקי־צוצים. יותר מזה: חדשים עומדים להתוסף בעמדות־מפתח. בארבעה ה־חודשים האחרונים דורך השכר במקום, להוציא תוספת 14% (פיצוי מישקי), אך אחזקת הרכב של הבוסים תפחה ב־35% ומגיעה לכ־450 אלף שקל בחודש — פי שלושה מן הפרמיה הממוצעת בקואופרטיב. בהנהלה נרמז על כוונה לשלם מקופת דן את מס־הרכש על המכוניות המוחזקות, שהם רכושם הפרטי של המנהלים.

הביזבוזים זועקים, מנקרים עיניים. הניהול השוטף לקוי. הרכישות מעו־ררות שאלות. „פרשת המארקים" מ־עיסקת רכישת המאנים בגרמניה (העולם הזה 21.8), שנותרה סתומה, מוסיפה להתסיס ולעורר התנגשויות מילוליות בין הבוסים לבין האופוזיציה היחידה, דן שלנו.

המנהלים מתנהגים כתמול־שיל־שום. חשבון ההוצאות האישיות אינו נפגע. יש המוציאים מאות אלפי שק־לים בחודש על זלילה במיסעדות. גם יציאות לחו"ל ב„תפקיד" נמשכות כר־גיל — והגרמנים מארחים כיד המלך.

למשל: חבר־מזכירות, היוצא ב־שליחות לחו"ל, נוטל מקופת דן קרוב ל־2000 דולר. חברי־מזכירות וממלאי תפקידים בכירים נסעו בחודשים האח־רונים פעם, פעמיים ושלוש פעמים. כל ההוצאות משולמות על־ידי החברה.

מאוררים ב־20 מיליון

הנהל השלומיאלי בדן מביא פגיעות בטוהר־המידות. מתעו־ררות שאלות שאין עליהן תשובות ברורות, כמו:

● **מאוררים:** הוזמנו מאנגליה בדואר־אוויר 600 מאוררים, שעלו 20 מיליון שקל. אלה נועדו „לחלוקה לפי פיתקות" בקרב ה„טובים". „הנותנים כאילו משלהם".

● **מטליות:** קניית מטליות־ניקוי ב־12 אלף שקל היחידה, כאשר ב־צרכניה של דן נמכרת אותה סחורה ב־6500 שקל, „ועוד דברים שטרם הגיעה העת לפרסמם."

● **נוזל נגד כפור:** הבאת נוזל נגד כפור (אנטי־פריז) בדואר־אוויר מגרמניה באפריל החם לקראת שימוש בחורף הקר. ההובלה האווירית עלתה כמיליון וחצי שקל.

דברים אלה ואחרים פורסמו ב־כרוזים פנימיים על־ידי „חברים בסיעה המאוחדת המתקדמת", המהווים אופו־זיציה בתוך הקואליציה. זוהר הלפרין, הנמנה עם קבוצה זאת („קבוצת בני בן־צור", היושב בקואליציה בתפקיד מנ־הל אגף־התיירות), התפטר לפני כמה ימים מתפקיד סגן־מנהל אגף־הכספים. התפטרותו התקבלה אחרי לחצים ש־הפעילו כמה חברי־מזכירות על היו"ר.

זוהר הלפרין הגיב לשאלותיי: „כל זה בסדר, אך לא אספק לך מידע."

משה („מוקי") רוזניק, אחד משלושה חברי ועדת־הפיקוח (חבר האופוזיציה של דן שלנו), החל להתעניין בפרשיות שונות הקשורות ברכישות אלה. אמרו לו: „יבולע לך אם תוסיף לחטט." באחד המוסכים נעלמו כמה מאות ליטרים של שמן. הדבר נחשף בבדיקות שערכו.

ישיבת הנהלת „דן"
חשבון ההוצאות האישיות לא נפגע

5 המכוניות של הורביץ

פחתו ברחוב רש"י ברמת־גן, לא ניקר עיני חברים בהתנהגותו וב־אורח־חייו. מאז זרמו מים רבים בירקון שליד מגוריו החדשים יחסית – וילה בשיכון דן בצפון הכרך.

„הוא ירש הרבה מאביו המנוח, שאף הוא היה חבר הקואופרטיב." מגוננים עליו תומכיו. אך גם הם מתקשים להסביר את תשוקתו העזה למכוניות נוצצות. לאחרונה רכש אלפא 90 שמחירה כ־35 אלף דולר. כאשר עדיין נמצאת ליד ביתו מכוניתו הקודמת, רנו 18 מודל 1985. גם לבן, המתמחה במישפטים במישרד פרקליט דן, רם כספי, מכונית (בה־אם־וה). ולאשה (פקידה בבית־החולים בילינסון) – אוטוביאנקי 1983. מכונית חמישית עומדת לרשות הבת.

„צרות־עין!" מגיבים חבריו של יוסי. אלכס אברמוביץ, מנהל אגף־התנועה: „יש ליוסי שני יל־דים ואשה עובדת. לכל אחד מכו־נית בזכות עצמו."

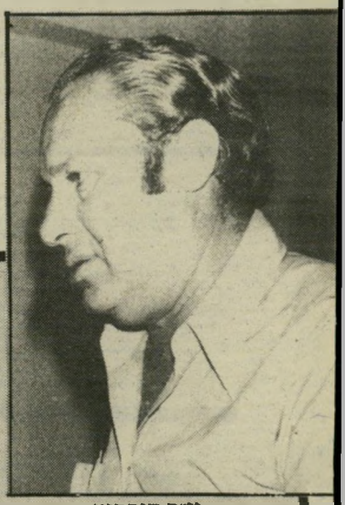

יו"ר הורביץ
מים רבים בירקון

מה קרה ליוסי הורביץ? שוא־לים ותיקים בדן. הם נזכרים ב־נוסטאלגיה בתקופתו הראשונה כיו"ר המזכירות. עד לפני כמה שנים, כאשר התגורר עם מיש־

רזניק וחברו לאופוזיציה, אורי קרמר (חבר ההנהלה), בעת ביקור שערכו במוסך בבת־ים. כאשר התריע על כך רזניק, איימו עליו שיעמידו אותו למישפט חברים על הוצאת דיבה.

בדן קיימת אופנה: כל אימת שהאופוזיציה חושפת מעשים לא־יפים, ממהרים לאיים על חבריה בהגשת תביעות על הוצאת לשון־הרע וב־העמדה למישפט־חברים.

כאשר ביקש אותו רזניק להיכנס למחלקת־הקניות, הנמצאת באגף־ה־משק בניהולו של ישעיהו („שייקה") דרורי, אסרו עליו את הכניסה.

לגופו של עניין:

● **יבוא המאווררים:** יו"ר המזכירות הורביץ „לא יודע" — כפי שהשיב לי — למה רכשו את המאווררים בחו"ל ולא בישראל, אך מנהל־המשק דרורי הדגיש כי התוצרת הבריטית עדיפה על הישראלית, „ה־מתבלה מהר, רועשת ואינה יעילה." ההובלה האווירית מחירה כמו הימית — „רק" 450 דולר.

● **המטליות:** היו"ר הורביץ אישר — „נכון מה שכתוב בכרוז," ו„העניין טופל וסודר." אך לדרורי תשובה שונה: „נתתי הוראה לבדוק."

כעבור יום מצא כי יש שני סוגים של מטליות, ומכאן הפער של המחירים.

● **נוזל־נגד־כסור:** חברת מאן, יצרנית האוטובוסים של דן, „דורשת" להשתמש בנוזל זה, שהוא גם נגד קורוזיה(?), לצורך עריכת ניסויים בקווים 4, 5 ו־400. הגרמנים שילמו את הוצאות ההובלה האווירית. חברים באופוזיציה אומרים כי על הקבלה רשום כי הנוזל הוא אנטי־פריז, ולא נגד קורוזיה. ועוד: ההובלה האווירית היתה על חשבון דן. „יש על כך קבלות."

דרורי ביקש להדגיש כי חבר ועדת־הפיקוח, מוקי רזניק, „מבקר מתי שהוא רוצה" בממלכתו, ודבריו הם בבחינת „שקר וכזב". רזניק „שותה קפה עם החבר'ה במחלקת־הקניות ומסייר היכן שהוא רוצה." על מימצאיו של רזניק בדבר היעלמם של מאות ליטר שמן במוסך דן בבת־ים השיב דרורי: „שקר ודיבה." הוא הוסיף כי מבקר־הפנים של דן, אלי לוקוב, חקר ומצא: „להד"ם".

מוקי רזניק: „אלי לוקוב לא מצא כלל שהמימצאים לא נכונים."

בווידוי אישי אמר דרורי: „אני לא שייך למריבות במזכירות. הצמיחה שלי היתה איטית. מן הבור. שלוש שנים אני חבר־המזכירות. איני בובה. נכון שיש במזכירות חילוקי־דעות, וגם לי יש ביקורת על המתרחש בחברה, כפי שאתה בעצמך מציג את הדברים בכתבתך בהעולם הזה, לרבות חוסר ההתייעלות אצלנו."

שאלה: מה אתה יודע על פרשת המארקים?

„תן לי שבוע זמן."

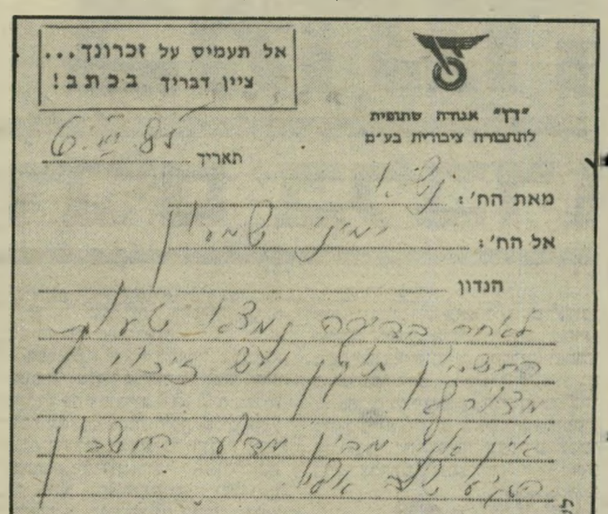

תזכורת פנימית על המנויים לעיתונים
גם המתים קוראים עיתונים

מה על פרשת רכישת מניות תדי־ראן ואלסינט (ראה מיסגרת)?

„איני מתערב."

ההתנצחות בין חבר־המזכירות דרו־רי לבין חבר ועדת־הפיקוח רזניק בעיצומה. איש תובע מרעהו להתנצל. מאיימים בהגשת מישפט־חברים על „הוצאת דיבה", וכו' וכו'.

שאלה: האם הזמנת על חשבון דן כרטיסי־ביקור?

דרורי: „אשתקד הזמנתי 300 כר־טיסים, אך שילמתי תמורתם מכיסי."

עיתון לידועה בציבור

הבוסים מפגינים חוסר יעילות וניהול פגום כמעט בכל תחום הנתון בסמכותם. לדוגמה: תשלומים „חריגים" של כ־25 מיליון שקל (במ־חירי אפריל 1985) שולמו במשך שנים להארץ ודבר בשביל מנויים שהלכו לעולמם. מדובר בשנים 1979־1984. הקואופרטיב לא דאג לבטל את ה־מנויים במועד הנדרש.

הפרשה נחשפה במיקרה, כאשר פנסיונר התלונן כי הארץ, שהוא רגיל לקבלו בכל בוקר לביתו, אינו מגיע אליו. החלו בדיקות במחלקת־השכר. גילו כי עשרות מנויים שמתו הוסיפו לקבל את הארץ ודבר כמימים ימימה. העיתון מחולק לחברי דן על חשבון הקואופרטיב כחלק מהתנאים הסוציא־ליים. חבר שאינו רוצה בעיתון, נהנה מזיכוי בשכרו.

אלי היימן, מנהל אגף כוח־האדם, אישר, לבושתו: „נכון. פנסיונרים שנפטרו הוסיפו לקבל את העיתונים. ביקשנו לבטל את מישלוח העיתונים, אך לא נענינו. נוח, כנראה, לעיתונים להוסיף לספקם גם לחברים שמתו." הוא אמר כי דן תובע מהארץ ודבר זיכויים, המסתכמים בכ־25 מיליון שקל.

ספק אם הארץ ודבר יפצו את דן על מחדליו.

היו"ר הורביץ: „פקיד עשה טעויות. שולמו כספים לשני העיתונים בשביל חברים שנפטרו. לא היה צריך לשלם. הדבר בטיפול. יחזירו לנו את הכסף. נוכל לחוות על העיתונים דרך תקציב־הפירסום שלנו..."

להארץ היו בתחילת השנה 1006 מנויים. ולדבר יותר מ־500. דן דורש מדבר החזר של כ־7.3 מיליונים שקלים. ומהארץ כ־15 מיליון שקלים. ועוד הפרשים בגין „חריגים". בסך הכל שילם דן לשני העיתונים כ־25 מיליון שקלים תמורת עיתונים שסופקו לפנסיונרים שהלכו לעולמם. ומעשה בידועה־בציבור, שחיתה עם פנסיונר שקיבל את דבר. אחרי מותו הוסיפה הידועה שלו לזכות מחסדי דן עד שנחשפה הטעות. סיפור אחד מרבים.

דבר מוכן להתפשר על 1.1 או 1.2 מיליוני שקלים. הארץ אינו מגלה את עמדתו.

„מותק, הסיפור נגמר!"

משבר הכלכלי־חברתי המת־משך מערער את ביטחונם העצמי של שיבעת חברי־המזכירות. כולם מ„הסיעה המתקדמת" השלטת: יוסי הורביץ, היו"ר; משה ספקטור, כספים; ישעיהו דרורי, משק; אלי היימן, אגף־כוח־אדם ופנים; אלכס אברמוביץ, תנועה; משה גל, אידגון ותיכנון; כני בן־צור, תיירות.

השיבעה — הממשלה־של־דן — מסוכסכים איש עם רעהו. מספרים על קרע בין היו"ר הורביץ למנהל־הכספים ספקטור. „הרחוב" של דן רואה ב־ספקטור יורש טיבעי בכוח להורביץ. ב־1982 הוא היה במשך תישעה חודשים יו"ר, אחרי התפטרותו של הורביץ. ש„נמאס לו". כשהיה ספקטור יו"ר־המזכירות, הוא „היטיב עם העם". התנאים הסוציאליים של החברים שופרו. חולקו שעונים ומישקפיים. הקלו בתשלומים ליוצאים למילואים. שופרו תנאי ההבראה לקשישים. הורביץ, כשובו לכיסא היו"ר, ראה בפעולותיו של ספקטור „חתירה" תחת מעמדו. הוא התקנא בפופולאריות שצבר המתחרה על כיסאו.

ספקטור אחראי להחזרתם של יותר מ־300 אלף מארקים מגרמניה, ש„שכבו" שם קפואים במשך ארבע שנים לזכות דן בגין עסקות של רכישת אוטובוסים מתוצרת מאן. שהחלו בשנים 1977־1978. חשב־דן דאז, ישראל הלמן, שפרש לאחרונה מן הקואופרטיב (היה קודם מנהל אגף־הרכב במישרד־התחבורה; אשתו היא מנהלת מחלקת־היבוא במישרד־התח־בורה — „טעם לפגם," אומרים באופו־זיציה) ועבר להיות מנהל־הכספים בקונצרן סולל בונה. גילה ב־1982 כי נפתחו מיכתבי־אשראי לטובת המיפעל הגרמני בסכומים גבוהים מן הנדרש.

כך פעלה אז „השיטה" בניצוחה של השלישיה יאיר אנקורי (כספים), עוזי אשכול (משק) והיו"ר הורביץ.

ספקטור, היו"ר החדש המופתע, פעל מייד: דרישה תקיפה מהגרמנים להחזיר לדן את „עודפי" הכספים המצויים בקופה שם ללא דורש. הוא גם עמד על קבלת ריבית של 6%, וזכה בדרישתו.

ביוני 1982, כחמישה חודשים אחרי שישב על כיסאו של הורביץ, שהפגין ברוגז על־ידי ירידה לקו, החלו לזרום לקופת דן בתל־אביב עודפי־הכספים המיסתוריים. באותה שנה גם פירסמה ועדת־הפיקוח של דן את הדוח שלה בנדון, שהסתיר יותר משחשף (ראה הכתבה הקודמת בסידרה). ספקטור ביקש לקבל התאמה לכל החשבונות.

„הכנסתי סדר ופתחתי מיכתבי־אשראי רק בגובה התשלומים שנדרשו לעיסקות עם מאן," הגיב בסוף השבוע. עוד גילה כי אנקורי, מנהל־הכספים אז (שפרש ב־1981), נהג לשלם לחוד בעד הובלת האוטובוסים מגרמניה לטרי־אסט, ואחר־כך תשלום אחר בעד ה־הובלה מאיטליה לישראל. השלישיה הורביץ־אנקורי־אשכול „שילמה מ־ראש לגרמנים על שינויים שאולי יתבקשו לבצע בהזמנות." כך נוצרו עודפי־כספים לזכות דן. זה הסברו של ספקטור, המנצח היום על אגף־הכספים. שחברים רבים רואים בו יורש־בכוח ליו"ר, אשר אינו ממהר לפנות את כיסאו המתנדנד. „מעכשיו," אמר כשהיה יו"ר ב־1982, „אם נבקש לבצע שינויים בהזמנות, נשלם את המגיע מאיתנו בזמן הדרוש ונתאים את מיכתבי־האשראי בהתאם. אך לא יהיו תשלומים מראש לגרמנים."

כאשר שאלתיו מי היה אחראי למתן ההוראה לשלם לגרמנים יותר מה־נדרש, השיב ספקטור בקוצר־רוח: „תשאל את מי שהיה אחרא: לשיטה הזאת."

כאשר שאלתי את האחראים לשי־טה, יאיר אנקורי ויוסי הורביץ — השלישי, עוזי אשכול, סירב לשוחח איתי — נאלמו השניים דום. הורביץ חזר והבטיח למסור לי „את כל החומר," ואילו אנקורי „לא שמע. לא ראה. לא יודע."

השבוע שוב ביקשתי מהיו"ר הור־ביץ את תגובתו לפרשת המארקים. כמה ימים אחרי פירסום הכתבה ב־העולם הזה.

הורביץ: „מותק שלי, העניין נגמר. איני רוצה לדבר איתך. די. הסיפור נגמר."

המניות נרכשו - וצנחו!

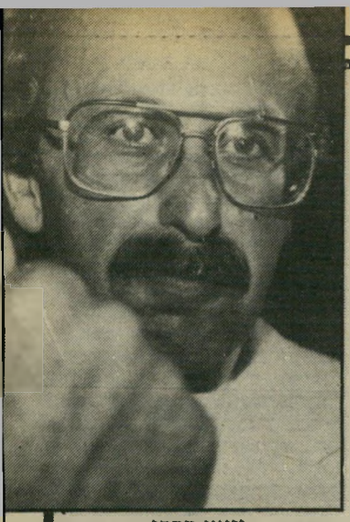

יזעק בספי
ביטחונות ורווחים

על מכת צימצום הסובסידיות והירידה במיספר הנוסעים נוספה מכה חדשה: הפסדים צפויים של לפחות שליש מרכישה של מניות אלסינט (מו"פ), בשווי של כ־2.2 מיליון דולר, בשביל החברים. שכולם הוחתמו מראש.

משה ספקטור (52), מנהל אגף־הכספים, מתגונן: „הרכישה נעש־תה כדת וכדין. פרקליט החברה (רם כספי) המליץ. אנו נועצים בו גם בשאלות של קניית מניות."

חברים באופוזיציה משיבים בכעס: להד"ם! ההחלטה להשקיע יותר משני מיליון דולר במניות אלסינט התקבלה ללא החלטת ההנהלה, שבה רק שני חברים מהאופוזיציה, דן שלנו: אורי קר־מר ויעקב פרנס — חברים ללא תיקים. ההנהלה דיווחה רק אחרי מעשה. חודש אחרי רכישת המנ־יות הן החלו לצנוח, בעיקבות ההפסדים שנחשפו באלסינט.

אותה הפרשה התרחשה גם בעת שהחליטו הבוסים לרכוש את מניות חברת תדיראן. גם כן על פי אותה השיטה: פרקליט החברה, המשמש — לדיברי ה־אופוזיציה — גם ברוקר לכל דבר, תמך בישיבת הנהלה, שבה נטל חלק, ברכישת מניות תדיראן.

הוא דיבר על ביטחונות ורווחים. אומנם, לישיבה בעניין מניות אלסינט לא התייצב הפרקליט, אך לחברי־ההנהלה, שדווחו אח־רי מעשה, נמסר כי את מניות אלסינט רכשו „באותה השיטה". שוב הובטחו „רווחים".

ערב הבחירות האחרונות, ל־מוסדות דן בדצמבר 1984, דאגו הבוסים לרפד את החברים־הבוחרים ב„רווחים" של 200 דולר לחבר, שהופקו ממניות תדיראן. הפדיון של מניות אלסינט, שרכש דן לחבריו, נקבע לדצמבר 1985. אלסינט פנתה ביוזמתה למחזיקי מניותיה שימהרו לפדות את הניירות, כמובן במחירי השוק שנפלו, כי אינה יכולה להבטיח תמורה לאלה שימתינו למועד החוקי.

ההפסד הצפוי לחברי דן: 700 אלף דולר.

תיבת־ההילוכים של מנהל־המשק

הקבוצה „חברים בסיעה המאוחדת המתקדמת" (קבוצת זוהר הלפרין) יצאה בכרוז ענק („תיפסק ההשתוללות של מנהלי אגף־המשק"): „למרות הבט־חת החבר שייקה דרורי, לא הוצגה עד היום לפני שום מוסד או אדם באגודה קבלה על תיקון תיבת־ההילוכים של הרכב הפרטי שלו במיפעל העוסק בתיקוני תיבות־הילוכים של האוטובוסים שלנו."

תשובותיו של דרורי בן ה־46, תושב שכונת־התיקווה, חלקות.

על פרשת תיבת־ההילוכים, שהתקלקלה במכו־נית בה־אם־זה מודל 1976 שבבעלותו (בינתיים הספיק למוכרה): „פניתי למוסך של בן־דודי, חבר דן. הוא ניסה לתקן. שילמתי מחיר טוב. אך הוא לא הצליח. אמר לי שצריך לפרק את תיבת־ההילוכים ולמסור לתיקון המוסך המומחה בקיבוץ מחניים.

בסוף הבאתי את מכוניתי למוסך דן בתל־אביב. כולם מתקנים שם את ריכבם הפרטי. זה מותר בגמר עבודה, על חשבון זמנו של העובד. תתפלא לשמוע: זה המצב. לכל חבר מותר לתקן את ריכבו הפרטי במוסך דן בגמר העבודה.

„פירקתי בעצמי במוסך שלנו את תיבת־ההילו־כים, בזמני הפרטי, ומסרתי לתיקון בקיבוץ מחניים. לא צריך לשלם לדן בעד העבודה במוסך החברה. עשיתי בעצמי. שילמתי טבין ותקילין למוסך הקי־בוץ.

„נכון כי קיבוץ מחניים טיפל לפני כמה שנים בתיבות־הילוכים של האוטובוסים שלנו. אך אנו לא עובדים יותר שם. את תיבת־ההילוכים מסרתי לסוכנות המוסך, הנמצאת ברחוב המסגר בתל־אביב. יש לי קבלה ששילמתי בעד התיקון בצ'ק. הסוכנות העבירה את הציוד למוסך הקיבוץ. את תיבת־ההילוכים הבאתי לסוכנות בתא־המיטען של מכונית חברי. זה היה לפני שנה."

אמרתי לו כי ידוע לי על החלטה ברורה של דן, האוסרת כל טיפול ברכב פרטי במוסכי דן גם אחרי שעות־העבודה.

„דבריו של מנהל אגף־המשק ראויים להב־לטה בכותרת." הגיבו באופוזיציה.

העיר דרורי: „לא קיימת שום החלטה מטעם ההנהלה האוסרת הכנסת רכב של חברים למוסכים של הקואופרטיב לטיפול אישי, מחוץ לשעות־העבו־דה."

חקירה מיוחדת

הממשלה החליטה למכור את „פז" בזול — למרות שהיא ריווחית

הממונה על מכירת החברה הוא חבר איש־עסקים המעוניין לקנות

קבלן חיפאי שפרקליטו היה שחל ביקש מפרס להגדיל את חלקו בשלל

למכור את „פז" במתנה

(ולמקורבים בלבד)

מ זה זמן רב עושה ממשלת ישראל מאמצים נואשים למכור את חברת־הדלק הממשלתית, הריווחית, פז. לידיים פרטיות — אפילו זרות.

הטענה שהשמיעו דוברים ממשלתיים, התומכים במכירה: המכירה תשתלם למדינה יותר מאשר לקונה.

אילו רצה מישהו הוכחה לכך שאלה דיברי־הבל ורעות־רוח, הוא יכול היה ללמוד על כך השבוע. בידיעה קצרה בהארץ, מיום השלישי האחרון, סופר על מועמד חדש לרכישת פז. זהו יורד ישראלי בשם ברוך („ברוס") רפפורט, איש־עסקים עתיר־נכסים, היושב ב־ז'נווה.

מאז עזב רפפורט את הארץ בחמת־זעם, בשנת 1956, הוא הדגיש בכל פעם: „לעולם לא אעשה עסקים עם יהודים ועם ישראלים!"

אם רפפורט שינה את טעמו, כנראה שהעסק מאוד משתלם — לקונה. מסתבר שלא רק הוא מעוניין בחברה. עוד כמה בעלי־הון מגלים עניין בחברה.

מיהו רפפורט?

איש־העסקים הזריז הוא סיפור־הצלחה חובק־עולם. בתחילת שנות ה־50 הוא נסע במכונית פולקסוואגן קטנה והתגורר בבית צנוע ברמת־חן. בארץ הוא היה איש־עסקים קטן וממומרמר, אחרי שסבל מאכזבות עיסקיות קשות.

לשווייץ הוא בא עם המישפחה — אשה, דיטה הקנאית, וארבע בנות, שתיים תאומות — ועם רעיון מבריק.

רפפורט גילה כי אוניות העוגנות בנמלים שונים בעולם קונות את הציוד הדרוש להפלגה, מדלקים ועד לשרוך־נעל, אצל ספקים שונים. הרעיון המבריק שלו היה הקמת חברה בינלאומית, מין סופרמרקט לספינות, שתספק בחבילה אחת את כל צרכי האוניה והצוות.

הוא מכר את הרעיון לחברה שווייצית ונכנס בה כשותף.

החברה, אי־אם־אס, חברה בינלאומית להספקה לספינות — נחלה הצלחה כבירה. היא הקימה סניפים בכל העולם, גם בנמלים ערביים. שאליהם יכול היה רפפורט להיכנס — כי ברשותו כמה דרכונים, בעיקר דרום־אמריקאיים, לצד הדרכון הישראלי. דרכון שווייצי עדיין אין לו.

השלב השני בהתפתחות העיסקית שלו היתה בנק בינלאומי להספקה לאוניות. ששמו אי־אם־בי.

מרכזן של שתי החברות נמצא בז'נווה, על שפת־האגם.

רפפורט יצא מהארץ כשהוא מאוכזב. אבל בביחותיו לכאן הוא מתגלה כתורם גדול. הוא תרם מיליון דולר לאוניברסיטת חיפה, סכום גדול לבית־החולים רוטשילד. הנבנה בעיר הצפונית, ומיליון דולר לאוניברסיטת בר־אילן. הוא הקים מעון של ויצו על־שם אשתו בשכונת רמות בירושלים.

לחברים אמר שבישראל הוא מוכן רק לתרום. הוא המשיך לשמור על קשרים עם חברים ישראלים ולפנק אותם כשבאו אליו, בדרך־כלל על חשבונו, לז'נווה או לכל מקום אחר על פני כדור־הארץ.

לא מכבר, כאשר הוא חנך בית־זיקוק באיים הקאריביים, לפני ארבע שנים, הוא שכר מטוס והטיס עשרות קרואים, גם ישראלים, לחנוכת המיפעל.

יוסף זמיר
לא לחיפאי

על דרך ניהול עסקיו חלוקות הדיעות. יריביו, ויש בהם כמה ישראלים שניכוו במגע איתו, טוענים שהוא משתמש באנשים. גם בחברים, ואחר־כך מתנכר להם.

אחרים מציינים את רבקותו במשימה, כשהוא מחליט משהו, ואת אומץ־ליבו בכל מה שקשור בעסקים שסיכויי הצלחתם מצומצמים.

„הרבה ידידים"

לא מכבר יצר רפפורט תקדים. כאשר תבע את ממשלת אינרגר־נסיה לדין בבית־הדין הבינלאומי בהאג, אחרי שזאת הפרה חוזה איתו בעניין עיסקת מיכליות־נפט. הוא זכה בתביעה.

יש לו, אגב, יריבות מיקצועית עם איש־עסקים יהודי אחר בשווייץ, ניסים גאון.

רפפורט בן ה־62, שעבר ניתוח־לב פתוח בארצות־הברית, הוא מישפטן בהשכלתו, אוהב את החיים היפים וחבר טוב של איש־הפיננסים הישראלי דוד שוהם.

בעבר הוא החזיק כספים בחשבונו הפרטי ובחשבון בנותיו, שעדיין מתגוררות בישראל, בבנק הכללי. הבנק אותו ניהל בזמנו שוהם.

לפני שלוש שנים, כששוהם השיא את בתו דורית, בחוילה המפוארת שלו בהרצליה־פיתוח, בא רפפורט במיוחד לאירוע משווייץ.

שוהם ורפפורט הם חברים מילדות. אין זה סוד וגם אין בכך שום פסול. אך הארץ גילה, באותה ידיעה של כתבו הכלכלי שימשון ארליך, שני פרטים תמוהים לגבי שוהם.

● האחד: שוהם הוא חבר יחיד בוועדת־שניים ציבורית, שהממשלה מינתה לצורך מציאת קונים לחברות ממשלתיות המועמדות למכירה. החבר השני, נפתלי בלומנטל, יושב־ראש־מועצת־המנהלים של כור. טען כי יש ניגוד אינטרסים בין תפקידיו בוועדה זאת ובכור. ופרש מהוועדה.

● הפרט השני: שוהם הודה שהוא נסע לטייל בשווייץ על חשבון רפפורט. הרוכש בכוח של פז. הוא הסביר שעניין זה לא יגרום לו לפסול את עצמו מלשבת בוועדה, כי לא הוא מינה את עצמו. ובאשר למתנה עצמה ענה שוהם: „אנחנו ארץ קטנה, ולכל

מנהלי „דן"

(המשך מעמוד 7)

יאיר אנקורי פרש מהנהלת דן ל־ארקיע. הוא היה מנהל־השיווק בחברת־התעופה, אך לא נקלט יפה, ואחרי כמה חודשים התחיל לעבוד אצל איש־העסקים והייבואן רמי אונגר. כאיש־כספים לא עלתה יפה עבודתו בארקיע בענף השיווק. הוא בא לחברת־התעופה דרך עורך־הדין רם כספי, פרקליט דן. אחרי התפטרותו פירסמה סיעת האופוזיציה „דור ההמשך לשינוי ויוזמה" כרוז. נאמר בו:

„מסתבר, כנראה, שאנקורי התפוטר מארקיע. ובמקום זאת נכנס כשותף לחברה המייבאת חלפים לליילנד (בבעלות רמי אונגר), וזאת בידיעתו ובהסכמתו של יוסי הורביץ. חברים! זאת שערוריה ציבורית ממדרגה ראשונה. בדן יותר מ־50% מצי הרכב הוא מסוג ליילנד. שכולו מיושן וזקוק לחלקי־חילוף בלי סוף. לא יתכן שחבר דן יהיה ייבואן החלפים הבלעדי שלה! היכן ההגינות הציבורית? היכן התקנון האוסר מיקרים כגון אלה?"

„לא שמעתי! לא ראיתי!"

„לא רוצה להגיב," השיב ב־שבת אנקורי על שאלותיי. כך

אחד ה„מאנים"
לגרמנים. תשלומים מראש

ענה גם בפגישתי איתו פנים־אל־פנים במישרדו. שבמיבצר רמי אונגר ברחוב המסגר 38 בתל־אביב. ב־14 באוגוסט הוא גם הדגיש: „לא יודע. לא שמעתי. לא ראיתי. לא הייתי מעורב."

אלה היו תשובותיו של איש־הכספים החזק של דן בשנים הראשונות לעיסקת המאנים בעניין המארקים „השחורים".

משה ספקטור, שהחזיר כספים מגרמניה לקופת דן. פסול לירושה. היו"ר הורביץ. המכהן בתפקידו מאז 1969 („כמעט כמו טיטו ביוגוסלוויה," מתלוצצים בדן), רואה באלכס אברמוביץ את יורשו, אך גם משה גל חותר לבכורה.

לא רק הורביץ וספקטור מתקוטטים ביניהם במזכירות. כך המצב גם בצמדים אחרים: דרורי מתנגח עם בן־צור, ובן־צור מתקוטט עם היימן. המצב הידרדר לקרע במערכת־היחסים בין ראשי אגפי התנועה והתיירות לבין ראשי אגפי המשק והפנים. יש הסתות בכל יום, איומים, החלפת השמצות באיגרות פנימיות. כל אחד שמח לאידו של „חברו", לכישלונות. לא מפרגנים להצלחות.

ראשי דן שלנו. האופוזיציה שהוריביץ טרם הצליח לרכוש לחיקו. שוקלים קריאה לאסיפה כללית, פיזור ההנהלה ועריכת בחירות חדשות.

בינתיים מתעניינים בפרשה גם קצינים מהיחידה לחקירות־הונאה ב־מטה הארצי. אוספים חומר בדרכים חשאיות. משוחחים עם חברים בדן. בעיקבות הגילויים בהעולם הזה. שהסעירו גם את האופוזיציה של הליכוד במועצת עיריית רמת־גן, קיימו ראשיה מסיבת עיתונאים ביום החמישי האחרון. הם „נחרדו" מהגילוי בדבר מתן „תרומה" לקרן רמת־גן. שלא קיימת, בסך 5000 דולר, שאספ אותה בעצמו במישרדי דן עוזרו של ראש העיריה, אבי אבנית, כדי להפקיד את הכספים בידי חברת פורז (לדבריו), בתמורה על מאמרים המשבחים את ראש העיריה, אורי עמית, שמפרסמת פורז. לרבות במקומון רמת־גן שלנו. שבבעלותה.

יוסף לרמן, ראש סיעת הליכוד במועצת העיריה, ומנחם גלעד, ראש ועדת־הביקורת בעיריה מטעם הליכוד, פנו למישטרה ולמבקר־המדינה לבדוק את הפרשה כפי שפורסמה בהעולם הזה. מראש־העיריה עמית תבעו להשעות את עצמו עד לסיום הבירור. הם דורשים לזמן ישיבה דחופה של המועצה, כדי לדון בגילויי השבועון.

בקשתם נענתה והישיבה נקבעה ליום השלישי, השבוע.

שעיר לעזאזל בקריית־שאול

גילויי העולם הזה גרמו לעצבנות רבה בצמרת דן. הורביץ מיהר להפעיל את ה„דוברמנים" שלו — כך מכנים בדן את אנשי שלומו, המתפרסים בקואופרטיב ויוצרים שיחות כדי להביא את גירסת היו"ר לידיעת־הציבור — מלחבי־פינכתו משכבר הימים.

ביום השישי, אחרי הצהריים, נועדו במוסך דן ברמת־גן 200 או 250 חברים (לדיברי חברי־המזכירות) כדי לשמוע הסברים (מבולבלים) מפי הורביץ על מה שהתפרסם בהעולם הזה. הוא האשים בעיקר את האופוזיציה בהפצת „דיברי בלע", אך באותה העת ממש הוא חותר לצרף את נציגיה אל המזכירות, ולהפקיד בידיהם תיקים כדי להשתיקה. הוא מצא כי האופוזיציה „מדליפה" ולכן „פועלת להרס הקואופרטיב." הוא שכח כי בהיותו באופוזיציה נהג בדיוק באותה הדרך, וגם נסתייע בי, בהיותי אז בהארץ. כדי להפיל את היו"ר ראו, אריה מזור, שבתקופתו שילם דן 100 אלף לירות „תרומה" לראשי אחדות העבודה של אותם ימים: שר־התחבורה ישראל בר־יהודה, מנכ"ל מישרדו, פינחס גינדבורג, ויגאל אלון, שהיה חבר־כנסת. מקבלי „התרומה" הלכו כבר לעולמם.

הסבריו של הורביץ על המארקים „השחורים" לא הובנו על־ידי רוב הנוכחים, המתוארים כ„בונקר־של־יוסי". הוא מצא שעיר לעזאזל: סימה ברלינר. היא היתה מנהלת־חשבונות יעילה, שפרשה ב־1978 ומתה ב־1980. מי ממאזיניו זוכר כי עיסקת־המאנים נחתמה ממש באותה השנה (1978/77) שבה סימה ברלינר פרשה? איך אפשר להאשים את העובדת המסורה, שמצאה את מנוחתה בקריית־שאול, ב„אי־סדרים", או ב„אי־התאמות" — לשון הסתרים של הורביץ ושות'? למה הוא מאשימה ב„בלגאן", כאשר חברו־למזכירות, ספקטור, חולק עליו באותה פרשה?

אלכס אברמוביץ, נושא כליו של היו"ר הורביץ במזכירות, מגיב בלעג על גילויי ספקטור להעולם הזה בפרשת המארקים, בהדגישו: „תן לו צל"ש!" ואילו חברים באופוזיציה מצאו כי יש בדיברי־ספקטור „נימת התנצלות" באותה פרשה מסעירה (347 אלף מארקים, ולא 300 אלף). הם רואים כ„שערוריה" את „השיטה" של עידן הורביץ־אנקורי־אשכול על תשלומים עודפים מראש לגרמנים, כביכול בעד שינויים אפשריים שיתבקשו, אם בכלל.

האופוזיציה חוזרת ומדגישה כי עוד לפני שלוש שנים, כאשר נחשפה פרשת המארקים בסור כתוכני דן, היא דרשה בהנהלה להקים ועדת־חקירה, אך לא נענתה עד היום. גם דרישת ועדת־הפיקוח ב־1982 הושבה ריקם. „הם יעשו הכל כדי למנוע חקירה, כי בחקירה הם יפלו כמיגדל־קלפים. חייבת להיות בדיקה מישטרתית," מדגישים חברים.

(כתבה שנייה בסידרה)

אחד יש בה ממילא הרבה ידידים."

שוהם הוזכר באחרונה בנשימה אחת עם פרשת מיכאל אלבין המנוח.

הוא בן גילו של רפפורט — 62 — ובעל עבר מיקצועי עשיר בתחום הפינאנסים. אחותו היא תמר אשל, ח"כית העבודה לשעבר, ושניהם בנים למישפחת פרדסנים עשירה ביותר. דודו, אחי אמו, צילה שוהם, היה אבשלום פיינברג, גיבור נילי" האגדתי. בנו, אבשלום, נפל בעת מילוי תפקידו בצה"ל, ואילו הוא עצמו החלים באחרונה מתאונת־דרכים קשה, שבה היה מעורב.

שוהם — גדול־מימדים, מוסמך לכלכלה, בעבר סגן המפקח על מטבע זר, יועץ כלכלי בשגרירות־ישראל בלונדון, מנכ"ל בנק לסחר־חוץ ואחר־כך בנק כללי של הברון אדמונד דה־רוטשילד — הוזכר כמי שבבנק שבניהולו ריכז אלבין חלק מפעילותו הפינאנסית בשנות הגאות בבורסה. על חלק מפעולות אלה מתנהלת בימים אלה חקירה מישטרתית.

לא מזמן מינה אלבין את שוהם כחבר דירקטוריון בחברת־המעליות שלו נחושתן.

חתונת בתו של שוהם היתה בזמנו סנסציה. כל המוזמנים לטקס לא נרגעו זמן רב ממראה עיניהם. כיאה לאיש במעמדו ובהכנסתו, אירגן אותה כאילו התקיימה בעולם אחר. האוכל, השתיה והמוזמנים לא היו מביישים אירוע מליונרים נוצץ בפרברי ראלאס ב־ארצות־הברית.

שוהם הוא האיש האמור להמליץ לפני הממשלה אם חברו, רפפורט, יזכה בחברה הממשלתית, ובכך ינצח גור־מים כיבדי־מישקל אחרים. שגם הם חשקו בחברה הריווחית.

הדירות של כהן־אורגד

ראש־הממשלה שימעון פרס ו־שר־האוצר יצחק מודעי הם שהח־ליטו על הקמת ועדת השניים למכי־רת־חיסול של החברות הממשלתיות. היה זה על־פי הצעה של שר הכלכלה, גד יעקובי.

שר־האוצר הקודם, יגאל כהן־אורגד, פעל לבצע מכירות אלה במיסגרת ועדה אדמיניסטרטיבית. באותה ועדה היו חברים נציג היועץ־המישפטי של מישרד־האוצר, ומנכ"ל הרשות לחברות ממשלתיות.

לכהן־אורגד יש יחס מיוחד לחברת פז. יש לו איתה אפילו קישרי־מיסחר פוריים.

בימים אלה מוקם בירושלים פרוייקט חצרות דויד המלך. סמוך למלון המלך דויד. זהו בניין־דירות יוקרתי, שמחיר כל דירה בו יהיה יותר מ־400 אלף דולר. החברה הבונה כבר השלימה בסמוך פרוייקט יוקרתי דומה.

החברה רכשה את הקרקע מחברת פז. שהיתה לה שם תחנת־דלק. הרכי־שה היתה במיסגרת עיסקת־קומבי־נציה. כלומר, תחת לקבל מזומנים, תקבל חברת־הדלק 40 אחוז מהדירות.

הפרוייקט לא נמסר במיכרז, ומומ־חים טוענים שבעיסקות־קומבינציה בשטח יוקרתי כזה, בלב הבירה, מקבל בעל הקרקע לפחות 50 אחוז מהדירות.

החברה שנכשלה בקבלת הפרוייקט היתה חברת ירדן. של איש־העסקים דויד סופר. מי שזכתה בה היתה חברה שבה שותפים כהן־אורגד ואריה קספר, איש־עסקים יהודי דתי מאנגליה, ומשקיע נוסף.

הקליינטים של שחל

אבל מדוע רוצים למכור את פז? העולם הזה פנה בשאלה זאת לשר־האוצר, יצחק מודעי. לדבריו, מדובר על כוונות מכירה מזה שנים, 15 שנים לפחות.

פז נוסדה בחודש ספטמבר 1959 כחברה ממשיכה לשל פלסטיין. שנר־שמה כחברה בפברואר 1922. היא עוסקת ביבוא נפט גולמי ומוצרי־נפט, זיקוקם ושיווקם. גם באמצעות תחנות־דלק בכל רחבי־הארץ. היא מושקעת בחברות שונות הקשורות בנפט, כולל תעשיות פטרוכימיות ומיפעל המייצר שמנים בסיסיים.

היא משתתפת בחיפושי־נפט ויש לה חברות משולבות וחברות־בת לרוב.

יושב־ראש הדירקטוריון שלה הוא סיר אייזיק וולפסון, שעם קום המדינה רכש את מניותיה של של. ב־1957 השתלט עליה סופית, כשגבר במירוץ על חברת־הבניה ההסתדרותית סולל בונה.

וולפסון היה חסר קשרים עולמיים בתחום־הנפט, ולא יכול היה להבטיח לבדו הספקה סדירה של נפט לארץ. לכן הכניס את חברת סיגנל. שאחד מבעליה היה מקס פישר, עסקן ציוני מארצות־הברית כשותפה בפז.

חברת סיגנל מכרה באמצע שנות ה־70 את מניותיה בעיסקי־הנפט שמחוץ לארצות־הברית לחברה שבבע־לת מיליארדר אחר, הרמנד האמר, שה־עביר את מניותיו בפז לחברה האירו־פית שלו, מטרא. חברה זו הקימה חברה משותפת עם כתי־הזיקוק בחיפה ונרשמה בווארוו. היא נקראת אלפא הולדינג.

עד חודש מרס 84 היה מצב יחסי־הכוחות בפז כך: ב־66.6 אחוז מהמניות החזיקה חברת פז נכסים של וולפסון; 33.3 אחוזים היו בידי אלפא הולדינג.

עוד לפני כן, בינואר 1981, היה ניסיון־סרק של המיליארדר היהודי־גרמני־יפאני שאול אייזנברג לרכוש את חלקו של וולפסון בחברת פז. הממשלה מנעה אז את ביצוע העיסקה, שבה היה מוכן אייזנברג לשלם לוולפסון 27.5 מיליוני דולארים.

ענקי־הון ישראלים וזרים ביקשו להשתלט על החברה, ששיווקה קרוב לחצי מהדלק בארץ.

בתחילת שנת 84 חל שינוי במרכי־בי הבעלות על החברה.

המניות של חברת אלפא הולדינג נמכרו לשני גורמים. שניהם רשומים בוואדוז ליכטנשטיין.

הגורם האחד הוא חברת פיולני אסטבלישמנט והשני הוא אשלי אסטבלישמנט.

בעיתונות פורסם בזמנו שאלפא הולדינג נמכרה תמורת 27 מיליוני דולר לאיש־עסקים חיפאי, גד זאבי, הפועל באפריקה, ממקום מושבו בניירובי שבקניה.

זאבי יוצג אז על־ידי מישרד עורכי־הדין משה שחל ויצחק בן־ישראל. כעבור זמן פרש שחל ממישרד זה ועבר לעבוד במישרד סלומון־ליפשיץ.

נציג גידרון
מתיקשורת לנפט

זאבי הוא שותף בכיר בחברה החיפאית מחצבות ישראל. וגם הוא הבין מה הערך הריווחי הטמון בחברת־הדלק הממשלתית.

השאלה שאינה ברורה היא כמה מניות הוא רכש.

על־פי חברת פז. אליה פנה העולם הזה, תשובה חד־משמעית: לפיולני יש 25 אחוז ולאשלי 8.3. ביחד — 33.3 האחוז, שהיו בידי אלפא לפני המכירה.

אבל לא זה מה שחשב זאבי. לפני זמן מה פנה עורך־הדין בן־ישראל, לראש־הממשלה, בשם זאבי, וביקש לברר בדיוק כמה מניות מחזיק זאבי. לטענתו. החזיק זאבי ב־26 אחוז מהמניות. בעוד שהאוצר טען כי זאבי קיבל רק 24.8 אחוז המניות. בהמשך אמר זאבי, שהאוצר לא קיים הבטחות שנתן לו בעניין שיעור בעלותו בחברה.

ההבדל אינו פעוט. אם אכן מחזיק זאבי ב־26% מהמניות, יש לו הרבה יותר מה לומר בחברה, שרב מניותיה מוצעות היום למכירה על־ידי הממש־לה.

מלישכת ראש־הממשלה הועבר החומר לעיונו של היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, שפסק כי חברת פיולני מחזיקה רק ב־24.8 אחוז מהמניות.

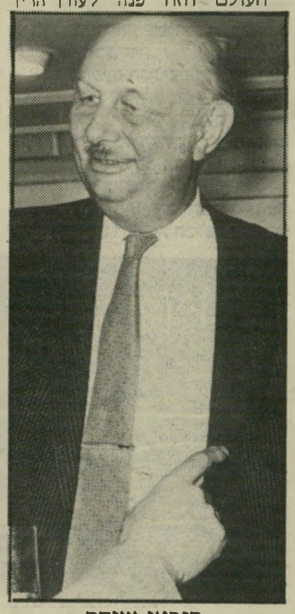

בנקאי שוהם
ידיד־נעורים

העולם הזה פנה לעורך־הדין החיפאי בן־ישראל וביקש הסבר. בן־ישראל, פרקליט בינלאומי מצליח, אשר לקח על עצמו את כל ניהול עיסקי־הנפט של זאבי, טען כי לשחל, שותפו לשעבר במישרד, לא היתה נגיעה בעיסקה, ושהוא לא רשאי למסור דבר על עסקותיהם של לקו־חותיו.

שחל, לעומת זאת, טוען שבזמנו היה מעורב בעיסקה, כשותף במישרד, אך מאז אין לו כל קשר לעיסקת זאבי־פז.

ועוד פרט מרתק. התיק של חברת פז נכסים ברשם־החברות הוא דק מאוד. לפני שנתיים הוא ניזוק קשה בשריפה, ולמרות פניית רשם־החברות לפז נכסים, שינסו לשחזר את התיק, הדבר לא נעשה עד היום.

שוחד בחו"ל?

על־פי ההסכם עם וולפסון, משנת 1957, לממשלה היתה זכות ראשונים לרכישת מניותיו, אם ירצה למוכרן. בימי שר־האוצר יגאל הורביץ, השתלט האוצר על המניות, ולכן מישרד זה מטפל היום בחברה ובשאלת מכירתה.

על הממשלה, המעוניינת למכור את החברה, נמתחה בעניין זה ביקורת על־ידי מבקר־המדינה, יצחק טוניק. הוא טוען שאחרי המכירה לא תוכל המדינה לקבל עמלות וריווחי־מימון, ולמעשה תצא מידיה כל השפעה על משק־הנפט בארץ.

כמה וכמה גורמים מתחרים על הרכישה. האחד הוא אוסטרלי, ג'ק ליברמן, שהיה מוכן לרכוש את כל החלק שבידי הממשלה. על־פי הארץ הוא כבר הפסיד במירוץ, משום מה. אולי משום שהמתין זמן רב כדי לדעת כמה יש לזאבי, אולי מפני שאינו מיודד כראוי עם בעלי־השפעה בישר־אל.

מעניינת ביותר היא הקבוצה הנו־ספת, אמריקאית, המיוצגת על־ידי האלוף (מיל') משה גידרון, לשעבר ראש אכ"א ואחר־כך מנכ"ל מישרד־התיקשורת וקונסול־ישראל בבוסטון. הוא קשור בישראלי עתיר־הממון יוסף („יוסקה") הראל, אביה של בימאית־הקולנוע שרון הראל, שהוא יבואן־בשר גדול. עיקר עסקיו של הראל, שהיה רב־חובל בספינות־מעפילים, נמצאים באמריקה. איש־עסקים בולט בקבוצה זאת הוא מיליונר יהודי מטקסס, לוינגסטון גרסברג שמו.

על־פי מידע שהגיע להעולם הזה, ניסו האמריקאים לעניין פרקליט חיפאי שיעזור להם בטיפול ברכישת פז. הפרקליט, בעל מהלכים בצמרת, הסביר שהפעולה המישפטית תהיה כרוכה במתן עמלות לגורם אלמוני בחו"ל.

בשלב זה רגז איש־העסקים האמרי־קאי, משום שחשד כי מדובר במתן שוחד. הוא פנה לעורך־דין אחר, שהבטיח כי תלונתו בעניין זה תגיע עד לידי שר־המישטרה, חיים בר־לב.

נראה שעד היום, שישה חודשים אחרי ההבטחה, החומר טרם הגיע לידי שר־המישטרה.

יותר מדי בעלי־הון מחו"ל, יהודים ולא יהודים, מגלים עניין בפז. הם יודעים מדוע.

השאלות החמורות הן איזה אינטרס יש למדינה במכירה זו? מדוע בוועדה למכירת החברות הממשלתיות ממשיך לשבת אדם שיש לו העדפה ברורה לרוכש פוטנציאלי, שהוא חברו הקרוב? מי בודק איזה גורמים מקבלים כבר היום עמלות־ענק רק תמורת שתדלנות במיסדרונות הממשלתיים

מרקליט שחל
טיפול אישי

מודעי מקשיב לכהן־אורגד
מי נתן את ההוראה?

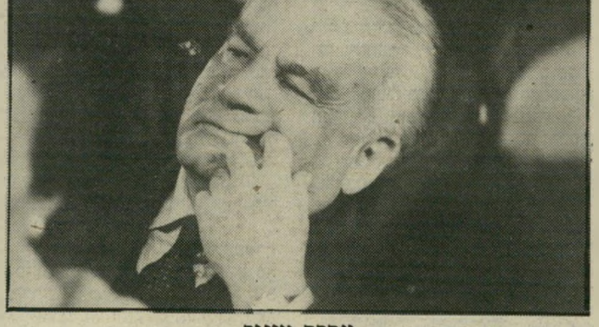

מבקר טוניק
התנגדות נמרצת

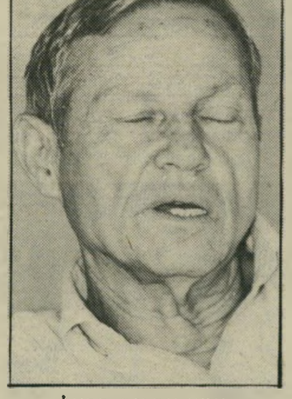

איש־עסקים הראל
בשר ודלק

ערב המכירה?

ושאלת השאלות היא: כמה שווה החברה?

כאשר זאבי קנה את חלקו, היתה כוונה ממשלתית להוציא את מניות החברה לבורסה. הימים היו ימי שפע בשוק ניירות־הערך. פז הוערכה אז ב־180 מיליון דולר.

פירושו של דבר, שהחלק של זאבי היה שווה, על־פי תשקיף שכבר הוכן אז, 45 מיליון דולר בערך. כלומר, הוא היה מרוויח בתוך כמה חודשים סכום של 18 מיליון דולר.

התמוטטות השוק מנעה את צאתה של פז לבורסה. היום היא מוערכת בסכום של 120־140 מיליון דולר.

כל מי שעיניו בראשו יודע, ששום משקיע זר לא יפקיד סכום כזה בקופת־האוצר. שרי ממשלה בכירים חוששים, שגם במיקרה פז תימכר החברה לגורמים זרים, תוך כדי מתן הלוואות, מענקים והטבות ממשלתיות, שיהפכו את כל העיסקה לבריחה עצובה: הקונים יקבלו בחינם, או בחצי חינם, מתנה יקרה מפז, על חשבון משלם המיסים.

העם יורים בכולם

שוב יורים באוויר. שוב נהרג איש. והפעם זה יהודי

בשבוע שעבר ירתה היחידה המיו־חדת ללוחמה בטרור של המישטרה במישל בוחבוט, איש מופרע שהיה חשוד בחטיפה. המישטרה ירתה כדי להרוג. בוחבוט מת.

השבוע ירתה המישטרה בכמה אנשים בראש־העין, שהיו חשודים בהתפרצות. השוטרים הציבו מארב ליד סחורה גנובה, וכאשר באו אנשים לקחתה, נפתח מירדף. החשודים ברחו. המישטרה ירתה „באוויר". אחד החשו־דים נהרג.

הקו נמחק. במיקרה שאירע בשבוע שעבר היה החשוד מזויין, ואף ירה יריות באוויר. אך במיקרה החדש אף לא היו החשודים מזויינים. הם ברחו. לא היתה כל הצדקה לפתיחה באש, ועל אחת כמה וכמה כדי להרוג — אלא אם כן מתקבלת הנורמה שכל אדם הבורח משוטרים ראוי להריגה.

נורמה זו קיימת, זה מכבר, בשטחים הכבושים. שם גם נוצר המושג של „יריות באוויר", שבעיקבותיהן מוטלות גופות של ילדים על הארץ. שוב הוכח השבוע כי כל מה שקורה בשטחים הכבושים קורה למחרת היום גם בישראל עצמה. הנורמות הנקבעות לגבי ערבים, מוחלות גם לגבי יהודים. כי אין לישראל שני צבאות, שני מישמרות־גבול ושתי מישטרות.

אותם האנשים עצמם פועלים משני עברי הקו הירוק, וקשה מאוד לקיים שתי רמות מוסריות שונות.

מבחינה מוסרית, הולך ונמחק הקו הירוק.

תולדות חפץ משיב

האם היתה המישטרה צריכה להרוג את מישל בוחבוט? המפקד טוען: לא היתה ברירה

הריגתו של מישל בוחבוט על־ידי שוטרים, במהלך המירדף אחריו בדרום גוש־דן, במוצאי־השבת לפני שבועיים,

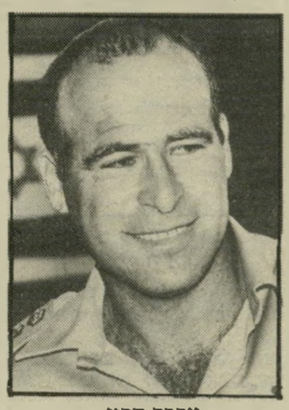

מפקד חפץ
„אי־אפשר היה לדעת!"

עוררה התרגשות רבה ברחבי הארץ. העולם הזה איפשר בגליון האחרון לבני־מישפחתו של ההרוג ולידידיו, קלודין פרץ, שהיתה ביחד עם בתה בת־ערובה ברכב, להשמיע את זעקתם על הריגתו.

ניצב־מישנה אסף חפץ, מפקד מיש־טרת מרחב־השפלה, שבשיטחו הת־חוללה הדראמה, ביקש להגיב ביתר הרחבה על הדברים. מעבר לתגובתו הקצרה שפורסמה בגיליון האחרון.

לטענת האב כי מפכ"ל־המישטרה, דויד קראוס, לא התיר לו לשוחח עם בנו, אומר חפץ: „אי־אפשר היה לדבר עם הבן, כי הוא היה כל הזמן בנסיעה. אפילו אני לא הצלחתי ליצור עימו קשר. אילו היתה נוצרת סיטואציה שבה בוחבוט היה עומד ולא נע, ייתכן שהיינו מנצלים את שרותיו של האב.

„לא היתה לנו שום כוונה להרוג. בהנחיות שניתנו במהלך הלילה, לא דובר מעולם על־כך. המטרה היתה לסיים את האירוע, אך התנהגות החוטף היא שהכתיבה את הפעולות שהביאו ליריות בו. אילו הוא היה זורק את הנשק עוד לפני שעצרנו את רכיבו, או מסמן לנו בידיו שהוא מנתק קשר עם הנשק, לא היינו יורים. הקצין שירה כדור בראשו עמד מול קנה הגליל, ובו 70 כדורים, שהיה מכוון אליו. אחרי בדיקה התברר שהיה כדור בקנה. כאשר בוחבוט נפל על קלודין, הוא כבר היה מת."

לגבי טענת בני־המישפחה, שבוח־בוט ירה באוויר ולא לעבר השוטרים, אומר חפץ: „הוא ירה בחשיכה, בלילה, ואי־אפשר היה לדעת אם הוא יורה באוויר או מכוון אלינו. עצם היריות באוויר הן סממן של אגרסיביות."

„הסיכוי היחידי". חפץ מבקש להדגיש שהמידע, שהיה למישטרה על בוחבוט ובני־הערובה, העיד שהפרשה יכולה להסתיים בכי־רע. „הוא אמר, לפני שנכנס לרכב שחטף, שהוא פסי־כופט, ושהוא יהרוג את בני־הערובה ויתאבד. כשהוא מילא דלק בראשון־לציון, דיווח המתדלק שהבחורה שות־תת־דם. חששנו לחיי החטופים ולמה שעלול להתרחש בכבישים בשעות־הבוקר, כשכלי־רכב רבים ינועו בהם."

לטענת חפץ, ברגע שהוחלט לעצור את הרכב הנוסע, אי־אפשר היה שלא להשתלט עליו, משום שהחוטף — שהיה נכנס למצב חדש — יכול היה לפעול באופן בלתי־צפוי.

לדיברי חפץ, היה המפכ"ל בזירת האירוע בזמן היריות, וידע בדיוק מה מתרחש. לטענתו, הפעלת הימ"ם המישטרתי (היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור) נועדה לחסוך בשפיכות־דמים מיותרת. חפץ: „הימ"ם הוא הכוח היחידי בישראל שבהשתלטות במצבים כאלה הוא מותיר סיכוי לבני־הערובה ולחוטף להישאר בחיים. כל כוח אחר יכול היה לגרום לנפגעים רבים יותר."

השטחים הכבושים חופשת מולדת

אפרים סנה וחליל אבו־זיאד חתמו ביחד על מיסמך חסרי־תקדים. לשניהם היו סיבות טובות לכך

המיסמך הוא מיוחד במינו: מיסמך משותף של מדינת־ישראל ואדם שהיא הכריזה עליו כעל „מחבל".

בחלק העליון של הנייר מופיעה „הצעה" של ח'ליל אבו־זיאד, האיש שממשלת־ישראל קבעה רשמית שהוא „איש בכיר בפת"ח", ושעל כן יש צורך רחוף וחיוני לגרשו מן הארץ. אבו־זיאד מציע במיסמך לצאת מרצונו לחו"ל ל־שלוש שנים. מתחתיו מופיעה „תגובת" מדינת־ישראל, בחתימת ראש המינהל האזרחי ב„יהודה ושומרון", הד"ר אפ־רים סנה (בנו של משה סנה, מי שהיה מנהיג המיפלגה הקומוניסטית הישר־אלית). סנה התחייב כי בתום שלוש השנים תניח המדינה לאבו־זיאד לחזור, אם לא יעסוק עד אז בפעולה עויינת. אף אחד משני הצדדים לא ויתר על טענותיו.

צה"ל נגד צה"ל. מיסמך מוזר זה נולד במוחו הפורה של עורך־הדין אמ־נון זיכרוני, פרקליטו של אבו־זיאד.

קדמה לכך התפתחות חסרת־תק־דים. נגד אבו־זיאד הוצא צו־גירוש. על פי החוק, ניתן לערער על כך לפני ועדת־ערר צבאית. בדרך כלל זה נחשב כצעד פורמאלי גרידא. יש לעבור שלב זה כדי שבית־המישפט הגבוה לצדק יוכל לטפל בפרשה.

אלא שהפעם הפתיעה הוועדה. היא המליצה לפני צה"ל לשקול מחדש את הגירוש. משמע: הוועדה קבעה למעשה שאין לגירוש כל הצדקה, וכי הצהרת אלוף־הפיקוד, בדבר הצורך הביטחוני בגירוש, אינו מוצדק.

אולם צה"ל התעקש, והאלוף (או מי שקובע בשמו) דחה את המלצת הוועדה הצבאית. כך נוצר מצב טוב להתערבות בית־המישפט הגבוה לצדק: אחרי שהוועדה הצבאית קבעה מה שקבעה, ואחרי שהאלוף דחה את המלצתה, יכול היה בית־המישפט לקבוע כי אין הצדק־קה ביטחונית לגירוש, וכי השילטונות פעלו על פי שיקולים פוליטיים פסו־לים. למשל: כדי לפייס את האספסוף, אחרי הפיגועים שהסעירו אותו.

אולם אבו־זיאד ופרקליטו היססו. הם לא הטילו ספק בהחלטה הצפויה של בית־המישפט. אך למחרת היום יכול היה האלוף לצוות על כליאת אבו־זיאד במעצר מינהלי, והניצחון המישפ־טי היה מביא רק ליסורים אישיים.

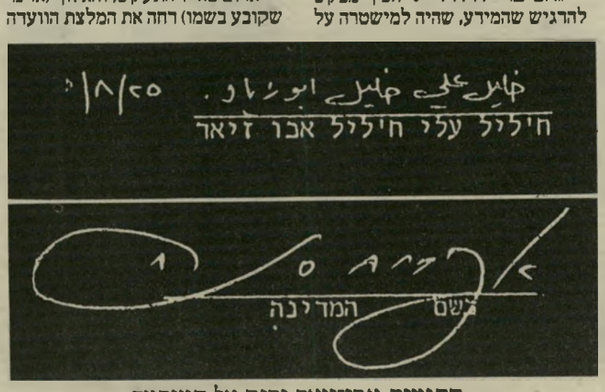

חתימות אבו־זיאד וסנה על המיסמך
תיקו

48 שעות. גם לשילטונות היתה סיבה טובה להסס. אילו קבע בית־המישפט העליון שהאלוף מסר הצהרה שאינה נובעת משיקולים ביטחוניים, אלא פוליטיים, היתה זאת סטירת־לחי לאלוף ולשילטונות. העובדה שוועדה צבאית קבעה שאין הצדקה להחלטת האלוף גם היא אינה מוסיפה כבוד לאחראים.

כך החליטו שני הצדדים שלא להעמיד את הפרשה במיבחן העליון. נוצר תיקו — ויחד עימו, תקדים חשוב.

השילטונות לא נהגו רק בחוכמה, אלא גם בנדיבות־לב: עם חתימת המיס־מך שוחרר אבו־זיאד, אישה־הפת"ח ה־בכיר המסוכן־כביכול, וניתן לו לבלות 48 שעות בחיק מישפחתו, לפני עזבו את הארץ.

מיפלגות כבוד הכומר

בוועידה הארצית הראשונה של „התנועה המתקדמת־הערבית ניצח הקו המתון

ריאח אבו־אל־עסל, גבר כחול־עיניים, בעל אף חד ולשון חדה עוד יותר, יצר השבוע תקדים: הוא הכומר הראשון שנבחר לתפקיד המזכ"ל של מיפלגה ישראלית.

למרות שמו (אבו־אל־עסל פירושו „אבי הדבש") יכול הכומר להיות חריף כחומץ. הוא נצרתי, כהן־דת של העדה האנגליקנית הקטנה בצפון־הארץ, איש־מעשה ופלסטיני לאומי. בראשית השנה היה אחד מששת חברי המיש־לחת של הרשימה המתקדמת. שנפגשה בתוניס עם יאסר ערפאת.

עבר או אוייב. למרות שהתנועה המתקדמת (להבדיל מן „הרשימה המתקדמת לשלום") כבר קיימת זה ארבע שנים, נערכה השבוע הוועידה הארצית הראשונה שלה.

ייסדה אותה קבוצה של אינטלק־טואלים ערביים בנצרת, שהיתה בעבר בברית עם רק"ח. אולם כמו ערבים רבים בארץ, התייאשו חבריה מרק"ח, משיעבודה המוחלט לאינטרסים של ברית־המועצות, ובעיקר מהשיטות ה־דיקטטוריות הגסות שלה ברחוב הער־בי. „או שאתה עבר של רק"ח או שאתה אוייב, שיש להילחם בו עד חורמה!" אמר אחד מראשי התנועה. השיגאה בין רק"ח ובין התנועה הפכה מאז תופעת־קבע.

מנהיג המתפלגים היה עורך־הדין כאמל ד'אהר, צאצאו של מלך־הגליל ד'אהר אל־עומר, שכיהן כסגן ראש־עיריית נצרת. יחד עם חבריו הקים את „התנועה המתקדמת — נצרת".

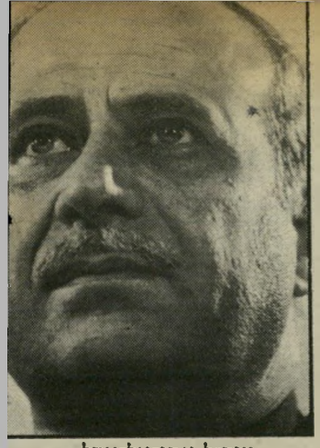

מזכ"ל אבו־אל־עסל
גם דבש, גם חומץ

לקראת הבחירות לכנסת הנוכחית התרחבה התנועה. נוצרה ברית בין 31 קבוצות ערביות אחרות ברחבי הארץ — כולן קבוצות בעלות הכרה פלסטי־נית לאומית, הדוגלות בשלום ישראלי־פלסטיני ובחביעה לשיוויון מלא לאד־רחים הערביים בישראל.

ניצחון הקו המתון. לקראת ה־בחירות נערך בתנועה ויכוח נוקב. היו שביקשו ללכת לבחירות כמיפלגה ערבית גרידא. אחרים, ובראשם מוחמד מיעארי, ריאח אבו־אל־עסל, כאמל ד'אהר, הד"ר ראשיד סלים ואחרים, הציעו להקים שותפות עם כוחות מתקדמים ברחוב היהודי.

מגמה זו ניצחה, וכתוצאה מכך קמה „הרשימה המתקדמת לשלום", שהיא שותפות פדרטיבית של תנועות — התנועה המתקדמת בצד הערבי ותנו־עת־אלטרנטיבה בצד היהודי. נציגי שתי התנועה האלה — מוחמד מיעארי ומתי פלד — נבחרו לכנסת.

השבוע, באיחור רב, התכנסה הוועי־דה הראשונה של התנועה הערבית. גם בה התנהל ויכוח נוקב על המצע. בסופו של דבר נדחו כל ההצעות היותר קיצוניות, וניצח הקו המתון של מוחמד מיעארי וחבריו.

נשים מתווכחות. עתיד השות־פות בין שתי התנועות — היהודית והערבית — לא נדון בוועידה. אומנם, מונחת על השולחן הצעה מפורטת לאיחוד שני התנועות במיפלגה יהו־דית־ערבית אחת, אך הוסכם בין ה־צדדים שהתנועה הערבית צריכה קודם כל לכונן את עצמה כראוי ולבחור במוסדות־קבע.

חידוש מרגין: בוועידה נכחו נשים רבות, ואחדות מהן השתתפו בוויכוח והגנו בלהט על דיעותיהן. אחת מהן נבחרה להנהלה החדשה.

מהר יותר, חזק יותר, גבוה יותר!

הנדון:

הוא נראה כדיפלומט שהוזמן ממישרד לליהוק בהוליוווד

הוא נראה כשחקן באחת מסדרות־הטלוויזיה האמריקאיות. „דיפלומט" שהוזמן ממישרד לליהוק־סרטים בהוליוון. הוא גם מתנהג כך.

רואים אותו בטלוויזיה — אומנם לא בסרט או בסידרה בדיונית, אלא במהדורות החדשות. זה נראה כאילו התבלבלו הטכנאים — כפי שהם עושים לעיתים כה קרובות — ושמו במכונה את הקטע הלא־נכון.

הוא בא לנמל־התעופה. הוא יוצא מנמל־התעופה. הוא נכנס למישרד ראש־הממשלה. הוא יוצא ממישרד ראש־הממשלה. הוא יפה. הוא מחייך. הוא אומר כמה מילים סתמיות. תמיד־תמיד סתמיות.

אחר־כך רואים אותו בעמאן, ובריאר, ובקאהיר. אותו הדבר. עולה. יורד. נכנס. יוצא. מחייך. אומר כמה מילים סתמיות.

קשה להאמין; שיש אנשים חשובים במרחב התולים תיקוות נואשות בשליחותו של איש זה, המאמינים באמונה שלמה שהוא יכול להציל ולהושיע, או לגרום לבכיה לדורות.

■ ■ ■

יצ'ארד מרפי. עוזר שר־החוץ. האיש שבא במקום רוברט מק־פארלן, שהיה יפה כמוהו, פעיל כמוהו, סתמי כמוהו.

ריצ'ארד מרפי סיים זה עתה סיור נוסף במרחב. הוא ביקר בשלוש בירות. הוא דיבר עם מלך ונשיאים וראשי־ממשלות. אחר־כך הודיע כי בסיור הזה לא השיג עדיין תוצאות, אך הבטיח לחזור. לסיור הבא.

הקורא הישראלי, המפונק על־ידי מעשי־זוועה יומיים, חטיפות, מעשי־אונס משולשים, פיגועים ומעשי־רצח, עובר ביעף על הכותרות שבהן מופיע השם מרפי, ואינו טורח לקרוא את הידיעות עצמן. הוא מנצל את הופעתו של מרפי בטלוויזיה כדי לטפל בעניינים דחופים או להביא ערימה חדשה של פיצוחים.

אבל מרפי הוא איש חשוב. סביב מרפי מתנהלת עתה כל הפעילות הדיפלומטית למען קידום תהליך־השלום.

הוא־הוא תהליך־השלום, ואין אחר.

מרפי טורס

בגללו — מי יודע? — יכולה אף להתפוצץ ממשלת־האחדות־הלאומית, אם תהיה טיפ־טיפה של מזל.

אז מה הוא עושה, לכל הרוחות? במה הוא עסק בסיבוב האחרון? מדוע זה חשוב?

■ ■ ■

עובדות ידועות: מרפי ניהל מגעים כדי להגיע למצב שבו יוכל הוא, יועץ־שר־החוץ בכבודו ובעצמו, לקיים „שיחה" (לא משא־ומתן, חלילה!) עם „קבוצה" (לא מישלחת, חלילה!) ירדנית־פלסטינית.

בימינו, מי שרוצה לקיים שיחה עם מישהו בחלק השני של העולם, יכול להרים את שפופרת־הטלפון ולהתקשר תוך שניות. אבל בפוליטיקה זה לא כך.

בשעתו התעכב המשא־והמתן לסיום מילחמת ויט־נאם במשך חודשים ארוכים — שבהם נהרגו המוני בני־אדם מכל הצדדים — מפני שלא היתה הסכמה על צורת השולחן. עגול? מלבני? ריבועי?

זה נשמע מצחיק, אבל זה היה רציני לגמרי. צורת־השולחן קבעה מראש את מעמדם של המשתתפים, וממילא גם את התוצאות.

למשל: האם הקומוניסטיים הדרומיים, שנקראו וייט־קונג, הם צד עצמאי במשא־ומתן, ועל כן יהיו גם שותפים בהסדר שיושג?

אם ארצות־הברית תסכים לדבר עם אש"ף, למשל, פירוש הדבר שאש"ף משתלב בתהליך המדיני, ויהיה שותף גם להסדר שיושג. מי שאינו רוצה בכך, אינו רוצה לדבר עם האירגון הפלסטיני מלכתחילה. זה ברור.

ברור גם שמי שמסכים עכשיו לדבר עם האמריקאים בלי השתתפות אש"ף, מתכוון להוציא את האירגון גם מההסדר הסופי, ואינו מתכוון להגיע להסדר שהפלסטינים יסכימו לו. משמע: זה לא יהיה משא־ומתן לשלום, אלא המשך המילחמה בצורה אחרת.

לכן יש לטיילי מרפי שני צדדים — צד מצחיק אך גם צד רציני.

■ ■ ■

נה כי כן, זוהי העמדה האמריקאית ברגע זה:

האמריקאים מוכנים לקיים „שיחה" עם „קבוצה" ירדנית־פלסטינית, בתנאי שהירדנים והפלסטינים יודיעו מראש שהם מתכוונים לקיים לאחר־מכן משא־ומתן ישיר עם מדינת־ישראל.

אחרי שתינתן הצהרה כזאת, מוכן ריצ'ארד מרפי להיפגש עם מישלחת שלא תכיל נציגים מוצהרים של אש"ף, למרות שיהיה ברור כי שום פלסטיני לא יבוא לשיחה כזאת אלא אם נשלח לכך על־ידי הנהגת אש"ף.

המלך חוסיין הגיש על דעת ערפאת רשימה של שיבעה מועמדים פלסטיניים למישלחת כזאת, ומתוכם הסכימה ארצות־הברית לארבעה.

הארבעה כוללים שניים שגם ישראל הסכימה להם — חנא סניורה מרמאללה ופאיז אבו־רחמה מעזה, שניהם נאמני אש"ף שאינם חברים באש"ף. האיש השלישי שהאמריקאים הסכימו לו הוא נביל שעת, ממקורביו של יאסר ערפאת ושליחו בקאהיר, שהאמריקאים מוכנים להאמין שאינו חבר מוצהר של אש"ף. (איני יודע מי האיש הרביעי שהאמריקאים הסכימו לו, אך אין זה ח'אלד אל־חסן, אחד מראשי אש"ף וממייסדי פת"ח, שהוצע גם הוא ברשימה).

אחרי „שיחה" עם מישלחת ירדנית־פלסטינית זו, ידרשו האמריקאים מאש"ף להצהיר רישמית על קבלתו את ההחלטות מס' 242 ו־338 של מועצת־הביטחון, על הכרתו בזכות־הקיום של מדינת־ישראל ועל הפסקת המאבק המזויין מצידו.

בעיקבות הצהרה כזאת ייפתח משא־ומתן בין ישראל ובין מישלחת ירדנית־פלסטינית — אך ל א באותו ההרכב שהאמריקאים הסכימו לו, אלא בהרכב חדש, ש י ש ר א ל תסכים לו.

■ ■ ■

ב עיני הפלסטיניים, אלה הם תנאי־כניעה.

הם נדרשים להצהיר על נכונותם לנהל משא־ומתן ישיר עם

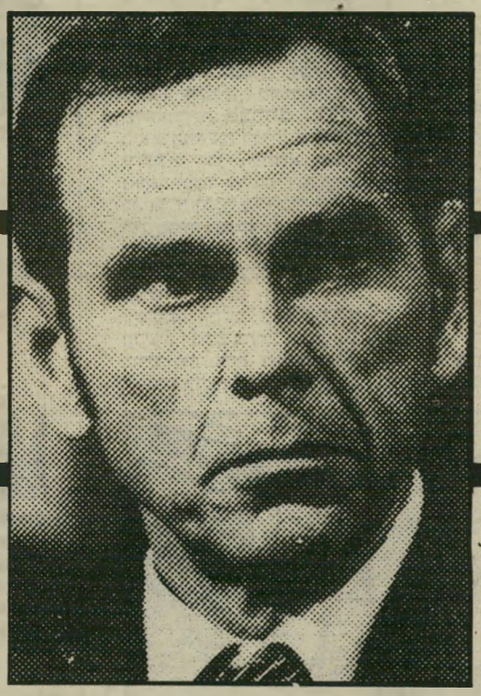

ממשלת ישראל, מבלי שישראל תביע כל נכונות לנהל משא־ומתן ישיר עם הנהגתם הלאומית, שהיא אש"ף.

אחרי ויתור משמעותי זה, הם מוזמנים בסך הכל „לשוחח" עם פקיד אמריקאי בכיר, שאינו שר ואינו סגן־שר — וגם זאת רק בתנאי שהאמריקאים עצמם יבחרו בנציגים הפלסטיניים, מתוך הרשימה שהוגשה על־ידי אש"ף.

אחר־כך נדרשים הפלסטינים לשים על השולחן את שלושת הקלפים היחידים שיש ביידיהם — ההכרה בזכות־קיומה של ישראל, ההכרה בהחלטה 242 והיכולת לבצע פיגועים. כל זאת מבלי לקבל שום תמורה פוליטית שהיא — לא הכרה באש"ף, לא הכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני, לא הסכמה למדינה פלסטינית.

כל זה לשם מה? כדי שממשלת־ישראל תיאות לנהל משא־ומתן (על מה?) עם נציגים פלסטיניים אשר היא — ממשלת־ישראל עצמה! — תבחר בהם. משמע: עסקנים מן השטחים הכבושים בלבד.

הפלסטינים טוענים שהם כבר עשו ויתורים גדולים כדי להשתלב בתהליך־השלום. ערפאת חתם על ההסכם עם המלך חוסיין, למרות המישקע העמוק של ספטמבר השחור של 1970. בהסכם זה מדובר על קונפדרציה בין ירדן ופלסטין, דבר העשוי להתפרש כהסתפקות בפחות ממדינה פלסטינית לאומית עצ־מאית.

לאחר מכן כינס ערפאת את המועצה הלאומית הפלסטינית — הפרלמנט הפלסטיני הגולה — בעמאן, ובכך גרם לקרע סופי בין אש"ף ובין סוריה, המנהלת בו כעת מילחמת־חורמה ככל האמצעים, החל במילחמת־השמדה נגד המחנות הפלסטיניים בלבנון וכלה בנסיונות לרצוח את ערפאת עצמו.

אש"ף, בהנהגת ערפאת, הפסיק מזמן את הטרור נגד ישראל בעולם (אך לא בישראל עצמה ולא בשטחים הכבושים. גם המתונים באש"ף מאמינים שפיגועים אלה צריכים להימשך. מפני שאחרת יישכח העניין הפלסטיני בכלל, ולא יהיה סיכוי להזיז את ממשלת־ישראל לקראת הסדר־שלום כלשהו).

„מה קיבלנו תמורת כל אלה?" — שואלים הפלסטינים. ורבים מהם משיבים: „את הטיילים של מיסטר מרפי, המסרב גם עכשיו להיפגש עימנו."

■ ■ ■

ה מלך חוסיין מאיץ גם באמריקאים וגם באש"ף להגמיש את עמדותיהם.

לאמריקאים הוא אומר: איני מסוגל לחתום על שלום בלי אש"ף. זה פשוט לא יתכן.

כדי שיהיה ערך לשלום, צריך ערפאת לחתום עליו. כדי שערפאת יוכל להגיע לכך, יש לחזק את מעמדו. צריכים לאפשר לו להגיע להישגים פוליטיים, אשר יוכיחו לאירגונו ולעמו שהדרך המתונה, הפרגמטית, אכן מניבה פירות.

אם ערפאת לא יוכל להראות, אחרי כל מה שעשה, שדרכו משיגה תוצאות לטובת העם הפלסטיני, הוא יפול במוקדם או במאוחר. במקומו יבואו פלסטינים קיצוניים לאין־שיעור יותר, אנשי הסירוב, סוכני סוריה.

גרוע יותר: בקרב הפלסטינים, ובקרב העולם הערבי כולו, ינצחו במוקדם או במאוחר הקנאים המוסלמים, דמויי־חומייני, שמטרתם הבלתי־משתנה היא להשמיד את ישראל, לזרוק את היהודים לים, יחד עם האמריקאים.

לכן יש למהר ולהסתדר עם ערפאת. כל עוד יש זמן.

איך להסתדר? גם המלך חוסיין מציע שלבים. אולם שלבים שונים לגמרי:

קודם כל ייפגש מרפי, בלי חוכמות, עם המישלחת הירדנית־פלסטינית, ובה הנציגים שערפאת הציע. הפגישה תתקיים על בסיס הצהרה ירדנית־פלסטינית על הסכמה לנהל משא־ומתן עם ישראל במיסגרת ועידה בינלאומית.

אחר־כך תכונס ועידת־שלום בינלאומית, בראשות חמש ה־חברות הקבועות של מועצת־הביטחון (ארצות־הברית, ברית־המועצות, סין, בריטניה, צרפת) וכל הצדדים הנוגעים־בדבר, ובכללם ישראל ואש"ף.

אחרי שוועידה זו תפרוש את חסותה על המשא־ומתן, יתחיל משא־ומתן ישיר בין ישראל ומישלחת ירדנית־פלסטינית. החלק הפלסטיני של המישלחת ייצג, כמובן, את אש"ף.

■ ■ ■

מ משלת־ישראל כולה רוחה הצעה זו מכל וכל. בכך מאוחדות שתי תת־הממשלות, המהוות ביחד את „ממשלת־האחדות־הלאומית".

תת־הממשלה של הליכוד, בהנהגת יצחק שמיר, מתנגדת לכל פעילותו של מרפי.

היא מתנגדת לרעיון של שיחה עם מישלחת ירדנית־פלסטינית („ירדנית־אש"פית") ולכל משא־ומתן בין ישראל ומישלחת כזאת. אין היא מוכנה לנהל שום משא־ומתן על „יהודה ושומרון וחבל־עזה", אלא רק דיונים על הענקת האוטונומיה של בגין ל„ערביי ארץ־ישראל".

המערך מקבל, למעשה, את התובנית שהביא עימו מרפי.

בשיחות עם מרפי טען פרס שישראל כבר עשתה ויתורים גדולים, והם: עצם ההסכמה למשא־ומתן עם מישלחת ירדנית־פלסטינית ש„אין בה נציגי אש"ף"; הסכמתה לכלול בחלק הפלסטיני של המישלחת את חנא סניורה ופאיז אבו־רחמה, שניהם אוהדי אש"ף שהוצעו על־ידי אש"ף; הקביעה שהמשא־ומתן אינו צריך להתנהל בהכרח על בסיס הסכמי קמפ־דייוויד; הפסקת ההתנחלויות למעשה. ישראל גם לא דחתה צורה כלשהי של חסות בינלאומית למשא־ומתן.

פרס גם אמר לאמריקאים שהוא משתדל מאוד שהליכוד יהיה שותף לפחות לצעד הראשון של המשא־ומתן — כלומר, לשיחה עם מישלחת ירדנית־פלסטינית. על סמך מישאלה זו תבע פרס מן האמריקאים לשדל את חוסיין להסכים לתנאים, אשר יאפשרו לפרס להביא את הליכוד.

אין תחליף מעשי לממשלת־האחדות־הלאומית, אמר פרס למרפי, ולכן אין זה מעשי לדבר על דברים שאין שום סיכוי שהליכוד יקבל אותם.

■ ■ ■

א יני יודע אם יש למרפי חוש־הומור. אם כן, בוודאי מצא אירוניה מסויימת בכך שיש דמיון מוזר בין טענות שני הצדדים.

(המשך בעמוד 30)

מאת אורי אבנרי

אנשים

שתי הכיפות שנושא איתו תמיד יחיאל קדישאי והטלאי הצהוב של שימעון צבר

■ אין ספק שניתן היה להגיע להסכם בהנהלת־חרות, ביום החמישי, בעיקבות ההבנה שהשתררה לאחרונה בין **יצחק שמיר ואריאל** („אריק") **שרון**. בהתאם לסיטואציה החדשה, נראה שרון רגוע למדי ביום הכינוס. לפניו, לקח את **לילי**, רעייתו המפורסמת, לסעוד בחברתו של הפירסומאי **אליעזר זורבין**, במיסעדה אולימפיה.

■ למרות האווירה הרגועה, נמשך מושב ההנהלה מעבר לציפיותיהם של הכתבים הפוליטיים, שנאלצו להמתין מעברה השני של הדלת שנסגרה, נפתחה, ועיצבנה חליפות. משיצא ממלא־מקום ראש־הממשלה, יצחק שמיר לרגע, שעטו לעברו העיתונאים בקוצר־רוח. „יש לכם עוד הרבה לחכות," עקץ שמיר. „הערב נשבור שיא! ניש־אר לפחות עד 11! חכו ותראו..."

■ מי שהיטעה את העיתונאים לחשוב אחרת היה **יחיאל קדישאי**, מקורבו של מנחם בגין. קדישאי שלף כיפה שחורה וניפנף בה לעבר העיתונאים והבטיח: „בקרוב זה יסתיים: אחרים מאיתנו חייבים להגיע עוד הערב לחתונה," והמשיך, „תמיד יש לי שתי כיפות, לכל מיקרה: אחת, בצבע כחול־לבן, לבריתות ולבר־מיצוות, ואחת, בצבע שחור, לחתונות ולהלוויות..."

■ ישיבת ההנהלה התקיימה בקומה ה־14 של מצודת־זאב. בעזרת המעלית ניתן היה להגיע רק עד לקומה ה־13, ושם נערכה סלקציה חריפה — רק עיתונאים וחברי־הנהלה הורשו להמשיך בדרכם לקומה ה־14. בתום הישיבה נוצרו פקקים גועשים בימים אלה בין השר **גד יעקבי** ובין מזכיר הממשלה **יוסי ביילין**. השניים מריצים ביניהם בעת ישיבות הממשלה פתקים, שמטרתם היא לברר מי יקרים את מי — יעקובי את ביילין או להיפך — ויביא לדפוס את הקורה בממשלה המורכבת והמסובכת הנוכחית. השניים כבר הוציאו ספרים שעסקו בממשלות קודמות, אולם אין ספק כי זאת הממשלה המרתקת מכולן, חומר אידיאלי לרב־מכר.

■ סגן שר־האוצר **עדי אמוראי** מראה דוגמה יומיומית להידוק החגורה. כל מי שיוזמן בקרוב ללישכתו של אמוראי במישרד־האוצר בירושלים, מוטב שיצטייד בלבוש קליל ביותר, מכיוון שבלישכת סגן־השר אין מזגן. את מקומו ממלא, בחוסר־הצלחה, מאוורר. אמוראי סובל ומודע לסיבלם של אורחיו, אולם אין בכוונתו לשנות את המצב בעידן של פיטורין וקיצוצים.

■ **מיכאל** („מיקי") **צולר**, המישנה־לנציב־המדינה שעלה לאחרונה לכותרות, בעיקבות התבטאויותיו הבוטות כלפי המונה עליו, **אברהם נתן**, ודיעותיו המעניינות על הממשלה, נראה השבוע מותש וצולע ב־מישרד־האוצר. צולר החתיכי, המסתובב בימים כתיקונם כשהוא מטופח למישעי, אומנם הכחיש את השמועות בדבר פיטוריו עקב התבטאויותיו, אולם מראהו העיד על דאגה. ניכר בו כי ידע ימים טובים יותר.

■ חבר־הכנסת **אריאל ויינשטיין** סיפר השבוע כיצד עידן חדש ביחסים בין קצב לפרוש, או שפרוש פשוט נהנה מהחגיגה.

■ רגע מרגש פקד את **שאול עמור**, ראש־מועצת מגדל־העמק, בחגיגת הבר־מיצווה בקריית־מלאכי. בעת המסיבה הנעים זמר בסילסולים מיזרחיים וקולניים. לפתע, כשפסע עמור החוצה, הפסיק הזמר את שירתו וסימן לתיזמורת להשתתק. אחר־כך אץ לעבר עמור וחיבקו נרגשות. השניים, הסתבר, גדלו יחדיו ולא התראו מזה 25 שנים. הזמר זיהה מייד את עמור, בעל פני הילד, בעוד שעמור הופתע לחלוטין.

■ בעיקבות אירועי עפולה, שבהם הוכו יהודים אשר נחשדו כערבים, נזכרו חסידיו של הסאטיריקאי הגולה **שימעון צבר** ברעיון שהשמיע לפני 15 שנה: כדי שאפשר יהיה להבחין בין יהודים לערבים, אפילו מרחוק, יש צורך דחוף לסמן אותם. אך אם נדרוש מהערבים לשאת איזה סרט־שרוול או טלאי, יגידו כל הגויים, ימ"ש, שאנחנו מתנהגים כמו הנאצים. אז הפיתרון הפשוט ביותר הוא לסמן בטלאי כזה — מגן־דויד, למשל — דווקא את היהודים!

■ אזרחים רבים, המנסים להעביר את החמסינים על שפת־הים בתל־אביב, התפלאו בימים האחרונים לראות ספינה קטנה, השטה לאורך החוף ועליה כתובת גדולה ובולטת: „פלאטו אומר: מס אמת!" **שמואל פלאטו־שרון** עצמו שהה ביום השבת בבריכה של מלון הילטון בתל־אביב וצפה בעצמו בספינה

יצחק מודעי בדרך כלל מתנזר מאכילה ברוב האירועים החגיגיים שאליהם הוא מגיע. השבוע חרג מנוהגו זה ועסק במלאכת האכילה, יחד עם עמיתים אחרים מהממשלה, בשימחה מישפחתית. מודעי נסחף כל־כך במאכלים המיזרחיים, עד כי שכח את נימוסיו הטובים ומחה את שייריי־האוכל שנשרו משפתיו ואת אגלי־הזיעה בעזרת מפית־שולחן.

נאוה כורש הציירת המוכשרת, רעייתו הראשונה של המחזאי חנוך לוין, נמנעה ככל האפשר מצלמים במשך שנים רבות מאוד. לכן הופתעו אנשים רבים בעולם הבוהמה והדוגמנות, משהוצפה העיר במודעות־פרסומת לחברת קוסמטיקה, שאותן מעטרות פניה הנאות של כורש. נאוה, שנחשבה בעבר כאחת הנשים היפות ביותר בתל־אביב, נשואה כיום לחוקר במכון וייצמן.

מנוחתם עדן

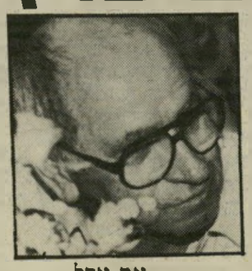

אב אפל
גם המתים

● לאחרונה הוחלט בתנועת־החרות שיש לפקוד את החברים בכמה סניפים. החלטה התקבלה בעיקבות תלונות רבות ממישפחותיהם של חברי־התנועה, שהלכו לעולמם. לדיברי המישפחות, המשיכו יקיריהם לקבל דואר שוטף מסניפיהם, אף כי הם נמצאים מזמן בעולם שכולו טוב.

המיפקד אכן נעשה בסניפים אחדים, ותוצאותיו גרמו למבוכות נוספות. למשל, שמותיהם של כמה חברים שאינם עוד בחיים נמצאו כחברים מהמניין. הן בסניף הצפון בתל־אביב, שבו שולט העסקן הוותיק **אפל**, והן בסניף תל־אביבי סמוך, שעליו מנצח בנו, **דויד** („דודו") **אפל**.

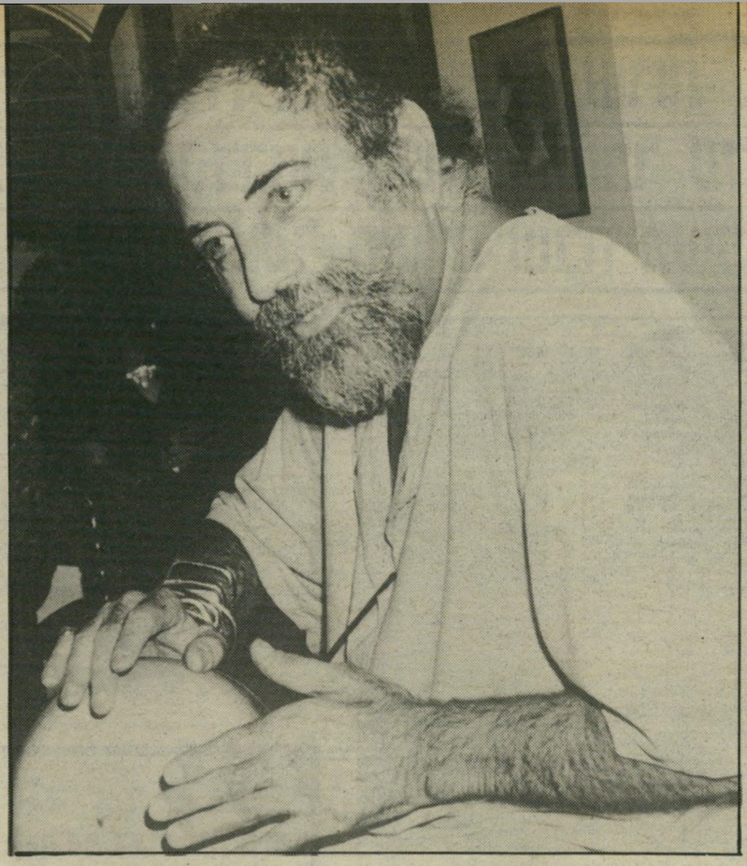

יורם שדה בנו של יצחק שדה, אלוף הפלמ"ח האגדתי, בא למסיבה של לורנס בן ה־10 ותמר בת ה־9. לורנס הססגוני הוא תכשיטן, פסל ואופנאי לעת־מצוא, מתגורר ביפו העתיקה. לפני חודשים אחדים נפצע קשה מאוד בתאונת־דרכים, ושכב זמן רב (בתצלום משמאל), עם אשתו העיתונאית זיוה יריב, וילדיהם יאיר כשהוא נטול הכרה במחלקה לטיפול נמרץ של בית־החולים הדסה בתל־אביב. אורחי־הכבוד של המסיבה העליזה שנערכה לכבוד החלמתו, היו שני הרופאים שטיפלו בלורנס וביצעו בו טיפולי־החייאה, כאשר מת מוות קליני פעמים אחדות. לפי כמות האנרגיה שהפגין האמן הנמרץ במסיבה, אפשר היה להיווכח שהרופאים עשו את מלאכתם נאמנה.

פגישה כלשהו במלון ירושלמי, וביקשה מחברה הסחוט והיגע להתלוות אליה, מכיוון שהיא עייפה. הלה רטן, אולם הפגין ג'נטלמניות. משהגיעו למלון, זרקה ארבל בהיסח־הדעת לחבר־רה, שיוציא את החפצים מה־בגאז'. הוא פתח את הבגאז' ומה הופתע לגלות שם מיזוודה גדו־שה בבגדים ליומיים. בעוד הוא עומד ובוהה במיזוודה, קידמו אותו הנוכחים בברכות: „יום־הולדת שמח!" והזמנה לעלות לחדרו במלון.

■ מי שנכנס לחדרו של ה־כתב לענייני מיפלגות של ה־טלוויזיה, **דן רביב**, בתל־אביב, בוודאי לא האמין למראה עיניו. החדר, ששימש את המנהל ה־קודם, **טוביה סער**, עבר שי־פוצים רציניים. נוספו בו שידות דקורטיביות, נפרש שטיח מקיר אל קיר, ממש כמו באמריקה. „הכול על חשבון הטלוויזיה!" נוהג להתפאר רביב לפני אורחיו ומי מהם שהאמין — נפל קורבן לחוש־ההומור של רביב. הומור מקאברי לאור האווירה במיס־דרונות הטלוויזיה. רביב שיפץ את החדר על חשבונו, והביא לשם רהיטים ואביזרים מביתו, כדי שירגיש בבית, בעת עבודתו.

■ מזל־ביש פקד את הדוג־מנית הוותיקה **עדנה רותם**. האשה הנאה, המוכרת יותר כמי שעוזרת **לדן כנר** בהנחיית חי־רוני־הדת בטלוויזיה, הפעילה את קשריה הענפים בקרב עדת הטייסים כדי להביא קסטה, ה־מתעדת את אחת מתצוגות־ה־אופנה המדוברות ביותר שהת־קיימו לאחרונה בפאריס. את ה־קסטה רצתה רותם לשלב ב־מיסגרת מגזין חדש, המופק ב־ימים אלה בטלוויזיה. משהגיעה הקסטה, הזעיקה רותם, קיצרת־רוח, את צוות־התוכנית. מה רבה היתה אכזבתם, כאשר במקום תצוגה מרהיבה בשלל־צבעים חזו עיניהם בתצוגה בשחור־לבן. הסתבר שהקסטה יקרת־הערך היא מסוג כזה, שלא ניתן להע־בירה לצבעים המקוריים. רותם נאלצה לשלוח את הקסטה, שבה כלולה תצוגה מדהימה לרקע צלילי מוסיקה קלאסית, בחזרה, להיעזר שוב בקשרי־האוויר שלה ולקוות לטוב.

■ **יוסי בנאי** התכונן ברק־דקנות לקראת הקלטת תוכניתו, אם נדע לאהוב, ברדיו. מנהלה המוסיקלי של התוכנית הוא **רפי קרישזון**. מפיקת המופע, **מר־ים עציוני**, עמדה רגועה ליד קופת־הכרטיסים. הכל נראה ני־נוח לקראת תחילת המופע, כשלפתע הודיעו לה שקרישזון התעלף. הסתבר שהוא לקה ב־ווירוס שהתקיף לאחרונה את מעיהם של רבים וטובים. עציוני לא איבדה את עשתונותיה ו־התחילה לתור אחר רופא. מא־מציה עלו בתוהו, בעוד שעת־המופע היעודה הולכת וקרבה. לבסוף, קרוב לשעת האפס, הגי־עה לרופא־הילדים שלה, לקחה ממנו במהירות תרופת־בזק, הבי־אה אותה במונית ספיישל ל־קרישזון המעולף. קרישזון הת־אושש פלאים והרביץ הופעה.

■ בעבר הלא רחוק נהג **מיכ־אל** („מיקי") **אלבין** לסעוד בכל יום שישי במיסעדה התל־אבי־בית אולימפיה. ואם לא הוא — לפחות חברים טובים שלו ש־הוזכרו תמיד בנשימה אחת איתו. מאז מותו הטראגי קרה דבר מוזר באולימפיה. כולם מקפידים להופיע שם בימי שישי, אך לא כדי לאכול בהנאה. הם באים כמי שכפאם שד. הסיבה: כל אחד חושש שהיעדרותו תתפרש בצו־רה מוטעית.

עובדה: לפני שבוע נעדר אחד מראשי חברת הברוקרים נשואה, שהיתה קשורה באלבין. באותו ערב רצו שמועות שהוא נעצר לחקירה. הוא נאלץ לשוב אל המיסעדה שבוע אחרי כן, להוכיח שאינו עצור ואינו טרוד בשלבי חקירה. שם הוא מצא את כל האחרים, שתיאבון אין להם אבל חששות כבדים כלב — יש ויש. לפחות לחלקם.

טוביה וקרייניות ה„קניון"

● לכל החתיכות שחלמו להיות כוכבות־טלוויזיה, וש־נאלצו להקפיא את שאיפו־תיהן לתקופת־מה. בעיק־בות המצב בערוץ האחד והיחידי, קרב ובא הצ'אנס של חייהן. את הצ'אנס מספק **טוביה סער**, מי שניהל עד לא מכבר את הערוץ הממלכתי הגוסס.

סער, בצירוף אורי שי־דורסקי ורפי מנדלמן, המו־כר יותר בתואר „אחיו של עמי מהכל עובר חביבי, יעסוק בשבועות הקרובים במיון צעירות, לצורך הפיכתן לקריינות בתחנת הטלוויזיה במעגל סגור, שאותה יפעיל בקרוב בקניון ברמת־גן. ה־קריינות יקריינו את קטעי־הקישור בין תשדירי־הפיר־סומת, סירטי־פופ, ראיונות שיועברו הישר מאולפן ש־יוקם בקניון וכתבות־שטח. ניתן יהיה גם לראות את הקריינות בשעת פעולה.

הדרישות הבסיסיות: על המועמדות להיות נאות, ח־תיכיות, רצוי בלונדיות – אך אין זו חובה – בעלות קול ערב. המאושרות, שיעברו את הסלקציה, יועבדו בפרך. הן תתאמנה בקריינות, בהופעה לפני מצלמה, באיפור לפני מצלמה. יתכן כי חלק מה־צוות המאמן יורכב מאנשים ששמותיהם מאכלסים את רשימות המפוטרים של רשות־השידור.

בוחן סער
רצוי בלונדיות

פסוקי השבוע

● **שר־הסנים, הרב יצ־חק פרץ**, בטקס פתיחת החוג ללימוד התלמוד לעובדי התע־שיה האווירית: „אם הידיים הבונות את מטוס הלביא, הן אלה המדפדפות בדף גמרא — אתם תראו איזה לביא יהיה לנו!"

● **המשורר ש. שלום (שלום יוסף שסיראו)**: „אם אתה לא נופל, אתה לא קם!"

● **אריאל שרון**: „הם יכו־לים לקפוץ כמה שהם רוצים, שימעון פרס ומרעיו!"

● **שימעון פרס** על הנ"ל: „אי־אפשר להמשיך עם ההתק־פות של שרון!"

● **מרדכי („מוטה") גור**, על התבטאויות הנ"ל: „שרון שומע שקרים מניבכי ליבו, ובודה מראות מרוחו!"

● **חבר־הכנסת מיכאל דקל**, בפרשת הקרקעות בגדה: „נתתי למישטרה תשובות על מיסמך שולי, ומאז לא שמעתי מהם!"

● **חברת־הכנסת גאולה כהן**, על פינויה עם חבריה מהקסבה: „הפסדנו בקרב. אך במילחמת ההתיישבות אנו מר־וויחים."

● **הנ"ל**: „ישנתי שם ליד חלונות שבורים, והשכנים הצי־צו... הערבים היו ממש במיטה שלי!"

● **אורי סורת**, מנכ"ל רשות־השידור, על הדלפת רשי־מות המפוטרים: „בעיניי זה רצח־אופי! אני מנסה מזמן לצוד את המדליף..."

דפנה ברק

רפי סוויסה, נציב שרות בתי־הסוהר שבנו כלוא בצרפת באשמת הברחת הרואין, מספר על ילדותו במארוקו, חייו במעברה, על תפקידו, ועל הצורה שבה משפיעה פרשת בנו על מילוי תפקידו

„נולדתי במארוקו. היינו מישפחה עניה, ששה־עשר אחים ואחיות, נשארנו רק שמונה"

„אני זוכר את היום שעליתי לארץ. זה היה היום הלבן ביותר. כל מדינת־ישראל היתה לבנה, היה שלג"

„גם בימים הקשים ביותר בארץ, בזמן המעברה, המצוקה, עם הצריך הישן, היה אבי שר שיר־הלל לישראל"

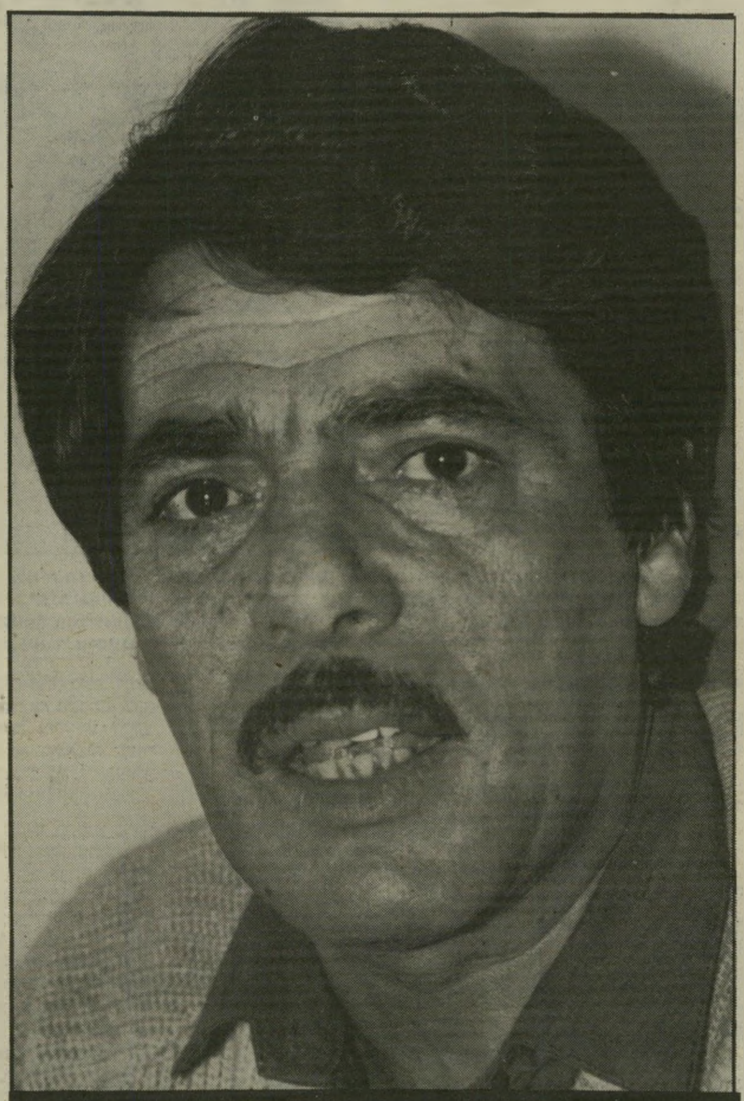

ראיינה ענת סרגוסטי

„כשחזרתי ממילחמת סיני, אחרי שנפצעתי, לא היה לי כסף לשכר־דירה ולמכולת, וחזרתי לבית־ההורים"

„המיקרה של הבן שלי היה צריך רק להפריע לי. כשקרה המיקרה איתו, אני הגשתי מיכתב־התפטרות"

„אני לא מנסה להסתתר או להתחמק מהמעשה שלו בגלל תפקיד, או בגלל כבוד. זה בני, על הטוב ועל הרע"

„אני חושב על בני בכל רגע!"

אם עבר שבוע בארבעת החודשים האחרונים שבו לא שמעו על רפי סוויסה, נציב שירות בתי־הסוהר, ולא שמעו על עוד חידוש שלו לאסירים, למישפחותיהם, או לסוהרים, זה סימן שהוא אינו בארץ. זה סימן כמעט מובהק שהוא בצרפת בביקור אצל בנו, דויד.

רפי סוויסה היה חבר־כנסת מטעם מיפלגת־העבודה. כשבנו נתפס בצרפת כשניסה להעביר חמישה קילו הירואין במיזוודה כפולת־דפנות מתורכיה. סוויסה מכר וילה בעיירה מזכרת־בתיה כדי לממן את הוצאות המישפט ושכר־טירחת עורכי־הדין לבנו.

מאז גרה המישפחה בבניין ישן, מול בית־המועצה, בניין שהיה פעם רפת והוסב למגורים. המישפחה גרה שם בשכירות. כך ירדו לטימיון 36 שנות עבודה ועמל שהושקעו בטיפוח הבית. אך סוויסה אינו מתלונן ואינו ממורמר. הוא ידע שזה מה שצריך לעשות כדי לעזור לבנו שנפל, וכך עשה. היום הוא מרוצה בחלקו.

רפי סוויסה לא נבחר לכנסת ה־11. לפני קצת יותר מארבעה חודשים הציע אותו שר־המישטרה חיים בר־לב לתפקיד נציב שירות בתי־הסוהר. ההצעה הובאה לממשלה וזו אישרה ברוב קולות כמעט מוחלט את המינוי. כשנכנס לתפקידו, הציעו לו חבריו בנציבות שינקוט באמצעי־ביטחון מיוחדים כדי לשמור על חייו, בעיקר אחרי פגיעות אחדות שהיו בסוהרים בכירים בזמן האחרון. סוויסה סירב, בעיקר משום שאין תקציב, וביקש שאת הכספים האלה ישקיעו בבתי־הסוהר – והוא כבר יגן על עצמו. הוא נכנע רק למנעול חשמלי בשער הכניסה לביתו.

מאז נכנס לתפקידו, מקפיד סוויסה ללבוש מדים, כשהוא נוסע למישרדו מדי יום. הוא שם לב שהסוהרים מתביישים במקום עבודתם ורצה להעלות להם את גאוות היחידה, לדבריו הוא הצליח.

אחרי שעבר הזוג סוויסה מן הבית המרווח אל הרפת, טרחה אליס, אשתו של רפי, לטפח את המישכן החדש ולתת בו חום של בית. היא הצליחה. הנציב עצמו אינו עושה שום דבר בבית, אפילו לא רוחץ כלים. במשך כל שנות נשואיהם היה עסוק בפעילות ציבורית ופוליטית.

אחרי שהשתחרר מהצבא המשיך לעבוד שם כאחראי על יחידות רכב מילואים. אחר־כך היה במשך תקופה קצרה מזכיר מועצת מזכרת־בתיה ואז גם עבר עם מישפחתו לגור בעיירה. זמן קצר אחר־כך התמודד בראש רשימה בבחירות לראשות המועצה, כשהוא כבר חבר מיפלגת העבודה, וזכה ברוב קולות. הוא שימש יותר מ־20

שנה בתפקיד זה וזכה להצלחה רבה. הוא עזב את תפקידו כשהיה חבר הכנסת ה־עשירית.

חוץ מטיפוח הבית עצמו, גידלה אליס שלושה ילדים: בן, דויד, בן 29, המרצה עונש מאסר בן שש שנים בכלא בצרפת, ושתי בנות – רותי, בת 27 וטלי, בת 22. שתי הבנות נשואות וגרות במזכרת־בתיה.

בחצר הבית מגדלת אליס לול של תרנ־גולות הנותנות ביצים לתיצרוכת המישפחה.

הנציב מגיע לביתו רק בשעות הערב המאוחרות, או קרוב לכניסת השבת בימי שישי. הוא עסוק רובו ככולו בתפקיד הח־דש. עוד כשהיה חבר־כנסת, טיפל בשיקום אסירים והיה בקשר הדוק עם מישפחו־תיהם וגם עם הסוהרים. כך שהוא הכיר את המערכת די טוב מבחוץ, לפני שקיבל את דרגות הגונדר.

בזמנו החופשי, שאין לו, לדבריו, הוא עורך ביקורי פתע בבתי־הסוהר ולומד את התנאים שם. כך הגיע פעם לאחד מבתי־הסוהר בארץ, ביום ביקור מישפחות. הוא התערבב עם הקרובים ועבר באלמוניות את כל ההליכים שעוברות המישפחות מדי שבועיים. למחרת חזר לעובדיו, כשבידו שורה של שינויים שצריך לעשות כדי להקל על המישפחות את ההמתנה הארוכה ואת הבדיקות הקשות. כך הקימו ליד בית־סוהר רמלה, הגדול מכולם, מתקן מפואר עם מים חמים וקרים ועם מישחקים לילדים, כדי שיעבירו יותר בנוחיות את שעות ההמתנה הקשות.

סוויסה נולד בקזבלנקה שבמארוקו ועלה לארץ כילד בעליית־הנוער. אחרי תקופת שהייה בפנימיה בקיבוץ, התגייס לצבא. מישפחתו גרה כל אותה תקופה במעברה בכפר־עקרון. עד גיל מאוד מאוחר לא יכול היה להרשות לעצמו ללכת ללימודים גבוהים. דבר זה היה בעוכריו, והוא רואה בחוסר־השכלה את הסיבה העיקרית לכך שצעירים מידרדרים לפשע. לכן הוא שם דגש מיוחד על לימודים בבתי־הסוהר והם אצלו דבר ראשון במעלה. „אני רוצה להגיע למצב שכל אסיר שירצה יוכל ללמוד," אמר, והוא פועל במרץ בכיוון זה.

■ ■ ■

● **כמה זמן אתה בתפקיד?**

ארבעה חודשים ועשרה ימים.

● **זה הכל?**

זה המון זמן.

● **זה מעט זמן, ואתה כל הזמן משנה דברים.**

אוי ואבוי אם לא נצליח לעשות דברים. מי שלא מצליח בתקופה כזאת לראות מה טוב ומה לא טוב, חבל לן לעבוד.

● **היתה לך תוכנית מה אתה עומד לעשות לסני שנכנסת לתפקיד?**

כן. לפני שנכנסתי, היתה לי שיחה עם השר, קיבלתי על עצמי את התפקיד והוא נתן לי זמן ללמוד את התפקיד כמו שצריך. אבל עסקתי בנושא בזמן שהייתי בכנסת. ולשימחתי התפקיד שנמסר לידי נתן לי להרגיש שאני יכול לעשות, במקום רק למתוח ביקורת או לדבר.

כולם חשבו: הנה, סוויסה בא והוא עומד לפתוח את השערים של בתי־הסוהר וכל יום יהיו עשרות בריחות ודברים כאלה. תודה לאל. הסתובבתי בכל בתי־הסוהר, ראיתי כמעט בכל תא, כמעט כל אסיר. יש בתי־סוהר שביקרתי בהם אפילו ארבע וחמש פעמים. זה גרם לכך שיש אמון רב בין האסירים לבינינו, בין הסוהרים לביני, ואני אוהב גם את אלה וגם את אלה. אני אוהב את האסירים, אני לא אוהב את המעשים שלהם.

● **זה לא מפריע לך שאחוז כל־כך גבוה של האסירים הם בני־עדות המיז־רח?**

בוודאי שזה מפריע לי. היה מפריע לי באותה מידה אם היה אחוז דומה מבני עדות אשכנז. אבל פה זה באמת מיספר זועק — 96 אחוז יוצאי ארבעה חודשים ועשרה ימים, תודה לאל, דברים דופקים.

● **מה הספקת לעשות מאז שאתה בתפקיד?**

בואי נגיד שאנחנו עושים, אני לא לבד, זו כל המערכת, כולם. אני נמצא ביחד עם החברים שלי ויחד עושים דברים.

● **כל שבוע שומעים על חידוש, מדברים על חידושים רציניים.**

יש כמה דברים שמשנים, ואני בטוח שתכליתם לא רק להקל על השהות הקשה של האסיר עצמו, אלא החברה עצמה תצא נשכרת מזה. אם לאסיר יהיה יותר נוח ונצליח להחדיר בו מה זה חברה, מה זה מדינה, מה זה להימנע משימוש בסמים. מה זה להשתדל בדרך טובה יותר, החברה היא שתצא נשכרת, על זה אין כל ויכוח.

„אני משלם את הכל לבד, למעט פעם אחת שמישהו עזר לי בסכום קטן. זה היה ראש־הממשלה, שימעון פרס, שעזר לי מכספו הפרטי ב־2500 דולר. אשתו טילפנה לאשתי. לא רצינו, אבל אין ברירה. במיקרים כאלה אתה נלחץ לקיר"

● **ואתה עושה את הדברים בדרך הטובה?**

אני הולך בדרך הטובה ולא בדרך הקשה. בדרך הקשה השתמשו כבר שנים רבות. אם אני אכשל בדרך הטובה, אני לא אתבייש ואגיד: רבותיי סליחה, אני מכפר על עוונותיי, חטאתי, טעיתי פה, תחזרו לברזלים ולסורגים ולכל מה שתרצו. אני מאמין שלא ניכשל.

● **אתה נפגשת עם בולם, הספקת לבקר בכל בתי־הסוהר?**

אני לחצתי ידיים של כל האסירים כמעט, כמה שהאסיר סובל בפנים, ההורים בחוץ סובלים כפול ומכופל.

● **היית אי־פעם בבית־סוהר, היית פעם עצור, היה לך פעם תאקל עם המישטרה?**

לא. מעולם לא היה לי. תודה לאל.

■ ■ ■

● **עלית לבד?**

כל המישפחה עלתה, אבל אחד־אחד. במיס־גרת עליית־הנוער.

● **הייתם ציונים?**

ציונים מובהקים.

● **הייתם עשירים?**

היינו מישפחה ענייה. 16 אחים ואחיות, נשארנו רק שמונה. יש לי אח שהוא קצין בכיר במישטרת־ישראל, יש לי אח שני, גם כן במיש־טרה רב־סמל, וכל אחד יש לו ילדים מקיר לקיר. יש לי עוד אח אחד שהוא מכונאי ראשי. שהיה מפקד חטיבה גדולה של כלי־רכב בצבא, יש לי אח נוסף שהוא מנהל אולמות לשמחות, יש לי אחות ספרית. יש לי עוד אחות שעבדה במיפעל ביבנה, ויש לי אחות נוספת — שתיהן אלמנות. אגב, ולכל אחת 12 ילדים.

לא תראי שמישהו במישפחה הגיע למצבים לא נעימים. מישפחה גדולה מאוד.

● **היה לכם בית ציוני?**

בית ציוני כלתי־רגיל. אני זוכר שבגיל 10 אחי ואבי, זיכרונו לברכה — אחי זה שימעון סביר, היה מפקד בית"ר בקזבלנקה, בגיל פספוס, 14־15, היה מפקד הסניף של בית"ר, צעיר מאוד והיה פעיל — ביום ראשון, אני זוכר, בבית־הכנסת הגדול שלנו, התארגנו כל הצעירים והרמנו דגל ישראל ושרנו את התיקווה. שלא יישמע באוזניים קל הדבר הזה, במארוקו, בקזבלנקה, במרכז שכולו ערבים. שאסור לך להגיד מילה בעברית, אתה עומד עם עוד מאות בחורים צעירים, מרים את דגל ישראל ושרים את התיקווה.

היינו בית ציוני ואבי והאחים שלי עזרו להעברת יהודים לגבול המארוקאי־ספרדי, כדי לעלות לישראל.

ליהודים היה טוב במארוקו. אבל החלום הגדול שעליו התחנכנו ושאותו חלמנו יום ולילה, היה לעלות לישראל, וכאשר השם דוד בן־גוריון צץ, זה היה המשיח בשבילנו ולכן אנשים עלו. עלו ילדים לבדם. למה הרבה הידרדרו? כי ילדים עלו לבדם, בלי אמא, בלי אבא. היו פספוסים, אני זוכר חיילים שישנו באוטובוסים, כי לא היה להם לאן ללכת.

● **גם אתה עלית לבד?**

אני עליתי בגיל 12 וחצי. אבי כבר היה פה, הקרים אותי והיה לו פה חדר בכפר עקיר, עקרון, היינו בית ציוני מאוד. אבי, גם בימים הקשים ביותר פה בארץ, בזמן המעברה, מצוקה, קושי רב, עם הצריף הקטן הזה, עם הג'וקים, עם הנחשים והעקרבים, והחום הנורא, הוא היה שר שיר־הלל לישראל. הוא היה אומר לנו: „מה יש לכם להתלונן? מארוקו, עם כל הטוב שבה, זה לא שלכם, זה של הערבים: מה אתם רוצים?"

● **אתם יללתם לו ושאלתם אותו למה באתם לארץ?**

היו כאלה שיילל. לאמי היה קשה מאוד, המצב היה נורא. בחדר וחצי היו בצריף הזה — מה אני אומר חדר וחצי? היה חדר אחד 28 מטר עדות המיזרח — זה מפריע לי מהסיבה הפשוטה שבארצות־המיזרח, אחרי בירור ואחרי בדיקות ואחרי חקירות, ראיתי שלא היה כדבר הזה מעולם.

● **אני שואלת כי גם אתה בן עדות־המיזרח.**

אני נולדתי במארוקו, עליתי בתור ילד לארץ בגיל 12 וחצי. אבל אי־אפשר להגיד שכל מישפחה מארוקאית היא דפוקה כזו.

זה מפריע לי, כי עצם זה שהבן נמצא בבית־סוהר, זה מכה בהם קשה מאוד, הכבוד מתרסק. אז

„היו תקופות שנסעתי לבקר אותו בצרפת בכל חודש, אבל לאחרונה המיסים גבוהים, ואני נוסע פעם בחודשיים־שלושה"

הבת טלי עם תמונת אחיה דויד הכלוא בצרפת

„מה קורה למישפחה כמו שלי, בגלל מיקרה נורא כזה?"

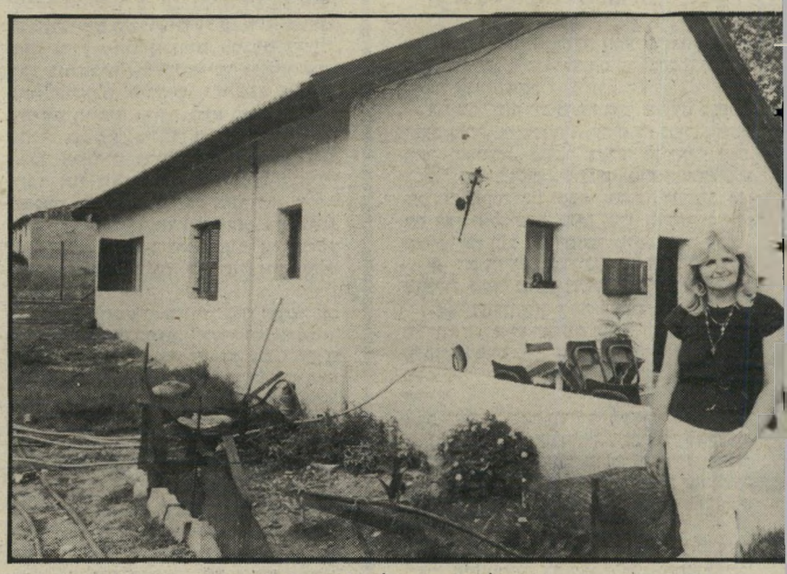

אליס סוויסה ליד הבית השכור

„מכרתי את הבית והכל. אני גר במקום שהיה פעם רפתי"

(המשך מעמוד 15)

מרובע: — זה היה נורא, כל המישפחה הענקית הזו, היה לה קשה לאמא. אז כשהיא אומרת: „קשה ליי" הוא אמר לה: „מה את בוכה, מה קשה לך? השמיים שלנו, האדמה הזו שלנו!"

למה הוא עלה קודם? שימעון נעצר, בגלל

„כל ערב אתה חושב איפה הבן. בחג, בשבת — איפה הבן. כאשר כולם סביב השולחן, הכיסא שלו ריק, המיטה שלו ריקה, זה לא פשוט"

הפעילות הציונית. והיכו אותו קשות. אחרי פעילות כזאת, אבא חתם כערב, שייצא בערבות וכשירצו אותו שיחזירו אותו. שימעון יצא, היה אירגון יפה מאוד והעיפו אותו מייד לישראל. איך שהגיע, התגייס למישטרה. אחרי מיספר ימים, באו לאבא ורצו ממנו את הבן. הוא אמר אני לא יודע לאן הוא נעלם, אז אסרו את אבא ל־48 שעות. הוא אמר להם: „תנו לי זמן ללכת לחפש את הבן, אני אביא לכם אותו." יצא — והוא, גם הוא ברח והגיע לישראל.

הוא לא התעצל לכתוב מיכתב למישטרה בקזבלנקה: „מצאתי את הילד, והוא נמצא במישטרת־ישראל ולא רוצה לבוא למארוקו."

לכן אבי הגיע לפני כולנו. אני וכל היתר היינו קטנים, לא היה מעקב אחרינו. בכל הזדמנות שהיתה, עליית־הנוער היתה לוקחת אחד.

■ ■ ■

● אתה זוכר את היום שעלית לארץ?

היה היום הלבן ביותר. כל מדינת־ישראל היתה לבנה. היה שלג. זה היה התחלת ינואר 1950, זה היה השלג הכי־גדול שירד כאן אי־פעם. כל המדינה היתה מכוסה. נישקתי את השלג, את האדמה, הייתי עם טלית קטן, כי באתי דרך צרפת, הייתי בפנימיה של אגודת ישראל. פיאות עוד לא היו לי, אבל התלבשתי כמו דתי, בטלית קטן, שומר מסורת, ונדהמתי לראות יהודים בלי כיפה.

אחר־כך הבנתי לאט־לאט שזו מדינת־ישראל והדמוקרטיה ויופי.

סוויסה עם בנו דויד במזברת־בתיה
„כתם־לא־כתם – זה בניי"

הלכתי לקיבוץ לפנימיה. היה לנו טוב, היה טוב. היה לחם שחור וחלבה, בפנימיה. אני זוכר את ציפי השמנה, שהיתה מרריכה שלנו — היא היתה מלאר — את החלבה והלחם השחור הזה. זה

„מכרתי את הבית. אחרת איך הייתי מממן את כל ההוצאות הרבות של שני עורכי־דין והוצאות שלי ונסיעות? אבל מה זה כסף לעומת בן?"

לא כמו היום, שיש סטייקים ומשקאות וכולם בוכים. אז לא היה כלום: אני ידעתי שאני צריך לכבס בעצמי, וזה היה נהדר.

אז מה התחלתי לספר לך? אבא היה כותב לאמא ולכולנו: „תבואו, יש לי עגבניות ויש לי פול ויש לי שטחים חרושים ונטועים, נענע, חומוס, מה שאתם רוצים!" כשהגענו, חשבתי שזה באמת. שאלתי את אבא איפה השטחים. הוא אמר לי „בוא!" לקח אותי אחרי החדר, ואני רואה כמה ערוגות, קצת עגבניות. אני בראש השבתי שיש דונמים.

● אחרי הקיבוץ חזרת הביתה?

אחרי הקיבוץ הלכתי לצבא. הייתי בגיבעתי, אחד הגדודים הקשים ביותר. עסקתי במרגמות, אהבתי את העבודה הקשה הזו, השתתפתי בהרבה פעולות־תגמול, הייתי חייל טוב, בשביל זה נתנו לי לא פעם ציון־לשבח.

השתחררתי. אחרי השיחרור היתה מילחמת־סיני. התחתנתי בין זה לבין זה, התחלתי לעבוד בלישכת־העבודה, נולד לי הבן דויד, הוא היה בגיל שישה חודשים כשפרצה מילחמת־סיני.

עשיתי את כל המילחמה, כל שבוע הימים. ביום האחרון, יום שבת, בשעה 11, עליתי על מוקש. נפצעתי, והיה לי לא קל. היה קשה מאוד. נפגעתי בעיניים, באוזן, היו לי רסיסים בגוף. סבלתי לא מעט מזה, הגענו לא פעם עד לחרפת־רעב.

אני זוכר שלפני המילחמה הייתי חייב לבעל המכולת, כמו כל יהודי שהיה רושם. כשחזרתי מהמילחמה פגוע, אחרי שיצאתי מבית־החולים וכל הסיפור הזה — מישרד־הביטחון לא היה אז כל־כך מאורגן כמו היום עם הקצבות ותשלומים — ובעל המכולת בא ואמר שאני חייב מאה ומשהו לירות. זה היה הרבה כסף, הרבה. לא היה לי במה לשלם לו, והוא לקח ממני את הסיפריה שהיתה לי, הספריה שקניתי בחתונה בתשלומים. עם עוד כמה כלי־בית. אותו הדין עם בעל־הבית, שרצה 20 לירות לחודש לשכר־דירה ולא היה לי. לא היתה לי ברירה אלא לחזור עם הבן ועם הבת, שנולדה בינתיים גם, רותי, לחזור לבית ההורים, למעברה.

● איפה היתה המעברה?

בעקרון. זה היה רק צריף אחד, רק חדר אחד, שהיה מלא באחים ואחיות ואחר־כך גם האחיות הנשואות, שבאו עם ילדיהם עד שהסתדרו, באו להיות אצל האמא.

אני זוכר שזה היה סוכות ואבי, זיכרונו לברכה, הקים סוכה. אז אמרתי: „עדיף לי בסוכה שהיא יותר מאוררת, מאשר בצריף הגוראי." ושם, בסוכה הזו, במקום „שיבעת ימים תשבו", כמו שכתוב בתורה, שם ישבתי שלושה חודשים, אני עם שני הילדים הקטנים שלי ואשתי. בחורף כיסיתי את הגג בשקים של מלט, בנייר עבה.

● לא היית ממורמר על המדינה, לא שאלת למה באת הנה?

לא, מעולם לא. למה באתי? זה כאילו פה נולדתי, זה כאילו האדמה, הארץ, האוויר מוכר לי מלפני אלפיים שנה. ממורמר בוודאי שהייתי לא פעם, על הביורוקרטיה, על הלך ושוב, על הקושי.

כשהיה לי קשה והיה לי רע אחר־כך, אמרתי שאני רוצה להיות עורך־דין, בשביל לעזור למיס־כנים. זה היה חלום־חיי ליהפך לעורך־דין, כדי שאוכל להילחם למען המיסכנים, אלה שאין להם כסף. כמו חכם מיימון: תשלם לי לפי יכולתך. זו היתה הכוונה וזה היה חלום חיי.

אבל מה לעשות, אתה מתחתן בגיל צעיר מאוד, פיתאום יש לך שני ילדים, פיתאום מיל־חמה, פיתאום פציעה, אין לך בית, לא היו אפש־רויות שיש היום להתקדם וללמוד. למדתי בער־בים כמה שיכולתי.

■ ■ ■

● אתה חושב שבר־לב חשב עליך לתסקיד גם בגלל הבן שלך, שיושב בבית־סוהר בצרפת?

ההיפך, הבן שלי צריך היה רק להפריע. ידוע לך שכאשר קרה המיקרה, אני הגשתי התפטרות מהכנסת, כדי לא להטיל שום דופי במיפלגה.

● אתה אמרת שאתה רוצה להת־סטר מחברותך בכנסת בגלל מעצרו של הבן?

הגשתי מיכתב.

(המשך בעמוד 20)

חידושים והמצאות בכלא

בישראל יש 7.900 אסירים, מהם 300 ביטחוניים (רובם המכריע ערבים). הם כלואים ב־20 מיתקני־כליאה ברחבי הארץ ובשטחים הכבושים. יש בית־סוהר אחד לנשים, נווה־תירצה. בית־סוהר אחד לנוער, תל־מונד ותישעה בתי־סוהר לאסי־רים ביטחוניים. לאחרונה יש גם בית־סוהר אחד לאסירים שנכלאו בפעם הרא־שונה. זהו חידוש של הנציב החדש, רפי סוויסה. הוא פיזר את כל אסירי כלא כפר־יונה וייחד אותו ליושבים בפעם הרא־שונה, כדי שלא יתערבבו עם אסירים מועדים.

כיום יש צפיפות בלתי רגילה בבתי־הסוהר בארץ ויש קרוב לאלף אסירים הישנים על הריצפה. בימים אלה עובדים על הרחבה של כמה מיתקני־כליאה ואלה יוסיפו עוד 800 מקומות־כליאה חדשים.

לפי סקר שנערך ב־1983, בתקופתו של מרדכי ורטהיימר, הנציב הקודם, התברר שיותר מ־45 אחוז מן האסירים אינם יודעים קרוא וכתוב. אלה צעירים בגילים 18־25, כולם צברים, חלקם החזיקו בתעו־דות של מישרד־החינוך, לפיהן סיימו שמונה ויותר שנות־לימוד.

ורטהיימר הקים שיבעה מרכזי־חינוך בשיבעה בתי־סוהר, וסוויסה מקפיד לט־פח ולהרחיב את הענף הזה. כדי לדרבן את המוטיבציה של האסירים, גיבש הח־לטה לתת לאסירים הלומדים שכר כפי שמקבלים עבור יום־עבודה.

אותו סקר קבע עוד, כי 53 אחוז נוספים הם בעלי רמת ידיעות המתאימה לתלמיד שסיים כיתה ד' בבית־ספר יסודי.

תוכניות הלימודים המורחבות כוללות את כל האסירים בכל בתי־הסוהר, גם את האסירים הערביים מן השטחים הכבו־שים. השנה הותר למאה אסירים מכלא־עזה לעבור בחינות בגרות מצריות: ניתן לבוחנים מצריים לעבור לישראל, לבחון את האסירים ולהעניק להם תעודות.

בתחום אחר, התעסוקה. דאג סוויסה להוסיף עוד 500 מקומות־עבודה יצרניים לאסירים. שכר האסיר מתחלק לשלושה חלקים שווים: שליש מהכסף הולך באופן אוטומאטי למישפחתו של האסיר, שליש לצרכיו השוטפים בבית־הסוהר ושליש לבנק לחשבון צמוד. את הכסף הזה מקבל האסיר כשהוא משתחרר.

הוא גם מאפשר לאסירים ללמוד מיק־צוע, כמעט באופן מוחלט לפי בחירתם ומיקצועות התואמים את הזמן, ביניהם גם מיקצועות המחשב. ורטהיימר, הנציב הקודם, הכניס לכלא מיפעל ליהלומים, שהיה הצלחה. סוויסה עומד להכניס מיפ־על לייצור בשמים ומיפעל לקליית קפה ולשיווקו. נוסף לזה הוא עומד להקים אווזיה גדולה בבית־הסוהר ברמלה, ש־תספק בשר החוצה, ולולי־עופות גדולים, שיספקו את תיצרוכת האסירים עצמם.

בתחום האישי איפשר סוויסה לכל אסיר לענוד שעון, דבר שהיה אסור עד עכשיו. לאסירים יש גם אפשרות לקנות ווקמן, רדיו, מכשיר־טלוויזיה ועיתונים בכל יום בקנטינה.

יום אחד בכל שבוע מקדיש הנציב החדש לקבלת מישפחות האסירים, ואף עומד לפתוח לישכה חדשה בעכו, כדי לקבל את מישפחות האסירים המתגור־רות בצפון הארץ, כדי שאלה לא יצטרכו לבוא עד לכלא רמלה, שם נמצא מישרד הנציב.

בסקר שנערך התברר, שבשנים 1948־1983 היו 3 אחוז מן האסירים שפוטים על עבירות־סמים. משנת 1983 הוכפל המיספר פי 10, וכיום יש 30 אחוז מן האסירים השפוטים על עבירות־סמים. חלק גדול מהם מכורים לסמים קשים. כבר בתקופתו של ורטהיימר נפתחה מח־לקה לגמילה מסמים, ובה 25 מיטות. סוויסה הרחיב אותה. הוא פינה את אגף רקפת, השמור ביותר בכלא רמלה, שבו ישבו אסירים ידועי־שם ורבי־מעללים, והפך את האגף כולו למחלקה לגמילה מסמים. היום יש בה 68 מיטות.

לפי נתונים ראשונים, לא רישמיים, מבין 150 איש ששהו באגף זה במשך השנתיים האחרונות, לא חזר איש מהם לשימוש בסמים.

במקביל ממשיך סוויסה את הקשר עם הרשות הממלכתית לשיקום האסיר המשוחרר ונמצא בקשר גם עם התק"ם (התנועה הקיבוצית המאוחדת) כדי שזו תעזור בשיקום אסירים.

חלקם הגדול של האסירים חוזר לפשע, כמו בכל העולם: 65 אחוזים.

בו־זמנית מנסה סוויסה לשפר גם את תנאיהם של הסוהרים. עד היום היה נהוג שסוהר עובד 48 שעות רצוף במישמרת בבית־הסוהר, זמן שהוא עבודה נטו בתוך החומות. ו־48 שעות בחופשה, כשבתוך זה נכלל גם זמן הנסיעה אל הבית וממנו. הכוונה היא לתת לסוהרים אפשרות לעבוד רק 24 שעות ולצאת לחופשה ל־48 שעות. כל זה במיסגרת התקציב ובאופן שלא יצריך הוספת תקנים, דבר בלתי־אפשרי במצב הכלכלי העגום.

יש כוונה לפתח ולשכלל את בית־הספר באייל, לבנות בו בריכת־שחיה לסוהרים, לערוך שם השתלמויות ולתת להם חופ־שות שם. מתכוונים גם לעודד סוהרים ללמוד ואף לתת להם מילגות כדי לעזור להם.

מצב בתי־הסוהר בארץ הוא ברמה כל־כך ירודה, שלסוויסה ידרש עוד זמן רב עד שיביא את תנאי־הכליאה למצב אנושי. אך אין ספק שהוא בדרך הנכונה.

אבן מאסו הבונים

לפני שש שנים היו לי חילופי־פתקים עם אבא אבן.
זה היה במהלך אחד הדיונים המדיניים בכנסת. אבא אבן היה שר־החוץ, והוא ביטא את הקו האנטי־ערבי של הממשלה.
דיברתי על הידידות ההיסטורית של הערבים והיהודים, והשוויתי את מצבם הטוב־יחסית של היהודים בארצות־ערב, במשך 1300 שנים, לגורלם המר בארצות־הנצרות. העליתי על נס את תור־הזהב, את הרמב"ם, את ההגנה המשותפת של הערבים והיהודים על ארץ־ישראל בעת פלישת הצלבנים הרצחניים.

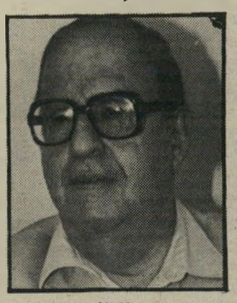
אבן

בדיבריי־התשובה טען אבן כי תיאור זה אינו תואם את האמת ההיסטורית, וכי מחוץ לכמה פרקים, מצבם של היהודים באר־צות האיסלאם היה רע.
אחרי הנאום שלחתי לו פתק, וציינתי כי דבריו סותרים את הדיעה האחידה של ההיסטוריונים הרציניים, כגון שלמה דוב גויטין, מהגדולים שבהם. שאלתי: האם כדאי לסלף את ההיס־טוריה, למען יתרון תעמולתי בן־יום?
אבן החזיר לי פתק, ובו נאמר כי כתב על הנושא הזה בהרחבה בסיפרו עמי. אחרי כמה ימים הואיל בטובו לשלוח לי את הספר כשי.
לכן ציפיתי בסקרנות לסידרת־הטלוויזיה של אבא אבן על מורשת העם היהודי. השבוע נתן לי אבן את ההזדמנות לראות קטעים ממנה, ערב הקרנתה בטלוויזיה הישראלית.
לשימחתי גיליתי כי הסידרה שמה את הדגש על ההשתלבות ההדדית של שתי התרבויות, הערבית והיהודית, בתקופת הפריחה של שתיהן — לא רק בספרד של תור הזהב, אלא במרחב כולו. על רקע הצילומים המרהיבים, מסביר אבן בסידרה את ההשפעה העמוקה שהיתה לתרבות הערבית על התפתחות התרבות היהו־דית, ולהיפך. זהו פרק חינוכי מאוד, בייחוד מול פני הגל הגואה של הבורות הגיזענית במדינה.
הוא ממלא גם שליחות חינוכית שניה: מראה לספרדים שבקיר־בנו את גדולת התרבות היהודית־הספרדית בימי זוהרה.
אחד הנוכחים בהקרנה שאל אותי: מה הטעם להציג לציבור הישראלי סידרה דוברת־אנגלית על ההיסטוריה היהודית — סידרה שהוכנה עבור מיליוני יהודים ולא־יהודים בחו"ל? מה היא יכולה לחדש לישראלי שלמד בבית־ספר בישראל?
נדמה לי שיש בזה טעם, כי ראייה כוללת של תרבותנו הלאומית, בעזרת פרשנות מאוזנת, יכולה להשפיע לטובה על הדור הצעיר, במחנה הדתי ובמחנה החילוני־כביכול. בית־הספר העניק לרבים מהם תמונה לאומנית של „עם לבדד ישכון". ואילו הסידרה כולה מציירת בצבעים מרהיבים תמונה הפוכה: תמונת התרבות היהודית המתפתחת על רקע שאר התרבויות בעולם, תוך קשר הדוק איתן: החל באמונה באל־השבט, אחד מני רבים, ועד לאמונה באל אוניברסלי.
מובן שסידרה זו אינה מחדשת תפיסה היסטורית. אילו ערכתי אותה אני, היתה בוודאי נראית אחרת. אבל במיסגרת הנתונה עשה אבא אבן עבודה מצויינת. בכך הועיל יותר מאשר במילוי תפקיד של שר־חוץ בממשלת־האחדות־הלאומית, שבה היה מטיף, מן הסתם, לדיעות שונות לגמרי על היחסים בין היהודים והערבים. טוב שבוני הממשלה הזאת מאסו בו.

I TOLD YOU SO!

כאשר אני שומע את המילה היפוכונדריה, אני חושב על יעקב גל.
גל היה אחד מחברי־המערכת הראשונים של העולם הזה. אחרי שקיבלתי לידי את השבועון. הוא היה בעלה של דינה אברך, המוסיקאית, ואת התוכנית הראשונה לשבועון שעמד לנגד עינינו שירטטנו על שולחן־המיטבח שלהם. אני זוכר שזה היה שולחן־עץ כבד, בסיגנון של איכרים אירופיים.
הוא היה עיתונאי מיוחד במינו. אצלנו עסק בשני שטחים: פלילים ומוסיקה. את שניהם אהב. כשהיה נכנס למערכת, מיגבעת שמוטה על פרחתו ועניבתו פרועה, נראה כמו בלש בסרט הוליוודי ישן.
חוץ מזה היה היפוכונדר. הוא דיבר על מחלותיו המדומות כלי הרף, וכולנו צחקנו. הימים היו ימי־הצנע, וגל השקיע את כל השכר שלו אצלנו (הוא עבד גם במעריב) בקניית נקניקים גדולים בשוק השחור. לקול צחוקנו, הסביר שבגלל מחלותיו עליו לאכול הרבה.
באחד הימים, בשובי מסיור גדול בנגב הפרוע (ראז), הגיעה אליי ידיעה מדהימה: יעקב גל נפטר באופן פיתאומי.
מאז איני צוחק עוד מהיפוכונדרים. (זוהי, אגב, מילה יוונית, ופירושה: החלק הרך של הגוף, שמתחת לצלעות.)
אבי המנוח טען במשך שנים שהוא לוקה באנגינה פקטוריס. הרופאים בדקוהו שוב ושוב וקבעו שליבו בסדר גמור. כשהתלונן על מיחושים באיזור הלב וטען שאלה הם כאבים אופייניים של אנגינה (גם זוהי מילה יוונית, ופירושה „חנק") התייחסנו לכך בהומור. עד שיום אחד לקה בהתקף־לב בשנתו ונפטר תוך דקות.
מוניקה, ידידתנו באנגליה, היתה מתלוננת על מחלות שונות. כאשר חייכנו, סיפרה לנו בהומור על היפוכונדר אנגלי שביקש להציב על קיברו מצבה, ועליה המילים: „אמרתי לכם!" מוניקה, ידידת־אמת שלא היו לי רבות כמוה בחיי, נפטרה מסרטן, והיא עדיין צעירה.
אני ההיפך מהיפוכונדר. אני אופטימי מטיבעי, גם לגבי גופי. זה 40 שנה לא הייתי חולה. אך אינני צוחק עוד מהיפוכונדרים. יתכן שרבים מהם מרגישים בגופם דברים ששום רופא אינו מסוגל עדיין לגלותם. מי, חוץ ממני, יכול להרגיש באמת מה מתרחש בגופו?
אם ההיפוכונדרים רוצים לקיים כינוסים הומוריסטיים, אין עיני צרה בהם. שייהנו. אולי זה לא יעזור להם, אבל זה בוודאי גם לא יזיק.

היכן הוא, ימח שמו?

למה, למה הם עושים לנו את זה?
אחד הסרטים הגדולים של נעורינו היה סקארלט פימפרנל. ראיתיו לפני 40 וכמה שנים. נדמה לי בקולנוע אסתר בתל־אביב. מאז אני יכול לדקלם בשנתי את החרוזים האנגליים: „יחפשוהו

שם, / יחפשוהו פה — / הפרנקים יחפשוהו בעולם כולו! / האם הוא ברקיע / האם הוא בשאול? / היכן הוא, ימח שמו, הפימפרנל הגדול?"
הפימפרנל האדום היה לסלי הווארד, אהוב נפשנו, האנגלי המושלם, הגיבור העדין, הג'נטלמן־בכל־עת, שהתגלה אחרי מותו כיהודי הונגרי. הוא נהרג במטוס שהופל על־ידי הנאצים, שסברו בטעות שווינסטון צ'רצ'יל טס בו.
בסרט יצא הווארד, האציל הבריטי, להציל את האריסטוקרטים הצרפתיים מידי הגיליוטינה של הטרור המהפכני. מולו התייצב ריימון מאסיי, הסוכן הצרפתי, נבל אמיתי בכל רמ"ח אבריו.
את הסרט עשו לפי סיפרה הקלאסי של גברת אצילה. אך למען האמת אהבתי עוד יותר את הסרט השני, אשר חיקה בגלוי את הראשון. היה זה הסרט פימפרנל סמיית. הגיבור, שגם אותו גילם לסלי הווארד, היה הפעם פרופסור אנגלי, היוצא לגרמניה הנאצית כדי להציל את אציליי־הרוח ממחנות־הריכוז. ראיתי אותו לפחות חצי תריסר פעמים, ואני יכול לתאר כל סצנה בדייקנות גמורה.
עכשיו הביאו לטלוויזיה שלנו מהדורה חדשה של הפימפרנל האדום. אין שום הבדל בינו ובין המהדורה הקודמת, וגם השחקנים אינם, כמדומני, רעים. אבל הרי זה חילול הקודש! זה כמו להסריט מחדש את חלף עם הרוח. כשפול ניומן משחק את רט באטלר במקום קלארק גייבל, ודאסטין הופמן את אשליי במקום — כן, לסלי הווארד.
אני מסתכל בסידרה (יש לי ברירה?), אך בעיני רוחי אני מחליף

ריימון מאסי ולסלי הווארד ב„פימפרנל האדום"

את השחקנים החדשים בקודמיהם. לסלי הווארד מנצח שוב — לסלי האמיץ, המתוחכם, העדין, רב־התחבולות, האידיאליסט, הגבר חסר־המאצ'ו, האנטי־תיזה הגמורה של הנאצים, שהילכו אז אימים באירופה.
לא, הם לא יצליחו למחוק את זיכרו מליבנו!

הסנדקית

כתבת של הטלוויזיה הממלכתית הפולנית, השוהה כארץ, באה לראיין אותי. היא בלונדית בהירה, עיניה כחולות, גון פניה צפוני, וכל חזותה מעידה עליה שהיא ממוצא סלאווי טהור. לכן התפלאתי במיקצת כאשר הזכירה בדרך אגב, שהסנדקית שלה יהודיה.
???
כאן יש סיפור. אחד מאותם סיפורים מימי השואה, שאין להם גבול וקץ.
מישפחתה של האורחת שלי גרה בלבוב. באחד הימים ב־1942 הופיעה בפתח ביתם צעירה בלונדית, בעלת עיניים כחולות, שהיתה לבושה כבת־כפר טיפוסית. היא אמרה שהנאצים הרגו את הוריה, ושאלה אם היא יכולה להישאר אצל המישפחה. מכיוון שהבית היה גדול, והילדה בת השנתיים (האורחת שלי) היתה זקוקה למטפלת, קיבלו אותה ברצון.
כעבור כמה ימים הרגישה אם־המישפחה שמשהו אינו כשורה. העוזרת החדשה פשוט לא דיברה כמו בורה מן הכפר. הפולנית שלה היתה טובה מדי, הבחורה היתה משכילה מדי.
„תראי," אמרה לה האם, „אני יודעת שמשהו אינו בסדר. אם את רוצה לספר — בבקשה. אם לא — גם טוב. תחליטי בעצמך." באותם הימים היה מוטל עונש־מוות על כל מי שעזר ליהודים להימלט.
העוזרת נשברה וסיפרה שהיא יהודיה. אם־המישפחה הרגיעה אותה: „לנו לא איכפת. הישארי אצלנו."
אבל זה לא היה כל־כך פשוט. השכנים היו סקרניים. בייחוד אחד מהם, טיפוס נאלח, שהתחיל לשאול שאלות. מה גם שהעוזרת יצאה מדי פעם, ונראתה כשהיא נפגשת עם גבר בעל חזות שמית כלשהי.
המישפחה לא היתה רתית, ועל כן הבת הקטנה לא נטבלה מעולם. וזה נתן לאם רעיון: היא הודיעה על טבילת הבת, אלכסנדרה, בטקס חגיגי. כל השכנים הוזמנו, ובמיוחד השכן הנאלח. העוזרת התכבדה בתפקיד הסנדקית — וכך נעלמו כל החשדות. האם תהיה יהודיה סנדקית של ילדה נוצריה בטקס טבילה? הרי זה לא יתכן!
הסנדקית ניצלה. ועדיין חיה עם המישפחה בלבוב.

כל אנשי עזר

אחרי ההתנקשויות האחרונות בטולכרם ובג'נין רואיין ח"כ בנימין בן־אליעזר. המסר שלו היה פשוט: עונש־מוות, הריסת בתים, גירושים־אחת־שתיים. פרימיטיב אמיתי.
כשליט הגדה המערבית, היה „פואד" בשעתו אחראי להי־ררדות המצב, הנמשכת מאז. עכשיו הוא מוכיח שלא למד כלום ולא שכח כלום. להרוג, להרוס, לגרש — המסר הישן־נושן של כל שליט קולוניאלי כושל. הטימטום חוזר על עצמו, עד בוש.
עכשיו הוא יושב בכנסת. הוא מתאים לרמה הכללית. אך השאלה היא: איך הגיע לשם? והתשובה: עזר וייצמן בחר בו אישית.
וזה מעורר הירהור נוגה על עזר וייצמן. איש מצויין, נהדר, המשמיע מזה שמונה שנים את כל הדברים הנכונים. אבל...
אבל עזר וייצמן הוא שמינה את רפאל איתן כרמטכ"ל. כיום אפשר רק לזכור בחלחלה שמיטב הנוער העברי היה נתון, לשבט ולחסד, בידי פרימיטיב קנאי זה, שרק במיקרוסקופ ניתן להבחין בינו ובין מאיר כהנא.
עזר וייצמן גם מינה את דני מט, חותנו של דניאל פינטו, לתפקיד האחראי לשטחים הכבושים. מט הוא — בלשון המעטה — לאומן קיצוני, אחד מתלמידיו של הדוקטור סטריינג'לאב.
פואד, רפול, מט — מי שבחר באלה, אולי אינו מצטיין כל־כך בבחירת אנשים?

סוציאליזם בלי מזגן

טדי קולק מתגאה בזה שאין במישרדו מזגן־אוויר. הוא משמש דוגמה לאחרים. בגללו, גם לסגניו אין מזגני־אוויר. וגם לא לפקידים הבכירים, וכן הלאה.
גם סגן־שר־האוצר עדי אמוראי מתפאר בכך שאין לו מזגן. מתוך סולידריות עם העניים.
עם כל הכבוד, אני חושב שזוהי התפארות מטופשת. היא רק מעידה על כך שטדי עדיין חי בימים ההם, כאשר החלוצים חשבו שהמקרר החשמלי הוא בבחינת מותרות שלא יכירן מקומן אצל אדם הגון.
בינתיים כבר למדנו בארץ שהמקרר החשמלי הוא מכשיר חיוני, גם לעני שבעניים. הוא הדין לגבי־מזגן־האוויר.
יבוא יום — ואני מקווה שהוא קרוב — כאשר יבינו גם האכסן־חלוצים המובהקים ביותר אצלנו שמזגן־האוויר הוא מכשיר חיוני להעלאת פריון־העבודה וטיב־היצירה, בבית־החרושת ובמישרד. חוסר המזגן פוגע בעבודה, עולה בחיי־אדם בכבישים וממרר את חייו של מי שנשאר בחיים, אם אפשר לקרוא לזה חיים בחום של 35 מעלות.
מי שיכול להסתפק במאוורר — מוטב שיעשה זאת. המאוורר חוסך בחשמל, בהשוואה למזגן. אך אם הרבר נעשה על חשבון העבודה — זה טיפשי. עיריית ירושלים אינה חוסכת כסף כשהיא מורידה את כושר־העבודה של ראש־העיריה ופקידיה הבכירים, והמדינה כולה אינה חוסכת כסף כאשר היא גוזרת על פועלים ועובדי־מישרד לעבוד בחום בלתי־נסבל.
אני קנאי למזגנים. כשעתו תבעתי בכנסת, שוב ושוב, לחייב את כל הרכב הציבורי בהתקנת מזגנים. עכשיו זה מתגשם, בהדרגה ובאיחור. אני סבור שיש להשתמש במזגנים בכל מקום־עבודה ובכל בית. אין בית בלי מקרר, ולא צריך להיות בית בלי מזגן.
תחת להתפאר בכך שהם מוותרים על מזגן, מפני שגם לעניים אין, מוטב לטדי קולק, לעדי אמוראי ולכל הסוציאליסטים האחרים, לדאוג להסרת כל המיסים מן המזגנים ולהורדת מחירם, כך שגם העניים יוכלו להרשות לעצמם מכשיר חיוני זה בחדר־השינה.
אני כותב שורות אלה ליד המזגן. בחוץ 33 מעלות.

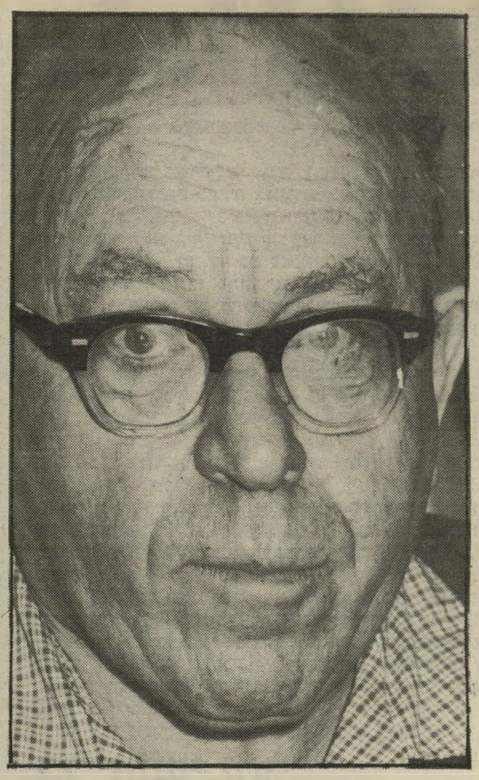

יעקב ארנון:

„ההכרעה באוצר נעשית על־ידי אפסים!"

בקרוב, כך התבשרנו בתחילת השבוע, ימירו 1000 שקלים בשקל אחד. האם מהותו של השינוי הוא בשינויים בלקסיקון היומיומי שלנו, או שמדובר בשינוי מהותי יותר?

לאור הקצב המבלבל שבו ניחתות על הציבור גזירות והודעות ממישרד־האוצר, פניתי ליעקב ארנון, מי שכיהן כמנכ"ל מישרד־האוצר, בעת שלוי אשכול ופינחס ספיר חלשו על המישרד.

● מה מהותו של השינוי העומד לחול בקרוב? האם זהו שינוי טכני? פסיכולוגי? או שמדובר בשינוי מהותי יותר?

אני חושב שהם חושבים שזה שינוי פסיכולוגי, אך האמת היא שזה רק שינוי טכני בלבד. זהו צעד חסר כל תועלת. הם היו צריכים לשנות את המדיניות הכלכלית ולא להוסיף או להוריד אפסים.

● בעבר כבר המירו את הלירה בשקל. ידוע לך מה חולל השינוי הזה למשק?

מאומה! הרעיון הזה נעשה בהולנד. אני עצמי הולנדי, ובהולנד פעל הרעיון בהצלחה, מכיוון שזה היה רק הצעד האחרון שהיווה חלק אינטגרלי מתוכנית כוללת. ממשלת הולנד הטילה מס על ההולנדים. מס מיוחד על הכסף שהיה בידי ההולנדים. היה עליהם להכריז כמה כסף מצוי ברשותם. אם יכלו המצהירים להסביר, כיצד הגיע הכסף לרשותם — שילמו רק 50% מס, ואם לאו — נאלצו לשלם מס בגובה 90%. הממשלה פתחה את הכספות של האזרחים, והריווח התקרב לדיוק. החלק האחרון של התוכנית היה שהחליפו את הכסף. אבל למחוק כמה אפסים, ולחשוב שזה יועיל במשהו?

● לסיכום: איזו עצה יש בפיך לאזרח המבולבל?

שלא יתרגש. שום־דבר לא יקרה בעיקבות הצעד הזה. זה לא משפר את המצב, ולא גורע ממנו. אפילו לא מייפה אותו, כפי שהם חושבים.

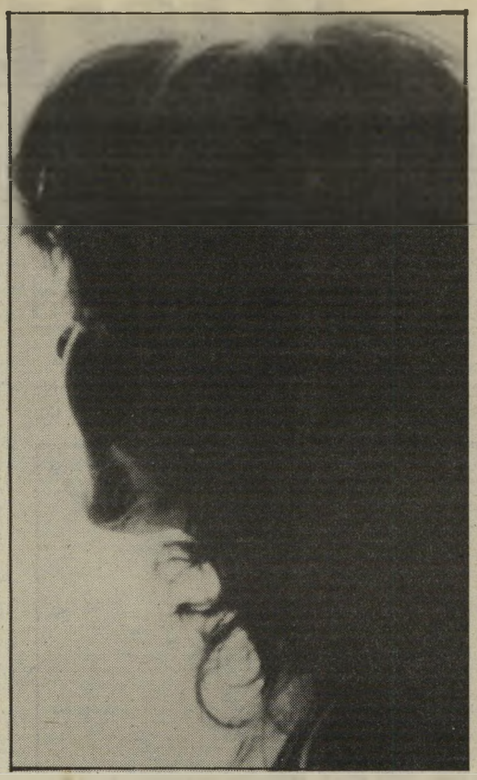

„איריס":

„הנהג בסובארו הלבנה רצה לאנוס אותי!"

כל אסון נוסף, המתרחש בזירה ההרפתקנית של נסיעות בטרמפים, גורם לבהלה כללית. הפחד שוכך, ועד מהרה נמלאים צימתי הטרמפיאדות בצעירות במדים ובאזרחי.

איריס (שם בדוי) היא חיילת נאה, הנוסעת דרך־קבע לבסיסה שבצריפין בטרמפים. בתחילה לא ששה לשוחח בנושא, מכיוון שפחדה שאטיף לה מוסר, נוסח: „איך את מעזה?" ו„האם לא כדאי לבזבז יותר זמן, אך להגיע בשלום למחוז־חפצך?"

לבסוף נתרצתה ודיברה בכנות הראויה לציון, תוך כדי ציון פרטים מזהים.

● טרמפים הם אמצעי־התחבורה הקבוע שלך?

כן. אני משתמשת בהם מדי יום — בבוקר, כשאני נוסעת מביתי שבגיבעתיים לצריפין, ובחזרה, מהבסיס לגבעתיים. מכיוון שאני עובדת במישמרות, יוצא לי להימצא בדרכים לעיתים בשעות מאוחרות. כן, גם אז אני נוסעת בטרמפים. מדובר על תשע־עשר בלילה — שעות חשוכות.

● מדוע את עושה את זה?

אין כל סיבה מיוחדת. אני משרתת בבסיס שדי מסובך להגיע אליו. את יודעת מה זה להגיע לצריפין באוטובוס? תיסבוכת אדירה! אני צריכה להחליף שני אוטובוסים, ועוד לעבור בתחנה המרכזית בתל־אביב. את יודעת מה זה לעבור בתחנה המרכזית מדי בוקר, שלא לדבר על הלילה?

● את לא פוחדת, בזמן שאת עולה על טרמפ?

אני יודעת שזה מסוכן, ועלולים לקרות לי דברים בלתי־נעימים. כבר קרו לי... את תזדעזעי כשתשמעי.

● נסי אותי.

נסעתי מגיבעתיים בסובארו לבנה. הנהג נראה אמין. מה זה אמין? מבוגר, אחד שלא נראה ערבי. לפתע הוא סטה מהדרך. על המרף של מכוניתו ניצבה סכין יפאנית. מהמגירה ביצבץ אקדח. שתביני, הוא לא איים עליי, אך הם הפחידו אותי פחד־מוות. עד הסטיה מהדרך, הוא ניסה לפתח עימי שיחה שתסיח את דעתי.

מייד ביקשתי שיעצור את המכונית. הוא ניסה לשכנע אותי — לא, לא, לא. התעקשתי. בתוכי רעדתי מפחד, אך איימתי שיש בצומת הבא מישטרה צבאית.

הוא נבהל נורא, עצר את המכונית. ירדתי ממנה בריצה. נמלטתי כל עוד רוחי בי ו... עליתי על הטרמפ הראשון שנקרה בדרכי.

● אני מבינה שמאז התמדת לנסוע בטרמפים. גם השבוע, בו כמעט נרצחה חיילת, ואחרת נסצעה כשנמלטה ממכונית, לא ישפיע על מנהגיך?

המיקרה של החיילת בדרום הבהיל אותי כהוגן. עיתונאי שסיקר את המיקרה סיפר לי פרטים, ונעשה לי רע. מחר כבר לא אסע בטרמפים!

אין לי מושג כיצד אנהג אחר־כך.

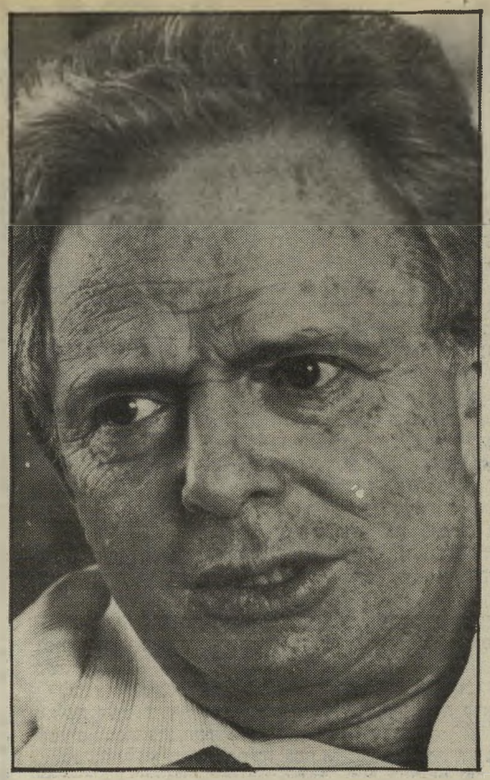

יוסף („טומי") לפיד:

„שמעתי מפי הנאצים את דיברי כהנא!"

תיאטרון הבימה נקט ביוזמה יוצאת־דופן, ופנה ליוצרים, המזוהים עם כל מיגוון הקשת הפוליטית, כדי שיתרמו למופע שמטרתו היא להתריע נגד הגיזענות.

אחד השמות שבלטו ברשימה הארוכה של יוצרים היה יוסף („טומי") לפיד. העיתונאי הוותיק ומנכ"ל רשות־השידור לשעבר ידוע בדיעותיו הימניות. תהיתי, בעזרתו, כיצד הוא משתלב במיבצע, ששותפים לו יוצרים כמו עמוס קינן, יהונתן גפן ושמאלנים יודעים נוספים.

● הסניה אליך, כותב הנחשב כימני, לא הפתיעה אותך?

לא, לגמרי לא. אני סבור שיש נושאים שאין בהם שמאל או ימין. יש פשוט יהודים הבוחלים בגיזענות. את רואה את זה כאילו שהמילחמה בגיזענות שייכת לשמאל הישראלי המתקדם. אני, כניצול־שואה, רואה זאת כמשימה יהודית ממדרגה ראשונה. מאיר כהנא הוא לא ימני ולא ימני־קיצוני, אלא פשוט מטורף!

● הבעיה עם מחאות מסוג זה היא, שהן נועדו לשכנע את המשוכנעים ממילא. האם זאת הדרך למחות?

תלוי, כמובן, בקהל שיגיע למופע. אני מסכים עימך שקיימת בעיה בנושא זה. אם יצליחו המארגנים — שמגיעה להם, בהזדמנות זאת, ברכה על המיבצע — לשכנע את מוסדות־החינוך לשלוח נוער — אז עשינו משהו!

● ספר מעט על הקטע שתרמת למופע.

זהו קטע קצר מתוך מחזה שכתבתי הכושי עשה את שלו. המחזה הוצג ב־1967, 150 פעמים. זהו אחד המחזות המקוריים שזכו בהצגות כה רבות. המחזה עסק בסאטירה, אומנם לא כאסה, נגד השקפות גיזעניות יהודיות.

● כאילו חזית את הנולד.

ממש כך. לא הייתי צריך לשנות הרבה מהמחזה, כדי להפכו לאקטואלי. בכלל, כל הנושא אינו חדש לי. את אותם דברים, שכהנא משמיע נגד ערבים — הייתי שומע על עצמי, כיהודי, מפי הנאצים. הצליל נשמע יותר מדי מוכר. אין הפתעות!

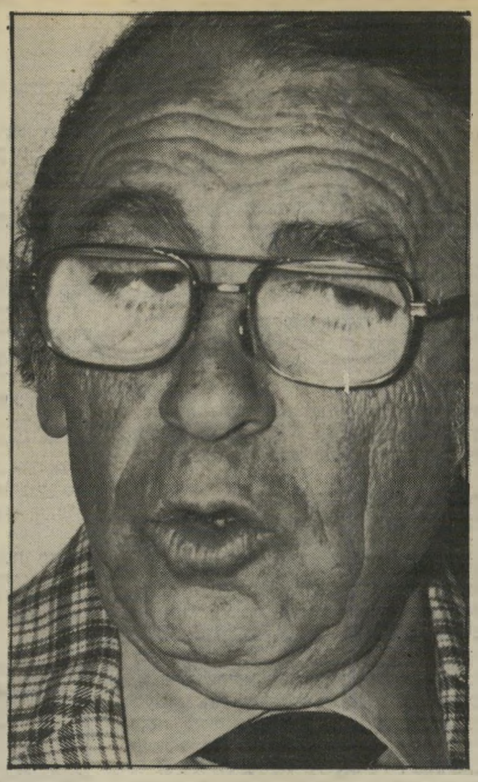

הנס קרייטלר:

„מי שמתחזה כחולה — איננו בריא!"

סרט הטלוויזיה מיסתורי מוחו של רוצח, שהוצג בשני המשכים, היה מרתק. רוצח, נרצחות, פיצול אישיות, מישפט־רצח. אבל מעבר לסיפור־המתח עורר הסרט מחשבות על מיקצוע הפסיכולוגיה. הסרט, שהתבסס על סיפור אמיתי, מראה כיצד שני פסיכולוגים ופסיכיאטר אחד בוחנים את הרוצח, וכל אחד מהם מגיע למסקנה שונה לגמרי.

שאלתי את הפרופסור לפסיכולוגיה הנס קרייטלר, מאוניברסיטת תל־אביב, איך יכולים להיות הבדלים כל־כך קיצוניים בדיאגנוזות של פסיכולוגים לגבי אותו מיקרה.

זו שאלה מוזרה מאוד. ברפואה רגילה אין? הנה, אני יודע על מיקרה שהיה בארץ לפני זמן קצר, שארבעה רופאים טענו שאשה, שהרגישה רע, היא היסטרית. בסוף התברר שהיה לה גידול במוח.

בסרט שהזכרת נעשו שגיאות גסות על־ידי הפסיכולוגים שבדקו את הרוצח. כולם התייחסו לתוכן התשובות של מיבחני רורשאך, ותוכן של מיבחן כזה אפשר לסלף.

היו צריכים לערוך שתי סדרות של מיבחני רורשאך ולהשוות לא את התכנים אלא את האחוזים של כל מיני מרכיבים בתשובות.

● **האם הפסיכולוגיה היא מדע מדוייק?**

לא. הפסיכולוגיה היא מדע. המונח מדע מדוייק הוא דבר מאוד לא מדוייק. זה שם של מוניטין ולא שם שמציין משהו. זה נכון שבפסיכולוגיה מתעסקים באופן מדעי רק החל מ־1860, ומעבדות לפסיכולוגיה יש ברוב האוניברסיטות רק 30—40 שנה.

אני חושב שדווקא מפני שלא הכל ברור במאה אחוז, יש סיכויים להתפתחות ולפריצות־דרך, כי כל הזמן ממשיכים לחקור. אני חושב שהפסיכולוגיה הקלינית דומה לרפואה בתחילת המאה. הבעיה היא שהפסיכולוגים הקליניים כל־כך עסוקים בטיפולים, שאין להם זמן להתעסק במחקר.

● **אם כן, אתה ממליץ לקבל חוות־דעת של פסיכולוגים בבית־המישפט?**

בוודאי. כמו שמקבלים חוות־דעת של מומחים בכל שטח אחר. חוות־הדעת הפסיכולוגית צריכה להיות אחת מתוך מיכלול ראיות.

● **למרות הטעויות שנעשות?**

לא נעשות יותר טעויות מאשר במיקצועות אחרים.

אגב, בהקשר לסרט האמור, זה שהפסיכולוג אומר שהאיש מתחזה, זה איננו אומר שהוא לא חולה. להיפך. בצה"ל קיבלו את [illegible]עה הזאת כבר בשנות ה־50 — מי שמתחזה לחולה איננו בריא.

ירדנה ארזי:

„הקהל לא אוהב סלט של אמנים!"

בשבוע שעבר בוטל מופע־הראווה על הדבש ועל הדשא, שעמד להיערך בירושלים. המארגנים ציפו לקהל של אלפים שיבוא לשמוע עשרה כוכבים ידועים כמו דני סנדרסון, ירדנה ארזי אלון אולארצ'יק, דורי בן־זאב, חיים משה, משה גיאת, ג'קי מקייטו ושמואל סבן. מעל בימה אחת. במשך השבוע שלפני המופע נמכרו רק 130 כרטיסים והמופע בוטל. הסטטיסטיקאים היו אומרים בוודאי שכל אחד מ־10 הכוכבים משך קהל של 13 איש. איך את מרגישה עם זה? שאלתי את ירדנה ארזי.

אני מאוד נבוכה, כמובן. אומנם. אני לא ידועה כבעלת־זיכרון מי־יודע־מה, אבל אני ממש לא יכולה לזכור מיקרה כזה בעבר. זאת פעם ראשונה.

● **יש לך איזה הסבר למה שקרה?**

אני חושבת שהקהל לא אוהב סלטים של אמנים. יכול להיות שכל אחד רוצה לשמוע את הזמר שהוא אוהב, ולא רוצה לשמוע עוד כמה, שאולי הוא לא אוהב במיוחד.

דני סנדרסון מופ"ע עכשיו ברחבי הארץ וממלא אולמות, חיים משה מכר חצי מיליון קסטות. אז איפה הקהל שלהם?

ההסבר היחידי שיש לי שהקהל רוצה דברים מוגדרים. הם רוצים לבוא כדי לשמוע זמר מסויים או מוסיקה מסויימת, ולא סלט שלם.

● **הסקתם איזה מסקנות מביטול המופע הזה?**

אותי לא הזמינו לשום טראסט־מוחות על הנושא. לי רק מודיעים איפה להופיע ומתי.

● **לפני חודש התפקשש ערב הכוכבים הזרים בפארק הירקון. לא נראה לך שאולי זה מפני שיש סיתאום אינפלציה בבידור?**

מאוד יכול להיות. אחרי הכל, אנחנו עיירה, ומרוב רצון טוב לשמח ולבדר את תושבי העיירה, חונקים אותם בכמות.

רק תכתבי שכל זה היא רעתי הפרטית, לא ערכתי שום מחקרים.

אודי שפילמן:

„המזמינים לא אומרים לנו מה לנגן ולשיר!"

לא מעט חתונות־ענק גרנדיוזיות נערכו השנה בארץ העניה שלנו ולא מעט מאמרי־התקפה נכתבו בעיתונות על אותן חתונות. המשמשות נושא לחיקוי. נדמה כי הביקורת עזרה וגדולי וחשובי האומה התחילו להתחרות ביניהם. סוף־סוף, מי יעשה חתונה יותר צנועה ויותר מצומצמת.

האם לאור המצב הכלכלי ירד מיספרן של החתונות היקרות, האם מיספר המוזמנים קטן? את השאלות האלה הפניתי לאדם ההולך ל־150 חתונות בשנה, אודי שפילמן, שהוא מנהל להקת־חתונות.

● **קודם כל, תספר לי לאיזה סוג של חתונות אתם מוזמנים לנגן.**

אני מניח שאנחנו מוזמנים לחתונות שיש להם טעם מוסיקאלי מסויים, אבל את רוצה לדעת בוודאי לאיזה גודל של חתונות מזמינים אותנו. כאן זה גמיש.

אנחנו מוזמנים לנגן לפני קהל של 100 איש וגם לפני קהל מוזמנים של 1,500 איש.

● **מה זה בדיוק תיזמורת־חתונות — כמה נגנים, מה מנגנים, מה המחיר שלכם?**

בלהקה שלנו יש סכסופוניסט, קלידן, מתופף, בסיסט, שתי זמרות, מנהל מוסיקאלי, שני טכנאים. המזמינים לא אומרים לנו מה לנגן ולשיר, מאחר והם הזמינו אותנו בגלל סוג המוסיקה שאנו מנגנים, שהיא טובה לקשת רי־רחבה של קהל.

● **מה זה?**

מוסיקה דרום־אמריקאית, שירי ארץ־ישראל, שירי פולקלור מסוגים שונים, קצת להיטים בינלאומיים. ובכל זאת, בכל חתונה אנחנו מנסים לתת משהו שנדמה לנו שבעלי השימחה יאהבו.

השבוע אנחנו מנגנים בחתונת בתו של חיים טופול, ולכבוד האירוע למדנו את כל השירים מתוך כנר על הגג.

התוכנית שלנו היא של ארבע שעות והמחירים של תיזמורת־חתונות נעים מסביב לאלף דולר — קצת פחות או קצת יותר.

● **כמה שנים אתה במיקצוע החתונות?**

10 שנים.

● **אתה רואה שינויים בזמן האחרון, פחות מוזמנים או פחות חתונות בכלל?**

במיקצוע שלנו רואים שינויים רק שלושה חודשים אחרי המכות, כי אותנו מזמינים הרבה זמן מראש. כרגע אנחנו מופיעים הרבה, כרגיל, אבל אני מרגיש שאחרי ראש השנה תהיה נפילה מדהימה.

● **איך אתה מרגיש את זה?**

ב־1 ביולי הטלפונים הפסיקו לצלצל, ולוח השנה שלנו קיבל חיוורון מאוד מדאיג.

דניאלה שמי

(המשך מעמוד 16)

● למי?

לראש־הממשלה, דהיום, אז ראש־האופוזיציה. הגשתי לו מיכתב־התפטרות, כדי שלא לאפשר פיתחון־פה נגד המיפלגה שלי. שלא יתחילו להצביע: הנה, במיפלגת־העבודה יש אחד שיש לו בן כזה.

● מה הוא אמר לך?

לתדהמתי ולשימחתי, אף אחד לא קיבל את זאת. לא שימעון פרס ולא אף חבר אחר במיפלגה אמר שאני צריך ללכת. להיפך, חזקו אותי.

● למה לתדהמתך?

כי בכל זאת, במיקרים כאלה, מישהו יכול להגיד שבכל זאת מה אני עושה בכנסת אם בני בבית־סוהר.

אבל ידעו להבדיל בין הבן שבבית־הסוהר, שנפל קורבן, לבין אביו, העוסק בעבודה ציבורית במסירות.

לשימחתי וגם לתדהמתי. לא רק במיפלגה שלי — ולזכותם ייאמר: מכל המיפלגות, מהליכוד, מהדתיים, מכל מיפלגה באו ולחצו יד ואמרו: „אל תעשה את השטות הזו. זה לא אשמתך שקרה אסון כזה. קרו כבר דברים הרבה יותר חמורים במישפחות הרבה יותר מכובדות."

● הרגשת שהבן שם עליך איזה כתם?

לא. זה בני. כתם, לא כתם — זה בני שלי, בשרי ודמי. אני לא מתחמק כהוא זה. אם הוא עשה את זה ביודעין, אז אני צריך לדרוש מעצמי דין־וחשבון, ואם הוא נפל קורבן, אני גם צריך לדרוש ממני וממנו הסבר איך קרה כדבר הזה. אני לא מסתתר בגלל תפקיד, או בגלל כבוד, או בגלל ממון, להזניח את בני, או להגיד: אני לא מכיר אותו. לא יתכן כדבר הזה. זה בני על הטוב ועל הרע, ואני בטוח שיש לי בן ושתי בנות נהדרים.

● לא מצביעים עליך ואומרים: „הנה, זה סוויסה, שהבן שלו ישב בגלל סמים"?

כן, יש כאלה שמצביעים, אבל יש להצביע ויש להצביע. לפי הבנתי, מצביעים בהשתתפות בכאב, בהשתתפות בצער. לא ברוע לב.

● האסירים לא אומרים לך כל מיני דברים בגלל הבן?

לא. להיפך, היו אסירים, לפני שהתמניתי לתפקיד, כמובן, היו המון אסירים שעזרתי ב־מי שיקומם, כאלה שהסבירו לי שהם יחפשו ויודעים מי ואיך מפילים בחורים כאלה בפח והם יעזרו. עניתי: תודה־רבה, שיתנו למישטרה לעשות.

אני יודע שגם בקרב אסירים יש בני־אדם. יש רשעים שמנצלים, כדוגמה של בני, ולא רק בני, יש עשרות כמוהו.

● העניין שינה את ההסתכלות שלך על הסשע, על העולם התחתון ועל עולם האסירים? זה שינה את התפיסה שלך?

לא, לא שינה שום תפיסה אצלי. התפיסה שלי ברורה לגבי אסירים, לגבי עבריינים. התפיסה לא השתנתה — הקטנים יושבים מאחורי סורגים, על־פי־רוב, והגדולים ברחבי־העולם, ומאור קשה להגיע אליהם. כנגד אלה יש לי טענות, ששול־חים ילדים כאלה ליפול כקורבן לכל חייהם.

אני לא יודע אם הם עושים חשבון מה קורה למישפחה שכזו, מה קרה למישפחה כמו שלי, שבגלל מיקרה נוראי כזה מה קרה איתנו.

● מה קרה?

36 שנות־עבודה, את יודעת מה זה לחסוך לירה ללירה, ואחר־כך את הכל למכור כדי לע־מוד לצידו — תשלום עורכי־דין, הוצאות לנסוע לחוץ לארץ ולחזור כל חודש־חודשיים? זה לא פשוט. שאתה כל ערב חושב איפה הבן, בחג, בשבת — איפה הבן. כאשר כולם סביב השולחן, הכיסא שלו ריק, המיטה שלו ריקה, זה לא פשוט.

● מכרתם את הבית?

בוודאי. אחרת איך הייתי מממן את כל ההוצ־אות הרבות? של שני עורכי־דין, של האוכל שלו. הוא עולה לי כסף, כי הוא לא אוכל את האוכל של בית־הסוהר, ושם מותר לאכול אוכל בהזמנה. וזה עולה לי לא מעט כסף. אבל עור פעם — מה זה כסף לעומת בן?

● אתה משלם הכל לבד?

אני את הכל משלם לבד, למעט פעם שמישהו עזר לי באיזשהו סכום קטן, ועצם הגישה היתה מאוד מעניינת. זה היה ראש־הממשלה, שעזר לי מכספו הפרטי, באלפיים, אלפיים וחמש מאות דולר.

● ראש־הממשלה של היום, שימעון פרס?

כן. אשתו. היא טילפנה לאשתי ואמרה שהיא יודעת שזה קשה לנו ושאנחנו מוכרחים. לא רצינו, אבל אין ברירה. במיקרים כאלה אתה נלחץ לקיר, אין לך הרבה אפשרויות.

בסך־הכל מכרתי את הבית, שלושים ומשהו אלף דולר, כל הרכוש שהיה. כל מה שאת רואה כאן זה הכל שטויות.

● עכשיו אתה גר בבית שכור?

כן, גר בשכירות. זה שימש פעם כרפת, גרו פה אנשים ואנחנו לקחנו את זה. אבל זה נחמד, את רואה, לא? הלוואי והיו הרבה רפתות כאלה.

● כל כמה זמן אתה נוסע לצרפת לבקר אותו?

היו תקופות שנסעתי כל חודש. לאחרונה המיסים גבוהים מאוד ואני נוסע פעם בחודשיים.

● אתה מקבל שם יחס מיוחד, כי אתה נציב שירות בתי־הסוהר בישר־אל?

לא, אני לא רוצה יחס מיוחד.

● אבל הם יודעים מי אתה?

הם יודעים. אני יודע מה זה לתת יחס מיוחד לאסיר. כנציב בתי־הסוהר, אני יודע בדיוק למה יכול לגרום יחס מיוחד.

אני לא רוצה להכביד עליהם. אני מבקש רק התחשבות, מכיוון שאני בא פעם בתקופה ארוכה, ולכן נותנים לי מיספר שעות נוספות לבקר אותו, זה הכל.

● אבל הוא מקבל שם אותם התנאים כמו כל האסירים?

כמו כל אסיר. אבל היות והוא אסיר טוב ובחור נקי, מסודר, עניו, מנומס מאוד, הוא מקבל תנאים טובים.

● כמה שנים הוא קיבל?

קיבל שש שנים, מתוך זה מורידים שלוש שנים.

זה רק מוכיח שהוא נפל קורבן, כי על כמות כזו של היזואין, חמישה קילו, במיזוודה כפולה שמישהו נתן לו, שולחים ל־30־40 שנה — ובצדק. זה שקיבל רק שלוש שנים, זה מוכיח שהמישטרה בעצמה יודעת שהוא היה קורבן.

גונדר סוויסה עם אסירים במיפעל לליטוש בכלא רמלה
מיפעל לקליית קפה. מיפעל לייצור בשמים

אבל אמרו לי: „מה אתה רוצה, שניתן לו זר־פרחים? שניתן לו ללכת הביתה? מישהו צריך לשלם עבור זה וזהו."

■ ■ ■

● איך התנאים בכלא שם, לעומת בית־הסוהר כאן?

יש בתי־כלא קשים ביותר, יותר גרועים משלנו, יש בתי־כלא אנושיים. הוא ישב בשני בתי־כלא, אחד עד המישפט ועכשיו יושב בכלא יותר טוב, יותר אנושי. רובם יוצאים לחופשות, חוץ ממנו, כי הוא זר. הסוהרים מתייחסים בסדר גמור, אין מה לדבר.

● אתה מרגיש שיש שם תנאים יותר טובים מכאן — אתה אמרת, למשל, שמותר להכנים לשם אוכל שאינו האוכל הסטנדרטי?

יש להם מיטבח שממנו אפשר להזמין אוכל כמו מיסעדה ואתה משלם. הם מעודדים את זה, כדי שתבזבז יותר, כי חלק מן הרווחים הולכים גם לסוהרים.

● יש דברים שלמדת שם והעברת הנה, לבית־הסוהר?

אגלה לך סוד?

● כן.

הרבה אנשים שואלים אותי — זה שבנך בבית־סוהר לא עשה לך משהו? אז נכון שזה עשה לי משהו, זה רק נתן לי להרגיש יותר את הצד הכאוב של המישפחה, כי עד עכשיו הבנתי את הצד הכאוב של האסיר. המיקרה הזה של בני נתן לי יותר להרגיש מה ההורים מרגישים.

זה חידד אצלי את החושים ואת הגישה. בין היתר זה שבני שם, לא פעם הוא סיפר לי דברים. אני לא מעתיק אותם בדיוק, אבל אני מיישם אי אלה דברים שיכולים להתאים כאן. והוא מאוד־מאוד מאושר בכל פעם שהוא שומע שאני עושה משהו למען האסירים. מאוד מאושר.

● אתה כותב לו על זה?

הוא קורא בעיתונות.

● הוא מקבל עיתונים?

אני שולח לו עיתונים כל יום, זה עולה הרבה כסף, אבל אני שולח.

● אני רוצה לדעת מה שינית פה בבתי־הסוהר אחרי שביקרת שם.

לא שיניתי בגלל הביקור. לא נכנסתי לבתי־הכלא לבקר.

● הם לא הציעו לך לעשות שם סיור בבית־הסוהר, לראות?

לא. לא הציעו ואני לא ביקשתי. אני התעניינתי בבית־סוהר אחר, שאין לו שום קשר עם בני, כדי ללמוד משהו לעומת הארץ שלנו.

תפיסתי בנושא האסירים מתחלקת לשלוש נקודות: אלף: חינוך, כשיש חמישים אחוז אנאלפביתים בבית־הסוהר, צריך לדאוג. בית: כשמונים אחוז אין להם שום מיקצוע ביד. החיים בחוץ הם קשים. מי שאין לו השכלה ולא מיקצוע, ברור שהוא ילך לפשע. נוסיף לזה את הנקודה השלישית — הסמים — 40 אחוז אצלנו יושבים משום שהם מכורים לסמים או בגלל סחר בסמים. 40 אחוז! זה מכת מדינה, זה צריך להבהיל.

אם אני אצליח לטפל בשלושת הדברים האלה, אני מקווה שנקטין את הבעיה.

● יש טענה נגד התשלום שמקבלים האסירים תמורת עבודתם, שהוא נמוך ביותר.

את מתכוונת לאותם שעובדים בשרותים. במיפעלים בחוץ ובפנים הם מרוויחים מצויין. מי שעובד מרוויח, יש לו שליש בבנק סגור, שליש לביזבוזים שלו בכלא ושליש למישפחתו היום.

● בית־הסוהר מעביר כסף למיש־פחה?

כן. אני רוצה שיעבדו יותר בעבודה פיסית, בעבודה גברית ובעבודה יצרנית, כדי שהאסיר ירכוש מיקצוע וגם יוכל להרוויח יותר כסף.

הנקודה השלישית היא הסמים, מכת־המדינה. לא צריך הרבה להסביר. מגת סם היום זה בערך 100־200 דולר ליום. אני מדבר על סמים קשים. אדם כזה צריך לגנוב. צריך לרצוח. צריך לזנות, צריך לפרוץ. אני חושב שבית־הסוהר זו הזדמנות טובה כדי להביא אותו לגמילה. ופתחנו בזה. פתחנו את אגף רקפת המפורסם ברמלה, ששם היו אסירים מפורסמים, ושם אנחנו מטפלים בגמילה מסמים. הגענו לכמה עשרות. אנחנו נגיע ל־60־70.

● אסירים באים מרצונם ומבקשים גמילה?

אסירים באים מרצונם לגמילה. יש כאלה שאנחנו מדרבנים אותם. והם מטופלים שם. קורס כזה לגמילה לוקח כעשרה חודשים. כזה דבר אני רוצה לעשות בכמה בתי־סוהר בארץ, כדי לטפל במאות אסירים. כאן החברה היא הראשונה שתצא נשכרת מכך.

אילו הייתי אחראי על חברות־ביטוח, הן היו צריכות לבוא ולממן לי את ההוצאות האלה של גמילה מסמים. כי ברגע שאני גומל מאות כאלה, ירגישו את זה בשוק. הפשע יפחת. פחות פריצות ופחות גניבות.

יש לנו בעיה של צפיפות קשה, שאנחנו נאבקים איתה.

אנחנו מפעילים גם חקלאות. חקלאות בבית־סוהר. יש בית־סוהר, למשל, בבאר־שבע, שיש לו אלף דונם. יהיה 800 דונם לחקלאות.

עשיתי סקר ומסתבר ש־20 אחוז מהאסירים רוצים חקלאות. אנחנו פותחים עכשיו סדנה לתיקון וצביעה של מכוניות, פחחות, מכניקה. אנשים ילמדו, יקבלו תעודה וכשהם ייצאו הם יוכלו לעבוד במקום לפרוץ.

פותחים בשבוע הבא אווזיה. פיטום אווזים לכבד־אווז.

בקרוב לכל כלא יהיה לול של אלף עופות לצריכה עצמית. נגדל אפרוחים, יש לנו כל מיני שאריות של אוכל, יגדלו ויאכלו עופות.

● אתה מתכוון גם לשנות משהו בעניין זכות־הבחירה, שאסירים יוכלו לבחור?

אני אשמח מאוד שתינתן להם זכות בחירה, רובר על זה. אני מקווה שימצאו דרך לתת להם לבחור. ימאים וחיילים, להבדיל, יכולים לבחור. אבל זה נושא פוליטי שאני לא צריך לעסוק בו.

אני מקווה שבשנה הזו נשלים עוד 800 מקומות כליאה נוספים, כדי לפתור את בעיית הצפיפות. תתארי לך, אנחנו יושבים במזגן־אוויר ולא קל לא לך ולא לי. תארי לעצמך 20 כאלה יושבים בתא צר, לא חודש, לא שנה — שנים! כשבלילה צריך לישון על הריצפה.

● אתה בו־זמנית משנה גם את התנאים של האסירים הערבים ב־שטחים?

בשבילי אסיר ערבי או יהודי — אותו הדין. בשבילי אסיר הוא זה שצריך להתנהג על־פי תקנון בית־הסוהר, ובהתאם לזה הוא יקבל הכל.

● טוענים ששם התנאים קשים במיוחד.

ברור שהייתי רוצה להרחיב לכולם, אבל מה לעשות? אצל היהודים יותר נוח? גם אצל היהודים קשה. כשיתאפשר לנו, נבנה. עכשיו המדינה במצב כלכלי לא נוח.

● היתה טענה על אסירי המחתרת היהודית, שהם מקבלים תנאים יותר טובים מכולם.

יש הרבה טענות. תשובתי: אני מוכן להזמין כל אחד לוויקאנד באותו מקום שנמצאים אנשי המחתרת.

בית־סוהר, אפילו אם הוא זהב, הוא עדיין בית־סוהר. שפוטי המחתרת נמצאים באגף. בלי להיכנס לדיעה הפוליטית — כן עשו. לא עשו — כשבילי הם אסירים שפוטים, אסירים נוחים, אינני חושש לרגע שמישהו מהם ירצה לברוח, אנשים עובדים. התנאים שהם מקבלים כמו כל אסיר בבית־הסוהר. אין להם פריווילגיה מיוחדת.

● כל החידושים שאתה עושה חלים על כל בתי־הסוהר, גם על אלה שבגדה?

על כל אסיר. למשל, אם נתתי אפשרות שלאסיר יהיה שעון, או סדינים ולבנים ומגבות מהבית ותשלום מוגבר בקנטינה, זה לכולם. גם בגדה וגם פה, זה אסיר וזה אסיר. אבל אם מישהו מתנהג אחרת, ההטבות האלה נשללות. יש לי מקל־נועם ויש לי מקל־חובלים. אני רוצה להשתמש רק במקל־נועם.

אתמול התחלנו במיבצע חדש — נימוסים בתוך בית־הסוהר. לא עוד בן־זונה, ואמא שלך וסבתא וכל זה, אלא ארוני, סליחה, בבקשה, תודה רבה, דברים שכאלה. חייבים, לא יעזור שום דבר. מי שלא ידבר כך, יקבל עונש.

● עשית משהו גם לשיפור תנאי הסוהרים?

הסוהרים זו לא בעיה קלה. הם עושים עבודת־קודש, בלי להגזים. להיות שם 24 שעות, כמה פעמים בשבוע, באותו אגף באותו תא ביחד עם האסירים. אני מכיר כמה סוהרים שכדי לצאת הביתה צריכים לפתוח בין שישה לשיבעה מנעולים. זה מטרף את המוח — סורגים, סורגים, סורגים.

גם הסוהר עובד קשה וסובל, ואין לו תנאים מיוחדים. הוא נמצא עם אוכלוסיה לא קלה, לפעמים אלימה, לפעמים מפתה, לפעמים מאיימת. זה לא נוח, זה לא פשוט.

הבעיה הרוחקת זה לשנות את סידור־העבודה שלהם. 48 שעות בבית־הסוהר ו־48 שעות בבית זה לא פשוט. יש מישפחות שהתפרקו, האבא לא יושב עם הילדים, הוא בא עייף הרוס וכל הבעיות בבית. אדם כזה צריך לקבל זמן־עבודה כזה שיוכל לחזור רענן ובריא, כדי שיוכל לתפקד כיאה בתוך המישפחה ובכלא. אם הסוהר בא רענן, האסיר מרגיש את זה ואז יש יחסי־גומלין.

● אתה מצטער שאתה לא עורך־דין?

אני לא מצטער, יש לי פיצוי רב, הוכחתי במקום עורך־דין, עשיתי זאת במועצה המקומית, אחר כך עוד יותר, בכנסת. אז בתור חבר־כנסת פתרתי, לשימחתי, המון בעיות, כמו עורך־דין.

תפקיד של נציב זה לא צחוק. בחתימה אחת אתה יכול לטעות הרבה, ובחתימה אחת אתה יכול להיות צודק, כי מדובר בדיני־נפשות. אני משתדל ומקווה. יש פסוק שאומר: „מי יתן ואמצא חן ושכל טוב בעיני אלוהים ואדם." זו התפילה שלי, שלא לטעות, לא לטוב ולא לרע, רק בכיוון הנכון, שלא להיכשל כדי לה[illegible] בתפקיד. ואני משקיע הרבה ששות.

כוח־אדם מבוטל

לפני שלושה שבועות נשמעה דפיקה עדינה בדלת הדירה שלי. פתחתי את הדלת ולפני ניצב שוטר במדים. הוא שאל אם אני בעלת הדירה. אמרתי שכן. מייד חלפו לנגד עיני שלוש השנים האחרונות, ולא הצלחתי לראות אף פשע חמור אחד שביצעתי. מייד חשבתי שאולי הילדים שלי הרביצו לאיזה ילד, אבל נזכרתי שעכשיו חופש גדול. אולי בעלי מעל? לפי מצב החשבון שלו בבנק, זה לא יכול להיות.

הפסקתי את החיטוט בעבר המישפחה והזמנתי את השוטר המתנשם מ־70 המדרגות שלי להכנס לדירה ולשבת. הוא ישב, הצעתי לו כוס מיץ קר והוא נענה בשימחה.

הוא התנהג ממש למופת. לא העליב אותי ולא הרביץ לי, רק הסביר שהוא בא אליי במיוחד כי לא שילמתי איזה רפורט על סך 3,000 שקל. שאלתי מה לעשות, והוא אמר לכתוב צ'ק. התענייתי לדעת מדוע המישטרה שולחת גובים דווקא בשעות הבוקר, כשברור שרוב האנשים לא בבית. השוטר הסביר שדווקא לפעמים הוא מוצא מישהו בבית. הנה, עובדה, אני פה. כתבתי את הצ'ק ונפרדנו לשלום.

בשבוע שעבר מצאתי בתיבת־הדואר שלי מיכתב ממדינת ישראל. שוב רגע של פחד. מה כבר עשיתי להם? בתוך המעטפה היה הצ'ק שנתתי לשוטר, כשעליו כתוב „מבוטל". הסתבר למי שהסתבר שכבר שילמתי מזמן את הרפורט האמור, והם החזירו לי את הכסף שלי.

עכשיו סוף־סוף ברור לי למה חסר כוח־אדם במישטרה, וגם ברור לי שהשוטרים עובדים קשה מאוד. מי יודע כמה אלפי מדרגות הם עולים ביום בשביל לגבות כסף מאנשים שכבר שילמו את חובם למדינה.

חם!

במיסגרת התלונות היומיות שלי אני הולכת ומספרת לכולם שהעבודה הכי־קשה בעולם נפלה בחלקי. כל היום אני יושבת בבית החם ומדפיסה.

מישהו, שהתבייש להזדהות בשמו, שלח לי את התמונה הזאת של עיתונאית ותיקה בפעולה, כדי שאבין את הרמז.

תודה על הרעיון הנפלא.

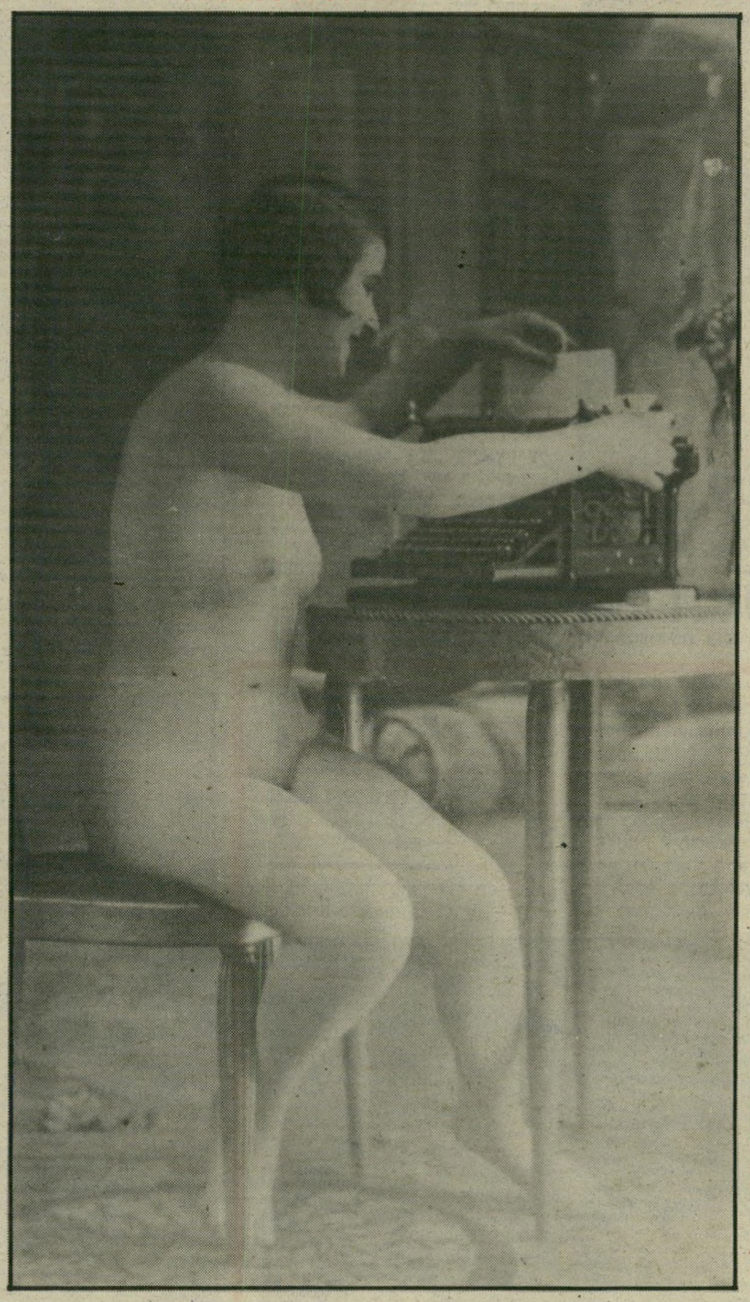

איפה אוכלים ואיפה שותים

כל יום, בערך בשמונה בערב, אני מקבלת כמה טלפונים ממכרים, ידידים וסתם נודניקים ששואלים אותי (המומחית) לאיזה מקום חדש אני ממליצה לצאת. מתוך נימוס אני אומרת שם של מיסעדה או בית־קפה והם (המטלפנים) יוצאים לבלות ואני נשארת בבית. ככה זה רוב הזמן. לפי דעתי כל מכריי מכירים פי 30 מקומות ממני, אבל זה לא מפריע להם להמשיך ולטלפן אליי בכל פעם כשהם רוצים לצאת.

לעיתים רחוקות, כשאני מרגישה ממש חור בהשכלה, אני לוקחת את הבעל ואנחנו יוצאים לתור את העיר. רואים מקום חדש, נכנסים ותמיד אוכלים הרבה יותר ממה שהתכוונו, רק כדי שאוכל להגיד למטלפנים איך היה הסלט ניסואז ואיזה קרואסון בדיוק יש להם.

כדי לחסוך כמה טלפונים, אספר על שני מקומות חדשים שנפתחו בתל־אביב, אחד לפני חודשיים ואחד ממש אתמול.

מיסעדת היפומתם: ממוקמת ברחוב ירמיהו 12, היא מסוג המיסעדות שאתה הולך אליהן כשברור לך מה אתה רוצה לאכול. יש אומנם כמה דברים א־לה־קארט, אבל שמתי לב שכל האנשים מזמינים את המניו, שעולה 12,500

שקל. בשביל הכסף הזה אפשר להזמין כמנה ראשונה סלט חסה טעים או פאטה־כבד. מנה עיקרית היא סטיק אנטריקוט עם אפשרות לבחור את הרוטב שלו, תפוח־אדמה אפוי, המוגש עם רוטב שמנת, כוס יין ומנה אחרונה, שהיא מוס שוקולד, פירות טריים ועוד משהו.

בשבוע שגיליתי את המיסעדה, אכלתי בה פעמיים והיתה לי הרגשה שקיבלתי תמורה מלאה לכספי.

ממוזג־אוויר, כמובן.

קלסיק: הוא, למעשה, בית־קפה, אבל אפשר לאכול שם ארוחות קלות יוצאות מהכלל. המקום, ברחוב בן־יהודה 120, הוא מסוגנן לעילא ולעילא, כיסאות ורודים עם מישענות־זהב, מיזרקת־מים מוזהבת, ריצפת שיש לבן, מראות וקיר דקורטיבי, ממנו יורדים המים על־גבי חוטי זהב. בגלל הסיבה הזאת אני מניחה שבעלי המקום התכוונו לסוג מסוים של קהל, דווקא הקהל המבוגר יותר, שבא להעביר ערב שלם על קפה ועוגה או קרואסון עם אילתית מעושנת.

אנחנו הזמנו סלט ניסואז אחד, שהיה מלא מכל טוב, ובלינצ'ס ממולא בתרד, ושתינו קפה קר. ב־14 אלף שקל יצאנו שבעים לגמרי.

אני מציעה להזמין בקלסיק כמו שמזמינים במיסעדה סינית, כי המנות גדולות מאוד וקשה לגמור אותן לבד.

סיפרו לי, אגב, ששלוש פעמים בשבוע תנגן במקום נבלנית מוסיקה קלאסית.

בפנים ממוזג־אוויר. בחוץ — אל תשבו, בינתיים.

סקופ

שיסלחו לי כל בעלי בתי־הקפה והמיסעדות בארץ שאין להם מיזוג־אוויר, ששכחתי אותם לגמרי בקיץ הזה, שהוא הקיץ החם ביותר בחיי (אפילו זיקני צפת אומרים את זה בפעם השמונים). אני גיליתי את סוד החיים הטובים. גיליתי שבגלל חוק הפיקוח על המחירים או ההקפאה או משהו אחר, עולה כוס קפה או פחית בירה או כוס מיץ במיסעדה מצ'וקמקת, מלוכלכת וחמה, בדיוק כמו שעולה אותו קפה, אותו מיץ, או אותה פחית בירה, בכל אחד מבתי־

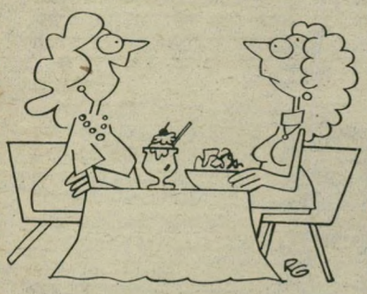

המלון המפוארים הפזורים ברחבי הארץ, שבהם נותנים חינם מיזוג־אוויר, מוסיקת־רקע, שרות אדיב, בדרך כלל, ושקט. עד לפירסום שורות אלה, לפחות.

כל החברים והחברות שלי, שגיליתי להם את העניין, ביקשו ואיימו והתחננו שלא אפרסם את זה ברבים. ובכל זאת, נראה לי שעם ישראל, עם הצרות שיש לו כל הזמן, עם מזג־אוויר מטורף, זקוק לאיזה טיפ כדי לשמור על שפיותו.

פינת בן־יהודה

שאלנו את האקדמיה איך אומרים בעברית קרוסלה. הגיעה תשובה. המילה היא, כמובן, סחרחרה. הם הזכירו לי ששוב כתבתי ביסקוויט תחת מרקוע. אני מבטיחה שאם זה יקרה לי עוד פעם, אני אביא את ההורים.

רק עוד טיפ־טיפה ודי

לא להתייאש. זה הולך ונגמר. בעוד כמה ימים הם חוזרים לבית־הספר, אם ירצה השם ואם ירצו נציגיו על פני כדור־הארץ.

זאת אומרת — חוזרים, אבל לא בבת אחת. כמה ימי־לימודים ואחר־כך שביתה, ועוד כמה ימי־לימודים ותיכף חופשת ראש־השנה. עוד כמה ימים וחופשת יום־הכיפורים. אחרי יום־הכיפורים חוזרים ללימודים עד לעיצומים, ושוב לומדים קצת ואחר־כך חופשת־סוכות. וכך הלאה וכך הלאה.

באמצע השנה הסידור הזה מעצבן אותי עד מוות, בסוף החופש הגדול אפילו זה נראה לי גן־עדן.

רחצת־הלילה בעירום מלא, של האופנאים והדוגמניות, שלא צולמה ★ כיצד להעסיק את הילדים ולרוקן את כיסי הוריהם

מוטי דניאל כדורסלן יפה־תואר, הרכיב על כתפיו את אחת המעודדות הצעירות ורקד איתה, כשחברותיה של המעודדת עומדות במעגל ומוחאות כפיים לקצב מוסיקת־דיסקו.

קירקס בסנטר

נניח שיש לך הרבה כסף, ואתה רי תמים כדי לפתוח היום עסק חדש. מה תפתח? פאב — רעיון טיפשי ונדוש. מיסעדה — למי יש כוח. אולי בוטיק — לאף אחד אין היום כסף לבגדים יקרים. אבל יש קהל שתמיד יש לו כסף. זאת אומרת, להוריו. אלה הם הילדים.

אלברטו ואס, אחיה של האמרגנית **ליליאן שוץ** (זאת שהביאה לארץ את גאל קוסטה) מצא פיתרון. הוא הקים בדיזנגוף סנטר, בתוך הבניין ממוזג־האוויר, גן־עדן קטן לילדים כיף בלב שמו. זהו חצי לונה־פארק וחצי קירקס. יש שם פינות שונות, שבהן יכולים הקטנים להש־תעשע בתוך חביות תלויות ומס־תובבות, לנסוע ברכבת חשמלית, להת־אגרף עם שקי־איגרוף ענקיים ועוד.

בעתיד, מבטיח הבעלים, יהיו במקום גם שמרטפיות, שישגיחו על הילדים המשחקים, בעוד ההורים יהיו חופשיים להוציא את כספם באין־מפריע בחנויות שמסביב.

למסיבת הפתיחה באו כדורסלנים גבוהים ומעודדות נמוכות אבל חטו־כות, שהסתכלו בהערצה על הענקים בעוד מדריכתם הבוגרת צופה בהן מן הצד ועיניה כאילו אומרות: זהירות.

דייזי בורמור שחקן־רכש חדש ומבטיח של קבוצת הכדורסל הפועל־חולון שיקע את פניו בפקעת צמר־גפן מתוק, שהושטה לו. קודם לכן הוא ניסה את מיתקני הלונה־פארק.

הידד לדני

כל מי שהיה בלהקה צבאית — ומי מהאמנים בישראל לא היה? — זוכר לטובה את **דני ליטאי**. הוא היה מתחיל את החזרות בשתיים בלילה ומסיים אותן רק אחרי שהיה בטוח כי החיילים הצעירים על הבימה יודעים היטב מה עליהם לעשות — וזה היה בדרך־כלל רק אחרי 24 שעות.

ליטאי לימד את כולם לשיר, לרקוד ולהיראות משכנעים. האגדות סיפרו עליו, כי במשך חודשים ארוכים של חזרות, עם עשרות הלהקות הצבאיות שאיתן עבד, היה ניהן מקופסות אין ספור של סיגריות ומיוגורט.

אחר כך הוא לקה בשטף־דם קשה במוחו. עכשיו, אחרי שהחלים באופן מופלא, הוא חוזר לעסוק במה שהוא אוהב. ליטאי הוא הבימאי של ההצגה הלהקות חוזרות המביאה את להי־טיהן המוכרים של הלהקות האגדיות.

באולם המבוא של האולם, שבו התקיימה ההצגה החגיגית, התקיימה מסיבה בזעיר־אנפין. כמה מחניכיו של ליטאי, שהם היום מבכירי האמנים בישראל, באו להביע לו הרבה אהבה והערכה.

יזהר כהן ויונה אליאן (בת־מונה למטה) – גם הם היו פעם חניכיו של דני ליטאי.

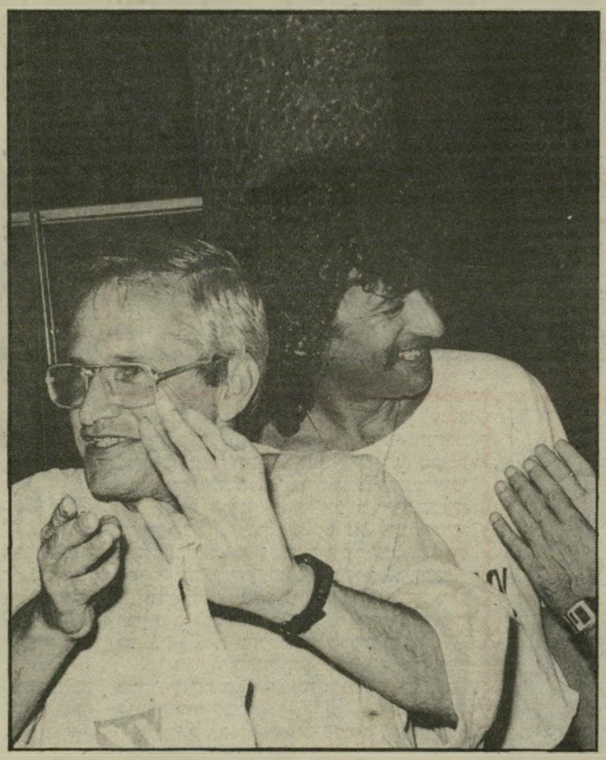

דני ליטני הזמר התפרסם בזכות שירתו הדרמאתית מלאת ה־עוצמה והופעתו הבימתית, המזכירה לא מעט את בוב דילן. ליטני הוא מחניכיו הוותיקים והמוכשרים ביותר של דני ליטאי.

מעודדת במיכנסונים קצרים, כפי שמקובל בארצות־הברית, חוללה עם חברותיה החולוניות. מאחור צפו בהן חברי תיזמורת־הצופים של יפו שניגנו גם הם באירוע שנערך בלב־דיזנגוף.

עורי, נתניה

בארצות־הברית מנוהלים עיסקי־האופנה ידי תעשיינים כרסתנים שסיגר תקוע בפי־ם. בצרפת מחלקים פקודות לדוגמניות גב־ים דקיקי־גו, בני 60 המשתדלים להיראות בני 40. בישראל יש כמה אופנאים שהם בגיל של קהל־הצעירים, שלו הם מוכרים את צירותיהם.

משה אביב, איציק בירן ואלי מור נהלים חברה להפקות, המעסיקה את מיטב דוגמניות בישראל.

לרגל יום־הולדתו של מור ערכו לו ידידיו יכה עליזה במועדון פלסאנס בנתניה. ולם באו, כמובן, בבגדים אופנתיים ויקרים, ראוי לאנשים המצויים ברזי־האופנה. לפני סוף הערב היו כמה מהתילבושות היפות מרוחות עד זוועה בקרם־שוקולד סמיך — בעיצומה של המסיבה הושלכה על מור עוגת קרם עם קצפת. הוא הרים את השאריות וזרק הלאה, והשימחה היתה רבה.

אחרי שהסתיימו הריקודים על הרחבה, שהיתה מצויידת בציוד־תאורה מהמם, ישבו האורחים במקומותיהם וצפו בתצוגת־אופנה, שערכו הדוגמ־ניות לפני מור בהתנדבות.

אפילו אישוניהם של האופנאים המנוסים ביותר שהיו שם התרחבו בהתפעלות למראה הדוגמניות או הדוגמנים היפים, שהציגו ביגדי־ים, חליפות, נעליים ובעיקר — הרבה־הרבה עור חשוף וחלק, שזוף ונאה.

במשך כל זמן התצוגה מחא הקהל כפיים. בתום התצוגה חילקו האופנאים הנחמדים לידידיהם בקבוקי־שמפניה.

אחרי המסיבה הלכו כמה אופנאים, דוגמניות ועיתונאים להתרחץ עירו־מים בבריכה של מלון אווייה. למרבה הצער, לשם כבר לא הורשו הצלמים להיכנס.

איציק בירן הוא רק בן 25 וכבר מצליח בעיסקי־אופנה. איציק הביא למסיבה שתי עוגות־קרם רכות וטעימות. אחת העוגות הושלכה בעיצומה של המסיבה על פרצופו של אלי מור, שותפו של בירן. בתמונה בראש העמוד: עם הילה קלמן, מלכת היופי של ישראל לשנת 1985.

אלי מור ביכה אחרי המסיבה העליזה את מיקטורנו האופנתי והיקר, שהיה מרוח כולו בקרם־שוקולד. למרות גילו הצעיר, מור הוא מעסיק מבוקש מאוד על־ידי הדוגמניות הבכירות והנכבדות ביותר בארץ.

משה אביב יהלומן, בוגר הפקולטה ל־מישפטים ואופנאי, אומר שדוגמנית טובה ניכרת במיספר הפרצופים שהיא יכולה להחליף ולשנות. הוא חיבק את הדוגמנית הממושקפת והיפה רונית כץ, שהסירה את מישקפיה לצילום נוסף (בתמונה מימין). מצא את ההבדלים.

מיכאל רזתם

שוב הגיע שבוע האופנה: ותיקים וחדשים מקווים שוב

אורנה גלזן
חלון ראווה

שנה הולכת ושנה באה ושבוע האופנה לעולם עומד. גם השנה יעלו לרגל 45 יצואני־אופנה מלאי־ציפיות ו־200 קניינים מגרמניה, ארצות־הברית, אנגליה, הולנד, שווייץ, צרפת, שוודיה ובלגיה, ויחזו בקולק־ציות של הלבשה ספורטיבית, סריגים, ביגדי ים וחוף, הלבשה לשעות־הפנאי ואופנה צעירה.

חמש חברות גדולות (פולגת, גידעון אוברזון, סיקסאק, תדמור וג'ינג'ט) החליטו לא להשתתף, משום שהן מעדיפות לעבוד במישריז עם לקוחותיהן. לעומתן מתוספות שש

קו חדש עיצוב שוקי לוי (גלי): חליפות בסיגנון ערבב־והתאם, מאריגים פירחוניים בגווני צהוב, שחור, סגול, טורקיז ולבן. זאת האופנה של שעות־הפנאי, במראה ספורטיבי, נשי ומעודן.

אופנה אופטימית

20 שנה עברו מאז הקים אהרן משה את חברת מרלין לביגדי ים וחוף, כשאשתו, לילי, מעצבת את הדגמים. לקיץ 86' היא עיצבה ביגדי־ים שלמים בסיגנן סטרפלס, בהדפ־סים גיאומטריים של שחור־לבן. מימין: מראה חדש של לודז'יה דיינאמיק, בקו סכסי ובגיזרה צמודה.

חי וקיים

הוא גי פולופ, הממשיך לעצב אופנה עבור החברה החדשה שלו לביגדי־עור. ההשראה לדגם מדונה לקו־חה מהסרט סוזאן, סוזאן. הז'אקט עשוי עור־נאפה משובח באדום־סגול.

חברות, אשר עד היום לא השתתפו בשבוע והן מנסות את מזלן, כי הרי העתיד טמון ביצוא.

כך חושבת, למשל, רחל ברזין מביבה, שעיצבה לקיץ 86' קולקציה המתבססת על שלושה „סיפורים": סיפור לבן־על־לבן, בהדפסים לבנים עם ועל סאטן, בנקודות, פרחים, מישבצות, עננים, גראפיטי, כשהרגש הוא על המותן בצורת טרפז הפוך, גדול ועשיר בכיווצים למעלה, ההולך וצר כלפי מטה.

המראה זרוק ועשיר, וכולל חצאיות צרות בעלות שסע, חצאיות מכווצות וחולצות עם מיפתחי־גב, בצללית נשית ביותר.

סיפור הבינגו מבוסס על חולצות טריקו בגיזרות שונות ועליהן הדפסים גדולים וציבעוניים של דמויות נשיות וזוגות בירח־דבש.

הסיפור השלישי הוא קבוצת הד־פסים גראפיים חזקים, בצבעים מנו־גדים.

סגנון חושני. שתי המעצבות

לדגליים יפות

עיצבה רחל ברזין (ביבה) חליפת־חולצה של עליונית, הנקשרת במותניים. בתצלום העליון: ביקיני של גוטקס. בתצלום מימין: שימלת־סריג של דורינא.

הצעירות של לודז'יה, טליה בורק וענת קמחי, עיצבו לקיץ הבא את קו דיינאמיק המתאפיין בסיגנונו החד־שני. הקו הנשי והסכסי בגזרות צמודות, מבליט את החזה, מדגיש את הירכיים וחושף את הכתפיים והטבור, בחצאיות צרות וחולצות קטנות וצמודות.

בקו הספורטיבי בולטות גיזרות גדולות, שמוטות ורפויות, בעלות בתי־שחי גדולים ומישחקי צבעים פלו־ורוסנטיים בהדפסי פופ, הכוללות מיכ־נסיים ארוכים וקצרים, טוניקות א־סי־מטריות וחצאיות־קלוש.

קו נוסף הוא הקו האפריקאי, המושפע מציורים אפריקאיים ומכתב פרימטיבי על גיזרות נשיות בסיגנון השכבות, עם תיפורים בולטים, ב־צבעים עזים ועם הרבה מישחקי־קשירות על השרוולים.

הבדים ברובם כותנה, פוטר, ויסקוזה עם קישוטי אבנים נוצצות. הגוונים חזקים — כתום, סגול, צהוב ורוד עז, ירוק ולבן.

ערבב והתאם. החידוש העיקרי של צביקה בר בהוניגמן הם בגדים ספורטיביים המתבססים על בדי־מגבת משולבים בסאטן. בד־המגבת מודפס בהדפס דובדבן, בגוונים פסטל.

גם ניבה הגיעה לשבוע־האופנה ועודד פרוביזור עיצב לה מערכת תלת־חלקית מאריג דמוי־משי בהדפס קווים של שחור ולבן ולהיפך, ולה הותאמה חולצת־כתפיות ומיכנסי־פנסים, כשמעיל־זאקט, באורך הירי־כיים, משלים את ההופעה.

מאידך, נוסף לאופנה הספורטיבית של גלי כיוון חדש — מערכות נשיות וספורטיביות מבד ויסקוזה, מודפס בפרחים בגוונים לבן, סגול וטורקיז, כשהעליונית בסיגנון חולצה גברית ומתחתיה חולצת טי סגולה ומיכנסיים פרחוניים תואמים וכן יצר גלי מערכות מרהיבות בצבעים קיציים של צהוב, ורוד ולבן כשהרעיון הכללי הוא מיקס מנוקדים בשחור לבן, סטרפלס שלמים ופירחוניים ולהם חולצה תואמת וביגדי־ים בהדפס גראפיטי, והכל בעיצובה של לאה גוטליב.

עוד חברה, הידועה אומנם פחות בארץ, משום שהיא עובדת בעיקר ליצוא — מרלין לביגדי ים וחוף — אנד מץ', ערבב והתאם, כל פריט למישנהו.

קצת ניאון. גם ביגדי־הים לקיץ 86' מכבים בשבוע האופנה: גוטקס תרמה, כהרגלה, את מיטב יצירותיה — ביגדי־ים ביקיני מיזעריים, עיצבה לקיץ 86' מערכות בהדפסי שחור־לבן של ביגדי־ים שלמים וחולצות תואמות לבריכה, לים וגם לאירוח ביתי, וכן ביגדי־ים ביקיני בשני חלקים, בגווני ורוד, ירוק, כחול, אדום, לבן וגם קצת ניאון.

ביגורה 86'

כך היה רוצה מעצב ביגדי־הים עודד גרא (פילפל) לראות את הנשים בשפת־הים: בביקיני פירחוני, בגוני צהוב, תכלת, כתום וורוד, כשפס אלסטי שחור עובר במותניים.

פועלי כל העולם

אתם זוכרים שאירית שטראוס (מהגבינות) נישאה לליאון קופלר (מהמיליונים) בחתונת־פאר בעכו?

אתם כולכם חושבים שמאותו היום והלאה הם יחיו להם באושר־ובעושר ובבטלה גדולה. כי ממילא יש להם יותר כסף ממה שהם יכולים לבזבז. אז יש לי הפתעה בשבילכם. אומנם, מייד אחרי החתונה נסע הזוג לירח־דבש ארוך. שכלל טיסות למקומות אכזוטיים ושהייה בבתי־מלון אכסקלוסיביים. אבל הירח נגמר, והם חזרו הביתה. ואז התחיל הזוג הצעיר לעבוד.

ליאון יוצא כל יום מהבית, השכם בבוקר, וחוזר מהעבודה שלו מאוחר בלילה, ממש בחושך. אירית, לעומת זאת, תחילה מסדרת את הבית ומכינה אוכל קל, ומייד אחרי זה היא מתייצבת לעבודה בחנות סופר פארם בקניון ברמת־גן. בערב הם חוזרים הביתה, עייפים אך מרוצים, ושרים בשני קולות (סופרן ואלט) את „מי יצילנו מרעב, ומי יתננו כוס חלב."

איפה א"ד גורדון, שיראה במו עיניו שגם היום יש כבוד לעבודה? כל מה שיש לי להגיד זה כל הכבוד, לפחות שלוש פעמים.

אירית ומיקי שטראוס
מי ישקנו כוס חלב?

חתונה מאוד מדיצינית

הרופא התורן במחלקה הגינקולוגית בבית־החולים הדסה בעין־כרם היה עמוס עבודה ביום השלישי שעבר בשעות הערב. איני יודעת אם התורן הזה, הד"ר **גיזר רחמילביץ**, נבחר בהגרלה או שהוא התנדב להיות תורן. כל חבריו הרופאים השתתפו בשימחתו של מנהל־המחלקה, הפרופסור **יוסף שנקר**, שהשיא את בנו, **ינון**, כתב בגלי צה"ל, **לרונית כהן**, בתו של הד"ר **יוסף כהן**.

החתונה המדיצינית נערכה על שפת הבריכה של מלון בירושלים, ומלבד עשרות הרופאים היו בקהל גם נציגי גלי צה"ל ונציגי השמנה וסלתה של הארץ, ובראשם **אופירה נבון**, אשת הנשיא־לשעבר. היה ייצוג אפילו לשכנינו. **מוחמד בסיוני**, הממונה על השגרירות המצרית, בא ביחד עם אשתו **נגואה**, שהיא פאציינטית של הפרופסור שנקר.

בעיצומה של השימחה נפלה בתו בת השנתיים של **יורם לוי**, כתב עתים בירושלים, לתוך הבריכה, ועד שכל הרופאים ושאר החשובים הבינו מה קרה, זינקה אמה של הפעוטה לתוך הבריכה ושלפה את הילדה החכמה. תחשבו בעצמכם אם יש מקום יותר טוב ליפול למים מאשר ליד ריכוז כזה של רופאים. לילדה ולאמא שלום, וכן גם לזוג הצעיר ולרפואה הגינקולוגית.

גם כן פרנסה

כשחזרה **תמי אפלבאום־קידר** ארצה, כתבו עליה בכל העיתונים וצילמו אותה מכל צד אפשרי. בתו של הפסל הידוע והיפהפה **יצחק דנציגר**, שהיתה נשואה **למוטלה קידר**, חזרה כדי להתחיל כאן בחיים חדשים.

עברו חמישה חודשים, הזרקורים כבו והאשה חזרה לאלמוניות. עכשיו שמעתי שמועה שהיא התיאשה מהארץ ומהאפשרויות שהיא נותנת לחוזרים אליה, והיא מתכוננת לעזוב אותנו שוב לטובת ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות.

טילפנתי אליה כדי לאחל לה נסיעה טובה, ולשאול למה נשברה אחרי חמישה חודשים.

„אני לא נוסעת לשום מקום. הבת שלי נוסעת ללמוד בלונדון, והבן שלי מתגייס לצבא."

„ואת?"

„אני נשארת פה!"

„שמעתי שקשה לך כאן, שאת לא מוצאת עבודה."

„זה נכון. קשה לי כאן, אבל כנראה קשה לכולם."

„אז איך את יכולה לשלוח את הילדה שלך ללמוד בלונדון?"

„אני לא שולחת אותה. היא רוצה ללמוד בלונדון, והיא תעשה מה שכל הצעירים עושים. היא תמצא עבודה ותפרנס את עצמה. הייתי נותנת לה בשימחה, אילו היה לי מה. אבל אין לי כלום לתת לה."

„ממה את חיה כאן?"

„בעיקר מאהבת המולדת, וגם מההרגשה שזה המקום היחידי בעולם שבו אני מוכנה להיאבק על דברים ולהילחם עליהם."

תמי אפלבאום־קידר
לחיות מאהבת המולדת

צדק, צדק תרדוף

מי שחושב שבחיפה לא קורה כלום מאז ה־15 במאי 1948, כשסילקו את הבריטים מהארץ, לא יודע מה הוא מדבר.

יש בחיפה חתיכות וחתיכים, ויש פנורמה ויש צ'ק־פוסט וטכניון, ויש בתי־קפה ויש מיסעדות, ויש רומאנים ויש חתונות וסטלה מאריס, ויש פושעים ויש שופטים ויש בתי־מישפט.

בבית־המישפט התחיל הרומאן בין שופטת־השלום מיכאלה שידלובסקי, שהיא גרושה ואם לילדה, ובין השופט המחוזי תאודור אור.

השופט אור התגרש לא מזמן מאשתו הראשונה, ויש אומרים שהוא עשה את זה במיוחד כדי לשאת את השופטת מיכאלה שידלובסקי. את ירח־הדבש, אגב, הם בילו רחוק מחיפה, אבל בכל זאת ליד מים והרים, כלומר במלון סונסטה בטאבה. השבוע הם גמרו את ירח־הדבש וחזרו לחיפה, כדי לשבת על כס המישפט שלהם – היא בשלום, הוא במחוזי.

לב קדוש

הבן שלה, **רונן שגיא**, יושב בבית־הסוהר, במחלקה הפסיכיאטרית הסגורה. הבעל שלה, **עמי**, נמצא בפאריס. והלב של **ליזיקה** נקרע בין שניהם. הכל חיכו לראות לאיזה כיוון ייקרע הלב.

עכשיו התברר שעמי ניצח. וליזיקה מנסה למכור את מכון־היופי שלה, ולעזוב אותנו לטובת פאריס היפה.

ליזיקה שגיא
בין הבן לבעל

עשיתי לליזיקה את אחד הדרינג־דרינגים שלי, ושאלתי אותה: „מתי החלטת לעזוב את הארץ?"

„איזה לעזוב? מה כולם רוצים ממני? אסור לי לנסוע לבעלי לחגים?"

„אם את נוסעת לחגים, אז למה סגרת לגמרי את מכון היופי?"

„מפני שהבחורה שעובדת איתי יוצאת עכשיו למילואים."

בדרך כלל אני מקנאת באנשים הנוסעים לפאריס. הפעם אני לא מקנאת בכלל. אמא המשאירה את בנה, שנדון למאסר־עולם, לא תצהל אפילו בעיר־האורות.

דויד (לא לוי) מלך ישראל

לפני שלושה שבועות דיווחה **מירה אברך** כמדורה שהשחקן יפה־התואר **ריצ'ארד גיר** נמצא בארץ, ושאפשר לראותו משחק טניס במיגרשים של מלון המלך דוד בירושלים. עוד סופר בקטע, שריצ'ארד גיר הגיע לארץ כדי לס־פוג פה אווירה, שתעזור לו לגלם את תפקיד דויד המלך בסרט הנושא את אותו שם.

אני מוכנה לנסוע בשביל ריצ'ארד גיר להוליוור. אז לירושלים שאני לא אסע? לקחתי את המכונית. עברתי כמה עבירות־תנועה. ותוך 40 דקות התייצבתי בדרך המסובכת של מלון־הפאר. שם ניגשתי מייד לשני המרגלים הקבועים שלי ושאלתי אותם: איפה הוא?

המרגלים שלי הסתכלו עליי בזילזול, ושאלו: „גם את אכלת את הסיפור הטיפשי הזה? אין פה שום ריצ'ארד גיר ושום דויד המלך. כל הסיפור הזה מצוץ מהאצבע של איזה יחסי־ציבורניק, שרצה לקדם את הסרט."

רבתי קצת עם המרגלים שלי, ואחר־כך התקפלתי וחזרתי לשפלה, ובכל זאת כל הזמן היתה לי הרגשה שאולי הוא בכל זאת היה שם, ואני לא הצלחתי לראות איך הוא סופג אווירה.

רק עכשיו אני יודעת שהמרגלים שלי צדקו. הסרט המוכן, המצולם והעדוך, מוצג השבוע בתל־אביב, ורק אידיוט מאמין שמיום ספיגת־האווירה ועד להקרנות הסרט הגמור עוברים שבועיים.

אני מכינה שיש עכשיו עונת־מלפפונים, וחוץ מהצלזיוסים לא קורה כאן כלום. אז העבודה שלכם, אנשי יחסי־הציבור, זה להמציא גימיקים וטריקים, אבל בשום אופן לא בלופים.

אם יהיה לכם קצת זמן השבוע, תתפסו רגע של בושה. טוב?

ריצ'ארד גיר
עונת המלפפונים

רחל מרחלת על כל העולם

מאת
שולמית יריב

שמע, עולם!

אוף, איזה הקלה!

כבר התחלתי ממש לדאוג בזמן האחרון. חודשיים שלמים לא שמעתי כלום על **צביקה פיק**. לא שמעתי שום שיר חדש שלו, לא רומאן חדש שלו, ואפילו לא איזה מינוי פוליטי חדש, והפסקתי אפילו לראות תמונות שלו בכל מיני תחפושות מצחיקות.

רק היום נרגעתי סופית, כשקיבלתי בתא שלי במערכת הודעה לעיתונות שנשלחה לכל עיתונאי ישראל באשר הם שם. להודעה היתה מצורפת תמונה של האמפרי פיק — ואולי צביקה בוגארט.

בהודעה לעיתונות מודיע צביקה פיק לאומה שהוא הצליח להשיר מעל עצמו מיספר לא מבוטל של קילוגרמים. אני ממש לא מבינה איך הוא הצליח להסתיר את החדשה המסעירה הזאת מעיתוני העולם עד כה.

אתם בטח רוצים לעת איך הוא עשה את זה? אז ככה הוא עשה:בבוקר הוא שתה קפה עם רבע כפית סוכר. בצהריים הוא אכל עוף בגריל, סלט ירקות גדול בלי שמן ובלי מלח, ובלילה הוא אכל פירות בלי הגבלה.

אבל זה לא הכל. שטות כזאת כל אחד יכול להמציא. בשביל לאכול עוף בגריל בצהריים לא צריך להיות ראש מטה־האמנים של הליכוד. לראש מטה־האמנים של הליכוד יש המצאות הרבה יותר מתוחכמות, וכדי שלא תחשבו שאני ממציאה את זה, הנה ציטוט מדוייק ממישנתו של פיק: „פעילות גופנית היא הכרחית להצלחת הדיאטה. אני מקפיד לרוץ 10 ק"מ מדי יום, בשעות אחרי־הצהריים. אסור להתעצל, זה רק עניין של 45 דקות." ועכשיו הפנינה: „בתקופת הדיאטה מומלץ להרבות בפעילות מינית, איטית ומגוונת."

ניסיתי לחשוב מה זה בדיוק פעילות מינית איטית ומגוונת, והגעתי למסקנה שזה, כנראה, לשכב על המיטה ולזיין את השכל של עם ישראל, לאט־לאט־לאט.

צביקה פיק
לאט־לאט־לאט

הקזינו והבעיה היהודית

ביום הראשון לפני שבועיים המה הקזינו של מונטה־קרלו מאנשים. נשים הדורות הסתובבו בין גברים אלגנטיים, והידיים עטורי־היהלומים הניחו ז'טונים על לוח הרולטה.

אבל זה לא משהו מיוחד. בקזינו של מונטה־קרלו מהמרים בכל ערב. מה שלא קורה שם בכל ערב זה שאדם אחד מפסיד מיליון פרנקים צרפתיים בכמה שעות.

בירור קצר העלה שמיליון פרנקים צרפתיים הם 120 אלף דולר.

בירור קצת יותר ארוך העלה שהמפסיד אינו אלא **בצלאל מיזרחי**.

איש חכם אמר פעם שמי שיש לו להפסיד בערב אחד 120 אלף דולר, אין צורך לדאוג לו. אז אני מפסיקה. שידאגו היורשים שלו.

שולמית ובצלאל מיזרחי
לא צריך לדאוג

יש גם פרידות שמחות

אם חס וחלילה היתה נופלת פצצה על בית הרופא, ביום שלישי שעבר, היתה כל הסיפרות העברית הולכת קאקן.

אבל שום פצצה לא היתה שם. לעומת זאת היו שם **אלון אלטרס, רחל חלפי, יוסף מונדי, אסא כשר, שולמית לסיד, יהודית אוריין, הלית ישורון, מנחם בן, משה בן־שאול, דויד אבידו, מרדכי אבי־שאול, ואהרון שבתאי.** ועוד רבים וטובים ומשוררים וכותבים.

כל אלה באו לברך את **אורן מוקד**, שחגג את הבר־מיצווה שלו, מצד אחד, של החתן, עמד אביו הד"ר **גבריאל מוקד**, ומהצד השני עמדה

גבריאל מוקד
יש עתיד –

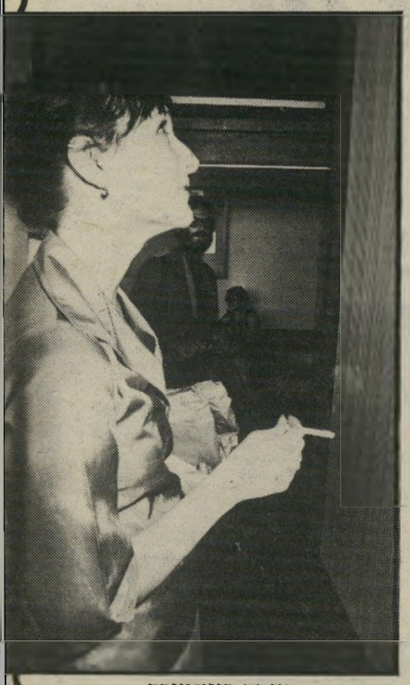

טובה רוזן־מוקד
– לסיפרות העברית

אמו, הד"ר **טובה רוזן־מוקד**, החיה בנפרד מבעלה מזה שמונה שנים. נדמה היה שבערב זה הם שכחו את המריבות שבהן הם שרויים מזה שנים, וכל אחד היה גא בבן שהגיע למיצוות. ואכן יש מה להיות גאים, הילד הוא מקסים, אינטליגנטי בצורה מדהימה.

לפני שנה עזב את בית־הספר גרץ ונסע, יחד עם אמו ואחיו הצעיר, **יונתן**, לניו־ג'רסי, לאוניברסיטת פרינסטון, שם מלמדת האם טובה.

שנה אחת הספיקה לאורן ללמוד אנגלית, וליהפך לתלמיד ראשון בכיתה בבית־הספר האמריקאי.

הרבה מהאנשים שבאו לשימחת הבר־מיצווה שמחו עם גבריאל מוקד הרבה מאוד שמחות קודמות. את נשואיו הראשונים, את גירושיו, את נשואיו השניים, את גירושיו, את נשואיו השלישיים, את הולדת שני בניו. ועכשיו את הבר־מיצווה.

מי יודע כמה שמחות נוספות תחגוג הסיפרות העברית בזכותו! ועוד אומרים שהסופרים אינם אנשים שמחים.

עדיר אומיק

למבצע כבה

וידאו ב־12 תשלומים שיקליים שוים

של 150 שקלים חדשים צמודי דולר

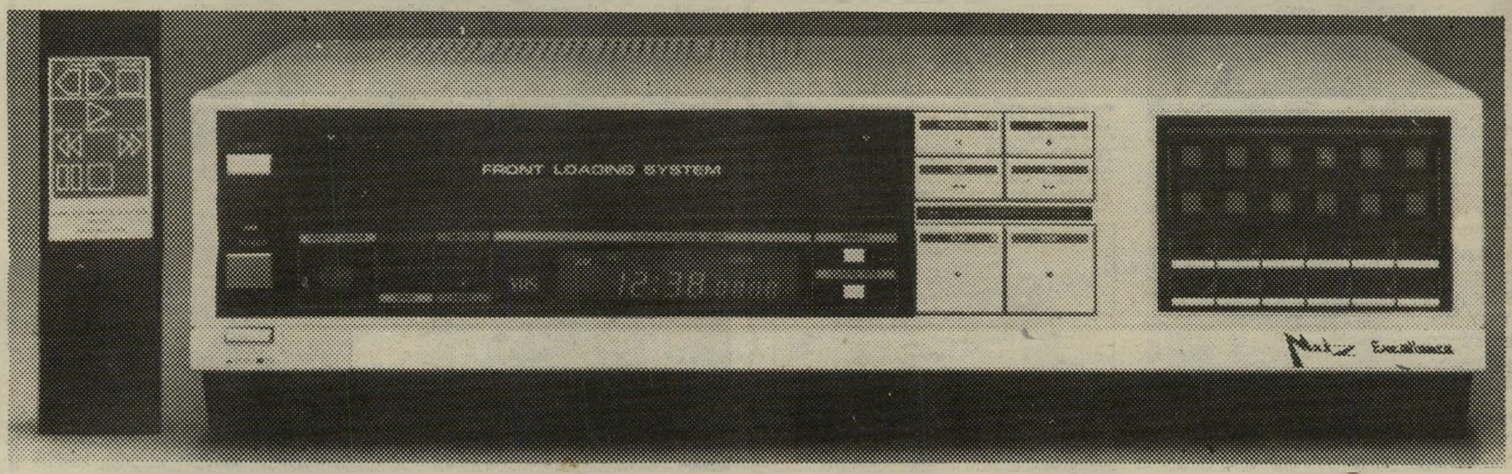

סה"כ המחיר כ־ ~~1200 $~~

התשלומים החודשיים שווים לכ־ ~~100 $~~ לחודש

אספקה אחרי התשלום השמיני.
ערבות בנקאית תינתן לכל רוכש כנגד תשלום ההוצאה.
תשלום ההפקדה אינו חל על הלקוח.
ב"מץ" קיימות גם תוכניות שקליות ללא הצמדה.
בדבר פרטים פנה אישית לסוכני "מץ" או למשרדי החברה.

למץ יש טלויזיה "16, "14 עם שלט רחוק ב־5 תשלומים שקליים קבועים וסופיים. רכוש עוד היום בתשלומים.

מץ

מץ טלויזיות ומכשירי חשמל (ישראל) בע"מ

Rasa (ישראל) בע"מ יצרני TV

מבט אל עולם אחר

להשיג בחנויות החשמל המובחרות ● לפרטים נוספים בית מץ, מודיעין 19 ב"ב, טל. 03-799114

אתה והשקל

במה להשקיע?

איך להרוויח עוד 150 דולר?

מחצית־הדרך מאז הונהגה התוכנית הכלכלית החדשה לייצוב המשק היא זמן טוב לעשיית חשבון־נפש. מדור זה נותן השבוע את זכות הדיבור לשני כלכלנים, **צבי סטסק** ו**שלמה סימנובסקי**, בעלי חברה פרטית לייעוץ כלכלי. להלן קטעים נבחרים מסקירה דו־חודשית פנימית של השניים, הנשלחת לחברים שלהם. לא חייבים להסכים לכל מילה, אבל כמה רעיונות כדאי לקנות — ומהר.

בפרק הניתוח על התוכנית הם מעריכים שהקיצוץ הממשלתי בפועל הגיע רק ל־400 מיליון הדולר, בעוד שהקיצוץ הנדרש על־פי צרכים כלכליים אובייקטיבים הינו בסדר גודל של מיליארד וחצי דולר על בסיס שנתי, שייחייב, בין השאר, קיצוץ ניכר בתקציב־הביטחון.

לדעתם, המפתיעה, אחת מנקודות התורפה העיקריות של התוכנית היא שהיא אינה מטפלת בגודל האבסולוטי והיחסי של הנכסים הפינאנסיים שבידי הציבור. למרות שחיקת־השכר, יש למרבית הציבור הון־עתק, שהתשואה הריאלית עליו גבוהה. ראה מניות בנקאיות שבהסדר וצמודי מט"ח.

פרט מאלף שרבים שוכחים הוא, שמתוך 35 מיליארד הדולר, סך־כל הנכסים הפינאנסיים שבידי הציבור — כ־28 מיליארד — הן התחייבות ממשלתית. גודל החוב הפנימי מהווה 120 אחוז מהתוצר הלאומי הגולמי השנתי, ולדעתם הקושי למחזר את החוב הפנימי עשוי לאלץ את הממשלה לפגוע בנכסים הפינאנסיים, למרות החוק, כמו למשל קביעת שני שערים לדולר, שער יצוא/יבוא ושער פינאנסי.

לדעת השניים, הקפאת הפיחות מחר ושערי הריבית הגבוהים מאידך מביאים באורח טבעי למעבר מאסיווי של כספים מאפיקים צמודי־דולר לאפיקי השקעה שיקליים ולהתעשרות הציבור במונחים דולאריים. והמדובר בסכום של מיליארד וחצי דולר.

לדעתם, צוער המשק לקראת מיתון עמוק, מבלי שום קשר להצלחת התוכנית. הממשלה תצליח בביצוע תוכניתה, היא תביא למיתון כבר בקרוב, אך אם ייעשה ניסיון לדחות את הקץ, יבוא מיתון כפוי בראשית שנת־הכספים הבאה. פירושו של דבר: עשרה אחוז מובטלים, ולא שיבעה־שמונה אחוז, כפי שהאוצר מציג זאת.

● **מניות חוסשיות** — שוק ההון מתנהג עתה על־פי הציפיות מהתוכנית. בדיקה העלתה ששערי מרבית המניות החופשיות גבוה עד 30 אחוז מהמתבקש בהתחשב במצב המשק ובזהירות הנדרשת. מכיוון שצפויות בקרוב פשיטות־רגל רבות, כדאי לבחון בשבע עיניים מניות בעלות אופי ספקולטיבי ולהקפיד על קניית מניות בעלות מרכיב ייצוא גבוה.

● **צמודי מדד** — למי שיש צמודי־מדד הנסחרים ברמת תשואה שנתית לפידיון של שיבעה אחוז, שהנה נמוכה ביחס לאלטרנטיבות אחרות, רצוי שירחק מהן מייד, אלא אם כן אלה צמודי־מדד שטווח פידיונם הוא בתוך השנה הקרובה. בעיית שוק זה היא עודפי הכיסוי של תוכניות־חיסכון, המאלצות אותן למכור את הצמודים בשוק.

● **בנקאיות שבהסדר וצמודי דולר** — ברמת תשואה של 12 אחוז בצמודי דולר אדמון ו־18.5 אחוז בבנקאיות שבהסדר וההשקעה בהן היא כדאית מאוד. אפילו בטווח של חודשים.

לדעתם, יש מקום להמתין לפיחות קרוב מסיבה נוספת: התקציב הלאומי מכוון לפיחות ריאלי של כ־12 אחוז לשנת תקציב זו. הם צופים לפיחות ריאלי של עד 12 אחוז לפחות, בחצי השנה הקרובה.

● **הדולר השחור** — מחירו מגוחך, ולכן כדאי לחטפו, כי הוא עשוי להתפרץ אם וכאשר יתברר שהתוכנית הכלכלית אינה מצליחה.

● **אפיקי השקעה שיקליים** — המוכרים יותר כפת"ם, פק"ם ומק"ם. לדעת השניים, בהתחשב בשיעורי האינפלציה הצפויים לחודשים הקרובים, רצוי להימנע מלהשקיע באפיקים אטרקטיביים אלה, אם רמת התשואה שלהם נמוכה מחמישה־שישה אחוז בחודש.

● **מקרקעין** — להערכתם עלולה מגמת הירידה להגיע ל־40־60 אחוז במחיר נכסי דלא־ניידי: מיגרשים, דירות, מישרדים וחנויות. הירידה תפגע גם באיזורי־יוקרה.

ומשהו טוב. להערכת השניים, אפשר יהיה לחיות ולא להישחק לגמרי אם נדע לנצל את הנכסים הפינאנסיים שלנו, שעדיין יש עליהם תשואה ריאלית גבוהה. לדוגמה: אם נשקיע עשרת אלפים דולר בבנקאיות שבהסדר, כדי לקבל 150 דולר לחודש ולהימנע מניזקי השחיקה. והיום, גם זה משהו.

ביצים לסין

הפעם זה מקור אמין. בחודש נובמבר תתארח בארץ קבוצה של נציגי ממשלת סין, המגלה עניין ברכישת סחורה מגוונת מישראל.

הסחורה המבוקשת ביותר היא ביצים.

מישהו זוכר כמה טון ביצים הושמדו בחודש שעבר על־ידי היצרנים, שלא רצו לגרום להצפת השוק ולהורדת מחירים?

ולבר מודאג מ־1988

הסתדרות המורים מחפשת דובר. שבין היתר ישפץ את התדמית הירודה של המורה הישראלי. 70 הגישו מועמדות. חמישה נשארו במירוץ. הם נקראו לבית הסתדרות־המורים. שמאחורי הוועד־הפועל של ההסתדרות בתל־אביב, וקיבלו דף מטעם הסתדרות־המורים מיום ה־21 באוגוסט. נאמר בו:

לקראת ראיון ב' לתפקיד הדוברות בהסתדרות המורים הצגנו תוכנית־עבודה של דוברות והסברה לטווח של שנתיים. המכוונת ליצירת תפנית דרמאתית בדימוי הציבורי של מורי־ישראל. על־פי התסריט הבא –

השבוע נחתמים הסכמים בין הסתדרות־המורים והממשלה. תוך התחייבות לשקט תעשייתי במערכת־החינוך. במשך שנתיים תמימות אין הכרזות של סיכסוכי־עבודה ואין שביתות. ב־1988, לפני חתימת הסכם־עבודה חדש. מתעורר משבר חריף במשא־ומתן. עשרת אלפים הורים (!) יוצאים בהפגנה מול רחבת הכנסת בתמיכה נמרצת בתביעות המורים.

המתכונת והסיגנון להתווית התוכנית – לבחירתך.

ראשית, טוב לדעת שהסתדרות־המורים דואגת לתדמיתה בעוד שנתיים ויותר. ושמזכיר הסתדרות־המורים, יצחק ולבר, שהוא גם חבר הוועדה־המרכזת של ההסתדרות, מבטיח שקט תעשייתי במערכת הגועשת לשנתיים הבאות. אבל השאלה בכל־זאת חייבת להישאל: מי מתחייב לפני החמישה שלא להשתמש במידע שינדבו חינם? כולל אנשי יחסי־ציבור מיקצועיים. אם הם לא יתקבלו לעבודה. שהתשלום החודשי עבורה הוא מכובד. גם בדולארים. מה ייעשה בתוכניות שיציעו? האם הם ייזרקו לפח?

אבל מה זה לעומת התיקווה שהמורים עשויים שלא לשבות. ולוא ליום אחד בשנתיים הבאות?

בכירים הפסידו ב„אלסינט"

הד"ר **אברהם סוחמי** נפרד מאלסינט ומקים חברת אלקטרוניקה מתקדמת מעבר לים. תהיה לו סיבה טובה לא להיות כאן, כי כמה ישראלים בכירים, פוליטיקאים שהאמינו בו ובאלסינט, בטח כועסים עליו, ואולי בצדק. גם

מתסטר סוחמי
לקלל את היום

הם רכשו חבילות מניות שהנפיקה אלסינט לפני זמן לא רב. מיותר לציין כמה זה שווה היום, וכמה זה יהיה שווה מחר כשתוכניות ההיי טק יירדו למעשה לטימיון.

סוחמי לא אשם, אישית. אבל כמה שנשארו עם כיסים ריקים בוודאי מקללים את הרגע שבו האמינו לתעמולה המאסיווית, המצויינת, של סוחמי, שנערכה ערב־ההנפקה, בבתי־מלון על ספל קפה ועוגה.

מיכרזים אמריקאיים בארץ

גם זה הגיע לכאן. חברת שקד־שיווק בינלאומי מפרסמת עתה באופן בלעדי בעברית, מיכרזים של ממשלת ארצות־הברית. הממשלה האמריקאית מפרסמת מדי יום כ־2000 מיכרזים. בסך שנתי כולל של 350 מיליארד דולר.

עד עתה ניתן היה להשיג אינפורמציה כזו על־ידי התקשרות למאגרי־מידע בארצות־הברית, הליך שאינו קל כלל ועיקר.

המנויים בחברה משלמים 99 דולר לחודש — סכום השווה להתקשרות יומית אחת למאגר־ידע אמריקאי למשך 50 דקות. הם מתחברים למחשב החברה הישראלית. המנוי מציין את סוג הנושא שבו הוא מגלה עניין ומקבל מייד, בדואר אלקטרוני, את כל המיכרזים הספציפיים בתחום שהוא מעוניין בו.

החברה מבטיחה דבר נוסף — מסירת מידע על זוכה המיכרז, כדי לאפשר למעוניינים לנסות ולהיות קבלני־מישנה.

„כור" והעיתונות סולחה

גם מי שלא קורא את הידיעות הכלכליות, המתפרסמות יום־יום בכל המדורים והיומונים הכלכליים, מבחין שיש סדר סמוי בסקופים שמשיגים כתבים מגופים כלכליים שונים. בדרך־כלל מישהו דואג לחלק אותם בין כולם בפירקי־זמן קבועים.

דוגמה מאלפת לכך היא סיקור הקונצרן ההסתדרותי כור. הדוברת שלו, **רחל שילה**, סימפטית ומשופשפת, ממעיטה להוציא קומוניקטים לכתבים. מה שמאפשר לכל אחד לחטוף במועדו את הסקופים שלו.

לפני כמה שבועות פירסם **דרור שרביט**, כתב דבר, שתי ידיעות בלעדיות — האחת כוונת כור לרכוש את סוכנות יבוא המכוניות האיטלקיות פיאט. השניה על כוונת הקונצרן לקנות את חברת הכימיכלים גדות של האחים **יוחננוף**.

כעבור שלושה ימים זומנו שלושה כתבים, של הארץ, ידיעות אחרונות ומעריב, לפגישה פרטית עם מנכ"ל כור **ישעיהו („שייקה") גביש**, שהתחלק איתם בסוד הנורא: כור לא תעמוד בתחזיות הייצוא.

כתגובה על הסלקטיביות במסירת האינפורמציה נקמה בכור כתבת היומון הכלכלי דבר התפוצה מבט. **סנינה סארי**, זסיפרה כי כור עומדת לפטר אלף עובדים. מי שצריך היה לראות את הידיעה — ראה אותה.

הצצה במעריב בזמן האחרון מגלה שדן **ליפקין** חזר שוב לימיו הטובים, ומביא ידיעות בלעדיות מבית כור.

מה יהיה השלב הבא?

קופל ו„אל־על": היחסים המוזרים

קדם המפרק הזמני של חברת התיירות הגדולה קופל עדיין לא יודע במדוייק כמה ולמי חייבת החברה מס' 1 בארץ לענייני תיירות יוצאת ונכנסת. מקור מהיימן אומר, שההפתעה תבוא לו מכיוון אל על. אם החוב הידוע כיום של קופל לחברת־התעופה הלאומית עומד על 1.5 מיליון דולר, יש החוששים שהוא יתפח פי ארבעה, אחרי שיתברר במדוייק שיעור החובות העדכני.

בין קופל ואל־על שוררים יחסים מוזרים. לפני שלוש שנים התפרקה השותפות הוותיקה בקופל. **שמואל („עוגי") פילובסקי** — שהיה נשוי **לעדינה**, אחותו של הבעלים **סמי רוזנברג**, שניהם צאצאי **קופל רוזנברג**, שהקים את החברה — פרש אחרי סיכסוך קשה ומות אשתו. להפתעת רבים, הוא יצא לגרמניה כנציג אל על בפרנקפורט. הוא יצא לשם כשבידו הרבה כסף, כתוצאה מפירוק השותפות.

לפני יותר משנה וחצי נשלחו מיכתבים אנונימיים ליחידה המרכזית לחקירות־הונאה במטה הארצי. אחר־כך צורפו לרשימת המכותבים **עמרם בלום**, המפרק הזמני של אל על, ראשי החברה הלאומית שבפירוק, ובשלב אחרון כמה ח"כים.

המיסמכים עוסקים בכמה בכירים בחברה

בכיר ירון
מיכתבים אנונימיים

החשודים במעשים שלא ייעשו. עד כמה שידוע שום גוף לא טיפל עד היום ברצינות במידע זו

פרק מרתק בואתם מיסמכים מתייחס לפילובסקי ולמערכת יחסיו המוזרה, בלשון המעטה, עם כמה אנשי אל־על. הבכיר הראשון שמדובר בו הוא **יעקב ירון**, שהיה נציג אל על בגרמניה לפני פילובסקי. כיום הוא משמש בתפקיד בכיר בחברה בארץ. על־פי המסתתרים מאחורי המיכתבים האנונימיים היה לפילובסקי עניין מיוחד להגיע לגרמניה, ודווקא לפרנקפורט, כנציג אל־על. הוא עשה כל מה שאפשר כדי לקבל את התפקיד.

עובד של קופל בגרמניה, שכמה דברים לא נראו לו, רשם ודיווח, לא ברור למי, ואחר־כך פרש לעבודה רומה כשהוא מפעיל צ'רטר בשיתוף עם אל על.

ייתכן שהתמוטטות קופל תאפשר לכמה מתעניינים לפשפש במה שאירע בחברה עד לפני יציאתו של פילובסקי ממנה. על־פי הנייר שהוצגה לפני העולם הזה, עוד עשוי להיות שמח בחברה הפרטית.

הנדון

(המשך מעמוד 11)

חוסיין אומר שאינו יכול לבוא למשא־ומתן בלי ערפאת. פרס אומר שאינו יכול לבוא למשא־ומתן בלי שמיר.

הערבים מאשימים את פרס כאי־יכולת להחליט, בגלל השיתוק הטבוע בעצם מהותה של ממשלת־האחדות־הלאומית. הישראלים מאשימים את ערפאת באי־יכולת להחליט. ואת חוסיין כאי־יכולת להחליט בלי ערפאת.

שני הצדדים אומרים שכבר עשו ויתורים כבירים.

שני הצדדים טוענים שאם לא יזוז העניין בקרוב (כל אחד ברוח ההצעות שלו) הרי יקרה אסון. אנשי־המערך אומרים לאמריקאים שבישראל יגאה גל הגיזענות, אי־אפשר יהיה לעצור את ההתנחלויות. חוסיין אומר שהפלסטינים המתונים ייעלמו ובמקומם יבוא הקיצוניים, וכל המישטרים הפרו־אמריקאיים בעולם הערבי ייקברו תחת גל הקנאות המוסלמית.

מצחיק? לא, אין זה מצחיק בכלל.

■ ■ ■

כל הוויכוח הזה אין עריין זכר להסדר־השלום. לגבי טיבו של הסדר זה רובצת תהום בין ממשלת־ישראל, ממשלת־יררן והממשלה־ה־פלסטינית־בדרך. על כך אף אין מדברים כיום.

האוסטימיסטים משני הצדדים אומרים: קודם כל שיתחילו לדבר. משא־ומתן יוצר אווירה חדשה. באווירה חדשה יעלו רעיונות חדשים, הנראים כיום בלתי־אפשריים.

אותם אופטימיסטים מזכירים שוב ושוב את האימרה הסינית המפורסמת, על המיצעד בן אלף המילין המתחיל בצעד אחד ראשון. כיום מדברים על הצעד הראשון הזה — ואולי רק על המילימטר הראשון של תזוזת האגודל לקראת הצעד הראשון.

כל טיולי מרפי לא נועדו אלא כדי לדבר על המילימטר הזה — לדבר, בינתיים, ולא לעשות.

האמריקאים עדיין אינם יודעים אם הם בכלל מוכנים גם לכך. הם כפופים לווטו ישראלי. הם פוחדים מפני כיש־לון, שיבייש את רונלד רגן.

ובינתיים מרסי מטייל.

עיתונות

ציציות או ציצות?

„לא כל חרא ולא כל זיון צריכים להיות מונצחים!"

שאלה: אני בת 32 ונשואה באושר. יחסי־המין שלי עם בעלי טובים מאוד... להפתעתי המרובה, גיליתי לא מכבר שבנוסף לקיום היחסים איתי, הוא גם מאונן לפעמים... האם זאת אומרת שיש לנו בעיה?"

תשובה: אם מדובר... בתופעה ה־מתרחשת רק לעיתים רחוקות, אין לך מה לראוג. זה טיבעי. זה נורמלי.

לעורך הטרי של מעריב, עידו דיסנצ'יק, 42, זה לא נשמע טיבעי כל־כך. למרות שמאז מונה, לפני שבועות אחדים, כעורך הצהרון, ביקש להדהיר אותו קרימה — נוכח ידיעות אחרונות, ההולך ורחק ממנו בשיאי־התפוצה שלו, וחדשות, הנושף בעורפו, ולשם כך בחר בסממנים חיצוניים, בעיקר. כמו בכותרות גדולות ואישיות יותר, ריבוי מיסגרות בעלות רקע אפור וורוד — נראה לדיסנצ'יק כי גל הגסויות שהציף את מעריב לאחרונה אינו בדיוק תרופת־הפלא שלה זקוק העיתון.

„דרך עגב". לכן, למחרת היום שפנינת האוננות הופיעה במדור המין החדש של מעריב, בעל השם המדבר בעד עצמו, דרך עגב, מיהר דיסנצ'יק והוציא חוזר מנוסח בלשון חברה'מנית לעובדי העיתון („כוחותינו"), שבו ביקש להזכיר להם כי „לא כל חרא וכל זיון צריכים להיות מונצחים במעריב." וכדי לשים קץ לתופעה, קבע סדרים של צנזורה פנימית (ראה גלופה).

אלא שהחוזר, הלוחם בטעם הרע, לא בדיוק הועיל. עבר רק שבוע ודיסנצ'יק היה יכול למצוא בעיתונו, מה זאת, למשל, דוגמה של אכסהר־ביציוניזם גברי: „הגבר מראה את הפין לאשה."

וכדי לא לקפח את הנשים, דובר באותה כתבה גם על נושא חשוב במיוחד, ההטרוכרומופיליה. „כאשר אשה לבנה מתגרה מינית רק במגע עם גבר ציבעוני."

זרעונים לאמא. לא שכוחותינו הסתפקו במבוגרים. גם חלקם של הילדים לא נגרע. בכתבה סכסכ בחדר־הילדים רווח, בין השאר, על קבוצת גילאי שבע. „שהגיעו לאורגזמה כ־15 עד 20 פעמים ליום" וגם הובא הסברה של ילדה בת חמש מרעננה, כיצד אביה נותן „זרעונים" לאמה: „הוא שוכב עליה."

ייתכן כי ההסבר לכל זאת אינו אלא שמרוב רצון לשפר את העיתון לא הספיקו כוחותינו לעיין בחוזר של העורך החדש.

אחרת קשה להסביר כיצד הגיע אפילו בעל הטור יוסף לפיד, מנכ"ל רשות השידור לשעבר, לגסות כה קיצונית, כפי שהנציח אותה בגליון סוף־השבוע האחרון של מעריב. שאל לפיד, בנתחו את הקצנתו של הליכוד: „לאן הם הולכים? לציציותיו של הרב כהנא או לציצותיה של גאולה כהן?"

מעריב

העתון הנפוץ ביותר במדינת ישראל

המו"ל: הוצאת מדיעין בע"מ המערכת: תל־אביב, רח' קרליבך 2
מיכוד — 67132, ת.ד. 20050 — מיקוד 61260, טלפון 439111

13.8.1985

אל: כוחותינו
מאת: עידו

שלום,

לא כל מגע מיני הוא זיון ולא כל צואה היא חרא.
לא כל חרא ולא כל זיון צריכים להיות מונצחים ב"מעריב".

כדי שלא נאבד את הפרופורציות בנושא הזיונים - נפרט אלה הזוכים להתייחסות מילולית בוטה בחלקים השונים בעיתון - אני מבקש בזה להנחות את כולם כי שימוש במלים גסות בטקסטים שלנו מחייב אישור מפורש מראש של העורך הנוגע בדבר. גם העורך ינהג בחומרה אם יבדוק את החלטתו אצלי, אצל יובל, לוי, תירוש או ארז, אם ההחלטה - להשאיר או להשמיט מלה גסה - היתה נבונה. ברוב המקרים היא לא תהיה נבונה.

שימוש מופרז במלים וביטויים גסים אינו מעיד על חופש-ביטוי או על קידמה, רק על טעם רע.

ש ל כ ם ,

עידו

חוזר־ההתראה של עורך „מעריב"
הטרוכרומופיליה זאת לא מילה גסה

היסטוריה

117 מילים אומללות

הרב הרומני והמיליונר הבריטי פנו בבקשה למופתי: להקים את בית־המיקדש

היו ביניהם, מי שהיו בעבר „קופאי־בנק ברנגון, אמרגן־שחקנים, מדריך־תיירות, סוחר־תמונות, ליצן־קירקס, שמאי־קרקעות, מזקק־שיכר סקוטי, מגנן־נבל, נהג־מונית, מורה בבית־ספר עממי ומיסיונר." כך תיאר רונלד סטורס, מי שהיה מושלה הצבאי (הבריטי) של ירושלים, כמעט לפני 60 שנה, בספר זיכרונותיו, את חבריו לעבודה של אחד ריצ'ארד ווטסון, פקיד זוטר במינהל המנדטורי באותם ימים, אשר ביקש בשבוע שעבר, במיכתב למערכת לעיתון המופיע בעיר־שדה סקוטית, לשתף את הקוראים בכמה מחוויותיו מאותן שנים.

„אני אחראי!" מה שעורר את ווטסון בן ה־88 לכתיבת מיכתבו היה גזה־הדין של נאשמי המחתרת היהודית. ווטסון ביקש להזכיר נשכחות, להוכיח כי מאז ומתמיד לטשו הציונים, שהגיעו לארץ־ישראל בעיקבות הצהרת בלפור („הצהרת 117 המילים ה־אומללות", כדבריו), את עיניהם להר־הבית, אם כי בפחות תוקפנות, ובהרבה פחות תיחכום.

העובדות שווטסון העלה הן שבאר־תן שנים ראשונות של המנדט הבריטי פנו גם הרב הראשי של יהודי רומניה וגם המיליונר־התעשיין (איי־סי־איי, התעשיות הכימיות האימפריאליות) הבריטי־הציוני סר אלפרד מונד, בפניה ישירה אל המופתי של ירושלים, ה־חאג' אמין אל־חוסייני, וביקשו ממנו למצוא דרך כיצד להקים מחדש את בית־המיקדש על הר־הבית.

מה שמנע, לדעת ווטסון, את המשך הדיון ברעיונות־טירוף מן הסוג הזה לא היה רק המופתי עצמו, אלא, בעיקר, המינהל המנדטורי, שלמרות כל חולשותיו, לא ידע חוכמות.

כאשר, למשל, הצד השני ביקש לעורר מהומות, הוסדרו הדברים, לפי זכרונותיו של ווטסון, בצורה פשוטה לגמרי. היה זה באחד הימים כאשר משוחררי הגדודים העבריים של מיל־חמת־העולם הראשונה ביקשו לקיים טקס־אזכרה לחלליהם בבית־הכנסת על שם רבי יוחנן בן־זכאי בעיר העתיקה ולצעוד אליו, ממרכז ירושלים, כשהם נושאים עימהם את דגלי הגדודים.

מייד ביקשו ראשי הציבור הערבי להיפגש עם מושל העיר והודיעו לו, שאם אכן ייערך מיצעד יהודי כזה הם „לא יוכלו להיות אחראיים לסדר בירושלים." השיב להם המושל: „אין כל צורך שאתם תהיו אחראיים לסדר. אני אהיה אחראי לסדר!"

אהובה דנה, האחות היפהפיה, יצאה לטפל בראש־הרשת הפצוע, החליטה להינשא לו — ולבלות את ירח הדבש בתאילנד במסע לקניית סמים

„כן, אני מוכן להתראיין," אמר בטלפון יעקב רודיטי, „אבל בתנאי שיעזרו ליי."

שאלתי מה העזרה שהוא מצפה לה, ורודיטי ענה: „אני לא אוהב לקרוא לזה כסף. אז נקרא לזה עזרה."

מאחר שאין זה נהוג לשלם עבור ראיונות, לא ריאייניתי את רודיטי. למרות שהייתי סקרנית מאוד לשמוע מפיו מדוע החליט בגיל המתקדם של 63 לסכן את חייו עבור מישטרת ישראל ולהפוך למגלה רשתות להב־רחת הרואין.

את כל חייו, עד לגיל 60, עבר רודיטי כאדם קטן וחסר־צבע. מפעם לפעם הסתבך בעבירות של מירמה ושיבוש הליכי־מישפט, ומכאן היכרו־תו עם המשטרה.

ההיכרות עם המישטרה הביאה את רודיטי לעיסוק נוסף. הוא הפך מודיע של מישטרת־ישראל. הוא התערב בין עבריינים ומסר עליהם מידע למיש־טרה. הוא היה איש אפור, ולכן לא חשדו בו העבריינים שהוא עובד עבור המישטרה. הוא רכש את אמונם של אנשי העולם התחתון בחולון, וכמה מהם פנו אליו בבקשות לעזרה בהב־רחות סמים לישראל. סמים הם השטח המכניס ביותר בעולם הפשע והמזיק ביותר לציבור. והמישטרה מייחסת חשיבות רבה למודיעים החושפים רשתות־סמים.

כאשר התבקש לנסוע לחו"ל ול" הביא סמים עבור מבריחים, עשה זאת בתיאום עם המישטרה, וגרם לתפיסתם של עבריינים אחדים. המישטרה הש־תדלה מאוד שלא לחשוף את רודיטי, בתיקווה שתוכל להשתמש בו לאורך זמן, ולמיבצעים חשובים ביותר.

תענוג ועסק

כאשר פגש רודיטי ב־ 1984 את יוסי בן־יוסי בחולון, הסכים רודי־טי להצעתו של יוסי לנסוע איתו לגרמניה ולייבא לארץ סמים. אולם כאשר פנה רודיטי למפעיל שלו במישטרה וסיפר על מיבצעו החדש, לא קיבל עידוד. המישטרה חששה שמא מסכן הפעם הקשיש את חייו, שאם ייחשף באירופה לא תוכל המישטרה להגן על חייו, והוא עלול להירצח. למרות האזהרות החליט רודיטי להתנדב לחשוף את הרשת החדשה, שהיתה אמורה להבריח כמויות גדולות של הרואין מתאילנד לישראל, דרך אירופה.

בגלל קשיים כספיים של יוסי בן־יוסי, לא נסע אתו רודיטי בנסיעה

הראשונה לתאילנד. בן־יוסי נסע לתאילנד עם אדם אחר והביא לאירופה חצי קילוגרם הרואין. רודיטי הוזעק לאירופה, והוא העביר את הסם לדנ־מרק. בינתיים נפגע יוסי בן־יוסי בת־אונת־אופנוע בגרמניה, וחברתו היפה־פיה, אהובה דנה, באה אליו לגרמניה כדי לטפל בו.

האהובה היא אשה צעירה, גרושה ואם לשני ילדים המתגוררים אצל בעלה. היא היתה לעזר רב בטיפול בפצעיו של יוסי, מכיוון שבמיקצועה היא אחות מוסמכת, ועבדה בבית־חולים איכילוב בתל־אביב.

הצעירה גבוהת־הקומה, בעלת השי־ער השחור והעיניים הרושפות, נשארה עם בן־יוסי בגרמניה. השניים חשבו להתחתן. והחליטו שאת ירח־הדבש המוקדם יבלו בתאילנד. אולם הם רצו לשלב תענוג בביזנס, ולקחו איתם את רודיטי.

נשיקה מאהובה

עשרה ימים בילו השלושה בתאילנד ונסעו למחוז־הנופש שבמשולש הסמים. בני־הזוג קנו 442 גרם הרואין. את הסם התכוונו להעביר לבנגקוק בתוך ביטנת מעיל שקנה יוסי באמסטרדאם, במיוחד למטרה זו. אולם פעולות התפירה לא הצליחו, ורודיטי החליט לקחת את הסם כשהוא עטוף במעיל ולהעבירו במטוס.

לשם זהירות נסע רודיטי לבדו, ובני־הזוג הגיעו אחריו לבנגקוק. שם התייעצו והחליטו להעביר את הסם לאירופה בתוך אריזה של כדים דקורטיביים. הם הלכו לחנות־כולבו גדולה וקנו שני כדים מפוארים, שהיו נתונים בתוך ארגז־קרטון. כאשר חזרו למלון, חילקו אהובה ויוסי את הסם ל־39 מנות והכניסו כל מנה לתוך שקית ניילון קטנה. הם קילפו את הקרטון מעל דפנות הארגז והדביקו את השקיות. אחר־כך כיסו את הש־

האם כך נראה סוכן־מישטרה, היוצא בגיל 63 למסע־הרפתקות מסוכן בשתי יבשות — כדי לגלות רשת־הברחה של סמים?

הרפתקות הסוכן הקשיש

קיות בקרטון המקורי, והקפידו שהדב־בקה החדשה לא תיראה לעין.

הוחלט כי בני־הזוג ייסעו ראשונים לאמסטרדאם, ורודיטי יבוא אחריהם כשהוא מביא איתו את הסחורה.

רודיטי שיחק כסוכן כפול אמיתי. כאשר היה בידיו ההירואין, התקשר מיד עם מישטרת־ישראל וביקש הוראות. המישטרה ביקשה שלא יקח את הסם לאירופה, כפי שתיכננו בני־הזוג, אלא ישלח את החומר ברואר ישירות לישראל.

רודיטי חשש כי בני־הזוג יכעסו על שינוי התוכנית, אבל למזלו התערבה בעניין המישטרה התאילנדית. אהובה ויוסי נעצרו ליומיים, בחשש של הברחת סמים. אולם מאחר שלא נמצא עליהם מאומה, הם שוחררו ונסעו לאמסטרדאם. להפתעתם הגדולה ראו כי רודיטי עולה למטוס בלי ארגזי־הכדים. הם לא העזו לדבר איתו במטוס, אולם כאשר הגיעו לאמסטרדם סיפר להם רודיטי כי ראה שהמישטרה מרחרחת במקום ומחפשת אותם, וגילה כי הם נעצרו, חשש לגורל הסם והח־ליט לשלחו ישירות לישראל.

„הם כל־כך שמחו על היוזמה שלי, שאהובה נישקה אותי," סיפר רודיטי למישטרת־ישראל. השניים הזמינוהו לארוחת־ערב מפוארת, ויוסי שלח אותו בחזרה ארצה. הוא היה אמור למסור את הסם לאדם שיגיע לקבלו, ויתן לו את הכסף. אחר־כך אמור היה רודיטי לחזור לאמסטרדאם, ולתת את הכסף ליוסי.

את עיסקי הרשת בארץ היה צריך לנהל אחיו של יוסי, יהודה בן־יוסי. אולם בניגוד להוראות שקיבל הוא לא נשאר בארץ, אלא נסע להולנד, ולא היה מי שישיג את הקונים וימכור את ההרואין בישראל.

נסיון חטיפה

המישטרה לא רצתה עדיין לחשוף את רודיטי. היא החליפה את הסמים, שהיו בחבילות, בחומר דמוי־הרואין, וחיכתה.

יהודה חזר ארצה ובא לקבל את הסמים, אבל המישטרה ביקשה מרו־דיטי שיעכב את העיסקה ככל האפשר, עד שגם יוסי ואהובה יחזרו ארצה, וייעצרו גם הם. אולם הזמן נמשך, הקונים הביאו את הכסף, ולרודיטי לא היתה סיבה נוספת למשוך את העיס־קה. נקבע יום למסירת החומר.

בחור, שנשכר תמורת 300 דולר, הגיע אל רודיטי לקבל את הסמים. הם הלכו יחד למקום שבו הטמין רודיטי את האבקה דמויית־ההרואין, בשדה, ליד הדרייב־אין בתל־אביב. רודיטי מסר את החומר לצעיר, שנסע במונית ליבנה.

כעת נכנסה המישטרה לפעולה. היא עצרה את יהודה בן־יוסי, שחיכה להרואין ביבנה, וגם את הצעיר שהעביר את הסחורה. המישטרה ידעה כי עליה לבקש את הסגרת אהובה ויוסי לישראל מהולנד ועל כן היה עליה לחשוף את חלקו של רודיטי.

מהרגע שבו הפך רודיטי עד־תביעה ראשי, הוא נשמר על־ידי המישטרה. נשכרה עבורו דירה בתל־אביב, והוצ־מדה לו שמירה מישטרתית. למרות השמירה היו החיים מסוכנים לרודיטי, ואלמונים ניסו לחטוף אותו כאשר הלך ברחוב בתל־אביב. אדם ניגש אליו ושאל אם שמו רודיטי. כאשר ענה בחיוב, ניסה האיש לדחוף אותו לתוך מכונית שעמדה בצד המדרכה. אולם רודיטי, בעל התושיה, הצליח להתחמק מרודפיו וברח מהמקום.

עלילות והרפתקות

התובעת, נאווה שילר, הגישה כתב־אישום נגד חמישה אנשים. וביניהם אהובה ויוסי, שהוסגרו מהולנד.

בתחילה ניסו כל הנאשמים לכפור באשמה. הם סיפרו כי נסעו לטייל בתאילנד, כי פגשו שם במיקרה את רודיטי, וכי לא היה להם כל קשר לסמים. אולם כאשר עלה רודיטי על דוכן־העדים ומסר את עדותו, חזרו בהם הנאשמים. הם הודו בכל וביקשו רחמים.

יוסי נידון לשש שנות מאסר, אחיו יהודה לשלושים חודשי־מאסר ואהובה נידונה ל־16 חודשי־מאסר בלבד, בהתחשב בכך שהיא אם לשניים.

עד שהסתיים המישפט, בילה רודיטי את רוב עיתותיו במישטרת תל־אביב. שם היה אורח רצוי, והירבה לספר על עלילותיו. נראה כי האיש בן ה־63 הצליח לעבור בשנה האחרונה יותר הרפתקות מאשר כל גיבור סרטי־מתח, ויהיה לו מה לספר לנכדים.

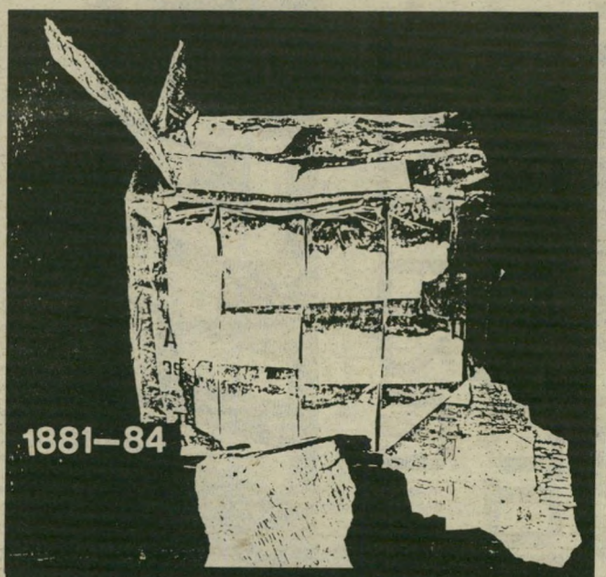

זוהי חבילת־הסמים: שקיות קטנות של הרואין שהוסתרו בתוך ביטנה של ארגז־קרטון של שני כדים תאילנדיים

אילנה אלון

רהיטי מאיר קובר

שלם וקח- הסבלים שלנו כבר מחכים!

לרגל העברת
התצוגה הקבועה
של רהיטי מאיר קובר
מראשל"צ
לרח' הבנאי 34 בחולון
כל הרהיטים –
בחצי המחיר!

התצוגה הקבועה והמורחבת של רהיטי מאיר קובר, עומדת לרשותך ברחוב הבנאי 34 באזור התעשיה חולון.
לרגל העברת כל התצוגה לחולון, נמכרים הרהיטים, (סוג א', ללא פגם) שהוצגו באזור התעשיה ראשל"צ במחירים שלא היו כמותם.
שלם וקח – הסבלים שלנו כבר מחכים.

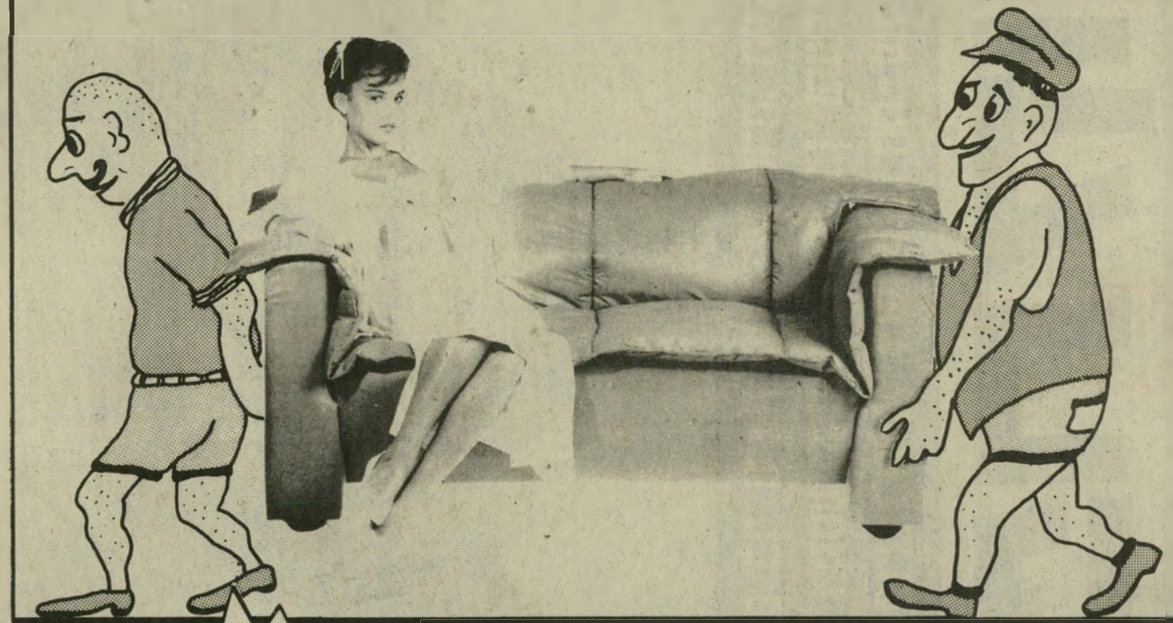

המכירה המיוחדת בראשל"צ בלבד.

מפעל ואולם תצוגה: איזור התעשיה החדש ראשל"צ
מאחורי בית העלמין חולון (ג.א.פ.ע. לשעבר) טל. 03-944144-5-6

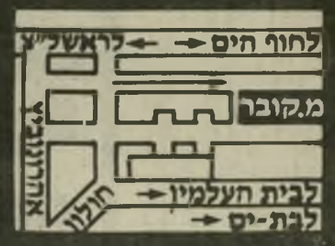

פתוח בשבתות
מ-10 בבוקר עד 9 בערב
בימי חול
מ-8 בבוקר עד 8 בערב.

מרים בנימיני

מזל החודש: בתולה

שנתיים וחצי של שינויים בכל תחומי החיים

בימים אלה חוגגים בני מזל־בתולה את יום הולדתם, וגם אם ברגע זה נראה שלא יהיו שינויים יוצאי־דופן בחייהם – חשוב לדעת שדווקא השנה לא תהיה סתמית ובלתי־נחשבת.

עד מחצית נובמבר 1985 יתכן שלא יר־גישו בשינויים ניכרים. חודש נובמבר מביא עימו את השינויים שישפיעו על בני המזל בשנתיים וחצי הבאות.

כוכב סטורן יגרום להם, לבני מזל־בתולה, קשיים בנקודות החשובות במיוחד בחיי־הם. היינו: קריירה, שותפים לחיים ודאגה לבני־מישפחה, שאינם מוכנים להמשיך ול־היעזר, כפי שהיה קודם.

קריירה

יתכן שבנובמבר עצמו עדיין לא ישתנה דבר, אבל במרוצת השנה הכל ייראה אחרת. לפתע הדברים לא יהיו בשליטתם של בני־בתולה. מאבקים, שנמשכו לפעמים שנים, יסתיימו לפתע, לא תמיד בתוצאה המקווה. מאוחר יותר יתברר שהשינוי שנכפה הוביל לדרך נכונה ומתאימה יותר. בינתיים זה יכול לקחת שנתיים וחצי עד שיהיה אפשר להשלים עם השינוי, כדי להשתכנע שאפשר לבנות את הקריירה בצורה שונה.

לא קל לשנות את דרך המחשבה, ובוו־דאי לא את השאיפות שנותבו כולן לכיוון אחד. בני המזל ייאלצו לשנות מיקצוע, תפקיד או אולי את מקום־העבודה. גם אלה מבני המזל שיטפסו בסולם ויגיעו לתפקיד יותר סמכותי, יגלו שיש להם מתנגדים ואויבים רבים, המוכנים לעשות הכל כדי להורידם מהכיסא. מהתפקיד ומהסמכות שינתנה להם.

לא כדאי לבצע שינויים מתוך התלהבות של רגע. כוכב שבתאי יהרוס את ההזדמ־נות. זה בהחלט לא מתאים לדרך שבה הוא פועל. גם אם יובטחו הבטחות ואנשים יפעלו מתוך רצון טוב וכוונה אמיתית לעזור, זה פשוט לא יילך.

השנתיים הבאות יהיו בסימן של בניה איטית, תוך מאבקים. עבודה קשה והשקעת מאמצים, שיפתיעו את בני־המזל. לא תמיד אדם יודע למה הוא מסוגל ועד היכן אפשר למתוח את החבל. במיקרה זה תצמח מכך תועלת רבה. בני־בתולה, שעל־פי־רוב אינם נאבקים על תפקידים של שליטה וסמכות, יבינו שהם יכולים לבצע את העבודה טוב מאותם שהרושם החיצוני משחק תפקיד ראשי בחייהם.

מגורים

כפי שכבר הוזכר, יהיו שינויים בתחום זה. לעיתים יהיה צורך לשנות את עיר־המגורים רק בגלל החלפת מקום־העבודה. תופעה שכיחה תהיה הצטמצמות והורדת רמת־החיים, עיכובים ודחיות במעבר לדירה חדשה.

שום דבר לא יתנהל לפי התוכנית. אין ספק שקשיים רבים יוערמו על בני המזל, עד שיזכו ליהנות ממגורים בסביבה חדשה.

טיפול בבני־מישפחה מבוגרים נכלל גם הוא בשנה המתקרבת. גם הפעם ימצאו את עצמם בני־בתולה עובדים ומתאמצים, כש־איש אינו מוכן לקחת על עצמו את ההת־חייבות והאחריות השיגרתית והאפורה, ומעמסה זו תיפול על כתפיהם.

ומה שבינו לבינה

כבר הזכרנו שמפברואר 86 יהיו הזדמנו־יות חדשות להכיר מועמדים חדשים וליה־נות מקשר ממושך, בעל אופי יציב יותר. אבל יש להתחשב בהשפעות המנוגדות של סטורן ויופיטר. יופיטר אומנם ייאפשר לה־כיר אנשים חדשים, אבל סטורן עלול לה־ביא להחמצה ולהפסד. זאת בעיקר בגלל ביקורת ותיכנון יותר מדי קפדניים. חוסר־ספונטניות ורצון לצעוד רק בדרך בטוחה והגיונית יגרום בפירוש לאיבוד ההזדמ־נויות.

עדיף אולי להתאכזב ולהתנסות בנסיו־נות קשים, מאשר לוותר מראש רק כדי שלא לשגות. אבל כשלדבר יש השפעה על כל החיים, צריך לחשוב על כך בדרך אחרת. נישואים המתנהלים בשערוריות, קינאות ומריבות, עלולים להגיע לקיצם השנה, שכן יופיטר לא יתן לעניינים להימשך כשהתש־תית אינה טובה.

בכל זאת, גם נישואים מעין אלה אפשר יהיה לתקן בעזרתו של כוכב שבתאי. זה דורש משני הצדדים התנהגות שונה, הת־ייחסות אחרת והשקעה של מאמץ רב כדי לתקן את המעוות.

אתם עמוסי עבודה, כשרוב האחריות מוטלת עליכם בלבד. ה־29 בחודש יהיה קצת יותר קל, בגלל עזרה שתקבלו מידיד המבין את מצבכם ואת הקשיים שבהם אתם נתונים. ה־30 וה־31 יהיו מעייפים, וייתכן שתצטרכו לש־כב במיטה יומיים. בעיות בריאות יטרי־דו ואין לזלזל בהן. התוצאות עלולות לה־יות קשות מכפי שאתם חושבים. ה־1 וה־2 בספטמבר יהיו הרבה יותר קלים עבורכם.

עלה
21 במרס – 20 באפריל

* * *

בתקופה זו טוב לצאת מהבית, לתכנן טיולים, נסיעות, ביקורים או כל דבר אחר שהוא מחוץ לבית. השיגרה הרגילה מכ־ניסה אתכם למתח. בבית יש יותר מדי מתיחות. טוב יהיה להתרחק לזמן מה מכל האנשים שעימם אתם חיים. ה־29 יהיה מתוח ומאכזב. ב־30 הדברים עדיין לא מסתדרים. מה־31 – הכל נראה יותר קל. בתחום הרומנטי תהיו מבוקשים ונראה כי צפויה לכם הצלחה.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

אתם חשים חוסר מרץ ורצון להשאר בבית. הבית מאוד מעסיק את מחשבותיכם בתקופה זו. רוצים לעבור לדירה אחרת, לעיר שונה, או לפחות לשפץ את הדירה ה־נוכחית. כדאי לחת־מסר כעת לנושא זה, התוצאות יהיו משמ־חות. וזה יחזיר לכם את המרץ גם לדברים אחרים. היכרויות ח־דשות יוסיפו התרג־שות לתקופה. ה־1 וה־2 בספטמבר מצבי־עים על אפשרות זו. ה־3 וה־4 יהיו מעצבנים.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

התחום החשוב ביותר בתקופה זו הוא חתחום המיקצועי והכספי. נכון שזה נמשך כבר זמן רב, ולפעמים יש רצון לקחת סיכון ולצפצף על כל העצות. אבל כל צעד שעושים עכשיו – יקבע את עתידכם המיקצועי והכספי למשך זמן רב, וכל שגיאה שתיעשה תעלה לכם ביוקר. ה־ימים הראשון וחשני מתאימים לשיחות ב־עניין המשך הקריירה. כל הבטחה שתובטח אז לא תתקיים למרות הכוונה הטובה.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

* * *

בשטח העבודה נעשים שינויים שלא תמיד מוצאים חן בעיניכם. תצטרכו להשלים עם כך שיש דברים שלכם אין שליטה עליהם. טוב שלא תתערבו. ברגע זה איננכם יכו־לים לראות בבירור את התמונה הנכונה. גם אם טענותיכם הן הגיוניות, זה יישמע מגוחך לאותם המת־מצאים טוב מכם בעניינים. ב־1 וב־2 בחודש תקבלו הודעה משמחת מארץ אחרת, זה יפתור בעיה שהציקה זמן רב.

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

אותם שנולדו בשבוע הראשון של מזל בתולה מתחילים להרגיש יותר טוב. האחרים עדיין אינם מרגישים טוב וסובלים בעיקר מעצ־בנות. חרדות והרגשה שקשה להבין מהיכן היא נובעת. לפחות ה־30 וה־31 בחודש – מבטיחים לכם ימים מלאי עניין, בני המין השני ינסו ליצור קשר. מתיחות שהיתה לכם עם אנשים שמאוד קרובים לכם תגיע לנקודת־שיא. ולפתע הכל יונח על השולחן ותיגררו למריבה סוערת.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

ה־29 וה־30 בחודש יעמידו אתכם לפני בעיה חדשה בתחום המיקצועי. לא יהיה קל לפתור זאת ברגע זה. יתכן שכדאי לדחות את התחלטה, ואפילו אם לוחצים עליכם – לא כדאי להחליט בחיפזון. ה־1 וה־2 בספטמבר יהיו בתח־לט יותר נוחים, אתם עומדים לפגוש באדם שהיה ועודנו מאוד חשוב. אבל ברגע ש־תפגשו בו יתברר שיחסכם השתנה לגמרי, ומה שהיה חשוב – איבד את חשיבותו.

תאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

* * *

קונפליקטים קשים ביותר לוחצים אתכם. מצד אחד אי־אפשר להמשיך במצב שבו אתם חיים, מצד שני לא קל לשנותו. בשטח הרומנטי הגיע הזמן לסיים קשרים, שבכל תזמן האחרון גרמו לכם אכזבות. בן־הזוג אינו מקל, התנהגותו שונה מדבריו, ואתם שיש לכם אינטואיציה מפותחת ויכולת לח־דור למחשבות של הזולת, חייבים ליישם זאת באהירות גם על עצמכם ועל האנשים הקרובים לכם מאוד.

שור
21 באפריל – 20 במאי

* * *

התחום המיקצועי־מעסיק אתכם רוב הזמן. למעשה, הגעתם למבוי סתום ואיננכם יודעים איך להמשיך. הזדמנות לשוחח תה־יה לכם ב־28 או ב־29 בחודש. יתכן שתוש־מע באוזניכם הצעה מעניינת. אבל תשובה כדאי לתת רק בעוד שבוע. כרגע חכל אינו יציב. והרגשה היא שמשהו ישתנה ואין לכם יכולת להשפיע על מהלך העניינים. ה־1 וה־2 בספטמבר יהיו יותר קלים והדאגה תחלוף.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

אתם חושבים על נסיעות בתוך הארץ או מחוצה לה. ברגע זה לא רצוי לשבת במקומות סגורים. זה הזמן לצאת לפעילות ואף להצלית. אתם עומדים לפני עליה מעניינת בתחום ה־מיקצועי. אבל כמה תנאים קשורים לכך. חכל יילך חלק כל זמן שאינכם מתחילים להאשים. לחשוד ו־לפקפק בכוונותיהם של ידידים, המעוניינים בטובתכם. ה־29 בחודש עשוי לשמח אתכם מבחינה כספית.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

ה־29 בחודש אינו נוח. נדמה שאתם מוצאים לכם מתחת לאדמה סיבות לריב עם כל האנשים הסו־בבים אתכם. ביום השישי כדאי לקנות כרטיס־הגרלה. יש סיכוי לזכות בסכום כלשהו. ה־1 וה־2 ב־ספטמבר טובים ל־נסיעות או לפגישות, לשיחות ואף לישיבות ולראיונות. יתכן ש־כדאי לענות למודעות המופיעות בעיתונים. ה־27 וה־28 בחודש אינם נוחים, ויתחיל סיכסוך מישפחתי.

דלי
20 בינואר – 19 בפברואר

* * *

בתקופה זו טוב לפעול בשיתוף־פעולה. תצטרכו לבוא לקראת האנשים שעימם אתם עובדים וחיים. ב־28 וה־29 – יהיו מאוד מתישים. תנו לאחרים להחליט את ההחלטות החשובות. ה־30 וה־31 – יהיו הרבה יותר נוחים. גם מבחינה רומנטית נר־אה שצפויה לכם הצ־לחה. אם כי קיצרת־ימים. כרגע אי־אפשר להתחיל בקשרים שיש להם אופי יציב. ה־1 וה־2 בחודש אינם מתאימים לספקולציות.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

לרותי

לבכות בסרטים

„סגור במעגל של ידידות וידידים," כותב (1090/85), „רובם נשואים, חל־קם כבר בפעם השניה, או גרושים, המקטרים על דמי־המזונות. רוצה לפ־רוץ את המעגל, מקווה שאי־שם יש אחת שתתאים. על עצמי: מסלול של עממי, תיכון, צבא, אוניברסיטה ו־עסקים. בן 33, גובה 1.80 מטר, ביישן, לא כל־כך יפה. אוהב להקשיב, אבל שונא ברברניות. אוהב חוויה משותפת, שונא צעקות. אוהב אנשים, שונא מסיבות. לא מתבייש לבכות בסרטים, לא מתבייש לבקש סליחה, כשטועים, לא מתבייש ללמוד מאחרים. חשוב לי יושר, מקבל פריחה משקרניות, חשו־בה לי כנות, בורח מצבועות. חשוב לי ליטוף, כזה מצמרר חושים. חשובה לי אהבה — איפה מוצאים?"

עם כל הביישנות, שעליה הוא מצהיר, הוא טוען ש„זה יהיה בהחלט מוצדק, אם אקבל מיכתבים מלוא השק."

★ ★ ★

קשר חם

היא כותבת בשיא הקיצור: „בת 35, רווקה, אם לבן שנתיים, שמנה, מח־פשת כן, אוהב ילדים, לבניית קשר חם, עמוק ויציב." קוראים לה דינה, והיא מצפה בת"ד 1279, באר־שבע.

★ ★ ★

פרק ב'

„שורשים בקיבוץ ועיניים נשואות לעולם הגדול, ובתווך מציאות עירונית של יום־רודף־יום ושיגרה לוחצת," מתחיל (1091/85). הוא אקדמאי, בן 36, גובה 1.77 מטר, אלמן, אב לילדה חמודה בת ארבע, מגדיר את עצמו כ־ביתי, סולידי, איש אשכולות. „מעוניין להתחיל פרק ב' בחיים." הוא ממשיך, „מחפש רצינית, מעניינת, רחבת־אופ־קים, אשת־שיחה. למתאימה מובטחות הענקת חום, התחשבות, תשומת־לב רבה ושותפות כנה." נראה לי שכדאי לנסות. הוא יודע בדיוק מה אנחנו צריכות.

★ ★ ★

כוכבת־קולנוע, על אחת מח־ברותיה: „אני לא מבינה אותה. היא מתגרשת, אף־על־פי שכרגע היא בכלל איננה זקוקה לפירסומת!"

★ ★ ★

סמנכ"ל מבטיח

„גם אני זקוק לעזרה ממדורך," הוא כותב, „אינני מצליח לפגוש בה ב־אקראי, אולי בעזרתך כן. אגב, המדור שלך חשוב ומצויין גם יחד," הוא מו־סיף בממזריות: „את אוהבת מחמ־אות..." בוודאי, יקירי, אתה לא?

הוא בן 29, ממלא תפקיד של סגן מנכ"ל בחברה בתל־אביב, מסיים כעת תואר שני במינהל־עסקים באוניבר־סיטת תל־אביב. רווק, מעוניין בקשר עם אשה. הגיל לא חשוב. „מאחר ותקצר היריעה לפרט את כל מעלותיי ומעלותיה," הוא מסיים, „אני מבטיח שהכותבות אליי לא תתאכזבנה." שמו יוסי, ותגיעי אליו דרך ת"ד 30680, תל־אביב 31306.

★ ★ ★

וודי אלן אמר פעם משהו, שקי־בל עכשיו אופי אקטואלי: „מדוע החזיר נאסר על־ידי המישפט העברי – עדיין שאלה סתומה היא. לדעת כמה חוקרים, התורה בסך־הכל המליצה שלא לאכול חזיר במיסעדות מסויימות."

★ ★ ★

ביישן ומופנם

„אני אומנם צעיר — בן 22 — אך אני מקווה שזה לא יהווה בעיה, כי זה זמן רב שאני מחפש דרך לצאת מהקיפאון החברתי שבו אני נמצא, עם סיכויים נמוכים להכיר בחורה מעניינת," הוא כותב, „אני ממושקף, גובה 1.85 מטר, טיפוס ביישן ומופנם. מחפש בחורה נחמדה, אשת־שיחה מעניינת, בעלת אופקים רחבים, שאליה אוכל להיפתח ואיתה אוכל ליצור קשר רציני ועמוק. אינני בררן בקשר למראה החיצוני. תחביביי הם בילויים שקטים בחברה קטנה, מוסיקה מכל הסוגים, אוכל טוב, לאהוב. למרות גילי הצעיר, אני יחסית ‚מבוסס'. מעדיף בחורה מאיזור חיפה, הקריות והצפון, שאינה מעשנת." כתבי לאודי, ת"ד 64, קרית־חיים 26103.

★ ★ ★

יש שני דברים שלגביהם אף גבר לא יודה שהוא אינו טוב בהם: בלנהוג במכונית ובלעשות אהבה.

★ ★ ★

קשר רציני

הוא בן 33, גרוש בלי ילדים, בן מזל סרטן, למי שמתעניינת בנושא. גובה 1.75 מטר. הוא טורח לציין גם שיש לו השכלה תיכונית, חשוב מאוד, והוא גם בוגר בית־ספר למלונאות. הוא חובב ספורט, מוסיקה, טיולים. מעוניין למצוא בחורה נחמדה המעוניינת לפתח קשר רציני ומעמיק. את יכולה לצלצל אליו בשעות הערב, בטלפון 052־72437, יאיר, או לכתוב לת.ד. 31302 תל־אביב, עבור א/9650.

★ ★ ★

פראנסיס בייקון אמר, עוד במ־אה ה־16: „מתי גבר צריך להתחתן? צעיר – עדיין לא. מבוגר – בכלל לא."

★ ★ ★

גרוש בלי

עוד אחד שכותב בקיצור. תגידו לי, למה אתם קמצנים כאלה? נותנים לכם שטח בעיתון? קחו אותו! אין לכם מה להגיד? אין דבר כזה! „אני נחמד מאוד," הוא כותב, „מבוסס, גובה 1.80 מטר, בן 30, גרוש בלי, מעוניין בנשית, יפה ורצינית, למטרת נישואין." הוא מצפה בת"ד 54, רמלה.

10 במתמטיקה

טיפוס מיוחד, דבי סער. רק בת 23, אבל הספיקה כבר הרבה בחיים. גרושה טריה, אחרי ארבע שנות נישואין, עליהן, או על האקס שלה, היא לא רוצה לדבר. מספיק שהיא אומרת שעכשיו היא מתאוששת, והכל ברור. הדבר הטוב היחידי שיצא מהזיווג, לדבריה, היא בתה קרן, ילדה יפהפיה וחכמה בת שנתיים וחצי. דבי אומרת שקרן היא אהבת־חייה, וכשמה – כן היא, „קרן־אור בחיי".

דבי – שיער בהיר מתולתל, עיניים בצבע דבש, חום־ירוק, גובה של 1.68 מטר וגוף חטוב ודק – היא ילידת רמת־גן. בצבא היא היתה מורה־חיילת לנוער־שוליים. היא כל הזמן בתנועה, עם המון שימחת־חיים, למרות כל הבעיות. היא מנגנת על גיטארה

דבי סער
להכניס את המוח לקופסת־גפרורים

ואקורדיון, שרה יפה, ואפילו הופיעה בעבר במועדונים, מציירת, רוקמת, מעצבת תיקים, חגורות ובגדים מיוחדים, בעיקר מעור, ומעידה שיש לה גם כישרון־מישחק. „אילולא היה לי," היא אומרת, „הייתי מצליחה פחות בהתמודדות עם החיים."

גם שירים היא כותבת, כשנחה עליה הרוח, כמו: „להכניס את המוח / לקופסת גפרורים / ללחוץ אותו בכוח / ולפוררו לפירורים / להכניס את הלב / לתוך מחשב / ולחשב / את כמות הכאב."

היא שזופה שיגעון, כל שעה פנויה מבלה בים. אוהבת מרחבים, שקט, מקומות מבודדים. שונאת אנשים צבועים, שמשחקים מישחקים. עוד אהבה – בישול, אוכל מיזרחי בעיקר. היא אשכ־נזיה ולא היה לה קשר לאוכל הזה עד שאם־בעלה לימדה אותה.

העיסוק שלה, לעתיד הקרוב, הוא המשך הלימודים. היתה רוצה ללמוד אמנות, אבל מכיוון שזה לא פראקטי, וצריך לחשוב על פרנסה, היא תפנה למחשבים. עם ה־10 שלה במתמטיקה, היא אומרת, היא תשתלט גם על העניין הזה.

טעם ההמון

צביקה נתן, מוסיקאי, זמר ושחקן. עוד לא שמעתי אותו שר או מנגן, וגם לא ראיתי אותו משחק, אבל אם לשפוט מהביטחון העצמי שהוא משדר, אולי מדובר כאן בכישרון שעליו עוד נשמע. בכל מיקרה, הופעה נאה יש לו – גובה (1.85 מטר) חתיכיות ופנים נאות ורגישות.

בן 24, יליד ירושלים, תל־אביבי מזה חמש שנים. אביו פרופסור לגיאולוגיה ואמו מנהלת מחלקה באקדמיה למוסיקה ומורה לפסנתר. צביקה למד פסנתר, אבל לא אצלה. „אצל אמא אין

צביקה נתן
בידור זה כמו פוליטיקה

מישמעת כמו אצל מורה זר," הוא אומר. אחר־כך הוא למד לנגן גם בגיטרה, שירת בלהקה צבאית וכיום, בצד לימודיו לתואר ראשון בחוג לתיאטרון באוניברסיטה, הוא מתפרנס מהופעות עם להקת עפיפון. המופיעה בחתונות ולפני תיירים בבתי־מלון. „לא, אני לא סובל מהופעה בחתונות," הוא אומר. „הלהקה כל־כך טובה ומיקצועית, עד שפרט לברכות המזל טוב', אני מרגיש כמו בהופעה רגילה. חוץ מזה, זו הפרנסה הכי־טובה שיכולה להיות בשטח המוסיקה." הוריו לא משתגעים מהעיסוק הזה, אבל אומרים שאם הוא טוב בזה, אז זה בסדר.

לטובת האמנות יש לצביקה להקה משלו, סופה שמה, שאת מרבית החומר שלה הוא כותב בעצמו. יש תיכנון להקליט שיר נגד הדתיים. צביקה מקפיד לא להיות קיצוני מדי, כדי שהרדיו לא יחרים את השיר. „בידור זה כמו פוליטיקה, הוא טוען. „בדרך־כלל הטעם של ההמון הוא די־דבילי. אם הליכוד מקבל 50 אחוז, אין פלא שאמני הליכוד גם כן מקבלים חצי, ויותר מזה. לזמרים שמייצגים את הבינוניות, הנחמדים, המדברים אל כולם ולא מפריעים לאף אחד, יש סיכויים טובים להצליח."

הווי

ובעוד שנתיים: ראשי־כרוב

ב פראנקפורט הודיע נציג חיל התחזוקה האמריקאי כי לקראת השנה הקרובה הוחלט לרכוש בישראל, עבור הכוחות האמריקאיים החונים באירופה, כמויות קטנות של מוצרי בשר־הודו, פרי־הדר, תפוחי־אדמה, בצל, עגבניות, פילפל ושניים וחצי מיליון ראשי־חסה.

★ ★ ★

השחיטה הגדולה

ב קריית־שמונה הסביר מנהל משחטת־עופות אזורית כיצד 40 מבין 230 עובדי המשחטה, שהם ה־שוחטים, ממלאים את תפקידם: כל אחד מהשוחטים שוחט, בממוצע, אלף עופות ליום, וכדי לעמוד בקצב ה־שחיטה הרצחני הזה, השוחטים מת־חלפים ביניהם כל 20 דקות.

★ ★ ★

שמתי אסימון...

ב תל־אביב הודיעה הרשות ל־הגנת הצרכן כי בדקה 397 טל־פונים ציבוריים באיזורי הארץ השונים וגילתה כי ב־359 מהם לא נמצא מדריך טלפון; ב־225 לא היתה תאורה; ב־97 לא הוחזר האסימון למשלשלו במיקרה של אי־קיום שיחה ו־91 היו מקול־קלים.

★ ★ ★

מדעי הרוח

ב מסילות הוחלט, בשיחת־חברים של הקיבוץ שבשולי עמק בית־שאן, כי נוכח המצב הכלכלי, יצומצם מיספר ימי־החופש השנתיים לשלושה; לא תוגש ארוחת־צהריים בשרית פע־מיים בשבוע וייפסק השימוש במזגני־האוויר בשעה חמש אחר־הצהריים, ש־אז מן הראוי, כסיכומו של אחד החברים „לפתוח את החלונות לקליטת משבי־רוח קלילים!"

★ ★ ★

ישועה ביריחו

ב באר־שבע התגלה, בעת הש־תפטות מיסחרית בין מיפעלי ים־המלח ליזם ישראלי, המשווק בחו"ל מילחי־רפואה מים־המלח, שלמעשה אינם אלא מלח שולחני פשוט, כי היזם מצא דרך מקורית לעקוף את החוק, המרשה אך ורק למיפעלי ים־המלח לחצוב מלחים מן הים: הוא גילה ערבי, תושב יריחו, בעל זכיון חציבה ירדני, השתמש ברשיון זה לחציבת מלחיו, מבלי שעבר בכך עבירה כל שהיא, מכיוון שהחוק הישראלי אינו חל ביריחו, שעה שהחוק הירדני כן תופש שם.

★ ★ ★

להגנה על הרכוש

ב ירושלים פירסמה המישטרה רשימת אבידות שנמצאו ולא נתבעו, ושכללו, במיקרה אחד, שקית ניילון, שהכילה זוג מיכנסי ג'ינס, זוג תפילין, סידור־תפילות קטן, 156 שקלים, 50 אגורות ואולר אחד.

★ ★ ★

עבירה בחדר־הלידה

ב תל־אביב הסבירו רבנים מדוע חל איסור על הנוהג, הנפוץ ב־אחרונה, שאבות נוכחים בלידת יל־דיהם: היולדת עלולה להגיר דם, ובכך היא תהפוך לנידה, והבעל, הרואה בסיבלה של אשתו עלול לא להתאפק, להתקרב אליה ולאחוז בה, כדי לנחמה וכך יעבור עבירת מגע באשה בנידתה.

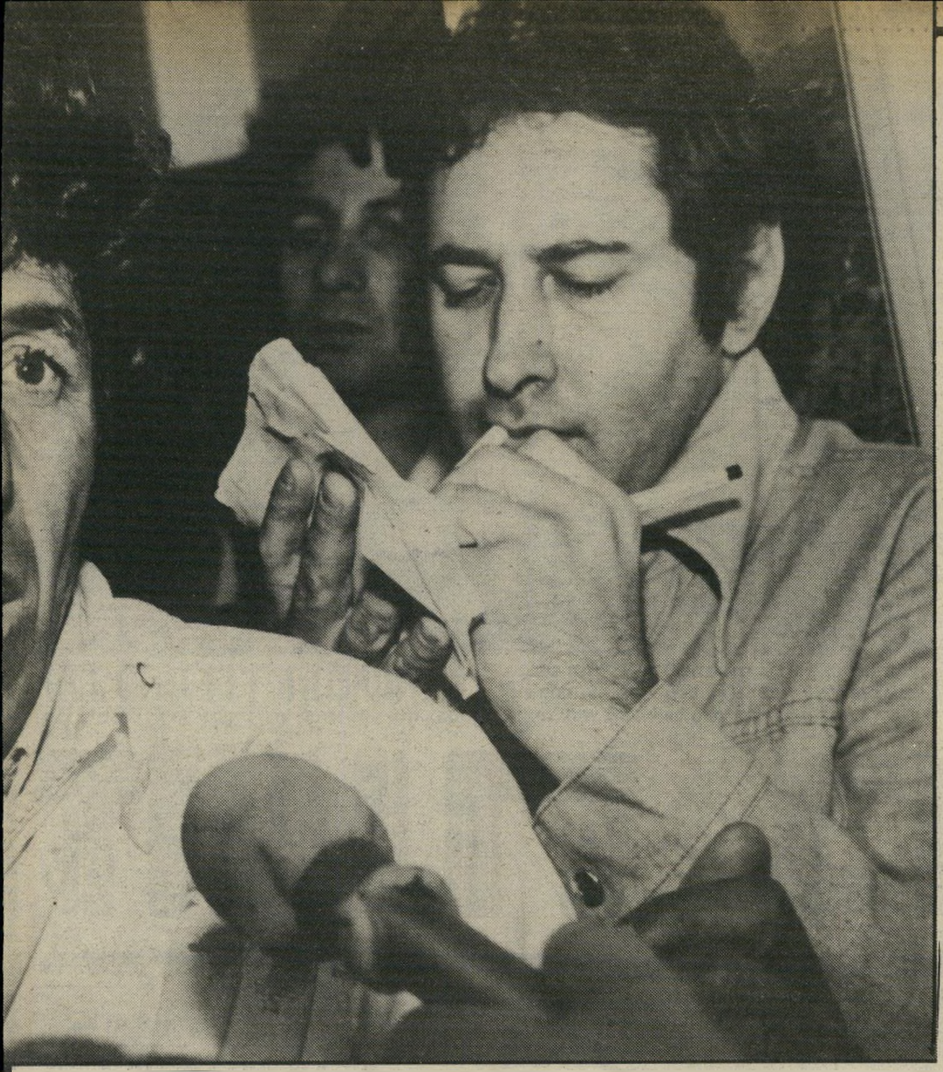

אשת העיתונאי והדייל הבי־סכסואלי

יוסי בר, עיתונאי בכיר ב„ידיעות אחרונות" (מדווח בבית־המישפט בתמונה) טוען בתביעה מישפטית שבגידת אשתו עם דייל של „אל על" גרמה להרס הקריירה המיקצועית שלו

יוסי בר, עיתונאי ותיק בידיעות־אחרונות, כותב הרבה על רציחות על רקע קינאה. הפעם הוא כתב על בגידתה של אשתו, ורדה, בכתב־תביעה ארוך ומעורר חלחלה, שהגיש עורך־הדין שמואל סעדיה.

„ככתב לענייני פלילים ומישטרה, הירבה התובע לסקר אירועים פליליים סביב סיכסוכי בני־זוג על רקע בגידות בחיי־נישואין, שלא אחת הסתיימו ברצח או בנסיונות־לרצח. הנתבעת (אשתו) נהגה תמיד לגלות עניין בפרשיות הללו, ואף היתה מבקשת כי יספר לה פרטים נוספים על האירוע הטראגי — מעבר למה שסיפר התובע ברשימותיו בעיתון," מספר עורך־הדין סעדיה בכתב־התביעה.

אך למרות שוורדה בר שמעה מפי בעלה סיפורים רבים ומפחידים כל־כך, לא חששה — לדבריו — לבגוד בו במשך שלוש שנים עם דייל באל על, אותו הכירה כאשר למדה באוניבר־סיטה הפתוחה.

גם במכונית

יוסי וורדה נישאו ב־1972, ולהם שני ילדים קטנים. יוסי הוא עי־תונאי זה 14 שנה, הידוע כמומחה בענייני פשע ומישטרה. ורדה היא מורה במיקצועה, ועובדת בבית־ספר ברעננה, שם מתגוררים בני־הזוג.

ורדה ביקשה להמשיך בלימודיה ולהשתלם במיקצועה, ונרשמה לחוגים ולאוניברסיטה הפתוחה. ב־1981 פגשה את הדייל, שהיה גם הוא תלמיד באוניברסיטה, והם החלו לומדים ביחד. מהר מאוד הפכו הלימודים למיפגשי־מין.

השניים תיכננו מראש כיצד והיכן יוכלו להיפגש. הם היו נוהגים להיפגש בביתה של ורדה, כאשר הבעל והילדים לא היו שם; בביתו של הדייל, כאשר אשתו של זה לא היתה בבית; וגם בבתיהם של ידידים שונים, בעיקר דיילים רווקים, שמסרו להם את דירותיהם. כאשר לא היתה אפשרות להיפגש בדירה, היו השניים מקיימים יחסים במכוניתו של הדייל.

ורק הבעל לא חשד במאומה.

ב־1982 הוחלט בידיעות־אחרונות לשלוח את בר לניו־יורק, ככתב־העיתון שם. היה זה קידום בלתי־רגיל לצעיר בן ה־36, שזכה באחד התפ־קידים המכובדים והמושכים ביותר בעיתון. הובטחה לו משכורת של 3000 דולר בחודש, והוא החל לומד את תפקידו החדש. הוא נפגש עם בכירים בשגרירות ארצות־הברית בישראל ועם אנשי־מישרד החוץ, הסדיר מקומות לילדיו בבתי־ספר בניו־יורק.

באוגוסט 1982 יצאה מישפחת בר למקום־עבודתו החדש של הבעל. היא התגוררה בדירה שכורה ברחוב 44, סמוך לקונסוליה הישראלית ובנייני האו"ם בניו־יורק.

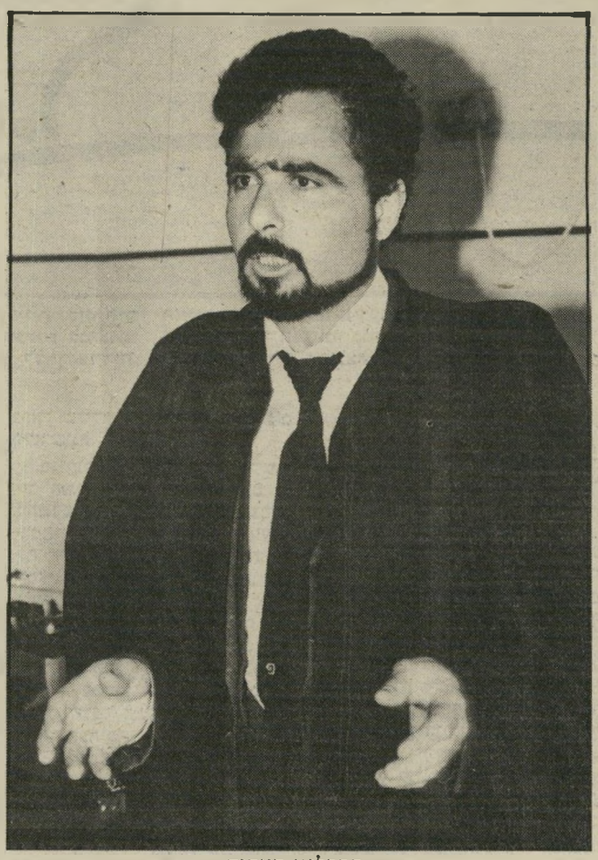

פרקליט סעדיה
„מוכה־הלם ואחוז־פלצות..."

למרות עומס העבודה והקושי של ג'וב חדש, הירבה הבעל לקחת את אשתו לבילויים שונים בעיר החדשה והמסעירה. השניים יצאו לתיאטרוני ברודווי, למיסעדות ולמוסיאונים, ואף נסעו עם הילדים לטיולים בארצות־הברית.

מלבד בילויים פרטיים, נהגו השניים, בגלל תפקידו של הבעל, לבלות הרבה באירועים ציבוריים שונים, שנערכו מטעם שגרירות־ישראל, הבונדס וארגונים יהודיים. הם הוזמנו למסיבות ונשפים, שבהם פגשו את ראש־הממשלה הקודם, מנחם בגין, את הנשיא הקודם, יצחק נבון ורעייתו, שרים רבים וחברי־כנסת. „אפשר לקבוע כי עולם חדש נתגלה לנתבעת (אשתו) וכי שטיח אדום נפרש לרגליה, בבואה לניו־יורק הגדולה, בזכות שלי־חותו של הבעל," מפרט עורך־הדין סעדיה בכתב־התביעה.

מיכתבים וקלטות

סמוך לבואם לניו־יורק הלכו בני־המישפחה לטייל במנהטן, ועברו ליד מלון לכסינגטון, שבו מתגוררים דרך־קבע אנשי צוות־האוויר של אל־על. העיתונאי ביקש להיכנס למלון, מכיוון שקבע עם הדייל — שאותו הכיר כאשר למד עם אשתו — כי יביא מהארץ מיכתבים וקלטות מבני־המישפחה, בכל פעם שיגיע לניו־יורק.

משום־מה התנגדה ורדה להיכנס למלון. וכאשר בכל זאת נכנסו לשם, פגשו במיקרה את הדייל. התברר להם כי הוא נמצא בניו־יורק כבר ארבעה ימים, ובכל זאת לא טרח להתקשר עימם, ולא הביא להם מיכתבים מהבית. העיתונאי נעלב מאוד מכך, ואמר לאשתו, אך היא לא הגיבה, ורק אמרה כי יתכן שהדייל שכח את מיספר־הטלפון שלהם בניו־יורק.

סמוך לפגישה זו החלה השביתה הארוכה של אל־על, שנמשכה חצי שנה, ובגללה לא הגיע הדייל לניו־יורק במשך כל התקופה הזאת.

רק בפברואר 1983 חזר הדייל לניו־יורק, והתקשר עם מישפחת בר. ורדה ניצלה את השהות בניו־יורק כדי ללמוד אנגלית, והיא קבעה פגישה עם הדייל במלונו אחרי שיעור האנגלית שהיה קבוע לה ביום המחרת.

העיתונאי לא חשד במאומה, ורק התפלא כאשר, אחרי הפגישה עם הדייל, חזרה אשתו הביתה בשעה מאוחרת, ולא הביאה את האורח למיסעדה סינית, כפי שהוסכם ביניהם מראש. ורדה התנצלה ואמרה כי שתתה ספל־קפה עם הדייל במלונו, והזמן עבר, והוא יבוא לארוחה סינית למחרת היום.

כאשר חזרה ורדה הביתה משיעורי האנגלית למחרת, היא ביקשה מבעלה שיילך לסופרמרקט, לערוך קניות־מזון עבור הילדים, והיא תחכה בבית לדייל. כאשר חזר הבעל הביתה מהחנות, מצא כבר את אשתו והדייל משוחחים בדירה. השלושה יצאו למיסעדה סינית, כאשר יוסי בר הוא המזמין והמשלם.

למחרת עזב הדייל את ניו־יורק בדרכו לישראל, כשהוא נוטל איתו כמה מיכתבים וקלטות עבור בני המישפחה ברעננה.

(המשך בעמוד 38)

צוות המשלב הגה גילה במקום
הפשע פריטים העשויים לעזור לפיענוח
הפשע הנורא ביותר של השנה

הכניסה לדרך הנטושה לפני זמן רב שימשה הדרך ככביש למיצפה־רמון. מאז נבנה הכביש החדש, אין משתמשים בה. רק מי שמתמצא היטב במקום, יודע שאיש לא יעבור כאן, אפילו בצ־הריים. החץ מצביע על כיוון הנסיעה אל זירת הפשע.

החיילת הפצועה, בניסיון לרלות ממנה פרטים נוספים.

כשהגיע פקד דנה לתחנה, ביקש לראות את הממצאים. אחרי שהעיף בהם מבט החליט לשלוח אותם מייד לבדיקה במעבדות המישטרה במטה הארצי בירושלים.

פקד דנה ביקש מאיתנו לצאת איתו לשטח ולהראות לו בדיוק היכן נמצאו החפצים. כשיצאנו מן התחנה התברר כי מכונית הפורד החבוטה של החוקר הבכיר לא היתה כשירה לנסיעה. בגלגל הקידמי היה נקר.

גם אחרי שעזרנו לשוטר להחליף את הגלגל, התברר כי אי־אפשר לנסוע במכונית המשרתת את הצח"מ: הגלגל הרזרבי לא התאים למכונית. מכונית פורד נוספת שהוקצתה לצח"מ נמצאת בסדנה.

אי־אפשר להימנע מן ההשוואה המעציבה בין הקבוצה העלובה של כלי־רכב מיבצעיים, שנמצאה באותה בדרך חזרה לבאר־שבע חלפנו על פני מכונית סובארו לבנה. דנה לא העיף בה מבט נוסף. הסובארו בוודאי נבדקה כבר באחד המחסומים הרבים, שהקימה המישטרה בכל הכניסות לעיר הדרומית.

התיאור שבידי השוטרים הוא של מכונית סובארו לבנה משנת ייצור 1980 ואילך. כיסויי המושבים היו בצבע כחול. אולם המישטרה אינה מוציאה מכלל אפשרות שהאנס החליף פריטים שונים, אם המדובר בריכבו הפרטי, כדי להימנע מזיהוי הרכב.

התיאור שמסרה החיילת על האנס, שניסה לרצוח אותה: כבן 38, בעל שיער שאטני ושערות־שיבה על חזהו. אחת משיניו הקידמיות עקומה ומכסה בחלקה על השן הסמוכה.

נראה שמיכסה תא־המיטען של הסובארו המבוקשת מעוקם במיקצת. הנהג אנס את החיילת על מיכסה תא־

דוגמה במיידבר

"הוא ירה בי מאקדח כדור בראש." כך מילמלה החיילת העירומה והפצועה כשהגיעו אליה אנשי המישטרה.

השוטרים, אנשי מג"ב והמישטרה הצבאית, לא האמינו לדבריה. מישהו, שהוזמן למקום, רצה לתת לפצועה מים ולהרטיב את שפתיה הצרובות. השוטרים לא הניחו לו לגשת. הם גם לא האמינו לגניחותיה של הנערה. „תעזוב אותה, יש לה הזיות," אמר אחד השוטרים.

החיילת נמצאה לראשונה בסביבות השעה 11 בבוקר ביום השבת בשבוע שעבר. אמבולנסים הגיעו למקום רק כעבור שעתיים. בשעה 1 בצהריים. בנסיעה מהירה אפשר לעבור את המרחק מבאר־שבע לשביל המידברי המבודד, שבו בוצע הפשע המחריד, בפחות מרבע־שעה. גם אנשי הצוות הרפואי. שהגיעו באמבולנס, לא שעו לסיפורה של הצעירה ההמומה. רק מאוחר יותר, בבית־החולים, אחרי שמישהו טרח לנגב את החול מראשה, התברר כי הצעירה לא הזתה. בצד הימני של הגולגולת הוצא קליע של אקדח.

צוות העולם הזה הגיע לזירת הפשע אחרי שאנשי המישטרה כבר סרקו את השטח. השוטרים השתמשו, בין היתר, גם־במכשיר מגלה־מתכות, כדי לנסות ולמצוא תרמיל של אקדח שיתאים לקליע ששלפו הרופאים מגולגולתה של החיילת — כדור של אקדח ברטה בקוטר 9 מ"מ.

דיווח צות „העולם הזה":

סרקנו את השטח ביסודיות במשך זמן רב. לבסוף, הניב החיפוש תוצאות: כ־60 מטרים מן הדעץ שלידו ישבה החיילת, נמצא גרב־ניילון נשי קצר, בצבע אפור. לידו נמצאה שקית־ניילון כתומה של בוטיק באר־שבעי לביגדי צעירות.

אולם הימצא העיקרי, שגם אותו לא מצאו חוקרי־המישטרה, היה מונח כ־300 מטר ממקום־הפשע, ביציאה מן הדרך הנטושה, שבה נסע האנס. ידוע שהפושע השליך במנוסתו את חפציה של החיילת. רק חלק מן החפצים נמצאו על־ידי המישטרה. בין שיחים קוצניים הבחין צלם העולם הזה ציון צפריר בכתם בצבע־זית. מבט מקרוב העלה כי המדובר בחולצת ברונט, מן הדגם המונפק לחיילות־צה"ל. חולצה זאת נקראת ירכית, וכל חיילת מקבלת בעת גיוסה ירכית כזו.

רק מחציתה של החולצה הצבאית נמצאה. החצי השני נעלם. אם אכן היא שייכת לחיילת שנאנסה, ונקרעה על־ידי האנס, הרי הוא ניחן בכוח פיסי רב. החולצה עשויה מבד עבה, דמוי ברזנט, ולקריעתה נחוץ כוח רב.

פריט־הלבוש היה מוכתם בעפר ובכתמים נוספים.

פצועה בין עקרבים

מסרנו את המימצאים לפקד אלברט דנה, ראש מאגר החוקרים של מישטרת מרחב־הנגב. דנה נראה עייף, עיניו אדומות ובגדיו פרועים. נראה שבילה את הלילות האחרונים ללא־שינה.

בביקור בתחנת־המישטרה של מר־חב הנגב אפשר היה להתרשם מן התנאים העלובים שבהם עובד הצח"מ, שמונה לחקור את הפשע המזעזע: לחוקרת, אשר לה מסרנו עדות על המציאה, לא נמצא מישרד פנוי, שבו יכלה לגבות מאיתנו את העדות. אחרי חיפושים, היא התחילה לגבות את העדות בעמידה, ליד הדלפק של תחנת־המישטרה. הצענו לה לשבת על הספסל, בכניסה־לתחנה, ולכתוב על התיק שלנו, המצוייד בלוח קשיח. מיוחד לכתיבה. למזלה של החוקרת התפנה לבסוף חדר קטן ליד מוקד־האלחוט במרתף הבניין, ובו היא גבתה את העדות.

גם השוטרת, שהיא חברה בצח"מ, נראתה עייפה — את הלילות האחרו־נים היא בילתה ליד מיטתה של שבת ליד מישטרת באר־שבע, לבין הצי הנוצץ של מכוניות־שרד חדישות, החונות במשך רוב שעות היום במיגרש־החניה של המטה־הארצי בירושלים, וממתינות ל„בוסים" — קציני־מטה בכירים.

לבסוף נמצאה הישועה ברמות ג'יפ ישן וחורק, שבו נסענו — דנה, השו־טרת מצוות־החקירה, וכתב העולם הזה אל זירת־הפשע. בדרך גלשה השיחה לשאלה איך אפשר לנהל חקי־רה רצינית בתנאים עלובים כאלה. תשובתו הדיפלומטית של דנה: „אני לא מתלונן. צריך להסתדר עם מה שיש." במשך הנסיעה לא הסגיר הפקד פרטים על החקירה, אבל גם לא שאל מה ידוע לנו. ממבט ראשון דנה לא נראה מרשים: נמוך, בעל שפמפם. יש הרבה עבריינים שזילזלו בו בעבר ושילמו על כך בישיבה ממושכת בבית־הסוהר.

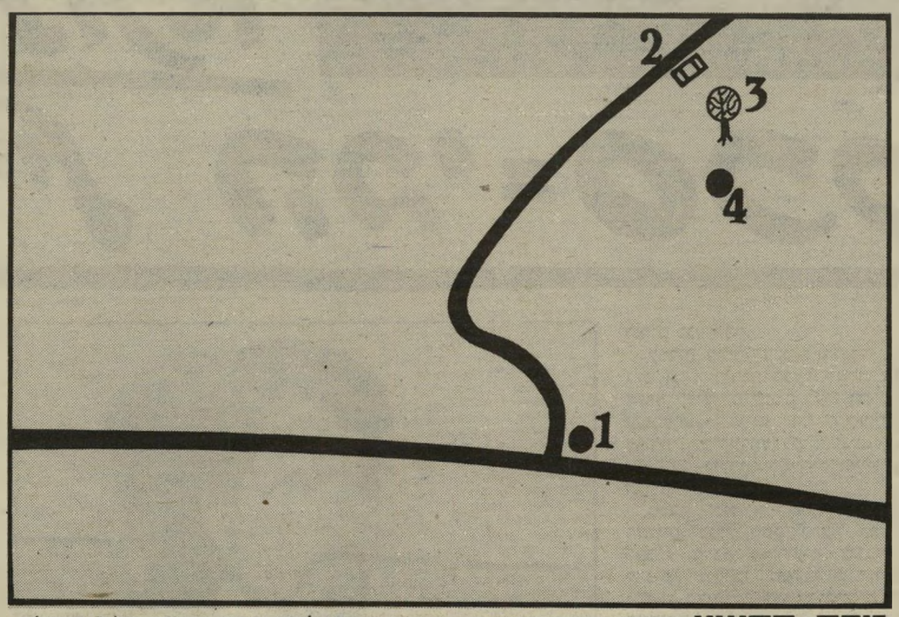

זירת הפשע בתיאור סכימתי: בתחתית התמונה הכביש למיצפה־רמון. בנקודה מס' 1 סטה התוקף לדרך צדדית. האונס והניסיון לרצח אירעו בנקודה מס' 2. החיילת זחלה עד לעץ, המסומן במס' 3. גרב־הניילון והשקית נמצאו בנקודה 4. החולצה הקרועה נמצאה בנקודה 1.

המיטען, והפח הדק בוודאי לא עמד בכובד מישקלם.

כוונתו של התוקף היתה, כמעט בלי ספק, לרצוח את החיילת ולהעלים את העדות לאונס. החיילת סיפרה בבית־החולים כי במשך כל הלילה, בשעות שבהן שבה אליה הכרתה, חששה מכל מכונית שאורותיה נראו בכביש הראשי, שמא התוקף חוזר להרוג אותה. זו הסיבה לכך שהנערה האומללה זחלה כל הלילה בשטח הקוצני, השורץ עקרבים. היא קיוותה, כך סיפרה, שאם יחזור הגבר התוקף, לא ימצא אותה.

המרחק שהצליחה החיילת לזחול במשך כל הלילה אינו עולה על 100 מטרים. בדווים המתגוררים באיזור סיפרו, כי מזלה של הנערה התמזל לה על שהפשע בוצע בערב־שבת. האונס האכזרי והנסיון לרצח בוצע במקום מידברי שומם, קרוב למיפעלים הכימיים של רמת־חובב. בכל ימי השבוע מונעים שוטרי מג"ב מהבדווים לרעות את עדריהם באיזור, המוכר כשטח־אימונים של צה"ל. רק בשבת מעלימים השוטרים עין מכך שהבד־ווים יוצאים לקושש בשטח זה עצים למדורות. את הנערה מצאו שני נערים בדווים, שיצאו לקושש עצים. ביום אחר הם פשוט לא היו מגיעים למישור הנידח.

למרות שברור כי החיילת החיה היא היחידה היכולה לזהות את הפושע וכי יש לו מניע חזק לחסלה, מתכוונים חוקרי המישטרה להסיר את השמירה הצמודה, שהפקידו על חדרה בבית־החולים. אחיה התלונן באוזניי כי למישפחה אין את האפשרות להיעדר מהעבודה, ולשמור על הנערה.

מצבה של החיילת השתפר מאוד מבחינה גופנית. אומנם, עדיין אין ביכולתה להניע את ידה ורגלה השמאלית, אולם היא לא איבדה את התחושה בגפיים אלה. הרופאים אופ־טימיים בקשר ליכולתה להשתקם, בייחוד אחרי הטיפול האורטופדי שהיא תעבור בקרוב בבית לוינשטיין ברעננה.

מה שמדאיג את הרופאים הוא מצבה הנפשי של הנערה. במשך היום, כשהיא ערה לסירוגין, היא משוחחת בחופשיות עם בני־מישפחתה וידידיה,

24 שעות של אימה

עברו על החיילת במידבר. מכוניתו של הפושע חנתה בנקודה מס' 1, החיילת נורתה בנקודה מס' 2. את המרחק בו 60 המטרים עד לעץ היא זחלה בשארית כוחותיה, במשך כל הלילה, שם נמצאה על־ידי נערים בדואים. כשהיא נשענת על אבן. עירומה ופצועה (נקודה מס' 3). החץ בנקודה מס' 4 מורה על הכיוון שבו הסתלק התוקף. מחסום האבנים שבין נקודות 1 ו־2 הוקם על־ידי המישטרה לאחר המיקרה, כדי לסמן לחוקרים את זירת הפשע.

ואפילו יצאה לטיול, בכיסא־גלגלים, במיסדרונות המחלקה. היא אוכלת אוכל מוצק, ללא עזרה, אולם כשהיא נרדמת, תוקפים אותה סיוטים. מדי פעם היא זועקת, וצעקותיה נשמעות במיסדרון שמחוץ למחלקה.

גרב ניילון קצרה של אשה מוטלת בחול. מעבדות־המישטרה בירושלים יקבעו אם גרב־הניילון והירכית שנמצאו על־ידי צלם וכתב של העולם הזה, אכן שייכות לחיילת שהותקפה.

למרות שבני־המישפחה עדיין המו־מים מהחוויה הנוראה שעברה על בת־מישפחתם ולא עצמו עין ימים רבים, הם מתייחסים בסבר־פנים־יפות לעי־תונאים הרבים, שאינם מפסיקים לפ־קוד את בית־החולים. הם עונים בסבל־נות אפילו לשאלות המביכות ביותר.

למרות שהמישפחה היא עניה, לא פנו בני־המישפחה עד עתה לשום מוסד כדי לקבל סיוע. אחד האחים סיפר כי הוא פועל במיפעל, ומזה שבוע הוא נעדר מהעבודה. „מנהל המיפעל יודע מה עובר עליי ולא יפטר אותי," הוא אומר, „אבל בטח שלא אקבל משכורת עבור התקופה שאני לא עובד."

לחיילת יש אח שאוהב אותה במיוחד, והוא אינו מש ממיטתה. לפי צו בית־המישפט, נאסר לפרסם כל פרט מזהה לגביה, ולכן הושמטו מדבריו של האח פרטים מסויימים.

סיפר האח:

ביום השישי בערב, כשהיא לא חזרה היינו מודאגים. היא צילצלה מבאר־שבע בצהריים ואמרה שתוך שעה היא מגיעה.

כשקיבלתי טלפון שמצאו אותה, רצנו לבית־חולים. כשראיתי אותה נבהלתי — היא היתה כמו משותקת ורק דיברה כל מיני מילים.

עכשיו זה הרבה יותר טוב. אחרי שנתנו לה אינפוזיות ועשו לה ניתוח בראש, היא התחילה לדבר. היא סיפרה למישטרה כל מה שקרה.

מפחיד אותי לחשוב שבן־אדם כזה מסתובב חופשי, ומחר הוא יכול לאנוס או לרצוח עוד מישהי כמו אחותי.

תראו את אחותי השניה. היא יפה, נכון? אחותי הפצועה היא הרבה יותר יפה, ומה יהיה עכשיו על היופי שלה? כל החיים שלה נהרסו. אני מקווה שהיא תתאושש מהעניין הזה.

היא עשויה מברזל, הבחורה הזאת. היא יצאה מהבסיס שלה בבוקר. עד למחרת בצהריים, כשמצאו אותה, היא לא אכלה כלום וגם לא שתתה טיפת מים. לפני המיקרה ידעתי שהיא בחורה עדינה. עכשיו אני חושב שאם היא תעבור את זה, שום דבר בחיים יותר לא יפחיד אותה.

אחרי שהיא תגמור פה, בסורוקה, היא תלך לבית לוינשטיין. לפה אנחנו עוד יכולים לנסוע. אבל איך נוכל לבוא לבקר אותה ברעננה? כולנו עובדים ויש לנו מישפחה לפרנס. ההורים שלנו לא עובדים וגם בשבילם אנחנו צריכים לעבוד.

עד כאן דבריו של אחי הנערה.

אחיה הגדול היה הרבה יותר מסוייג. הוא סירב להצטלם, אפילו מגבו, ורק אמר: „תכתבו שכל מה שאנחנו רוצים זה שיתפסו את החיה הזה בצורת בן־אדם!"

ירכית של חיילת תלויה על שיח קוצני בצידו השמאלי של שביל־היציאה מהאתר. ייתכן שהיא שייכת לחיילת שניצלה מנסיון־הרצח, והפושע השליך אותה.

מיכאל רותם

תשבץ העולם הזה 2504

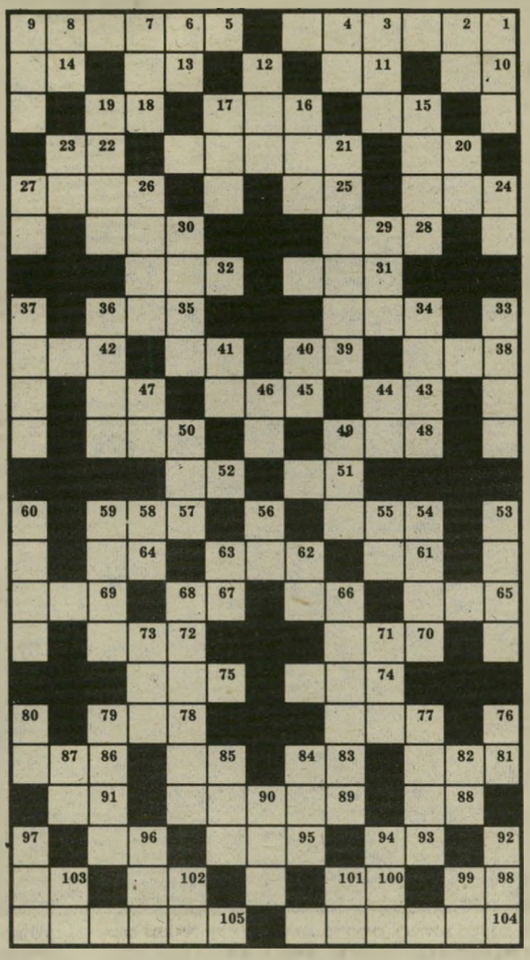

מאוזן:

1. מינשר; 5. ירכתים; 10. מאברי הגוף; 11. מרחף; 13. מכיון; 14. נמלט; 15. מכשיר־חפירה (ארמית); 16. שטף; 18. מידת־נוזלים; 20. בעל־אחוזה תורכי; 21. ספור של ש"י עגנון (מ); 22. חדר, נכנס (ארמית); 24. שמש; 25. טבעת־מתכת; 26. סנסציה; 28. גבר לעניין (עגה); 30. האשה הנוספת בביגמיה; 31. שלב; 32. אנטילופה; 34. מחתרת צרפתית; 35. עוף דורס; 38. יהודי גרמני, הוגה רעיון הקואופרטיבים; 39. מילת־הסכמה; 41. זמן; 42. שדה שנקצר ועוד לא נחרש; 43. אות־הנצחון; 45. תנועה חסידית; 47. יחידה הקובעת תכונות התורשה; 48. אישה של יעל; 50. מסכת בסדר טהרות; 51. קול גברי עמוק; 52. שדה; 54. בהשאלה — רקע לעניין מסוים; 57. אחוד, חבור; 61. חומה נמוכה; 62. כינוי לאלוהי ישראל; 64. בעל חיים טורף; 65. חפירה עמוקה; 66. הלוואי; 67. נשיא; 69. יפרח; 70. ספר של ר'אמי־ציס; 72. מחבר מסעיו של הקפטן הטרס (ש"מ); 74. סיבה (ח); 75. מעצור; 77. די (ארמית); 78. העמדה, הצגה; 81. התעטש; 83. מועד; 85. חס וחלילה; 86. בעלי חיים ממחלקת חסרי־חוליות; 88. טבח; 89. קובץ דינים וחוקים; 91. נהר בדרום־אפריקה; 93. מינוטה; 95. סלנג; 96. ער, פעיל; 98. כוח, איל; 100. שליח; 102. אבן שיש; 103. מזל; 104. תועבות; 105. אשור חוק בשלמותו (2, 4).

★ ★ ★

מאונך:

1. כופר; 2. עמוד־נוזלים; 3. בכור־רחם; 4. עש־הבגדים; 6. כלי לשמן; 7. מלחין יהודי גרמני (ש"מ); 8. מטבע יפני; 9. חומר גלמי; 12. אמצע, תוך; 15. מעשה־כשפים; 16. אבן טובה מן החושן; 17. חלק; 19. נזיפה; 20. דגן; 21. מערכת רעיונות־יסוד; 23. החלק העליון של צינור־העיכול; 24. אבי הבעל; 26. פער; 27. מבני מינו של אשמדאי; 29. יופיטר; 30. מערכת תעלות וביבים; 33. זרם; 34. שיחבר ממשפחת הסלקיים; 36. כפל כפליים; 37. הטבה; 40. אחד השוואים; 41. נצח; 44. עיר במצרים העתיקה; 46. ראשון במוסיקאים הגרמנים; 47. שבט; 49. אבק, חול (במדבר כ"ג); 50. בושם; 53. בושה; 54. שבר, סכנה; 55. בבואה; 56. צמד; 58. צאצאה; 59. רכוש; 60. קצין משטרה צבאית ראשי; 62. פקודה; 63. ידיד; 66. בלי קץ וגבול (2, 4); 68. חשק עז (מ); 71. בזוי; 73. אפר חם; 76. עוף טורף; 77. קוץ; 79. הגדלת רגישות; 80. אחד מארבעה יסודת העולם, על־פי הקדמונים; 82. אביון; 84. מת; 85. קיוה, ציפה (ישעיהו ל'); 87. הכניס בבריתו של אברהם אבינו. 90. מסימני הדקדוק העברי; 92. פעולה; 94. כליון (ירמיהו ט"ז); 96. שלח; 97. אף־הפיל; 99. ניצוץ־אש; 101. כלי־שיט; 102. שופט; 103. תוך.

אביגיל ינאי

בגידת אשת העיתונאי

(המשך מעמוד 35)

בבוקר שלאחר חזרתו של הדייל לארץ, כאשר בר ישב בביתו ועבד, ואשתו היתה בשיעור לאנגלית, התקבלה לפתע שיחת־טלפון מדייל אחר של אל־על, המוכר לבעל כהומו־סכסואל. הוא אמר כי יש לו דבר חשוב לספר לעיתונאי, וביקש להיפגש איתו בלובי של מלון לכסינגטון.

כאשר נפגשו השניים במלון, גילה הדייל לעיתונאי כי ראה את אשתו עולה במעלית לחדרו של הדייל הידיד, שאיתו למדה בארץ, וכי היא שהתה איתו שם שעה ארוכה וקיימה איתו יחסים.

ניקמת הומו־סכסואל

העיתונאי היה נדהם והמום. הוא ביקש לברר מדוע מספר לו הדייל על כך, והדייל אמר כי התגלתה מחלוקת בין קבוצת דיילים הומו־סכסואליים וביי־סכסואליים באל־על, על רקע של מין ובגידות, וזו נקמתו במאהב של ורדה, שגם הוא בעצם בי־סכסואל.

„התובע שב לביתו מוכה־הלם ואחוז־פלצות. במשך שעתיים המתין לאשתו, כשלנגד עיניו עולם זיכרונות מן העבר. הוא נזכר כי בעצם קינן בו כבר בישראל החשד שאשתו משרכת דרכיה עם הדייל," כותב עורך־הדין סעדיה. „אולם כאשר העלה חשד זה ביירות, אמרה לו: „השתגעת? זה מסוכן מאוד!" ואחר כך הוסיפה: „תשמור על עצמך!" מייד אחרי שיחה זו שלחה האשה את ילדיה לבית־הספר, וציל־צלה למאהב שיבוא לבלות את הבוקר בביתה.

צו נגד חברים

רוסי בר הפסיק כמעט לתפקד אחרי גילויים אלה. הוא היה המום, ולא ידע מה לעשות. לבסוף פנה לפסיכיאטר, הר"ר יהודה ניר, כדי שיעזור לו ולאשתו.

הטיפול, שעלה לעיתונאי 6000 דולר, לא עזר. הקרע וחוסר־האמון, שנוצרו בין בני־הזוג, לא היו ניתנים לגישור. יוסי בר החליט להפר את חוזה־העבודה שלו ולשוב ארצה. הוא ידע שלא יוכל עוד להקדיש את כל מירצו לעבודתו, ולא יכול היה להישאר עוד בניו־יורק.

בר מעריך את הנזקים שנגרמו לו בסכום של 69 אלף דולר, אולם מאחר שהגיש את התביעה בבית־משפט השלום, העמיד את גובה הנזקים על 25 אלף דולר, הסכום המירבי שאפשר לדרוש בבית־משפט השלום.

בסוף כתב־התביעה הארוך מבקש עורך־הדין סעדיה מבית־המישפט ל־הוציא שורה של צווים. הוא מבקש לחייב את אשתו ואת מאהבה לשלם לפני אשתו, היא פטרה אותו במילים: „השתגעת? הדייל הוא איש־מישפחה מסור... ואני לעולם לא אוכל לבגוד בך!".

בר בתפקיד (לידו: אשתו של אסף חפץ)
„הרסתי לך את החיים!"

אחרי שעברו עליו השעתיים הקשות ביותר בחייו, חזרה אשתו הביתה. הוא הציג לה את חשדותיו, והיא ניסתה לדחות אותם. אולם כאשר הביא לה ראיות וסיפר לה פרטי־פרטים, נשברה והודתה בכל. היא החלה מושכת בשערותיה ואמרה לבעלה: „הרסתי לך את החיים! הרסתי לך את הקריירה! אלוהים, אינני יודעת למה עשיתי לך את זה!"

הווידוי הביא בעיקבותיו שיחות־נפש ארוכות לתוך הלילה, שבהן התוודתה האשה לפני בעלה על כל פרשת יחסיה עם הדייל. היא סיפרה על פגישות במכונית ועל קיום יחסי־מין חפוזים בעמידה בהזדמנויות שונות.

היא גם גילתה לבעל כי כאשר נסע לסקר את מילחמת־הלבנון, בימי הקרבות ביוני 1982, התקשרה אליו למלון קרלטון בנהריה, שם היה מבלה את הלילות, ושאלה אותו אם הוא יוצא לחזית. כאשר אמר לה כי הוא מתכוון לעלות על טרמפ ולהגיע למבואות לבר עבור הנזקים שנגרמו לו, ועבור הפגיעה בשמו הטוב ובנפשו, סכום של 25 אלף דולר, בשקלים.

הוא מבקש צו־מניעה שיאסור על אשתו ועל בני־מישפחתה וזוג חבריה הטובים של האשה, שלמה ומלכה מחוזאי, להסתיר את ילדיו ולמנוע ממנו להיפגש איתם, וצו האוסר הוצאת ילדיו מהארץ.

צו־מניעה מיוחד מבקש העיתונאי נגד הזוג מחוזאי, אשר, לדבריו, מתסי־סים ומסיתים את אשתו. הוא מבקש מבית־המישפט לאסור עליהם להת־ערב בענייניו ובענייניה של אשתו, ולהפסיק להסית ולהתסיס.

בר מבקש צו שימנע מאשתו, מאהבה, חבריה ובני־מישפחתה להיכנס לדירתו או להתקרב אל מקום־עבודתו, וימנע מהם להשמיצו ולהטיל בו דופי.

יתכן שבפאריס היו מתייחסים אחרת לסיפור־בגידה כזה. אבל ברע־ננה גרם העניין לסערה ציבורית. מע־מדו של בר, כעיתונאי מכובד ונודע, ועבודת אשתו, כמורה בבית־ספר, רק הגדילו את הלהבה. התביעה המפו־רסת, שהוגשה לבית־המישפט, תשפוך בוודאי שמן נוסף על המדורה.

סקס ועסקים בלי שותפים סמויים

☆ מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
☆ שירות לגילוי מיקרופונים מושתלים
☆ מגלי־מתכת
☆ מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ
רחוב שלום עליכם 18
תל־אביב – טל. 286444

איתן עמיחי הדברת מזיקים בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

החל מהשבוע, אפשר להשיג את „העולם הזה" גם בלונדון בנקודות־המכירה הבאות:
"LAVELLS" GOLDERS GREEN
"LAVELLS" STAMFORD HILL
"HAROLDS" STATION RD. EDGWARE, MIDDLESEX
PICADILLY STATION
ST. JOHNS WOOD HIGH STREET
FINCHLEY RD. (NEXT TO STATION)
TOTTENHAM COURT RD.
MOUNT ROYAL HOTEL
THE CORNER SHOP, GOLDERS GREEN RD.
RUSSELL SQUARE STATION

תן טרמפ לחייל

חמרורים

עצם־הבריח של הנשיאה

נפצעה ♦ בעת מעידה, בבית־הקיץ שלה על שפת האוקיינוס האטלנטי בצפון ספרד, ושברה את עצם־הבריח שלה, **דולורס איבא־רורי**, 89, נשיאת המיפלגה הקומוניסטית הספרדית, שהתפרסמה, עת היתה, לפני 50 שנה, צירת הפרלמנט כלה פאסיונרה ובקריאת הקרב שלה נגד המורדים הפאשיסטיים („הם לא יע־בורו!"). איבארורי, שגלתה לברית־המועצות אחרי נצחון פראנקו, שם חי בנה־יחידה עד היום הזה, שבה למולדתה רק אחרי מותו של פראנקו ועלותו לשילטון של המלך חואן קארלוס הראשון.

● ● ●

14 אלף אחוזים של אינפלציה

נבחר ♦ כנשיא בוליביה, **ויקטור פאז אסטנסורו**, 77. זוהי הפעם הרביעית בחייו של פאז אסטנסורו שהוא נבחר לנשיא ארצו. מאז עלה לשילטון בראשונה, בגיל 43, בעיקבות אחת מ־238 ההפיכות שאיפיינו את 161 שנות עצמאותה של בוליביה רחבת־הידיים (כמיליון קילומטר מרובעים), דלת־האוכלוסין (כחמישה מיליון תושבים) והצועדת במקום ראשון בעולם בקצב האינפלציה שלה (כ־14 אלף אחוזים לשנה).

● ● ●

המשכורות בעיריה של ביירות

נחוג ♦ בביירות, יום־הולדתו ה־58 של **שפיק סרדוק**, ראש־העיריה הממונה של הבירה הלבנונית מזה שלוש שנים וחצי. סרדוק, עורך־דין במיקצועו, משרת את עירו, שאת אוכלוסייתה הוא אומד במיליון ו־200 אלף נפש, חינם־אין־כסף וזה בניגוד ל־7,000 עובדי העיריה, מהם עובדים למעשה רק 1,500, אם כי 5,500 הנותרים, החוששים לצאת לעבודתם בגלל הצורך לעבור ממיזרח העיר למערבה ולהיפך, משתדלים, כדבריו של סרדוק, „להופיע בעיריה בכל אחד בחודש, כדי לקבל את משכורותיהם."

● ● ●

נשיא־התעשיינים שהחל דרכו כפועל

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־65 של **מארק מושביץ**, יו"ר מועצת המנהלים של מיפעלי עלית (שוקולד, קפה) וחברת־ההשקעות דנות (הבנק הבינלאומי הראשון). מושביץ הוא יליד רוסיה וחניך קמברידג', שהחל את דרכו כפועל פשוט במיפעל הרמת־גני שהקים אביו. עת עלה ארצה ערב מילחמת־העולם השניה, והיה, כעבור 25 שנים, לנשיא התאחדות־התעשיינים.

● ● ●

הבן — במצריים, האב — בעיראק

נרצח ♦ בקאהיר, מיריות מתנקשים, בעת נסיעתו למקום־עבודתו, **אלברט אטרקצ'י**, 30, נספח־מינהלה בשגרירות ישראל במצריים. אטרקצ'י היה יליד בצרה העיראקית. שבה נעצר, לפני 17 שנים, אביו, יעקב, סוחר־בדים, על־ידי מישטרת־הביטחון העיראקית באשמת ריגול לטובת ישראל, ואשר נרצח, כנראה, בכלא. לאחר רצח האב עלתה המישפחה ברוכת־הילדים (שישה בנים ובת אחת) ארצה, לבני־ברק, כשאטרקצ'י, חשמלאי־רכב בהשכלתו, בחר להתגייס לצבא־הקבע, שבו שרת עשר שנים ובו הכיר גם את אשתו לעתיד, אילנה (24) — אם כתם היחידה, ליטל (2) — שנפצעה גם היא בהתנקשות, כפגיעה באפה.

● ● ●

בית־הכנסת של נודר הנדר

נפטר ♦ באשדוד, בגיל 73, **הרב משה סינטו**, צאצא לשושלת רבנים יוצאי־מארוקו ואב לעשרה, שנדר בצעירותו, כי לא ייצא מביתו במשך 40 שנים, כדי שיוכל להתמסר ללימודי־התורה. כדי לקיים את נידרו בכל התנאים בנה פינטו בתוככי בית־מגוריו בית־כנסת לצרכיו האישיים.

שידור

מאחורי המיקרופון

איקס בעפולה

בגלל הקיצוצים והפיטורים קיבלו בימים האחרונים כמה כתבים בקול ישראל הודעות, כי עליהם לעבור לאיזורים שונים בארץ.

ירון אנוש, שהיה פעם „כתבנו בדרום", ושזכה בקידום למרכז־הארץ וקיבל את תחום הבריאות, ייאלץ כנראה בקרוב לחזור לבאר־שבע הרחוקה והחמה, לא כל־כך לפי רצונו שלו.

אליהו בן־און, כתב הרדיו, שהיה במשך תקופת־נסיון קצרה בשליחות הסוכנות באוסט־רליה, יישלח, כנראה, לצפון־הארץ. בן־און יחליף שם את **גרשון מלר**. מלר היה טכנאי־שידור. הוא קודם לתפקיד כתב, והחזיק בו במשך תקופה קצרה, עד שנאלץ לעזוב אותו לטובת (או לרעת) הטכנאות. ומעשה שהיה כך היה: כשהיו הפרעות בעפולה בעיקבות רצח זוג המורים, התבקש מלר לנסוע עם צוות לעפולה כדי לסקר את האירועים שם. מלר הודיע לעורכים שלו שהוא פוחד, כי שמו עליו איקס והוא אינו יכול לנסוע לעפולה. המעשה הזה החזיר אותו אל שולחן הטכנאי.

חיסכון בתקציב

גידעון לב־ארי, מנהל הרדיו, קיבל לפני שלושה חודשים הזמנה להשתתף בכינוס בינלאומי של עורכי־עיתונים. ממשלת ארצות־הברית הזמינה ויזמה את הכינוס. השבוע הודיע לב־ארי שהוא מבטל את השתתפותו בכינוס, מטעמי חיסכון בתקציב.

מאחורי המירקע

יהיה או לא יהיה?

בלוח־המישדרים החדש של הטלוויזיה, המת־חיל ביום הראשון, ב־1 בספטמבר, מפורטות התוכניות לפי זמני־השידור. לפי התיכנון יהיה מבט לחדשות בשעה 9 בערב, כמו בכל ערב, אחריו יהיה מוסף כדורגל בשם שער ראשון, כמו בעונה הקודמת, ואחריו נכתב: מגאזין הכלכלה. מנחה: **רון בן־ישי**. משך הזמן: 30 דקות.

רון בן־ישי הוא בינתיים מפקד גלי־צה"ל. באופן רישמי יסתיים החוזה של בן־ישי עם הצבא ב־28 באוקטובר. אך יש סיכום־בכתב בינו לבין הצבא, שלפיו ישוחרר מתפקידו ב־1 בספטמבר, גם כדי שיוכל לחזור למישרתו בטלוויזיה, שממנה הוא נמצא בחופשה־ללא־תשלום. על סמך סיכום זה התארגן בן־ישי לתוכנית חדשה, תוכנית כלכלית, שתהיה מורכבת מכתבות, מראיונות ומפרשנויות־אולפן, מקיטעי־נגינה ואפילו מפינה שבה יופיעו שני מצחיקנים. לתוכנית כבר נערך פיילוט (תוכנית נסיונית, בדרך־כלל לא לשידור), שהיה מאוד מוצלח.

אבל התברר שהדברים אינם כה פשוטים. למרות הסיכום, לא נראה שבן־ישי יעזוב את תפקידו בימים הקרובים, בגלל כמה סיבות, כולן קשורות בעובדה שעדיין לא נמצא מפקד־מחליף לתחנה, ולא נראה גם שמישהו למעלה, במקום שבו מחליטים, מטריד את עצמו בשאלה זו.

בן־ישי הבטיח לעצמו ולתחנה שלא יעזוב את התפקיד עד שלא יימצא לו מחליף.

כל זה היה בסדר, לולא היו שילטונות הצבא עושים שריר ומודיעים לבן־ישי שכל עוד הוא משמש בתפקיד מפקד גל"צ, אין הוא יכול להופיע כמנחה תוכנית־טלוויזיה. דבר תמוה, מכיוון שכבר ידוע שהוא לא ימשיך בתפקידו בתחנה, והחוזה שלו ממילא מסתיים בקרוב.

מכיוון שמצב־הדברים הוא כזה, לא ברור אם התוכנית הכלכלית תעלה על המירקע כמתוכנן. דרך אגב, שאלה תמוהה נוספת היא מה לרון בן־ישי ולכלכלה. הוא הרי היה ידוע ככתב צבאי של הרדיו, ואחר־כך הטלוויזיה, במשך תקופה ארוכה ביותר (כולל בתקופת מילחמת־הבלנון).

מסתבר שהוא בוגר החוג לכלכלה והחוג לגיאוגרפיה באוניברסיטה, והתחיל את הקריירה העיתונאית שלו ככתב כלכלי בקול ישראל. תפקיד שבו החזיק עד מילחמת ששת־הימים, ואז עזב אותו לטובת הנושאים הצבאיים.

איפור למנחה אבן ליד כיסת־הסלע
48 אלף דולר ו־75 סנט

יהודים בישראל

במיסגרת לוח־המישדרים החדש של הטלוויזיה תוצג בארץ הסידרה מורשת — התרבות האנושית והיהודים. את הסידרה מנחה **אבא אבן**, והוא גם היה היועץ הראשי שלה. הסידרה עוסקת ביהודים לאורך תקופה של 4000 שנה (ראה יומן אישי).

אבא אבן הציג קטעים נבחרים מבין תישעת פרקי הסידרה לפני קבוצה נבחרת של עיתונאים. שהסבו לארוחת־בוקר בריאה ועשירה במלון דן בתל־אביב. אחרי שהקהל השביע את רעבונו ומילא את ביטנו, כובו האורות באולם ומכשיר הווידיאו הופעל. אבן, מנחה ויועץ הסידרה, ישב במרכז האולם, כשהוא מתמוגג מנחת. במהלך הסידרה נראה אבן פעמים רבות בכל מיני מקומות אקזוטיים בעולם, שדרכם עברו היהודים בשלב זה או אחר של ההיסטוריה שלהם. בין השאר יש תמונות מקסימות שלו על רקע האלהמברה בספרד, על רקע האקרופוליס ביוון, על רקע פסל־החירות בארצות־הברית וגם על רקע יפהפה של ירושלים בישראל.

הסידרה עשויה ברצינות, הצילומים מרהיבי־עין, בעיקר מעניין לראות את ארץ־ישראל, את הנופים המוכרים, הנראים לעיתים כאילו צולמו בארץ זרה לחלוטין.

הסידרה נקנתה עד כה להצגה בתשע מדינות שונות בעולם, ועוד היד נטויה. השפה המדוברת מעל המרקע היא אנגלית, והסידרה עשוייה לעיניים של לא־יהודים מחוץ לארץ־ישראל. היא גם הופקה על־ידי הטלוויזיה הלימודית של ניו־יורק. זו הציעה לאבן להנחות את התוכנית. „כאשר הועלה הרעיון," סיפר אבן, „היה לי יסוד קלוש להאמין שהוא יגיע לכלל מימוש. אני זוכר שריברו איתי על תקציב של 48 אלף דולארים ו־75 סנט עבור מחקר התוכנית. אבל כישראלי נמשכתי ליוזמה אשר נראתה לי יותר אגדה ממציאות."

הפרק הראשון, עם נולד. ישודר ביום השני הקרוב, מייד אחרי זה הזמן: אחרי השידור יקיימו הרב ישראל אמיר לאו והפרופסור שלום רוזנברג שיחה באולפן עם אבא אבן עצמו.

„אנשים הם לא תחתונים!"

אתי פולק, עורכת תוכניות בקול ישר־אל, הכינה תוכנית מיוחדת־במינה במלאות 10 שנים למותו של פינחס ספיר, שר־האוצר המפורסם. הרעיון לתוכנית היה של **גידעון לב־ארי**, מנהל־הרדיו. שטיפח מערכת יח־סים מאוד מיוחדת עם ספיר.

שר ספיר
„אני בולדוזר!"

המישדר נפתח בקטע מוקלט מן התוכנית הטור השבועי, שאותה ערך בזמנו לב־ארי. לפני שמונה כמנהל, ושבה ראיין את ספיר. לב־ארי שאל: „מי אתה, ספיר?" וספיר ענה: „אף פעם לא שאלו אותי שאלה כזאת. הערב אתה כאן כמו כומר, ואני מגלה לך: אני השרת של המדינה, ובימים קשים אני כמו חיה מטו־רפת, כמו בולדוזר. אני עובד מסביב לשעון."

פולק לא הכירה את ספיר האיש לפני שהתחילה לערוך את התחקיר על התוכנית. במהלך התחקיר ראיינה אנשים רבים. ולאט־לאט התחילה לאהוב את האיש. התברר לה שספיר הצעיר היה בדיוק כמו ספיר הקשיש.

לב־ארי שאל עוד: „מי המנהיגים שאהבת לעבוד איתם?" וספיר ענה שעבד עם דויד בן־גוריון, ובן־גוריון אהב אותו, מכיוון שלא בא אליו בכל יום לשאול שאלות. ספיר סיפר עוד כי פחד לבוא לבן־גוריון, וכשנאלץ לעשות כן, היה יושב במתח על קצה הכיסא.

יוסי שריד, שהיה מקרוב מאוד לספיר. סיפר ששאל אותו פעם מדוע אינו מתנער ממי שמועלים באמונו. וספיר השיב: „אנשים הם לא תחתונים. לא מחליפים אותם."

בתוכנית משתתפים, בין השאר, גם אבר־הם אגמון, שהיה מנכ"ל מישרד־האוצר בתקו־פת ספיר, אהרון דוברת, מרדכי נאור, שעשה דוקטורט על ספיר, ובני מישפחתו של שר־האוצר. התוכנית תשודר בשבת הקרובה ב־12 בצהריים, ותארך שעתיים.

ענת סרגוסטי

לאחרונה יצאו הנשיקות באירועים החברתיים
מן האופנה. לנרד ברנשטיין לא התחשב בזה

לני מנשק את כולם

נשיקה לגברת מעריצה. אחר־כך ל־גימה מכוס־המשקה, שאיפה מסיגריית־מנטול ושוב נשיקה למעריץ נוסף.

למרות שנראה עייף, שיחק המאסטרו היטב את המישחק התיקשורתי וחייך אל עשרות צלמי־העיתונות. שצבאו עליו מכל עבר ואף הרסו שולחן.

שעה ארוכה ציפו האורחים לבואו של המאסטרו האהוב. בשעה 10 כבר היה אולם־האירועים הגדול של מלון הילטון בתל־אביב מלא ב־400 אורחים לבושי־הדר, שציפו לאורח הכבוד של הערב — המלחין־מנצח־פסנתרן לנרד ברנשטיין.

החגיגה כללה שני אירועים ששולבו יחד — יום הולדתו ה־67 של המוסיקאי הנערץ ומלאת 20 שנה מאז פתיחת המלון המפואר. למסיבה הוזמנה השמנת של המדינה: שרים, אנשי־עסקים ואנשי־חברה. על הבימה ישבה תיזמורת־ג'אז קטנה. הסקסו־פוניסט פטר ורטהיימר ניגן מוסיקה סולידית לריקודים.

בין הקרואים הסתובבו ופיטפטו על הא ודא אריק ולילי שרון ואברהם שריר. בומה שביט המתיק סוד עם נחמן פרל מאל־על. וחנה מרון חייכה מעל כוסית־קוקטייל אלגאנטית. היו שם גם ראש־העיריה שלמה („צ'יץ") להט.

על השולחנות הגדולים היה ערוך הכיבוד. בזמן הארוך־מדי, עד שירד המאסטרו מהסוויטה שלו במלון, עסקו האורחים הרבים בטעימה מהכיבוד.

חרסינה יקרה נשברה בקול צילצול, כאשר גבר הדוחק ש־ייצרו המעריצים סביב המאסטרו. זה קרה כאשר השולחן שהיה עמוס בכלי קפה יקרים ועדינים קרס תחתיו לפתע.

שכלל כריכונים קרים עם קציפת טונה, פלמידה מעורבת בחזה־אווז מעושן, בשר עגל צעיר על מצע מילון, סטייק־טרטר אבוקדו בתוך מימרח בנוסח כפרי, קליפסו מבשר־עוף, מוח־עגל על בסיס ארטישוק, שישליק, מדליון־עגל במנטה עם רוטב חרדל, שטרודל ירקות עם רוטב פיקנטי.

לקינוח יכלו האורחים ללקק קציפות למיניהן, עוגות נפוליון, רולדות זעירות וסברינות קטנות, וכן ריבות־סוכר בטעמים של ענבים, מנגו, לימון ואפרסקים.

קצת לפני חצות עבר רחש בקהל: „הוא בא!" כולם נהרו אל אולם־המבוא, שם הופיע ברנשטיין, מחייך וזורח. שערו הלבן היה מסורק לאחור, ואת צווארו עיטרה מיטפחת־משי בצבע תורכיז. משני צדדיו הלכו מלוויו — שני גברים צעירים ויפי־תואר, שקראו לו „מאסטרו" ביראת־כבוד, והזדרזו להגיש לו סיגריות וכוסיות־משקה ולתמוך בו כשעלה במדרגות.

ברנשטיין הוא כיום אחד המוסי־קאים הנערצים ביותר בעולם. הוא נולד ב־1918, בעיר לורנס, שבמדינת מסצ'וסטס ארצות־הברית. בצעירותו גילה ניצני־גאונות ובגיל 25 כבר נתמנה כסגן־המנצח בתיזמורת הפיל־הרמונית של ניו־יורק. שנתיים אחר־כך, בשנת 1945, כבר הפך הצעיר היהודי למנצח הראשי של התיזמורת היוקרתית, במקומו של ליאופולד סטוקובסקי האגדי. מאז פעל בר־נשטיין כמנצח־אורח בארצות־הברית ובאירופה, וכן ניצח מזמן לזמן על התיזמורת הפילהרמונית הישראלית.

הנקודה היהודית חזקה מאוד אצל המוסיקאי, המכונה בפי ידידיו 'לני'. הסימפוניה הראשונה שחיבר, בשנת 1942, נקראת ירמיהו, והיא מבוססת בחלקה על טעמי־המיקרא של ההפ־טרות. אותה סימפוניה מושפעת גם מן המוסיקה העברית של ארנסט בלוך ומסיגנונו של אהרון קופלנד.

ברנשטיין הוא טיפוס ססגוני אוהב־חיים. כישרונו לא הצטמצם למוסיקה קלאסית. הוא הלחין להיטים רבים, שהוצגו על בימות ברודווי. ברנשטיין אוהב אנשים יפים, משקאות והנאות. עם מעריציו נמנים גברים ונשים רבים בכל העולם.

מייד כשנכנס המאסטרו לאולם עטו עליו הצלמים הרבים. על מידת הפופולאריות שנגינתו של ברנשטיין זוכה לה בכל העולם ניתן ללמוד ממיספרם הרב של כתבי־החוץ שבאו

1950: עם יוסי שטרן

המוסיקאי הנודע עם הצייר הישראלי יוסי שטרן על חוף־ים של אילת. התמונה פורסמה בהעולם הזה בדיוק לפני 35 שנה. בתצלום עומד הצייר הירושלמי משמאל וברקע – הרי אדום.

1985: מלווה צמוד

כאשר המנצח היהודי מארצות־הברית זיהה אחד ממכריו־מוקיריו וביקש לנשק לו, הלך לצד ברנשטיין כל הערב ודאג לנוחותו. לפעמים השאיר האמן את מלוויו. זה קרה, בעיקר לאירוע, הדוחק מסביב למוסיקאי היה כה גדול, עד כי אחד השולחנות, שהיה עמוס בכלי־קפה יקרים ועדינים, קרס תחתיו, כשהספלים והתחתיות מתנפ־צים בצילצול עליו.

ברנשטיין חיבק ונישק את מעריצ־יו, נשים וגברים בלי הפלייה, שאותם לא הכיר. הם ניגשו אליו וסיפרו לו עד כמה הם מעריצים אותו. למרות שנראה תשוש, ונשען על כתפיהם של מלוויו, ענה ברנשטיין בחביבות לכל מי שפנה אליו, ואף חילק חיבוקים לכל־דורש.

בן־גוריון ה"ב

הוא אלון בן־גוריון, בנו של עמוס ונכדו של „הזקן", דויד בן־גוריון. הצעיר הפעלתן הוא מנהל מחלקת־האירועים של המלון, והיה האחראי לאירגון המסיבה.

תימרות עשן

עלו מן התיקרה של המלון המפואר, ולאור זרקורים ירדה לאט־לאט, על כבלים, עוגת־קצפת ענקית, כמטר קוטרה. יחד עם העוגה הראוותנית ומעוררת התיאבון, ריחפו אל האורחים המופתעים שבאו לראות את ה„מאסטרו", גם בקבוקי־שמפניה צוננים.

העולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה

גליון מס' 16 ● עורכים אלכס פז ובנצי לופו

התגלו שרידי עיר־חוף מול ספינת חיל־הים בטריפולי

הפגזות כבדות בלבנון חשפו שרידי עיר, שעד כה לא היתה אתר ארכיאולוגי.

ארכיאולוגים מכל העולם פנו בבקשות לחיל־האוויר הישראלי לצרפם למשימות הפצצה, כדי להבין מקרוב את תהליך היווצרותם של התילים הארכיאולוגיים מטילי קרקע אוויר.

ברגע האחרון נמסר כי מול חופי קפריסין התגלו שרידי מדינה יהודית טובעת.

חפירות ארכיאולוגיות בלבנון

דבר המייסדים

לממש מיצוות יישוב הארץ — ומייד!

תמהים אנו על מנהיגי הליכוד. הנה לפני ימים מיספר הציע השר אריאל שרון להרוס כל שורת בתים במחנות־הפליטים, ומצד שני הוא בעד ישוב יהודים בבתי ערבים — והרי לכם סתירה. שהרי אין להעלות על הדעת שהשר רוצה שח"כים מתנועתו יוותרו מחוסרי קורת־גג. וגם על ראשי העבודה יש בליבנו, ותיכף נסביר.

הרבה הטרחנו את מוחנו בסוגיה זו של ישיבת יהודים בבתי ערבים, וככל שהעמקנו בסוגיה זו התברר לנו כי אכן אין כל צדק בכך שערבי תושב דהיישה, הגר בבית־טיט, יורשה לרכוש פנטהאוז בצפון תל־אביב, ואילו יהודי, בעל חווילה בסביון, אינו מורשה לעבור ולהתגורר באוהלי־ערב, אך ורק משום שאינם שייכים לו.

יש על כן לחזק ידי הממשלה ולדרוש ממנה מייד לא רק את הקסבה בחברון ובשכם, אלא גם את מחנות־הפליטים בבלאטה ובדהיישה, ולשם כך יש לאפשר לחברי־הכנסת של התחייה, לחברי־הכנסת של הליכוד ולחברי־הכנסת של המפד"ל לעבור ולגור שם כבר מחר, וכאשר יישבו הם שם נמהר ונחזיר את השטחים.

מיבצע מנויים לבעלי קרקעות ערבים ביהודה ושומרון

מלא את ספח המנוי המצורף, צרף 2000 שקל והיה מנוי לנצח של העולם הבא.

לכל מאן־דבעי

אני החתום מטה מוותר בזאת בשמי ובשם מישפחתי על כל זכות שהיתה לי או לאחרים בחלקה ....גוש.... שורה..... כיסא..... (אולם/יציע) תמורת חלק ונחלה ב„עולם הבא"

בין 1000 הנרשמים הראשונים יוגרלו לשוניות של פחיות־בירה.

התקדמות בפרשת „בנק צפון־אמריקה"

המישטרה עצרה את מחלקת־התה של הבנק, אחרי שהצטברו נגדה ראיות מוצקות, שנטלה סוכר ללא רשות.

ספורט

מועדון האיגרוף „בפסות הזהב" מנהל מו"מ עם קבוצת בית"ר ירושלים, במטרה לרכוש ממנה את שחקנה, שירזי, שהוכיח יכולת נאה מול אוחנה.

הייתי רעב — אמר מנהל הבנק שמעל ב־15 מיליון דולר

מאת בן־ציון החולה — כתבנו לענייני טניס

בפרשת המנהל המועל הושגה אמש התקדמות משמעותית. מנהל־הבנק יציג מיסמכים אמיתיים, המוכיחים כי רכש בכספי המעילה קרקעות פיקטיביות בגדה, ובתמורה יעניק לו שר־המישפטים תעודת־בריאות מזוייפת, המעידה כי הוא חולה אמיתי, וכי שלילת מישחקי הטניס עלולה להביא את קיצו, ועל כן יש לחון אותו.

נתגלה ילד נוצרי בעליית־גג

חוליית כלבי־גישוש נימולים, בליווי הראשון־לציון, חשפו אמש עוד ילד נוצרי מאתיופיה, שניסה להסתנן לעם היהודי.

המתפלח הנוצרי בולט בחריגותו בקרב היהודים

כותרות גנובות

מכונית חשודה בהצתה אלקטרונית לצורכי ביטוח.

■

מישרד־החקלאות הודיע כי אין לדשן במי הביוב שליד צפת, מאחר והתערבבו בו מים נקיים מאחד הנחלים באיזור.

■

הרבנים: לא נקיים את החגים בזמן מו"מ על פיטורים.

■

אלוהים (השם שמור) מתנגד להקדמת שעון־החורף, משום שהדבר יאלצו לקום שעה קודם, כדי להאזין לתפילות.

■

ספטמבר ייפתח ללא שיבושים

חודש ספטמבר ייפתח כסידרו, מייד אחרי ה־30 באוגוסט.

סיכום ברוח זו (צפונית־ מיזרחית) הושג אמש בין נציגי־האוצר לאירגון המורים העל־יסודיים. החודש יתחיל שעה אחת קודם, ויימשך עד לתחילת אוקטובר, ומקווים כי הסתדרות מורי בתי הספר־היסודיים לא תשבש את מהלכם התקין של הימים הנוראים.

תיקון טעות

במודעת „תיקון טעות", שהתפרסמה בעתוננו בשבוע שעבר, נפלה טעות וצ"ל „לא נפלה כל טעות", ולא מה שפורסם.

קוראינו מתבקשים לתקן בגליונות שברשותם.

רב ◎ רס מצטבר

התכסיס שמכניס דחיים לכיס

מכניס השבוע לכיסה של מפל גה דחית ללא שותפים

9 מיליון (בדולרים)

ללא הגרלה

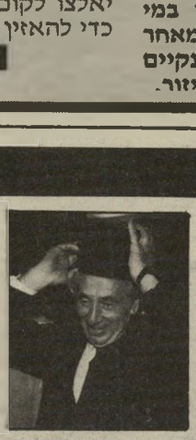

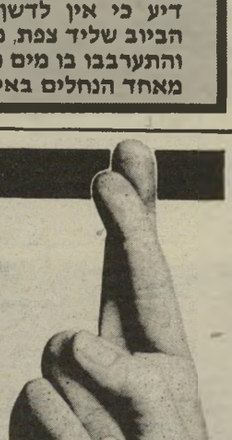

צריך פרס חדיים.

Sheraton

20 KING SIZE FILTER VIRGINIA

שרתון חזקה

תערובת וירג'יניה מעולה

אזהרה — משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

אדהין

י"א אלול תשמ"ה, 28.8.1985 מיספר 2504 שנה 49 המחיר 1850 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

בגידת אשת העיתונאי

יוסי בר טוען שבגידת אשתו עם דייל הרסה את הקאריירה שלו